

СЛАВЕ КАТИН
SLAVĚ KATIN

АТАНАС БЛИЗНАКОВ
ATANAS VLITZNAKOV

СЛАВЕ КАТИН
SLAVÉ KATIN

АТАНАС БЛИЗНАКОВ
ATANAS BLIZNAKOV

РЕКТОРАТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ - СКОПЈЕ
RECTOR'S OFFICE OF THE SS. CYRIL AND METHODIUS UNIVERSITY-SKOPJE

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ-КАТИН / SLAVÉ NIKOLOVSKI-KATIN
АТАНАС БЛИЗНАКОВ
ATANAS BLIZNAKOV

За издавачот / For the publisher

Проф. Д-р Велимир Стојковски / Prof. Velimir Stojkovski PhD, Rector

Рецензенти / Reviewers

Проф. д-р Тодор Џунов / Prof. Todor Dzunov PhD
Проф. д-р Радмила Кипријанова / Prof. Radmila Kiprijanova PhD
Ристо (Крис) Стефов / Chris (Risto) Stefou

Издавачки одбор / Editorial Board

Проф. д-р Велимир Стојковски, ректор / Prof. Velimir Stojkovski PhD, rector
М-р Иван Џо Петрески, претседател на Матицата /
Ivan Joe Petreski, M.A., president of the Matica
М-р Илија Пиперкоски, генерален секретар на Ректоратот /
Ilija Piperkoski M.A., general secretary of the Rector's Office

Главен и одговорен уредник / Editor-in-chief

Славе Катин / Slavé Katin

Уредник / Editor

Ели Гроздановска / Eli Grozdanovska

Превод / Translation

Ристо (Крис) Стефов / Chris (Risto) Stefou
Сана Ристиќ / Sanja Ristic
Славе Катин / Slavé Katin

Јазична редакција / Proofreader

Елена Тошева / Elena Toseva

Ликовно и графичко обликување / Art and graphic design

Ели Гроздановска, Блаже Тофилофски / Eli Grozdanovska, Blaze Tofilovski

Печати / Printed by

Универзитетска печатница / University Printing Co.

СЛАВЕ КАТИН
SLAVÉ KATIN

АТАНАС БЛИЗНАКОВ
ATANAS BLIZNAKOV

СОДРЖИНА

ВОВЕД	10
I ДЕЛ - ЖИВОТНИОТ ПАТ НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ	15
ЕГЕЈСКА МАКЕДОНИЈА	18
Д'МБЕНИ – КОСТУРСКО, РОДНОТО СЕЛО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ	24
СЕМЕЈНОТО ПОТЕКЛО	34
ДЕТСТВОТО И ОБРАЗОВАНИЕТО	44
ЗАМИНУВАЊЕТО НА ПЕЧАЛБА ВО САД	52
II ДЕЛ - ДОАЃАЊЕТО И ПЕЧАЛБАТА ВО САД	61
ВРЕМЕТО ОД ДОАЃАЊЕТО ВО САД ДО ВРАЌАЊЕТО ВО Д'МБЕНИ	64
ЖИВОТНИОТ СОПАТНИК СЛАВКА ПОПОВА – БЛИЗНАКОВА	72
ПРИМАЊЕ НА АМЕРИКАНСКОТО ДРЖАВЈАНСТВО	78
ДЕЈНОСТА ВО МАНС	86
ДРУШТВАТА „АЛЕКСАНДАР ВЕЛИКИ“ И „ЛАЗАР ПОП ТРАЈКОВ“	100
МАКЕДОНСКО-АМЕРИКАНСКИОТ КОМИТЕТ ЗА ИЗГРАДБА НА БОЛНИЦА ВО МАКЕДОНИЈА	108
ДЕЈНОСТА НА МПЦ „СВ. ПЕТАР И ПАВЛЕ“	112

CONTENTS

INTRODUCTION	11
 PART I - THE LIFE PATHS OF ATANAS BLIZNAKOV	 15
ÆGEAN MACEDONIA	18
D'MBENI – ATANAS BLIZNAKOV'S NATIVE VILLAGE LOCATED IN KOSTUR REGION	25
HIS FAMILY TREE	35
HIS CHILDHOOD AND EDUCATION	45
GOING TO THE U.S. TO EARN A LIVING	53
 PART II - ARRIVAL AND WORKING IN THE U.S.	 61
ARRIVAL AND WORKING IN THE U.S.	65
SLAVKA POPOVA – BLIZNAKOVA HIS LIFETIME COMPANION	73
RECEIVING THE U.S. CITIZENSHIP	79
HIS ACTIVITY AT "MANS"	87
THE ASSOCIATIONS "ALEKSANDAR THE GREAT" AND "LAZAR POP TRAJKOV"	101
MACEDONIAN-AMERICAN COMMITTEE FOR THE CONSTRUCTION OF A HOSPITAL IN MACEDONIA	109
THE ACTIVITY OF THE MACEDONIAN ORTHODOX CHURCH "STS. PETER AND PAUL"	113

III ДЕЛ - ФОРМИРАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА „АТАНАС БЛИЗНАКОФ“	121
ДОАЃАЊЕТО ВО СЛОБОДНА МАКЕДОНИЈА	124
ДОНАТОРСТВОТО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ	136
ФОРМИРАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА „АТАНАС БЛИЗНАКОФ“	142
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ	154
ПОСТОЈАНИ ЧЛЕНОВИ НА ФОНДАЦИЈАТА	160
 IV ДЕЛ - ВО ЧЕСТ И СЛАВА НА ДОНАТОРОТ	 171
ОДГЛАСИ ПО ВРАЌАЊЕТО ВО МАКЕДОНИЈА	174
МОЈАТА СОРАБОТКА СО ГОЛЕМИОТ ХУМАНИСТ АТАНАС БЛИЗНАКОВ	182
ДЕСЕТГОДИШНИНА ОД ОСНОВАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА	186
ДВЕ ДЕЦЕНИИ ОД ОСНОВАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА	196
ПОСЛЕДНОТО ИНТЕРВЈУ СО ДОНАТОРОТ	202
ЗГАСНА СРЦЕТО НА ГОЛЕМИОТ ДОНАТОР И ХУМАНИСТ	208
 V ДЕЛ - ТВОРЕЧКАТА ДЕЈНОСТ НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ	 229
ОД ТВОРЕШТВОТО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ	232
МОНОГРАФИЈА ЗА СЕЛОТО Д’МБЕНИ	236
ВИСТИНАТА ЗА МАКЕДОНЦИТЕ ВО САД И ВО КАНАДА	242
НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА	256
ПОСЛЕДНАТА ЖЕЛБА И ТЕСТАМЕНТ НА БЛИЗНАКОВ	266
ПОГОВОР	278
 ДОДАТОК	 285
ПРАВИЛА НА ФОНДАЦИЈАТА	288
СТАТУТ НА ФОНДАЦИЈАТА	295
РЕКТОРИ И ПРОРЕКТОРИ НА ФОНДАЦИЈАТА ОД 1976 ДО 2014 ГОДИНА	305
ПРЕГЛЕД НА КОРИСНИЦИ НА СТИПЕНДИИ ОД ФОНДАЦИЈАТА	
„АТАНАС БЛИЗНАКОФ“ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1976 ДО 2014 ГОДИНА	307

PART III - ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION "ATANAS BLIZNAKOFF"	121
<i>ARRIVAL IN LIBERATED MACEDONIA</i>	125
<i>ATANAS BLIZNAKOV'S DONATIONS</i>	137
<i>ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION "ATANAS BLIZNAKOFF"</i>	143
<i>"SS CYRIL AND METHODIUS" UNIVERSITY IN SKOPJE</i>	155
<i>PERMANENT MEMBERS OF THE FOUNDATION</i>	161
 PART IV - IN HONOR AND GLORY OF THE DONOR	 171
<i>RESPONSES AFTER HIS RETURNING TO MACEDONIA</i>	175
<i>MY COOPERATION WITH THE GREAT HUMANIST ATANAS BLIZNAKOV</i>	183
<i>10TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION</i>	187
<i>TWO DECADES SINCE THE ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION</i>	197
<i>LAST INTERVIEW WITH THE BENEFACTOR</i>	203
<i>THE HEART OF THE GREAT BENEFACTOR AND PHILANTHROPIST HAS CEASED TO BEAT</i>	209
 PART V - CREATIVE ACTIVITY OF ATANAS BLIZNAKOV	 229
<i>CREATIVE ACTIVITY OF ATANAS BLIZNAKOV</i>	233
<i>MONOGRAPH OF THE VILLAGE D'MBENI</i>	237
<i>FACTS ABOUT THE MACEDONIANS IN THE U.S. AND CANADA</i>	243
<i>AWARDS AND ACKNOWLEDGMENTS</i>	257
<i>BLIZNAKOV'S LAST WILL AND TESTAMENT</i>	267
<i>EPILOGUE</i>	278
 APPENDIX	 285
<i>RULES OF THE FOUNDATION</i>	288
<i>STATUTE OF THE FOUNDATION</i>	295
<i>RECTORS AND PRO-RECTORS OF THE FOUNDATION FROM 1976 TO 2014</i>	305
<i>LIST OF FELLOWSHIP BENEFICIARIES OF THE FOUNDATION FROM 1976 TO 2014</i>	307

Карта на етничка Македонија / A map of ethnic Macedonia

Атанас Близнаков /Atanas Bliznakov

ВОВЕД

Македонските доселеници во САД постигнуваат забележителни резултати во областа на бизнисот, црковното и културното живеење, образованието и социјалниот живот воопшто. Нивните постигнувања на економски, општествен, црковен и културен план сè повеќе придонесуваат за да бидат признати од домашниот фактор и од другите етнички групи. Голем е бројот на деловни луѓе од македонско потекло кои се познати и ценети во својата средина, држава и ширум светот. Ваквиот напредок, пред сè, придонесува за нивна општествена афирмација и поволен третман во средините каде што живеат, однесувајќи се кон нив како кон посебна етничка заедница, рамноправна со другите етнички групации во многунационалното општество во САД и Канада.

Процесот на национална афирмација на македонските доселеници на северноамериканскиот континент започнал уште во почетокот на нивното доаѓање во новите средини, кон крајот на минатиот и во почетокот на овој век. Со доаѓањето во новите средини Македонците со себе ги понеле своите наследни народни традиции, културата и националното чувство. Тоа го покажува фактот што денес Македонците се интегрален и важен дел во САД, формирајќи значајна заедница меѓу етничките групи. Со тоа, во исто време, тие ги афирмирале своите национални вредности преку културните институции и асоцијации и на тој начин го збогатувале мозаикот на културата на САД.

Еден од познатите и признатите македонски иселеници, секако, е Атанас Близнаков. Неговите дела се добро познати меѓу македонските доселеници и на пошироката македонска јавност. Тој, всушност, припаѓа на онаа напредна и прогресивна генерација од првите доселеници на американскиот континент, која далеку од својата родна земја, со целиот свој живот и со целото свое битие остана трајно врзана со својот народ.

Времето во кое живеел и дејствувал Близнаков во САД е мошне значајно за националната борба на македонските доселеници. Тој има слична, ако не и идентична судбина со голем број македонски афирматори – доселеници кои со макотрпно чекорење низ многубројните животни крстопати ќе го бараат своето нескриено чувство и желба за одолжување кон сопствениот народ и својата татковина. Затоа, како многумина македонски доселеници на американските простори ќе се бара себеси и ќе го бара своето место во националното осознавање на Македонците во САД во различни периоди на овој век, од ропството и делбите на Македонија па се до формирањето на македонската самостојна и независна држава.

Како резултат на сите тие збиднувања, кои од Балканот се рефлектирале и во САД, кај Близнаков преовладала желбата и убедувањето да се приклучи кон крилата на прогресивните и да остане доследен на своите сфаќања до крајот на животот. Тој во исто време беше државјанин и лојален граѓанин на САД и почитувач на големите постигнувања во деловноста и прогресот во целина.

INTRODUCTION

The Macedonian immigrants in the U.S. have achieved remarkable results in the fields of business, religious and cultural life, education and social life in general. Their achievements on an economic, social, religious and cultural level contribute more and more to their recognition by domestic factors and other ethnic groups. There are a large number of businessmen of Macedonian origin that are known and appreciated in their environment, within the nation and all over the world. Such progress contributes in particular to their social affirmation and favorable treatment in the places where they live, since other people behave towards them as a distinct ethnic community on equal footing with other ethnic groups in the multinational society of the U.S. and Canada.

The process of national affirmation of the Macedonian newcomers on the North American continent commenced with their arrival in the new settings, at the end of the 19th century and at the beginning of the 20th century. The Macedonians brought with them their innate folk traditions, culture, and national feeling. It is proved by the fact that nowadays Macedonians are an integral and important part in the United States, creating a significant community among other ethnic groups. Thus, at the same time, they have affirmed their national values through their cultural institutions and associations; enriching in that way the cultural mosaic in the United States of America.

It is a well-known fact that Atanas Bliznakov was one of the most renowned and recognized Macedonian emigrants. His achievements are well known among Macedonian immigrants and the wider Macedonian public. Actually, he belongs to that advanced and progressive generation of the first settlers on the American continent that, far from their native country, remained permanently connected with the Macedonian people with their entire life and hearts.

The period when Bliznakov lived and worked in the U.S. was very important for the national struggle of the Macedonian newcomers. He shared a similar if not identical fate with many Macedonian affirmers - new settlers who were facing critical crossroads in their efforts to fulfill their obligations towards their own people and their homeland sincerely and emotionally. Therefore, like many Macedonian immigrants to the U.S., he would also try to find himself and find his own place within the national consciousness of the Macedonians in the U.S. in different periods during the course of the 20th century, starting from the slavery and partition of Macedonia to the establishment of the autonomous and independent Macedonian state.

As a result of all these events, which were reflected in the United States from the Balkans, Bliznakov was driven by his desire and conviction to join the progressive wings and to remain true to his beliefs until the end of his life. He was both a national and loyal citizen of the United States and an admirer of great achievements in the business world and of progress in general.

Atanas was an active member of the Macedonian-American National Alliance, which at that time led an energetic struggle against the reactionary regimes in the Balkans. In fact, the members of MANS fought to eradicate fascism, and were advocates for building a happier life and

Атанас Близнаков бил активен член на Македонскоамериканскиот народен сојуз, кој во тоа време водел решителна борба против реакционерните режими на Балканот. Всушност, членовите на МАНС се бореле за ликвидирање на фашизмот и биле поборници за изградба на посрекен живот и траен мир. Нивната морална и материјална помош била од огромно значење во Народноослободителната борба и во периодот на обновата на Македонија.

Исто така, Близнаков бил претседател на Болничкиот комитет во Гери, чија мисија, како и на многу македонски комитети во Америка, била собирање парични средства за изградба на Клиничкиот центар во Скопје, кој работи во рамките на Државната болница на главниот град на Македонија. Тој бил еден од најактивните членови на Спомагателното друштво „Александар Велики“ и „Лазар Поп Трајков“, се залагал за формирање на Македонската православна црковна општина и е еден од основоположниците на првата Македонска православна црква „Св. Петар и Павле“ на американскиот континент.

Меѓутоа, сето тоа било премалку за да се замени желбата на Близнаков да го види остварен својот сон за слободна Македонија. Така, во јуни 1958 година, заедно со сопругата Славка, првпат дојде да види слободен дел од татковината, за да им се исполни нивната желба. Потоа, по десет лета во 1968 година, по пензионирањето, повторно дојде во Македонија, а во 1976 година Близнакови засекогаш се вратија во Скопје.

Браќањето на Близнаков во татковината целосно го исполни неговиот живот со ангажмани кои му дадоа траен белег на неговото животно дело. Имено, во 1977 година, на Универзитетскиот совет, едногалсно беше прифатена неговата желба за основање на Фондацијата „Атанас Близнаков“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за стипендирање на надарени студенти. Фондацијата ја сочинуваа средствата што тој му ги подари на Универзитетот и од кои во изминативе дваесетина години над двесте млади луѓе завршија високо образование на различни факултети на Скопскиот универзитет. Едно од неприкосновените правила на Фондацијата е стипендиите да се доделуваат исклучително на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ што беше, всушност, и желбата на Близнаков.

Фондацијата „Атанас Близнаков“ е прва од ваков вид во Република Македонија и затоа предизвика големо интересирање меѓу јавноста во републиката и сред македонското иселеништво во прекуокеанските земји. Таа, во прв ред, е гордост на донаторот Атанас Близнаков, но и поттик за другите добротвори, без разлика каде живеат, да придонесат за побрзиот економски и културен развој на својата татковина.

Формирањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“ претставува, не само завештание и животна ориентација на познатиот доселеник господинот Атанас Близнаков и на неговиот сопатник Славка, туку и светол пример како една највисока просветна институција во Македонија – Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, гради односи со македонското иселеништво, излегувајќи во пресрет на оние истакнати Македонци во светот кои решиле преку донации во науката и културата да го поттикнат вечниот прогрес на својата поранешна и сегашна татковина Македонија.

проф. д-р Велимир Стојковски

lasting peace. Their moral and material assistance was also of great importance both during the National Liberation War and during the reconstruction of Macedonia.

In addition, Bliznakov was president of the Hospital Committee in Gary, whose mission, as well as of many Macedonian committees in America, was to collect funds for the construction of the Clinical Centre in Skopje, which is now an integral part of the National Hospital in the capital of Macedonia. He was one of the most active members of the mutual-aid society "Alexander the Great" and "Lazar Pop Trajkov"; he committed himself to the establishment of the Macedonian Orthodox church community, and he was one of the founders of the first Macedonian Orthodox church on the American continent, the church of Ss Peter and Paul.

However, all this was not enough to replace the Bliznakov's desire to see their dream come true – that Macedonia was liberated. Thus, in June 1958, he came back, together with his wife Slavka, for the first time to see a liberated part of the country, to see that his wish was fulfilled. Then, ten years later, following his retirement in 1968, he came back to Macedonia again, but it was not until 1976 when the Bliznakovs returned to Skopje forever.

The return to his homeland produced a complete change in Bliznakov's life, imposing many engagements that made a lasting mark on his life's activity. In 1977 the University Council unanimously accepted his wish to establish a foundation "Atanas Bliznakoff" within the University of "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje for awarding scholarships to talented students. The Foundation's assets consisted of the funds he bequeathed to the University and, in the course of the last twenty years, over two hundred young people completed their higher education at various faculties of the University of Skopje owing to his donation. One of the sacred rules of the Foundation is that scholarships are to be given exclusively to the students of the University of "Ss Cyril and Methodius" in Skopje, which, in fact, was his wish.

The "Atanas Bliznakoff" Foundation has been the first of its kind in the Republic of Macedonia and therefore it has aroused great interest among the public in the Republic and among the Macedonian emigrants in countries overseas. In the first place, it is proud of benefactor Atanas Bliznakov, but also an incentive for other benefactors to contribute to a faster economic and cultural development of their motherland, no matter where they live.

The establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" is not only the legacy and life orientation of the famous emigrant Mr. Atanas Bliznakov and his lifetime companion Slavka, but also a fascinating example how the highest educational institution in Macedonia – the "Ss. Cyril and Methodius" University builds its relationship with Macedonian expatriates, embracing all those prominent Macedonians all over the world who have decided to encourage the eternal progress of their former and present-day homeland, Macedonia, through their donations to science and culture.

Prof. Velimir Stojkovski PhD

Св. Пантелејмон на Плаошник во Охрид / St Panteleimon on Plaošnik in Ohrid

**І Д Е Л
ЖИВОТНИОТ ПАТ НА
АТАНАС БЛИЗНАКОВ**

**PART I
THE LIFE PATHS OF
ATANAS BLIZNAKOV**

- ☞ **ЕГЕЈСКА МАКЕДОНИЈА**
- ☞ **РОДНОТО СЕЛО Д'МБЕНИ – КОСТУРСКО**
- ☞ **СЕМЕЈНОТО ПОТЕКЛО**
- ☞ **ДЕТСТВОТО И ОБРАЗОВАНИЕТО**
- ☞ **ЗАМИНУВАЊЕТО НА ПЕЧАЛБА ВО САД**

❧ ***ÆGEAN MACEDONIA***

❧ ***D'MBENI – ATANAS BLIZNAKOV'S NATIVE VILLAGE LOCATED
IN KOSTUR REGION***

❧ ***HIS FAMILY TREE***

❧ ***HIS CHILDHOOD AND EDUCATION***

❧ ***GOING TO THE U.S. TO EARN A LIVING***

ЕГЕЈСКА МАКЕДОНИЈА

Со името Македонија уште во античките времиња се означувала една мала покраина во непосредна близина на Пела – престолнината на античкото македонско царство. Таа ја опфаќала земјата меѓу денешното исушено Пазарско Езеро и долниот тек на реката Вардар. Но, со проширувањето на границата на Македонското царство, постепено пораснала и областа означена со името Македонија, која античките Македонци ја делеле на Горна и Долна Македонија, пред сè, поради географските карактеристики на просторот. Меѓутоа, таквата поделба на Македонија имала политичко, културно, воено и административно значење. Затоа, Македонија како историско и географско подрачје се споменува како земја на неколку места и во Библијата.

Македонија како географски регион го зафаќа средишниот дел на Балканскиот Полу - остров, просторот што е заграден на север со планините Шар Планина, Скопска Црна Гора, Козјак, Осогово и Рила, а на југ со реката Бистрица и брегот на Егејското Море до утоката на реката Места. Планината Бигла и вододелниците на младонабраните планини Кораб, Јабланица, Грамос и Пинд ја заградуваат Македонија од запад, а од исток реката Места и западните делови на Родопите. Во овие граници Македонија зафаќа простор од 67.741 квадратни километри.

Македонија е земја на премрежја, но и земја на убавини, земја на мистерии и опстој, каде што силните луѓе преживеале

војни, глад, освојувачи, навреди, империи, притоа зачувувајќи ја волшебноста на своето име. Од величествените времиња на Александар Македонски, преку римските и византиските владеења и преку големите миграции на Словените на југ, Македонија била раскрсница на цивилизации, култури, религии, јазици и на народи. Секој камен, секоја грутка црна земја зборува за оваа бурна историја, која сè уште во себе крие многу тајни од минатото. Низ овој долг и богат временски период само два народа го избрале името на оваа земја за неразвоен дел на својот идентитет – древните Македонци и Македонците денес, а тоа претставува силна врска која датира од пред милениуми, укажувајќи на посветувањето на овие народи на својата библиска земја.

Долна Македонија, за разлика од Горна Македонија претежно е рамничарска земја. Долна Македонија на југ ја ограничуваат водите на Егејското Море, на југозапад водите на Термајскиот Залив и Перијанските Планини, на запад планините Вермион, Верас и Пајко, на север планинските масиви на Балкан, а на исток ридестата разделница меѓу долините на реките Вардар и Струма. Вардар ја дели Долна Македонија на источна и западна. Западната половина на Долна Македонија физички и географски е карактеристична по централната рамнина создадена од наносите на Вардар, Бистрица, Луѓијас и Галикос. Оваа плодна земја (со површина од околу 1.500 километри квадратни) на југ ја ограничуваат водите на Термајскиот Залив, на југозапад планините на Перија,

AEGEAN MACEDONIA

Since ancient times the name Macedonia stood for a small province in the immediate vicinity of Pella – the capital of the ancient Macedonian Empire. It covered the area between present-day Lake Pazar, which is dried out, and the lower basin of the Vardar River. But parallel to the expansion of the borders of the Macedonian Empire, this province named Macedonia gradually became larger and larger. Therefore the ancient Macedonians started to distinguish between Upper and Lower Macedonia mainly based on the geographical characteristics of the area. However, such a division of Macedonia had political, cultural, military and administrative importance. As a result Macedonia, as an historical and geographical region, is mentioned in the Bible several times.

As a geographical region, Macedonia covers the middle part of the Balkan Peninsula, the space which is enclosed by the Sar Mountain, Skopska Crna Gora, Kozjak, Osogovo and Rila to the north and by the river Bistrica and the coast of the Aegean Sea up to the mouth of the Mesta River to the south. The Bigla River and the watershed of the early-ridged mountains of Korab, Jablanica, Gramos and Pind enclose Macedonia to the north, while the Mesta River and the western parts of the Rhodopes enclose Macedonia to the east. Within these borders Macedonia covers an area of 67,741.2 km².

Macedonia has been a country of turmoil, but also a country of beauty and mystery where the strong survived war, famine, conquerors, insults and empires; preserving their name at the same time. Since the glorious times of

Alexander of Macedonia, during the reign of Rome, the Byzantines and the great migrations of the Slavs to the south, Macedonia has been a crossroads of civilizations, cultures, religions, languages and nations. Each stone, each lump of black soil talks about this tumultuous history which hides many secrets about itself from the past. During this long and rich period only two nations, two peoples have chosen the name of this country as an integral part of their identity – the ancient Macedonians and the present-day Macedonians. It is this strong connection which spans millennia that shows the dedication of these peoples to their country.

Unlike Upper Macedonia, Lower Macedonia is mainly a flatland. To the south, Lower Macedonia is enclosed by the waters of the Aegean Sea; it is enclosed by the waters of the Therma Gulf and the Perian Mountains to the southwest; and by the mountains of Vermin, Veras and Payko to the west; it is enclosed by the mountainous massif of the Balkans to the north, while it is enclosed by the hilly dividing line between the valleys of the Vardar and Struma rivers to the east. Vardar divides Lower Macedonia into eastern and western Macedonia. The western half of Lower Macedonia is spacious and its geographical characteristic is the central plain created by the alluvium of the rivers Vardar, Bistrica, Lydias and Galia-kos. This fertile soil (of around 1,500 km²) borders the waters of the Therma Gulf to the south, the mountains of Peria to the southwest, the mountain Vermion to the west, the Payko Mountain to the north, and the Vardar River to the east.

Златниот ковчег со шеснаесет кракото македонско сонце од Кутлеш (Виргина) / The golden trunk with the Macedonian Sun from Kutles (Virginia)

на запад планината Вермион, на север планината Пајко, а на исток реката Вардар.

Денес Егејска Македонија опфаќа голем дел од Долна Македонија. Од вкупната површина на Македонија, егејскиот дел на Македонија зафаќа 34,153 километри квадратни, половина од цела Македонија. На север се граничи со Вардарска и Пиринска Македонија, каде што се денешните граници на Грција спрема север, на запад се граничи со Албанија и Епир, од кои ја делат планините Иван и Пинд. На југ граничната линија достига до Тесалија, од која се разделува со планините Камбунија, Пиерија и Олимп заплисната од Егејското Море, а на исток до реката Места.

Карактеристиките на релјефот на Егејска Македонија се состои во тоа што планините ја делат земјата на многубројни мали и големи низини и котлини, со голем број реки и езера. Според денешната администрација на Грција, Егејска Македонија е

поделена на следните окрузи: Костурски, Кожански, Лерински, Воденски, Кукушки, Солунски, Серски, Драмски, Кавалски и Халкидикиски округ.

Националниот состав на населението во егејскиот дел има претрпено големи етнички измени, особено по балканските војни и по поделбата на Македонија. До балканските војни македонското население во Егејска Македонија било најбројно. Македонците под грчка власт биле и сè уште се подложени на асимилаторски тортури и присилна емиграција, со единствена цел да се измени етничкиот состав на Македонија. Меѓутоа, Македонците не само што постоеле, постојат, туку и ќе постојат, зашто не е лесно да се искорени еден народ таму каде што живеел со векови и покрај сите мерки на насилство и денационализација.

На Македонците им давале најразлични национални имиња, настојувајќи негативно да се влијае врз нивната свест,

Без - кулето во Солун / Beaz Kule (the White Tower) in Solun

нарекувајќи ги: Словени, Каури, Рисјани, Македонски Словени, Македослави, Славомакедонци, Бугари, бугарски Словени, македонски Бугари, Срби, Јужносрбијанци, Грци, македонски Грци, гркомани, бугарофони, славофони. Но, како и да биле нарекувани, тие биле и си останаа Македонци, а сите имиња со кои Македонците се нарекувале поради историските, општествените и политичките услови, можат и треба да се апстрахираат, бидејќи тоа се само многу имиња за еден ист поим, кој означува еден напатен, разделен и со трагична судбина народ, којшто може да се сретне насекаде по светот.

Македонскиот народ, според своите карактеристики и обичаи, јазично и етнички ѝ е туѓ на Грција. Од тие причини грчката буржоазија од првиот момент, кога ја проширила својата власт над Егејска Македонија, изградила политика на физичко истребување на македонскиот народ и менување на етнолошкиот состав во своја корист. Тоа го прифатила како основно средство, уште повеќе што обилните мате-

ријални средства, дотогаш вложувани преку патријаршијата и училиштата во Македонија не го дале очекуваниот резултат.

Грчката буржоазија, со намера да го избрише секој белег што потсетува на македонскиот карактер на Егејска Македонија, во ноември 1926 година донела закон за замена со грчки имиња на селата и градовите, називите на планините, полињата, топонимите, реките итн. Тој закон е објавен во службен весник на грчката влада „Ефимеристис кивернисеос“ бр. 332 од 21 ноември 1926 година, а во истиот весник бр. 346 се објавени новите грчки имиња.

Во Егејска Македонија, северозападно од Костур се наоѓа селото Д’мбени, родното место на Атанас Близнаков, каде што тој како дете поминал пријатни и тажни времиња. Таму денес владее национално и политичко ропство. Грчките националисти и шовинисти прават големи усилби да го обезличат македонскиот национален дух и да го уништат и длабоко да го закопаат богатото историско и културно минато на македонскиот народ од Егејска Македонија.

Панорама на Костур / A panoramic view of Kostur

Today Aegean Macedonia covers a large part of Lower Macedonia. The Aegean part of Macedonia covers 34,153 km² of the total area of Macedonia, which is half of its entire territory. It borders Vardar Macedonia and Pirin Macedonia to the north where the present-day borders of Greece cross to the north. It borders Albania and Epirus to the west from which it is separated by the mountains of Ivan and Pind. The border line reaches Thessaly to the south from which it is separated by the mountains Kamvunia, Pieria and Olympus, while the waters of the Aegean Sea splash against it to the south and its border to the east reaches up to the Mesta River.

The characteristic of the relief map of Aegean Macedonia is that a great number of mountains divide the country into numerous small and large valleys and ravines with a large number of rivers and lakes. According to the present-day administration of Greece, Aegean Macedonia is divided into the following districts: Kostur, Kozani, Lerin Kavala, Voden, Kukus, Solun, Ser, Drama, Koval and the district of Khalkidhiki.

The national composition of the population in the Aegean part has undergone great ethnic alteration and fluctuation, especially after the Balkan Wars and after the partition of Macedonia. Up to the Balkan Wars, the Macedonian population in Aegean Macedonia was in the majority. The Macedonians under Greek authority were and still are subject to assimilatory torture and forced emigration with the primary goal to change the ethnic composition of Macedonia. However, the Macedonians have not only existed in the past, but they exist now and are also going to exist in the future because it is not easy to uproot one people from the place where they have lived for centuries in spite of all kinds of violence and denationalization.

Macedonians have been given various national names in order to exert negative influence on their consciousness. They have been called Slavs, Kauri (non-Moslem), Risjani, Macedonian Slavs, Macedonoslavs, Slavo-

Macedonians, Bulgarians, Bulgarian Slavs, Macedonian Bulgarians, Serbs, South-Serbi-ans, Greeks, Macedonian Greeks, Grkofiles, Bugarofiles and Slavophones. But no matter what they have been called, they were and have remained Macedonians, while all these names can and should not be used due to historical, social and political conditions, because they are only names for a single concept which denotes a tormented and partitioned people with a tragic destiny that could be found anywhere in the world.

According to their characteristics and customs, Macedonians are completely alien to Greeks, linguistically and ethnically. That is why the Greek bourgeoisie developed a policy to physically exterminate the Macedonian people and changed their ethnological composition for its own benefit, from the time it expanded its authority over Aegean Macedonia. It has accepted this policy as a basic tool even more because the abundant funds invested in Macedonia at that time through the Patriarchate and schools in Macedonia didn't produce the expected result.

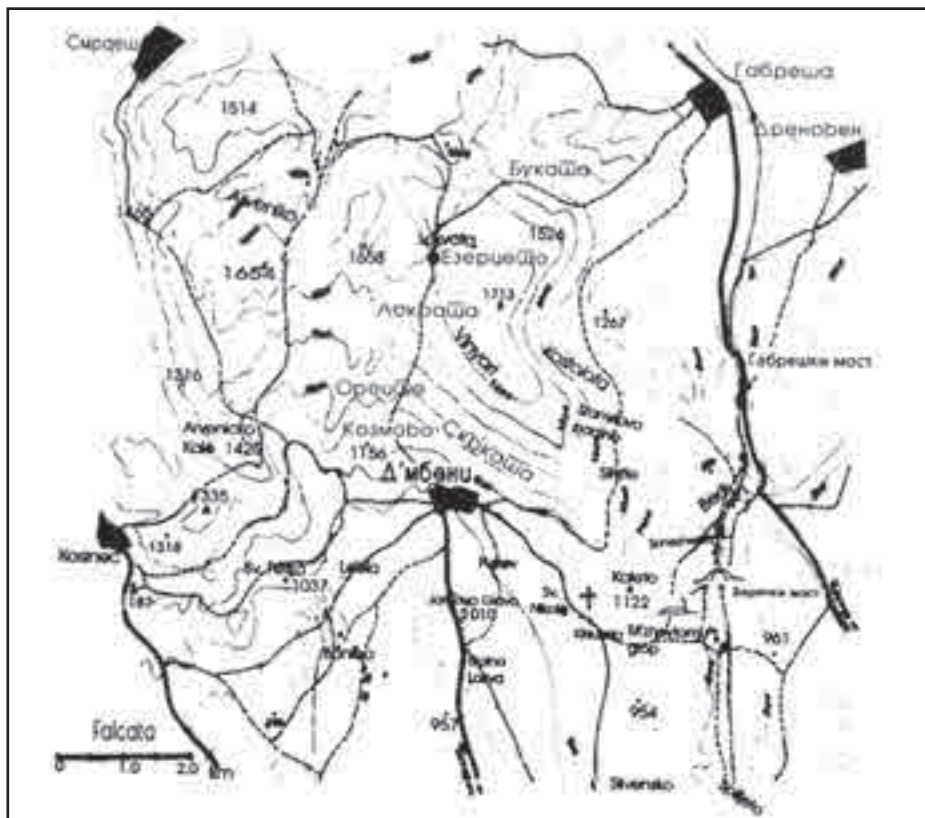
The Greek bourgeoisie, intending to erase any mark that recalls the Macedonian character of Aegean Macedonia, passed a law in November 1926 to replace the names of villages and towns, mountains, fields, place names, rivers, etc. with Greek ones. The law was published in the Official Gazette of the Greek Government "Efimeristis Kiverniseos" No. 332 dated 21 November 1926, while the new Greek names were published in the Official Gazette No. 346.

The birthplace of Atanas Bliznakov, where he spent both pleasant and sad times, is in the village of D'mbeni, located in Aegean Macedonia, northwest of Kostur. Today national and political slavery dominates this region. The Greek nationalists and chauvinists make strenuous efforts to deprive Macedonians of their national spirit, and destroy and bury deeply the rich historical and cultural past of the Macedonian people from Aegean Macedonia.

Д'МБЕНИ – КОСТУРСКО РОДНОТО СЕЛО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ

Д'мбени родното село на Атанас Близнаков, што се наоѓа во Костурско, во егејскиот дел на Македонија, веројатно го добило своето име затоа што во минатото во селото и околу него, имало густа дабова шума. А и легендата што се пренесува од поколение на поколение вели дека некогаш некои селани од селото Сајново, Костурско, го загубиле својот крупен добиток во соседната густа

шума. По долго талкање и барање во шумата, го нашле добитокот околу еден голем извор од кој бликала силна бистра планинска вода. Изворот се наоѓал меѓу високите дабови дрвја. Ова живописно место на селаните им се видело погодно за живеење и затоа некои од нив се доселиле во непосредна близина на изворот. Подоцна, постепено на таа месност почнале да се населуваат семејства не само од селото Сајново,

Карта на Д'мбенскиот атар / A map of the district of D'mbeni

D'MBENI – ATANAS BLIZNAKOV'S NATIVE VILLAGE LOCATED IN KOSTUR REGION

D'mbeni, the native village of Atanas Bliznakov, which is located Kostur Region, Aegean Macedonia, most probably got this name because there used to be a dense oak forest in the village and the surrounding area. The legend, which was handed down from generation to generation also says that once upon a time a few villagers from Saynovo, in Kostur Region, lost their beef cattle in the neighboring woods. After searching for a long time they found their cattle around a large spring from which fresh, cold mountain water sprang. This spring was among the high oak trees. These villagers found this pic-

turesque area suitable and later some of them settled there. After some time, families began to settle here. They came not only from Saynovo but also from Sveta Petka, Banica, Berik, Gorno Sliveni, Pandatur and later from other neighborhoods. Gradually, this place transformed into a large neighborhood around which the dense oak forests raised high in the sky. That's why they named it D'mbeni (a derivative of the noun 'dab' meaning oak in Macedonian).

The new settlers transformed the spring into a fountain, naming the surrounding area Fountain Neighborhood while the area popu-

Д'мбени снимено 1997 година / D'mbeni photographed in 1997

туку и од селата Света Петка, Баница, Берик, Горно Сливени, како и од селото Пандатур, а подоцна и од други населби. Така селото пораснало во непроодната месност над која се вишела густа дабова шума, поради што тие му го дале името Д'мбени.

Со населувањето на новото село Д'мбени, изворот што се наоѓал во таа месност го направиле кладенец, и така маалото што се подигнало околу кладенецот било наречено Кладенско Маало, а другото кое било изградено на каменлив терен го нарекле Каменско Маало.

Колку векови постоело Д'мбени? Засага е утврдено дека првпат под своето оригинално име се споменува во еден попис на Костурскиот вилает во 1445 година, како населба со 13 христијански семејства. И во уште еден попис на Отоманската империја од 1569 година, Д'мбени е евидентирано веќе со 125 христијански семејства и 4 муслимански куќи. Во споменатиот запис селото се води под името Дамбени. Со своја лингвистичка анализа и споредба со другите топоними во Македонија и пошироко во повеќе словенски јазици М. Соколовски името на селото го става во контекст со дабот (*Quercus*), но ја бара асоцијацијата и со старомакедонски зборови од кои го истакнува можното значење на зборот „Д'жба“ што асоцира на „вода“, „дол“, или „рид“.

Сигурно и многу векови пред тоа постоело Д'мбени. А живи сведоци за тоа се стотици оригинални македонски топоними, прекрасни имиња на ридишта и месности, кои сами по себе говорат за богатите традиции на д'мбенци. Во еден летопис на Јоан Скилиси читаеме:

„...Од овие четири браќа, Давид наскоро загинува и тој беше закопан меѓу Костур и Преспа во таканаречените Добри Дабови...“

Ова се случило како што е познато, во 976 година. Дали е тоа д'мбенската месност Злостана, околу 3 км западно од селото, чие име д'мбенци го поврзуваат со загинувањето на Самоиловиот брат, па „Добрите Дабови“ ги преименувале во Злостана.

Селото Д'мбени се наоѓа во северо-западниот дел на Костурската околина во Егејска Македонија. Расположено е на еден гранитен масив што се вика Малимади, огранок на планината Вињари, во должина од 900 метри. Од градот Костур е оддалечено околу 20 км, а од Билишта, гратче што се наоѓа во Република Албанија, околу 25 км. На север преку планината Вињари се граничи со селото Брезница; на североисток преку планината Костолата со селата Габреш и Дреновени; на исток, преку планината Тумба, Кирјака и Тројница, со селата Шештеово, Апоскеп и Жупаништа; на југоисток со селото Косинец, а преку планината Арвенико и со селото Смрдеш.

Сите овие села биле, а некои и сега се, населени со чисто македонско население, со исклучок на Сливени (населено со Маџири, доселеници од Мала Азија), додека селата Четирок и Света Недела се со мешано население – Македонци и Маџири (немакедонско население донесено во овие краишта со промената на населението помеѓу Грција и Турција во 1932 година).

Селото Д'мбени, кое денес грчката администрација го именуваа како Дендрохори, е лоцирано во јужното подножје на планинскиот масив Малимади, поточно под еден од неговите врвови Вињари. Селскиот атар има голема територија од која поголемиот дел му припаѓа на планинскиот масив, а другиот дел е ридскопланински и го зафаќа, главно, просторот јужно од селото. Насоките југоисточната, јужната и југозападната се отворени кон Четирското Поле, а другите три: североисточната, северната и северозападната се просторно затворени со планинскиот масив Малимади и делумно со планината Тревица на источната страна.

Инаку, Малимади е варовнички карстифициран планински масив кој достигнува најголема височина со врвот Орлово 1715 м над морето. Има високопланинско плато со надморска височина над 1500 м што е карактеристично за карстифицирани

lated on the rocky terrain was called Rocky Neighborhood.

How many centuries has the village D'mbeni existed? For the time being, it is established that it was mentioned by its original name in the 1445 census of the Kostur vilayet as a settlement consisting of 13 Christian families. In the later census of 1569 in the Ottoman Empire, the village D'mbeni was registered as a village consisting of 125 Christian families and 4 Muslim houses. In this record the village was recorded by the name Dambeni. Through his linguistic analysis and comparison with the Slavic language group, M. Sokolovski has classified this name in the context of the word 'dab' (oak, i.e. *Quercus*), but he also searched for an association with the Old Church Slavonic words, stressing the possible connection with the word 'D'zba' which refers to 'water', 'valley', or 'hill'.

It is certain that D'mbeni existed many centuries before these censuses. Documentary pieces of evidence are the hundreds of original Macedonian toponyms, wonderful names of hills and localities which by themselves speak for the rich traditions of the inhabitants of D'mbeni. In a chronicle of Joan Skilizi we read:

"... From these four brothers, David soon died and he was buried between Kostur and Prespa, in the so-called Good Oak trees..."

We know this happened in 976. Is it in Zlostana, about 3 km west of the village, that residents of D'mbeni connect to the death of Samuil's brother. Was 'Good Oaks' changed into 'Evil-happened'.

The village D'mbeni is located in the north-west part of Kostur Region, Aegean Macedonia. It stretches over a granite massif, 900 meters long, named Malimady which is a section of the mountain Vinjari. It is 20 km from Kostur and 25 km from Bilišta, a town in the Republic of Albania. It borders the village Breznica to the north, across the mountain Vinjari; it borders the villages Gabreš and Drenoveni to the north-east, across the mountain Kostolata; it borders the villages Šešteovo, Aposkep and Županišta to the east, across the mountains of Tumba, Kiryaka and Trojnica; it

borders the village Kosinec to the south-east, and the village Smrdeš across the mountain Arveniko. All these villages were, and some of them are still, populated purely with Macedonians, except for the village Sliveni (populated with Madziri who were new settlers from Asia Minor), while the villages Četirok and Sveta Nedela (Holy Sunday) are populated with a mixed population – both Macedonians and Madziri (a non-Macedonian population settled in this region after the exchange of populations between Greece and Turkey in 1932).

The village D'mbeni is located at the southern foot of the mountain massif Malimady, more precisely under one of its peaks named Vinjari. A large part of the territory of the village area belongs to this mountain massif, while the southern part mainly stretches over the hill. Its south-eastern, south and south-western directions are open to Četirisko Pole, while the other three directions: north-eastern, north and north-western are closed by the mountain massif Malimady and partially by the mountain Trevisa to the eastern side.

Malimady is a caustic, lime mountain massif whose highest peak Orlovo is 715 m above sea level. It has a high mountain plateau 1500 m above sea level, which is characteristic for caustic, lime mountain massifs. There are a large number of caves all over this mountain massif that have not been investigated. In the western sloping part of the village, the limestone is replaced by Paleozoic shale. Such shale is also present on the eastern side of the village, mainly across the river Bistrica near Šešteva Mountain and to the north towards the village Gabreš. The Bistrica River formed a deep canyon into the lime massif towards the mouth of the river, at the foot of Trevisa Mountain to the east and into the quartered sediments west of the village.

D'mbeni left indelible traces during the Ilinden period but also during the previous rebellions against Ottoman tyranny under which Kostur Region found itself in 1380. It lived through and survived, developing into a real cozy Macedonian nook with a Macedonian national and revolutionary spirit, cultural, humanistic and other traditions in

варовнички планински масиви. Низ планинскиот масив има поголем број пештери кои и денес не се доволно истражени. Во западниот дел на селскиот атар кон Косинско, варовникот се заменува со палеозоитски шкрилци. Шкрилците се присутни и на источната страна на селскиот атар, главно, преку реката Бистрица, кај Шештевската Планина и северно кон селото Габреш. Реката Бистрица има оформено длабок кањон во варовничкиот масив низводно во подножјето на планината Тревица од исток и во неогенските квартерни седименти кон селото на запад.

Неизбришливи траги Д'мбени оставило во Илинденската епопеја, но и во поранешните бунтови против отоманското владеење под кое Костурско се нашло во 1380 година. Живеело и опстојувало, се развивало со своите македонски национални и народно – револуционерни, културни, хумани и какви уште не традиции во сите сфери на животот како вистинско македонско огниште, кое згаснало во јуни 1948 година. Каква трагедија! Било опожарено и уништено од грчката владина војска во текот на Граѓанската војна во Грција и, потоа срамнето со земјата...

Селото Д'мбени до Граѓанската војна во Грција било чисто македонска населба. Така, К'нчев го споменува со 1.650 жители, а Милоевиќ со 350 македонски куќи. Тоа во 1913 година се водело со 1.207 жители, во 1920 година со 944 жители, во 1928 година со 866, а во 1940 година во селото живееле 749 жители. Селото настрадало во Илинденското востание, кога речиси било на полно изгорено и повторно подигнато. Во Граѓанската војна целосно настрадало и се распаднало, па затоа во 1951 година селото имало само 19 жители. Поради тоа, што во меѓувреме тука биле населени Грци колонисти од Епир, во 1961 година се регистрирани 450 жители по занимање претежно сточари, додека во 1971 година се води со 352 жителя.

Според административната припадност селото Д'мбени влегува во состав на реонот Корештата во кој во минатото имало 34 села распослани по источната и западната страна на реката Бистрица. Сите села во Корештата се исклучително македонски, со исклучок на Сливени, од кое во немирните години неговото македонско население било со сила истерано, а на нивно место биле населени Албанци – муслимани. Македонското население од Корештата како и Д'мбени му припаѓаат на јазичната група естиовци, затоа што често го употребуваат зборот ести, наместо е, а во јазикот има и некои други особености.

Во Костурско, во реонот на Корештата, е зачуван звукот на јусовите, големиот и малиот, зачувани се во следните зборови: гренда, (греда), пенда (педа), пендесе (педесет), з'мб (заб), д'мб (даб), с'мбота (сабота) и други. Во селото Д'мбени се зачувани и старите (македонските) имиња на месеците: јануари – коложег, февруари – сечко, март – март, април – април, мај – мај, јуни – червеник, јули – жетвар, август – август, септември – митров, октомври – листопад, ноември – андричко, и декември – нукул.

Топонимите во и околу селото Д'мбени, како и во целиот атар на Корештата се чисто македонски и, по правило, со сите особености на месниот македонски говор како: Рудините, Леска, Кории, Ореите, Широко Пат, Маркова Нога, Пандарница, Локва, Попов Бунар и други.

Д'мбени не само што беше големо македонско село, туку тоа имаше и свој селски атар што опфаќаше околу 46 километри квадратни, а оддалеченоста од селото Габреш е 10,5 километри, додека Горно и Долно Дреновени е оддалечено 12 километри. На исток селото Шештево е оддалечено 20 километри, а Апоскеп 17 километри. На југоисток се сместени селата Сливени на 11 километри и Жупаништа на 14,5 километри, на југ граничи со селото Четирок кое е оддалечено 12 километри и Света Недела оддалечено 12,5 километри, на запад е

all spheres of life, until it was extinguished in June 1948. What a tragedy! It was set on fire and destroyed by the Greek government military forces during the Civil War in Greece, and then it was wiped off the face of the earth.

Until the Civil War in Greece, the village D'mbeni was a pure Macedonian settlement. K'nčev mentioned that it had 1,650 inhabitants, while Miloević recorded that there were 350 Macedonian houses. In 1913 it had 1,207 inhabitants, in 1920 this number decreased to 944, to 866 in 1928 and in 1940 there were only 749 inhabitants. This village suffered great damage during the Ilinden Uprising when it was almost completely burnt, but it was built up again. During the Civil War it was completely destroyed and disintegrated so that there were only 19 inhabitants in 1951. Meanwhile, Greek colonists from Epirus settled there and in 1961 there were 450 inhabitants registered, mainly cattle breeders. In 1971 there were only 352 inhabitants.

According to the administrative division, the village D'mbeni is part of Korešta Region which had 34 villages spread out along the

eastern and western side of the Bistrica River. All the villages in Korešta Region are pure Macedonian, with the exception of the village Sliveni, where the Macedonian population was expelled during turbulent times and replaced by Muslim Albanian colonists. The Macedonian population of Korešta, as well as D'mbeni, belongs to the language group estis because they often use the word 'esti' instead of the letter 'e', but there are also other specific linguistic features.

In the district of Kostur, within the region of Korešta, the dialectal sound of various words are preserved as follows: greda (greda, meaning beam), penda (peda, meaning foot), pendese (pedeset, meaning fifty), z'mb (zab, meaning tooth), d'mb (dab, meaning oak), s'mbota (sabota, meaning Saturday) and others. In the village D'mbeni the old (Macedonian) names of the months are also preserved: January-Koložeg; February-Sečko; March-Mart; April-April; May-May; June-Červenik; July-Žetvar; August-Avgust; September-Mitrov, November-Andričko, and December-Nikul.

Месноста "Локвата" кај Д'мбени / The locality of Lokvata near D'mbeni

расположено селото Косинец на 8 км, додека на северозапад е селото Смордеш оддалечено 11 километри.

Д'мбени никогаш не го загубило словенскиот - македонскиот дух и белег, иако постојано потпаѓало под туѓинско ропство. Неговото население со векови го пренесувало борбениот дух и љубовта кон родната земја и дедовските огништа, кои со силна моќ постојано ги привлекувало тие намачени Македонци кои свиле гнездо насекаде по светот. Благодарение на нивните борбени традиции, населението од овој крај на Егејска Македонија им остана докрај верно на борбените револуционерни и патриотски позиции.

Според својата револуционерна активност како во предилинденскиот период, така и во Илинденското востание, па и подоцна, Д'мбени секогаш се наоѓало во првите револуционерни редови, на кои им претходела, пред сè, борбата против грчката патријаршија. Во тие свои борби Д'мбени дало стотици борци, меѓу кои истакнато место заземаат: Апостол Димитров – Грежов, Лазар (Лазо) Поп Трајков, Лазар Москов, Лазо Трповски, Ташко Караца и многу други.

Во текот на 1947 година повеќе од 138 борци од селото Д'мбени зеле активно учество во редовите на ДАГ (Демократската армија на Грција). Затоа, во 1948 година грчките монархисти ги почнале големите офанзивни против единиците на ДАГ за чистење на слободната територија на Вичо, Грамос и Малимади.

Во тоа време во Д'мбени дошле неколку чети од грчката монархистичка војска, заедно со вооружени банди од селото Четирок. Откако го опљачкале, ги натовариле опљачканите предмети на добиток, а потоа почнале да го горат селото. За неколку часа целото село било запалено. Останале само две куќи и селската црква.

По изгорувањето на селото, на 21 јуни 1948 година, поради многубројните сверства од грчките монархисти, населението

останало во провизорните колиби во планината до есента 1948 година, во месноста Калето на планината Вињари. Со одлука, пак, на Привремената демократска влада во Грција, есента 1948 година, сите старци и деца до 15 години биле испратени во народно-демократските републики „заради нивно спасување од студот и од борбите кои се воделе во непосредната околина“.

По капитулацијата на ДАГ, која повеќе од три години водела борби со грчката монархија, сите живи борци од селото Д'мбени кои зеле учество во борбите на ДАГ, емигрирале во народно - демократските земји, а емигрирало и населението кое активно учествувало во Граѓанската војна.

Еве што пишува Атанас Близнаков за родното Д'мбени во монографијата за селото:

„А денес ти наше родно село, ти си изгорено и избришано од земјата, изгорено и избришано од нашите вековни душмани, грчките шовинисти. Денес ти жалиш и тажиш за твоите мили чеда, и чекаш поповолно време, посветли денови! Грчките шовинисти, нашите најголеми душмани, не само што ги прогонија твоите мили чеда далеку од тебе, туку ги извадија и коските од гробовите на нашето племе, ги извадија од твојата земја, само да не остане ниту трага од тие твои мили чеда! Ти наше родно место, ти си сведок на сето тоа што стана, ти ја виде омразата на нашите душмани, вечните душмани на нашето славјанско племе! Вие гори и балкани, вие видовте до каде стигна грчката цивилизација.

Твоите селани денес се распрснати по целата Земјина топка, а нивните погледи се свртени секогаш спрема тебе. Наше родно село при сè што ти денеска не постоиш, ти си веќе од основа уништено, при сè што твоите чеда се далеку од тебе протерани од нашите поробувачи, кои планираа и сè уште планираат да нè избришат од нашата мила Татковина, од нашата родна земја; ти наше родно село, секогаш ќе

The toponyms in and around the village D'mbeni, as well as all over the entire Korešta area, are pure Macedonian and, as a rule, with all the features of the Macedonian language, such as the names of: Rudinite, Leska, Korii, Oreite, Širok Pat, Markova Noga, Pandarnica, Lokva, Popov Bunar, and others.

D'mbeni was not only a large Macedonian village, but it had its own territory covering about 46 square kilometers. The village Gabres is 10.5 km away from it, while the villages of Upper and Lower Drenoveni are 12 km away. To the east of D'mbeni is the village Sestevo which is 20 km away, while the village Aposkep is 17 km away. To the southeast are the villages Sliveni, 11 km away, and Zupanista, 14.5 km away. To the south, the village D'mbeni borders the villages Cetirok, which is 12 km away, and Sveta Nedela which is 12.5 km away. To the west it borders the village Kosinec, which is 8 km away and the village Smrdes which is located 11 km to the northwest.

The village D'mbeni has never lost its Slav-ic spirit and characteristics, although it often came under foreign occupation. Its population

has handed down, over the centuries, a fighting spirit and love of their birthplace, ancestral hearths and homes. Those Macedonians who settled all over the world are still strongly attracted to D'mbeni. Due to their fighting traditions, the population of this part of Aegean Macedonia has remained completely loyal to the revolutionary and patriotic positions.

According to its revolutionary activity in the period preceding the Ilinden Uprising, during the Ilinden Uprising and even later, D'mbeni was always first in the revolutionary lines that were previously engaged mainly in the fight against the Greek patriarchate. D'mbeni contributed hundreds of its fighters to those struggles among whom the following deserve to be singled out: Apostol Dimitrof-Grezov, Lazar (Lazo) Pop Trajkov, Lazar Moskov, Lazo Trpovski and Tasko Karadza.

During 1947 more than 138 fighters from the village D'mbeni actively participated in the lines of the Democratic Army of Greece (DAG). The Greek monarchists launched major military offensives against the units of DAG in 1948 to clear the liberated territory of

Врвот "Вињари" од северната страна / The Peak of Vinjari, from the northern side

Дел од Д'мбени / A part of D'mbeni

стоиш, и ќе те паметиме, какво си било! Твојот лик, мил и скап за сите нас, секогаш ќе стои во нашите души и срца“.

Во 1989 година при нашата посета, во селото имаше останато пет-шест стари куќи, кои ги нагризал забот на времето, а во најскоро време ќе ги снеса и нив. Во непосредната близина на селото, во вид на неколку маала има сто и дваесетина куќи изградени по Граѓанската војна, во кои живеат доселеници од разни страни на Грција и Епир кои немаат македонско потекло, туку туѓо. Се конфискуваа сите македонски имоти, пасишта и шуми, ридишта и планини и им се доделени на новонаселените жители. На протераните д'мбенци им останаа само сеќавањата и тешката носталгија по родното и незаборавно село.

Оставена е и црквата „Св. Никола“ која се наоѓа на сред село. Таа е реновирана и во

неа се избришани сите траги што мирисаа на македонскиот народ. Гробиштата, пак, кои од памтивек се свети, во Д'мбени се уништени, а делови од посмртните останки на македонското население погребани на селските гробишта се наоѓаат на едно место, во импровизирана колиба. Невиден вандализам.

Затоа, со тага во душата, со болка во срцето и со силна љубов кон дедовскиот праг, Атанас Близнаков ќе рече: „Згасна животот во нашето убаво и незаборавно македонско село Д'мбени, што се наоѓа под Локвата и Вињари во Костурско. Го нема џагорот на децата, ги нема убавите д'мбенски куќи. Само селската црква остана да му пркоси на времето“.

Vico, Gramos and Malimady from the members of the Greek left.

At that time, several military detachments of the Greek monarchist army came to the village D'mbeni with armed gangs from the village Cetirok. After they plundered the village, they loaded the stolen goods on cattle and started to burn the village to the ground. Within a few hours the entire village was burnt down. Only two houses and the village church remained intact.

After burning the village on June 21, 1948 the population remained in the dilapidated huts built temporarily on the mountain Vinjari, in the locality of Kaletu, until the autumn of 1948. Pursuant to the decision of the Provisional Democratic Government of Greece, however, all children up to the age of 15 and the elderly were sent to other people's democratic republics to be saved from the cold and war raging in the immediate surroundings.

After the capitulation of DAG that waged fights against the Greek monarchy for more than three years, all surviving fighters from the village D'mbeni, who participated in the fights of DAG, immigrated to other people's democratic countries. The population that actively participated in the Civil War emigrated too.

Here is the passage that Atanas Bliznakov wrote for his birthplace D'mbeni in the monograph about this village:

"Oh our native village, today you were burnt down and wiped off the face of the earth, burnt and wiped off by our eternal enemies, the Greek chauvinists. Today, you are grieving and lamenting for your dear children and you are waiting for better times, for brighter days! The Greek chauvinists, our greatest foes have not only chased your dear children away, but they have also removed the bones from the graves of our tribe, they have uprooted them from your soil so that even a faint trace of them could disappear forever! O our native place, you are a witness of all that has happened, you have clearly seen the animosity of our enemies, these eternal foes against our Slavic tribe! Our forests and mountains, you have seen how much the Greek civilization has 'developed, you have seen it at work.

Your dwellers have been scattered all over the globe but they are keeping their eyes always turned on you. Our native village, you do not exist any more, your foundations are completely rocked, and your sons and daughters are expelled by our oppressors who planned and are still planning to wipe us out from our dear motherland, from our native country; o, our native village, you will always live in our hearts and we will always remember the image of you! Your picture, so dear and precious for all of us, shall always live in our souls and hearts.

In 1989 there were only five or six old houses left and they were dilapidated with the passage of time. Soon they would disappear as well. Near the village there are around one hundred and twenty houses built after the Civil War and they are grouped in several neighborhoods. Now many new settlers, who have come from Greece and Epirus, live there but they are not of Macedonian origin. All Macedonian properties, pastures and forests, as well as hills and mountains were confiscated and handed over to the new residents. The exiled people from D'mbeni retained only memories and intense nostalgia for their native and unforgettable village.

The local church St. Nikola, which is located in the center of the village, has survived. It was renovated, but all traces that evoked strong memories from the Macedonian people have vanished. The graveyards in D'mbeni, which are usually sacred from time immemorial, were destroyed, while some of the remains of the Macedonian residents buried in the village cemetery were put in one place in a makeshift hut.

As a result, Atanas Bliznakov stated with sadness in his soul, with pain in his heart and with strong love for his ancestral home, that "Life has expired in our beautiful and unforgettable Macedonian village D'mbeni, located under Lokva and Vinjari in the region of Kostur. The bustle of the children has gone; the beautiful D'mbeni houses have disappeared. Only the village church has managed to defy time."

СЕМЕЈНОТО ПОТЕКЛО

Атанас Иван Близнаков потекнува од видната фамилија Близнакови од Д'мбени, која се смета за една од најстарите во Д'мбени, а корените на оваа фамилија одат некаде до втората половина на XVI век, кога Близнакови се доселиле во Д'мбени од селото Сајново – Костурско. Според кажувањата на Атанас сите негови предци го носеле презимето Близнакови и немале никакво друго презиме или прекар.

Најдалеку што Атанас помнеше е името на неговиот прадедо, кој бил умрен кога Атанас се родил. Неговиот прадедо се викал Лексо и бил од селото Д'мбени. Тој имал два сина Васил и Динко. Динко, исто така, бил умрен кога се родил Атанас, но тој ја помнеше Динковица, како што ја викале по името на мажот ѝ, а не се секаваше на нејзиното моминско име. Динко и Динковица имале една ќерка по име Мара, која била мажена во фамилијата Каљкови, а починала во Скопје.

Неговиот, пак, дедо Васил Близнаков имал три сина: Пандо, Трајко и Иван (Ванчо) – таткото на Атанас. Чичко му Пандо Близнаков бил четник и загинал херојски во борбата на Локвата и Вињари на 31 мај 1903 година, од бајонетите на турскиот аскер, заедно со уште дванаесет негови другари – четници. И неговата сопруга – Пандовица, односно Васила Близнакова била убиена кога ги пасела говедата и кога се спротивставила на Турците и почнала да бега, за да не биде фатена и потурчена. Пандо и Васила во бракот имале две ќерки: Лена Попова која починала во Бургас, Бугарија, а била мажена за Иван Попов од Д'мбени, трговец во Дедеагач, кои во 1929 година се преселиле во Бугарија. Тие во бракот ги имале ќер-

ките Славка, Васка, Виолета и синот Јорго кои го посееја семето македонско во Бугарија. Другата ќерка на Пандо и Васила се викала Дина, по името на бабата на Атанас Близнаков. Таа била мажена во семејството Терзиевци од Д'мбени, а починала во Скопје 1986 година. Дина Терзиева ги родила синовите Андон кој има ќерка Дочка, и Трајко и ќерката Нуша, кои сега живеат во Скопје, додека третиот син Мите загинал во Граѓанската војна во Грција.

Чичкото, пак, на Атанас – Трајко со стрината Лена Близнакови ја имале ќерката Стоја Мусманова која има два сина: Стасо кој живее во Скопје и Јани кој свил гнездо во Полска, додека ќерката Марјанти живее во Чешка.

Иван (Ванчо) Близнаков, кого во САД го викале Ване или Жан, е татко на Атанас Близнаков. Тој е роден во 1876 година. Според кажувањата на Атанас, точно не се знае во кој период, но со сигурност се знае дека е роден во Д'мбени. Иван бил со среден раст, бил писмен, имал завршено второ одделение во егзархиското училиште во селото, но грчки не знаел ниту да зборува, ниту пак да пишува. Тој по природа, бил благороден домаќин и многу се грижел за семејството. Во времето кога бил во САД, редовно испраќал пари, облека и продукти за семејството во Д'мбени. Иван првпат отишол во САД, во 1906 година и тоа во пролетта, со некој брод, а пред тоа во 1905 година бил на печалба во Анадолија. Во Америка останал три години, спечалил пари и се вратил во селото. Со спечалените пари изградил убава кука на два ката, а потоа во 1910 година, повторно се вратил во Америка и

HIS FAMILY TREE

Atanas Ivan Bliznakov came from the eminent family of the Bliznakov's who were considered to be one of the oldest families of D'mbeni. The roots of this family could be traced as far back as the XVI century when the Bliznakovs moved from Sajnov, Kostur Region, settling in D'mbeni. According to Atanas, the second name of all his ancestors was Bliznakov and they neither had any other second name or nickname.

The oldest ancestor that Atanas remembered was his great-grandfather, who was deceased when Atanas was born. His name was Lekso and he was also from the village D'mbeni. He had two sons: Vasil and Dinko. Dinko was also deceased when Atanas was born, but he remembered his wife Dinkovica, as she was called, indicating wife of Dinko. He didn't remember her maiden name. Dinko and Dinkovica had a daughter named Mara who was married to a member of the Kaljkov's family. She died in Skopje.

His grandfather Vasil Bliznakov had three sons: Pando, Trajko and Ivan (Vančo) – the father of Atanas. His uncle Pando Bliznakov was an Ilinden freedom fighter who died heroically in a fight at Lokva and Vinjari on May 31, 1903, from a bayonet of the Turkish askers, along with twelve of his friends - also revolutionaries. His wife Panda, i.e. Vasila Bliznakova was killed by the Turks one day while her cattle were grazing in the fields. She refused to be caught and converted to Mohammedanism. Pando and Vasila had two daughters, Lena and Dina. Lena Popovska died in Burgas, Bulgaria and was married to Ivan Popovski from D'mbeni; a

trader in Dedeagac, who moved to Bulgaria in 1929. They had three daughters: Slavka, Vaska, Violeta and a son Jorgo who cast Macedonian seeds in Bulgaria. The other daughter Dina was named after the grandmother of Atanas Bliznakov. She was married into the family of the Terziev's from D'mbeni and died in Skopje in 1986. Dina Terzieva gave birth to their sons Andon and Trajko and daughter Nuša. Andon has a daughter named Docka. Trajko and Nuša now live in Skopje, while the third son Mite died during the Civil War in Greece.

His uncle Trajko and his wife Lena Bliznakova had a daughter named Stoja Musmanova who had two sons: Staso who lives in Skopje and Jani who made his home in Poland, while their daughter Marjanti lives in the Czech Republic.

Ivan (Vančo) Bliznakov, called Vane or Jan in the U.S.A., was the father of Atanas; born in 1876. According to Atanas, the exact date when he was born is unknown, but the place where he was born is known for certain - D'mbeni. Ivan was fairly small in stature and was illiterate. Although he finished two grades of the exarchate school in the village, he neither spoke Greek nor knew how to write in Greek. He was gentle by nature, cared for his family and guided it well. While he was in the U.S., he regularly sent money, clothes and food to his family in D'mbeni. In 1905 he went to Anatolia to earn a living. In the spring of 1906 he went to the U.S. for the first time, by ship. He stayed there for three years, earned money and went back home. He built a nice two storey house and then returned to the U.S.

Иван (Ване) и Доча Близнакови, родителите на Атанас, снимени во Гери, САД / Ivan (Vane) and Doča Bliznakov, parents of Atanas, photographed in Gary, USA

Доча Близнакова – мајката на Атанас / Doča Bliznakova, mother of Atanas

останал сè до 1919 година, кога со поголема сума пари се вратил во родниот крај. Во Д'мбени останал шест години, за во 1925 година повторно да се вратил во САД и да останал сè до смртта во април 1964 година. Во САД Иван работел во челичарницата во Медисон, Илиноис, од каде што и бил пензиониран. Бил погребан заедно со сопругата Доча на гробиштата Каламет во Леик Каунти, во државата Индијана, САД.

Мајката на Атанас Близнаков – Доча е родена во 1879 година, исто така, во селото Д'мбени, а одрастена во семејството Мусмановци. Нејзиниот татко Пенчо бил од Д'мбени, а мајка ѝ Вана од селото Дреновени, Костурско. Пенчо многу години бил печалбар во Анадолија, каде што починал и бил погребан, Вана останала вдовица во Д'мбени. Доча цело време живеела со синот Атанас и со снаата Славка, со кои многу добро се согласувала. Таа заедно со Славка заминала во САД во 1937 година и повеќе не се вратила во родното место. Во 1957 година починала во САД и била погребана кај својот сопруг Иван, во заедничката гробница.

Според кажувањата на Славка Близнакова, Доча била многу мила по природа. Постојано си оделе заедно во Македонската православна црква „Св. Петар и Павле“ во Гери, а често имала обичај и да се шета во паркот што се наоѓал во непосредна близина на нивната кука во Гери. Доча имала многу почит кон Славка и Атанас и затоа често биле прикажувани како пример на хармонично и честито македонско семејство. Кога Доча се омажила за Иван имала 20 години, била стројна девојка, а Иван бил на 24 години. Нивниот живот бил многу среќен и двајцата имале почит еден кон друг, што го пренеле на своите поколенија и биле многу среќно и задоволно семејство.

Доча имала една сестра по име Димана, која била мажена во Д'мбени, но, по виорот на војната се преселила во Прилеп. Била мажена за Нумо Миовски од Д'мбени, познат борец и претседател на Судскиот комитет во илинденскиот период во Корештата.

Од љубовта меѓу родителите на Атанас, Доча и Иван, се родиле тројца синови и една ќерка, од кои останале само двајца синови. Првиот од нив бил Атанас, вториот

Васил, додека Пандо умрел во 1925 година на четиригодишна возраст. Ќерката Славка била трето дете и умрела во 1912 година на тригодишна возраст. Васил е роден во 1906 година како второ дете а, починал во 1999 година во Гери, каде што е погребан. Од рано детство (1927) заминал во САД, каде што живеел со својата сопруга Анастасија, родена во селото Апоскеп, која во САД пристигнала во 1957 година и се омажила за Васил Близнаков. Тие во бракот ја имаат само ќерката Дочка (Дороти), која е родена на 13 април 1962 година. Таа е интелегентна и има завршено колеџ во САД, а сега живее заедно со својата мајка во Мерилвил, Индијана, со кои Атанас и Славка имаа блиски контакти.

Од овие податоци за семејството Близнакови, од кое потекнува Атанас, може да се види и да се сфати неговото македонско потекло и неговиот македонски корен. Семејство кое, како што ни рече Атанас во еден разговор, пуштило долги и длабоки корени во Македонија и во САД.

Атанас Близнаков постојано со гордост и со почит зборуваше за фамилијата, за неговото потекло, за македонскиот дух, за христијанскиот морал и за почитта што постоела меѓу членовите на Близнакови. Многупати нагласувал дека воспитанието што го добил од своите родители било пресудно во неговиот живот, зашто родителите го воспитувале и го учеле, според Соломоновата изрека „*Слушај ја, синко, поуката на татка си и не го отфрлај заветот на мајка си*“. Тие го учеле да биде послушен, трудољубив, чесен и добар граѓанин. Овие зборови постојано му се вртеле во мислите и му давале силен поттик и правец во животот и работата. Затоа и во разговорите ги повторуваше ваквите позитивни човечки одлики и често велеше дека Америка постигнала многу, бидејќи луѓето ги учи да бидат работливи, точни, искрени и исполнителни во бизнисот. Ова беше неговата девиза во работата.

Во врска со семејството на Атанас Близнаков, како и за некои други семејства во Д'мбени постоеле анегдоти. Во продолжение ќе пренесеме една анегдота за неговиот татко Ванчо која се раскажувала мно-

in 1910, where he stayed until 1919; coming home again with much money. He stayed for six years in D'mbeni but in 1925 he returned to the U.S. again where he stayed until his death in April 1964. Ivan worked at a steel mill in Madison, Illinois until his retirement. He was buried with his wife Doca, in the Calumet Cemetery in Lake County, Indiana.

Atanas' mother Doca was born in 1879 in D'mbeni, to the Musmanov family. Her father Penco was born in D'mbeni and her mother Vana was born in the village Drenoveni, in Kostur Region. Penco was a migrant worker in Anatolia for many years. He died and was buried there. Vana became a widow in D'mbeni. Doca lived with her son Atanas and his wife Slavka in perfect harmony. She went to the U.S. in 1937 with Slavka and never returned to her native home. She died in 1957 and was buried next to her late husband Ivan, in the family tomb.

According to Slavka Bliznakova, Doca was a very affectionate person. They used to go together to the Macedonian Orthodox Church of Sts. Peter and Paul in Gary. In addition, Doca often wanted to take a walk in the park near their house in Gary. Doca had considerable respect for Slavka and Atanas and therefore they were often singled out as an example of a harmonious and honest Macedonian family. Doca was 20 when she married Ivan, who was 24 at the time. Their married life was very happy and they cherished the respect they had for each other, which they passed on to their children. They really were a very satisfied and happy family.

Doca had a sister named Dimana who married in D'mbeni but moved to Prilep after the war. She married Naumo Miovski from D'mbeni who was a famous freedom fighter and President of the Judiciary Committee in Koresta during the Ilinden period.

Doca and Ivan had three sons and one daughter. Unfortunately one son died. The firstborn was Atanas, the second was Vasil and the third son Pando died in 1925 at the age of four. Their only daughter Slavka was the

third child but she died in 1912 at the age of three. Vasil was born in 1906 and died in 1999 in Gary, where he was also buried. He went to the U.S.A. at an early age (1927) and lived there with his wife Anastasija, born in the village Aposkep. She arrived in the U.S.A. in 1957 where she married Vasil. Their only daughter Docka (Dorothy) was born on April 13, 1962. She is an intelligent woman who graduated from college in the U.S. Today she lives with her mother in Maryville, Indiana. Atanas and Slavka maintained close relations with them.

Atanas' Macedonian origin and roots could be traced and understood from the data about the Bliznakovs. The family, as Atanas said in an interview, had put down deep and long roots both in Macedonia and in the U.S.A.

Atanas used to speak constantly about his family with pride and respect, about his roots, Macedonian spirit, Christian morals and the respect that was cherished among members of the Bliznakov family. Many times he stressed that his upbringing was important in his life since his parents raised and taught him to comply with Solomon who said: Listen, my son, to the moral teachings of your father and don't disavow your promise to your mother. They taught him to be an industrious, honest, law-abiding, and decent citizen. These words were always in his mind, giving him a strong incentive which shaped his life and work. Therefore he used to repeat these positive human qualities and often said that America achieved much because it taught people to be punctual, honest and efficient in business. This was his business motto.

There are many anecdotes about the family of Atanas Bliznakov, as well as about other families from D'mbeni. Here is an anecdote about his father Vančo that others in D'mbeni experienced as well as emigrants of D'mbeni living in the U.S.A. and beyond.

The festival of Epiphany was celebrated in D'mbeni for years and everyone remembers it. On that day, all village dwellers gathered in the yard in front of the church of St. Nicholas after liturgy was performed. There, on the day

Семејството Близнакови: Иван, Доча, Атанас, Славка и Васил / The Bliznakovs: Ivan, Doča, Atanas, Slavka, and Vasil

Атанас и Славка Близнакови, снимени во Гери во 1951 година / Atanas and Slavka Bliznakov, photographed in Gary in 1951

Амфитеатар недалеку од Костур / An amphitheatre near Kostur

гу време во Д'мбени, а и меѓу д'мбенци во САД и пошироко.

Во Д'мбени со години се славел празникот Водици и како празник сите го помнат. На тој ден, откако ќе завршила литургијата во селската црква „Св. Никола“, сите селани излегувале на просторот пред црквата. Тука пред чешмите, недалеку од чинарот се виело машкото оро за Водици; се собирале голем број мажи, деца, жени, старци... На просторот пред црквата имало и четири кафеанчиња и три дуќани, каде што се собирале голем број селани.

Во зимскиот период на Водици, кога сè било покриено со снег, се белееле и куќите на д'мбенци; бела била планината Вињари, бели биле ридовите и кориите, сè било во бела боја.

Недалеку од црквата, таму на сред село во вирот, секоја година попот Димитри го фрлал крстот. Голем број мажи, момчиња и деца, се фрлале по крстот, за да им донесе среќа. А вирот бил плиток, речиси еден метар длабочина.

Една зима на Водици во Д'мбени биле дојдени голем број печалбари од Америка, од Канада и од Австралија. Во селото имало снег до колена, но времето било топло за тој период од годината. Пред кафеаната и пред црквата, неколку метри подалеку од вирот седела една група мажи, весели и расположени, си пиеле д'мбенска ракија.

*- Давам една бочва вино, одеднаш изви-
кал Ванчо Близнаков, на оној што ќе го пре-
цапа вирот, ама ако е облечен во костум.*

Присутните почнале да се смеат и шеги да си прават, а тогаш Петре Ангелков ја кре-
нал раката и силно викнал за да го слушнат сите:

*- Дај си ја раката, бре Ванчо, ако си маж
давам чесна дума ќе го прецапам вирот и
еве нека сечат неколку луѓе за опкладата.*

Тогаш Ванчо Близнаков дал чесен збор,
со што опкладата станала полноважна.

И ете, во тие моменти Петре Ангелков,
скокнал во вирот со костум и со вратовр-
ска и го прецапал вирот со песна и викање.
Кога излегол од вирот сиот бил мокар и
колку што го грло држело викал: „Ајде сега,
ајде, да ја донесете бочвата тука, нека пие
цело село, да се знае и да се памети, а попот
потоа нека го фрли крстот и кој ќе успее да
го фати да има голема среќа“.

И навистина, Ванчо Близнаков трка-
лајќи ја донел бочвата тука пред црквата.
Луѓето пиеле и се веселе со виното на
Близнакови. Жените донеле џамиринки и
колбаси, расол, пиперки туршија и други
мезиња. Од виното неколку луѓе се опија-
неле и во кошови ги однеле дома.

Така завршил џумбусот во Д'мбени
во 1930 година што ќе го паметат многу ге-
нерации.

of Epiphany male dancers usually performed around the drinking fountain not far from the Cinar where many men, women, children and old people gathered. There were also four local taverns and several shops in front of the church.

Since Epiphany is in winter everything was usually covered with snow; houses, the mountain Vinjari, hills and woodlands, and everything else was white.

Not far from the church there was a puddle in the center of the village where priest Dimi-tri used to throw a cross. A great number of men, boys and children tried to catch the cross, which was a sign of good luck. It was a shallow puddle, not more than one meter deep.

One winter during Epiphany a huge number of migrant workers from America, Canada and Australia came to D'mbeni. The snow was up to people's knees, but the weather was unusually warm and mild for that time of year. A group of men sitting in front of the church, not far from the puddle, were cheerful and jovial; enjoying some D'mbeni brandy.

"I am going to give a barrel of wine," Vančo Bliznakov said loudly, "to anyone who will cross this puddle dressed in their suit."

Those present started to laugh and make jokes but then Petre Angelkov raised his hand and shouted very loudly so that everybody could hear:

"Give me your hand, Vančo, if you are a real man, I give my word and it is my bet that I am going to go across this puddle. Let some of these men confirm this bet."

Then Vančo gave his word making their bet valid.

At that moment, Petre Angelkov jumped in the puddle wearing his suit and necktie and went across the puddle singing and shouting. When he got out of the puddle he was completely wet but he was shouting as loudly as he could, "Come on, bring that barrel of wine here and let us all drink; let this be known and remembered. Let the priest throw the cross and let the one who is going to catch it have great happiness."

Indeed Vančo Bliznakov rolled the barrel of wine and people started to drink the Bliznakov's wine in delight. The women brought smoked pork and sausages, pickle brine, pickle relish, and other foods.

That is how the party in D'mbeni ended in 1930; the party that would be remembered by many generations.

Д'мбенска црква по Втората светска војна / D'mbeni's church after World War II

ДЕТСТВОТО И ОБРАЗОВАНИЕТО

Атанас Иван Близнаков е роден на 15 декември 1901 година во селото Д'мбени, Костурско. Според кажувањата на мајка му, тој бил запишан од селскиот поп во црковните книги на денот на крштевањето што го извршиле во средината на февруари 1902 година во црквата „Св. Никола“. За жал, за ова се уништени сите податоци и нема никакви траги од црковните книги. Меѓутоа, таа „административна грешка“ на Атанас му овозможила да не биде регрутиран за војник во грчката армија пред Турско-грчката војна, бидејќи во 1919 година, според црковната администрација, Атанас имал 17 години, а сите машки кои имале 18 години во таа година биле регрутирани и повикани да го служат задолжителниот воен рок.

Во времето на Илинденското востание Атанас бил многу малечок; тогаш турскиот аскер навлегол во селото, а неговата мајка Доча во својата прегратка го однела во планината, каде што голем број соселани нашле скривалиште и спас. Во тие бурни времиња неговиот татко Иван, заедно со другите мажи од селото, се приклучил кон востаничките селски чети што се бореле против отоманското ропство, а за слобода на измачениот македонски народ и на поробената родна земја – Македонија.

Крстен е како Атанас, а нагалено го викале Насо. Така особено го викала неговата мајка, што го пренела и на неговата сопруга Славка, која постојано го викаше Насо. И блиските роднини и пријатели го викале Насе, додека другите го викале Атанас, а понекогаш Танас. Во САД, каде што Маке-

донците формално ги менуваат имињата добивајќи англосаксонски, го викале Томи. Многумина му се обраќаа со чичко Атанас.

Инаку, во Д'мбени имало три цркви. Едната се викала „Свети Никола“ во Каменско Маало, која сè уште постои. Црквата што некогаш била во Кладенско Маало се викала „Свети Димитрија“. Третата црква се наоѓала надвор од селото. Тоа бил манастирот „Света Петка“, подигнат на местото каде што некогаш била соодветна населба. Секоја година во манастирот „Света Петка“ се одржувал панаѓур, на кој доаѓале луѓе и од сите околни села (Косинец, Света Недела и Четирок). Манастирот имал многу убава местоположба. За него и за неговиот имот се грижеле калуѓери кои тука работеле и живееле.

На неколку километри од Д'мбени постоела уште една црква со име „Свети Никола“. Денес таа малечка црквичка ја реновирале доселениците – христијани и во неа одржуваат богослужби и други православни потреби.

Атанас Близнаков го поминал детството во своето родно место, каде што животот му бил исполнет со многу радости, среќни денови и скромен живот, но често исполнет со неправди, сиромаштво и многу искушенија.

Во споредба со животот на некои негови другари, детството на Атанас било многу посреќно, бидејќи татко му Иван, а пред тоа и дедо му биле на печалба, од каде што се вратиле со поголеми суми спечалени пари. Тоа му овозможило на Атанас во тие услови, да има доволно за јадење и за носење.

HIS CHILDHOOD AND EDUCATION

Atanas Ivan Bliznakov was born on December 15, 1901 in the village D'mbeni, Kostur Region. According to the words of his mother, he was registered by a village priest in the church books on the day he was baptized at St. Nicholas church in the middle of February 1902. Unfortunately, all data about this act was destroyed and there is no trace of the church register books. However, this administrative error allowed him not to be enrolled in the Greek army before the Turkish-Greek war, since in 1919, according to church administration, Atanas was 17, and only those young men who were 18 years old in that year were recruited and called to serve their mandatory military service.

During the Ilinden Uprising, Atanas was a very little boy. At that time, the Turkish army invaded the village, and his mother Doca took him in her arms to the mountains where many villagers found a hiding place and deliverance. In those turbulent times, his father Ivan, along with other men from the village, joined the insurgent detachments that fought against Ottoman slavery for the freedom of the beleaguered people and his enslaved motherland - Macedonia.

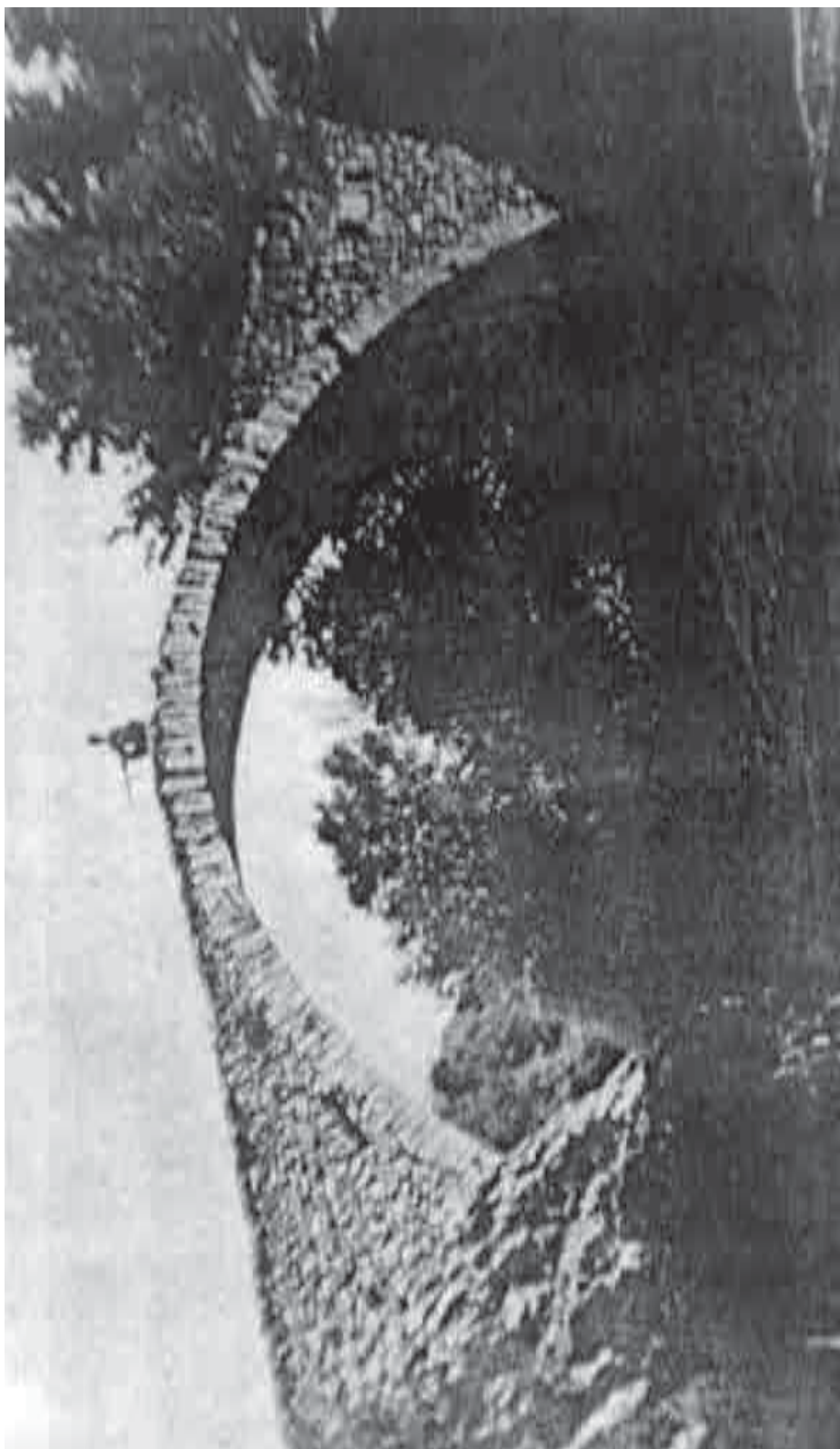
Atanas was given his name during the Christian ceremony of baptism, but he was nicknamed Naso. His mother used to call him Naso and her example was followed by Slavka, his wife, as well as their close relatives and friends while others called him Atanas and sometimes even Tanas. In the U.S., where Macedonians used to formally change their names for Anglo-Saxon names, he was called Tommy. Many addressed him as 'Uncle Atanas'.

There were three churches in D'mbeni and St. Nicholas in the Kamensko neighborhood still exists. The church that used to be in the Kladensko neighborhood was named St. Demetrius. The third church, St. Petka Monastery, was located outside the village in the place where the settlement with the same name existed before. Each year a fair was held in the monastery, St. Petka, which attracted people from all the surrounding villages (Kosinec, Holy Sunday and Cetirok). This monastery was in a very nice location. The monks who lived and worked there took care of the monastery and its property.

A few kilometers from D'mbeni there was another church named St. Nikola. Today this small church is renovated, by the Christian settlers, and Orthodox services and other religious ceremonies are held there.

Atanas spent his childhood in his birthplace, where his life was filled with many joys, happy days and a modest way of living, but often also with injustice, poverty and many temptations.

Compared to the life of some of his friends, Atanas had a much happier childhood because his father Ivan, like his grandfather before him, worked abroad bringing home large amounts of money from their earnings. It allowed Atanas to have enough to eat and clothes to wear. According to the standard of that time, he often distinguished himself from the others by his clothes. At age seventeen, his father who was in the U.S. sent him suit material. He had his first suit with a vest sewn by a tailor from Kostur. This was an important event in his life

Д'мбенскиот камен мост на реката Бистрица / The stone bridge over the Bistrica River in D'mbeni

since he thought the new suit gave him authority among his friends in the village. At that time his friends used to wear bechvi (trousers made of thick woolen fabric) or other pieces of clothes as part of the Macedonian folk dress from that region. Many of the poorer boys were used as personal servants in the village as a way of providing for their sustenance. This practice was particularly characteristic in the Lerin Region.

On the other hand life in Kostur was advanced because the city had economic and commercial ties with European centers; therefore European fashion and their way of living reached Kostur.

Atanas was a healthy child and didn't suffer any illness. He was raised to be hard-working, honest and obedient and, in the absence of his father, he often gave his mother a hand with agricultural chores. He knew how to prune grapevines, cut down trees, plow, dig and had knowledge of other skills also related to farming and cattle breeding. The Bliznakovs belonged to the middle-class.

They had a two storey house which Ivan had built in 1910. On one side of the first floor there was a basement, or 'keral' as they called it, while at the opposite side there was a stable, i.e. 'aur' for the cattle. The Bliznakovs had a cow, mule, several goats and a large number of sheep taken care of by a shepherd. At that time people kept cattle in the 'aurs' because there was fear of the Arnauts who used to come into Christian villages at night to steal their cattle.

The Bliznakov house was built near the well in the centre of the village, in the Kladensko Neighborhood. On the first floor there were three large rooms and a hall. A wide wooden veranda was built on the front of the house. There was a wide court and a threshing floor in front of the house. The house was built of stone and brick, covered with stone slabs. It was one of the more beautiful houses in the village. The Bliznakovs also had land in the administrative district of D'mbeni, as well as several walnut trees beside the village river, in a place called Mesta. They always gathered the nuts (k'stici) each year.

Atanas began his education in the first grade at the elementary school in D'mbeni.

There he finished the Exarchate elementary school in which the teacher, who was a local, taught the students in their mother tongue. There were four grades in the school followed by high school, which was organized in the village so that the students didn't have to go to Kostur. Atanas successfully completed his education in D'mbeni enabling him to gain basic knowledge in many fields. He showed particular interest in history and mathematics.

The first school building in D'mbeni was built next to the church, St. Dimitrija. In 1903 the school was burned down. After redeveloping the village they built a larger school building in the center of the village that had 5 classrooms and other necessary facilities. Due to an increase in population from 1935 to 1938, there was an obvious need for a larger school building. A large modern school building was built with 7 classrooms, a hall for meetings and performance events, cabinets, other associated facilities and a large school yard. All this was financed with their own funds. D'mbeni citizens were proud and an example for surrounding villages. During the Civil War the Greek police and units of the monarchal-fascist army were stationed in the school. From there they waged their resistance against DAG. On June 21, 1948 this beautiful school building was burnt down along with the entire village.

After the Second Balkan War in 1913 which, among other things, caused the ultimate partition of Macedonia among the Balkan states Serbia, Bulgaria and Greece, the village D'mbeni and the entire Kostur Region came under Greek rule. As a result Atanas, along with other students from D'mbeni, passed his last exam in his mother tongue in May 1913. After that the Greek authorities closed the public schools and churches, banned Macedonian songs, customs and traditions and later banned even their mother language.

It should be emphasized that the dictatorship of Metaxas took rigorous measures against the Macedonian population. They wanted to eliminate the Macedonian language even in everyday communications. For this purpose night schools for adults were established. Old men and women, even older than 70, were forced to attend classes. Since there

Според тогашните стандарди, со својата облека често отскокнувал од другите. Имено, уште на седумнаесет годишна возраст добил штоф од татко му од САД, а потоа кај некој шивач во Костур го сошил првиот свој костум со елек. Настан со големо значење во неговиот живот, а во исто време, сметал дека со новиот костум го зголемил авторитетот кај своите другари во селото. Во тоа време неговите другари носеле бечви (панталони од шајачно дебело волнено платно), или други алишта како дел од македонската носија од тој крај, а многумина од посиромашните момчиња биле помоци во селото, со цел да обезбедат гола егзистенција. Тоа особено било карактеристично за леринскиот крај.

Во Костур, пак, животот бил понапреден, бидејќи градот имал врски од економски и трговски карактер со европски центри, затоа таму можеле да дојдат и европски моди и начин на живеење.

Како дете Атанас бил здрав и не боледувал од некоја болест. Бил воспитуван да биде трудољубив, чесен, вреден и послушен, а бидејќи татко му бил отсутен, често помагал во полските работи. Знаел да реже лозје, да бере дрва, орал, копал, а се разбира и од другите полски работи. Семејството Близнакови било меѓу средните семејства во селото.

Тие имале кука на два ката што Иван ја изградил во 1910 година. На приземјето имале подрум, или како што во овој крај го викаат керал, кој се наоѓал на едната страна, а на другата бил аурот за чување на стока. Семејството Близнакови за свои потреби чувало една крава, маска, неколку кози и поголем број овци, за кои се грижел момок од селото. Во тоа време стоката ја чувале во аурите во куките, бидејќи имало опасност од кражби од страна на Арнаутите, кои ноќе доаѓале во селата со христијанско население и им ја краделе стоката.

Куќата на Близнакови била подигната во непосредна близина на кладенецот, на сред село и припаѓала на Кладенското Маало. На првиот кат имале три големи простории и ходник, а од предната страна бил изграден широк дрвен чардак. Пред куќата имало широко дворно место и гум-

но. Куќата била изградена од камен и плитари, а била покриена со камени плочи. Таа била една од поубавите куќи во селото. Семејството Близнакови имало и земја во атарот на Д'мбени, а покрај селската река на местото викано „Места“, имале неколку ореови стебла, од кои собирале многу ореви или како што ги викале во селото „к'стици“.

Атанас Близнаков го започнал своето образование во првото одделение во училиштето во Д'мбени. Таму го завршил основното егзархиско училиште, во кое учителот бил од месното население и учениците ги учел на мајчин народен јазик. Училиштето траело четири години, а потоа имало и еден клас, како што го викале „клас гимназија“ што бил организиран во селото, за учениците да не одат во Костур, што Атанас со успех го завршил. Тоа му овозможило да ги добие основните сознанија од повеќе области. Особено се интересирал за историјата и за математиката.

Инаку, првото училиште во Д'мбени било подигнато веднаш до црквата „Свети Димитрија“. Во 1903 година изгорело и училиштето. По обновувањето на селото, на средина од селото, д'мбенци изградиле поголемо училиште со 5 училници и со други потребни простории. По укажаната потреба од поголемо училиште поради порастот на селото, од 1935 година до 1938 година со свои средства селаните подигнале големо модерно училиште со 7 училници, сала за состаноци и приредби, кабинети, други придружни простории со голем уреден двор. Тоа било гордост за д'мбенци и пример за околните села. За време на Граѓанската војна во училиштето била сместена грчката полиција и единици на грчката монархофашистичка армија, од каде што и давале отпор на ДАГ. На 21 јуни 1948 година заедно со селото изгорело и прекрасното училиште.

По Втората балканска војна во 1913 година, која, покрај другото, ја предизвика дефинитивната поделба на Македонија меѓу балканските држави Србија, Бугарија и Грција, Д'мбени и целото Костурско се нашло под грчка власт. Затоа од мај 1913 година, Атанас заедно со другите д'мбенски ученици го положил последниот испит на својот

Д'мбенската црква „Св. Никона“ / The Church of “St. Nikola” in D'mbeni

Д'мбенската селска чета од илинденскиот период / A detachment of D'mbeni dwellers during the Ilinden Uprising

мајчин јазик. Оттогаш грчките власти ги затвориле народните училишта и цркви, ги забраниле песните, македонските обичаи и традиции, а подоцна дури и самиот мајчин јазик.

Треба да се нагласи дека диктатурата на Метаксас презела ригорозни мерки против македонското население. Сакала да го елиминира македонскиот јазик дури и во секојдневниот говор. За таа цел биле отворени вечерни училишта за возрасни. Во нив со сила биле доведувани дури и старци од над 70-годишна возраст. Поради недостиг на наставен кадар за оваа денациона-лизаторска дејност, биле ангажирани некои од завршените учители од Д'мбени. Тоа било недолично – деца да ги погрчуваат своите родители.

Инаку, Атанас имал силна љубов кон книгата и кон сознанијата за светот. Но, условите биле такви што завршил само пет одделенија во Д'мбени, а прв учител му бил Апостол Димитров Грежов, кој го дигнал знамето на народниот јазик, на народните училишта и цркви во Костурско.

На возраст од петнаесет години Атанас го испратиле во Костур да го учи папучарскиот и чевларскиот занает. Таму останал една и пол година во дуќанот на Јани Паскали, кој бил од Нестрам и имал македонско потекло, меѓутоа, кај него било силно

грчкото влијание. Дуќанот бил во чаршијата на Костур, каде што Атанас запознал голем број наши луѓе, кои имале свои дуќани и други деловни простории во Костур, а кај кои преовладувало грчкото влијание и пропаганда и станувале поголеми Елини од Грците. Во текот на зимскиот период, кога условите биле лоши за патување до селото, Атанас останувал во Костур, а во другиот период, за време на празниците постојано си одел дома.

Го завршил папучарскиот занает, меѓутоа никогаш не го вадел лебот од тоа. Но, му помогнало на чичко Атанас да стане чаршииски човек со широки видици, да се запознае со лицето и опачината на животот во градот, како што велеше, да ги разликува Македонците од Грците.

Инаку, во детството имал многу среќни мигови. Тоа му го овозможиле неговите родители, кои, со својата релативно подобра финансиска состојба, најнапред му обезбедувале подобри услови за живот, за разлика од неговите врсници, му посветувале поголемо внимание. Нивниот однос бил многу коректен, го опкружувале со љубов и постојано се обраќале со топлина. Затоа, Атанас не ретко зборуваше за своето детство и покрај тоа што како карактер беше тврд и во одредена мера „скржав“ во кажувањето за својот живот.

Панорама на Д'мбени / A panoramic view of D'mbeni

Атанас Близнаков пред заминувањето во САД, 1920 година / Atanas Bliznakov photographed before leaving for the USA, 1920

was a shortage of teaching staff necessary for this denationalization activity, even some of the teachers who had completed their education in D'mbeni were used. It was wrong and unprecedented that children would Hellenize their parents.

Atanas had a strong love for books and knowledge about the world. But conditions were not favorable so he only completed five grades in D'mbeni. His first teacher was Apostol Dimitrov Grezov, who promoted the national language in public schools and churches in Kostur Region.

At age fifteen Atanas was sent to Kostur to learn to make shoes and slippers. He stayed a year and a half at the shop of Jani Paskali who was of Macedonian descent from Nestram. However his shop was in the Kostur bazaar and he was exposed to strong Greek influence. Atanas met many Macedonian countrymen in Kostur who had shops and other businesses who succumbed to Greek influence and propaganda. They became even greater Hellenes than the Greeks themselves. During the winter, when weather conditions were unfavorable for

traveling to his village, Atanas stayed in Kostur, but in better weather and on holidays he always went home.

He finished the shoemaking and slipper-making craft but realized that he was never going to earn a good living as a slipper-maker. However his time as an apprentice made him more worldly, with broad horizons. He became familiar with the ideas of life in the city and, as he used to say, could distinguish Macedonians from Greeks.

In spite of everything, Atanas had many happy moments throughout his childhood because his parents, being in a better financial situation, could provide him with better living conditions and devoted more attention to him. Many of his peers may not have had these opportunities. Their relationship was very harmonious; they lavished their love on him and constantly conveyed their warmth and kindness to him. Therefore Atanas often talked warmly about his childhood even though he was uncomfortable discussing his life.

Here are two anecdotes related to the daily spoken language of D'mbeni residents:

ЗАМИНУВАЊЕТО НА ПЕЧАЛБА ВО САД

Заминувањето во туѓина и напуштањето на родното огниште на Македонците, главно, било од економски причини, но во одделни периоди, особено кога во Македонија имало востанија, војни и слично, и од политичка природа. Иселувањето на Македонците во прекуокеанските земји се надоврзува на печалбарството, кое уште во XIX век зазеле широки размери. Населението во планинските краишта живеело во тешки услови, земјата била недоволно плодна за да обезбеди прехранување, наталитетот бил висок, се зголемувале даноците, се множиле пљачкашките банди, замирало занаетчиството, затоа народот се определувал за печалбарство.

По Илинденското востание голем дел од д'мбенци тргнале да бараат животна egzистенција во туѓина на печалба, најмногу отишле во Америка, еден со друг се повлекувале. Повеќе од 200 д'мбенци во 1906 година биле на печалба во градот Медисон.

Како последица на балканските војни (1912-1913) и Букурешкиот договор од 10 август 1913 година, Македонија била поделена меѓу трите балкански држави: Србија, Грција и Бугарија, со што на македонскиот народ му се нанесе голема историска неправда. Имено, поради лошата економско-политичка состојба, во почетокот во помал број, а подоцна тој број се зголемувал, Македонците почнале да ја напуштаат родната земја и да заминуваат на печалба во САД.

По поделбата на Македонија, селото Д'мбени се нашло под грчка власт, која била

сè полоша и се покажала мошне сурова спрема македонското население, бришејќи на најгруб начин сè што е македонско, дури и натписите на гробовите и на иконите во црквите. Сите младинци и поактивни мажи во Д'мбени биле уапсени и жестоко мачени од грчката полиција, помогната од грчката војска. Прво, ги тепале со дебело водено јаже, кое предизвикувало големи болки, а нивните викотници се слушале дури надвор од селото. Потоа, им закачувале дрвени спици под ноктите, им ставале клинцци меѓу прстите и ги стегале со здраво јаже. Несреќните селани биле подложени и на други свирепи маки и сето тоа се вршело со намера да се убие нивниот патриотски дух и поголемиот дел од нив да ги принудат да се иселат од родното огниште, од селото, од Македонија. Многумина од уапсените младинци лежеле по затворите. Речиси поголем дел од уапсените и мачените, по ослободувањето, веднаш го напуштале селото и емигрирале. Повеќето од нив емигрирале во Америка, еден дел во Бугарија и во други места. Некои од нив никогаш повеќе не се вратиле во селото.

Грчко-турската војна од 1919-1922 година му донела ново зло на македонското население во Беломорска Македонија. Тогаш биле мобилизирани многу мажи, како и многу младинци – Македонци од селото Д'мбени за да се борат на Малоазискиот фронт за сметка на големогрчките аспирации. Многумина од нив ги оставиле коските во Мала Азија.

Во тој период Грција ги мобилизирала младите уште на 19-годишна возраст. Во

GOING TO THE U.S. TO EARN A LIVING

Going abroad to earn a living and leaving one's native homeland was mainly for economic reasons. But in certain periods, especially when there were uprisings in Macedonia, wars, etc., it had a political nature as well. The emigration of Macedonians to countries overseas for work was a continuation of going abroad for work, which was extensive in the 19th century. The population in mountainous areas lived under difficult conditions; the land was not fertile enough to provide food, the birthrate was high, taxes were increasing, while plundering gangs multiplied and many types of handicrafts became extinct. Therefore people opted to work abroad.

After the Ilinden Uprising, a huge number of D'mbeni citizens started to look for work abroad; most of them in America. Those who had already gone there would ask their friends from D'mbeni to join them in America. More than 200 people from D'mbeni were already working in the city of Madison in 1906.

As a result of the Balkan Wars (1912-1913) and the Bucharest Treaty of August 10, 1913, Macedonia was divided among the three Balkan states: Serbia, Greece and Bulgaria; inflicting a great historical injustice on the Macedonian people. Due to the worsening economic and political situation at that time, Macedonians began to leave their native country and went to the United States as migrant workers in increasing numbers.

After the partition of Macedonia, the village D'mbeni came under Greek rule, which became much worse, proving to be very cruel

towards the Macedonian population, eradicating everything that was Macedonian, even the inscriptions on graves and icons in churches, in the most ruthless possible way. All young and active men in D'mbeni were arrested and severely tortured by the Greek police, aided by the Greek army. First they beat them with a thick wet rope that caused great pain. Their screams and yelps could be heard even outside the village. Then sharp, thin wooden splinters were inserted under their fingernails, iron spikes were put between their fingers and finally they were tightened with a rope. Others were subjected to other cruel torture, inflicted with the intention of killing their patriotic spirit and forcing most of them to leave their native hearth, their village, their Macedonia. Many of the young boys arrested were rotting in prisons. After their release most of those arrested and tortured immediately left the village and sought their fortune abroad. Most of them immigrated to America, some to Bulgaria and the rest to other countries. A great many of them never returned to their village.

The Greek-Turkish War of 1919-1922 brought new evil to the Macedonian population in the Greek occupied part of Macedonia. So many men were mobilized, as were many young Macedonians from the village D'mbeni, to fight in Asia Minor's front to satisfy the nationalistic aspirations of Greece. Many of them left their bones in Asia Minor.

At that time Greece mobilized the young, even those aged 19. During the Greek-Turkish War the government adopted a law whereby

Панорама на Костур / A panoramic view of Kostur

children under 16 and older ones couldn't get passports to leave the country. The intention of the Greek state was to mobilize them as troops, at a later date, to wage war against Turkey.

As the time to serve his regular military service approached, Atanas was repulsed by the idea of participating in an anti-Turkish war and did not want to serve those who would kill his people.

The recruitment deadline was April 1921. For those reasons he and several of his like-minded friends decided to immigrate to the United States; thanks to what they heard from returning migrant workers and their loved ones.

In 1920 Atanas was 19 years old; of age to be drafted into the Greek army and sent to the front in Asia Minor. There was no other way out for him but to flee Greece and leave for the United States.

In October 1920 Atanas, Andriko Ljockov and Atanas Mangov, all from D'mbeni, decided to illegally leave Greece and head for the United States. They fled the village at night to avoid being noticed and reported to the authorities. Their journey was difficult and uncertain. Nevertheless, they arrived in Athens tired and exhausted. They went to a shipping agency to provide the necessary documents for entering the U.S. They stayed in Athens for more than a month until they finally obtained the necessary travel documents for which they paid a considerable bribe. In Athens they met Vani, Niko and Sotir of D'mbeni, Pavle from Kosinec and Risto of Lobanica; enlarging their group to nine young people heading for the United States.

After staying for more than a month in Athens the day came for them to leave Greece. It was near the port of Pirea where they were to board a Romanian ship loaded with goods.

It was agreed that one of the agents, who provided passports for these nine passengers, would take them to a bay near Pirea and introduce them to a ferryman who was paid to take them to the ship by dinghy. They got into the dinghy and headed to the ship but shortly after

that, nor far from shore, the ferryman stopped and addressed them as follows: "Guys, you were accused by the police who came here to follow you. I gave them more money in order to save you from being arrested. Now each of you owes me an additional 20 drachmas for the bribe I gave the police. I'm not going any further unless you pay me off. Otherwise, I'll take you back."

Although they didn't see any policemen, nor witness the act of payment by the ferryman, they found themselves in his hands at sea, looking at the ship waiting for them. Therefore they were forced to give the money requested by the ferryman (in drachmas), which at that time was worth more than a gold napoleon.

After this embarrassing scene they boarded the commercial ship loaded with goods and sailed to Naples, Italy. There was a cabin for passengers on their way to Italy. Atanas and his friends found their cabin but the smell from previous passengers who had been seasick was so unpleasant that they decided to go up on deck. During the entire journey they stood on the deck until they arrived in Naples, where they disembarked. They stayed in this beautiful port city for a few hours because they had to catch a train to Paris and from there to Marseilles. It was a long journey filled with increasing uncertainty. They stayed two weeks in Marseilles at a modest boarding house that had a restaurant awaiting their departure for Aure; their last land destination where they would board a ship sailing for the United States.

Immediately after arriving in Marseilles, the agency gave them tickets from the French company, Transatlantic, and informed them that they would travel to America on a ship named Savoy.

Before their departure for Aure, the agent who led them to Marseilles was supposed to return to Athens. Before leaving he came to them and asked Atanas to care for his friends until they arrived in the United States. Then the agent bid them farewell for the last time, wished them a safe journey and left.

They stayed about 25 days in Aure. At that time shipping companies didn't make reserva-

времето на Грчко-турската војна владата донела закон, според кој, деца од 16 години и постари да не можат да добиваат пасоши за излегување од земјата. Со тоа грчката држава имала намера да ги мобилизира за војници кои требало да се борат против Турција.

Како што приближувало времето за отслужување на редовниот воен рок, така кај Атанас растела одбојноста да учествува во антитурската војна и да биде на страната на гробарите на својот народ. На регрутација требало да се јави во април 1921 година. Од тие причини тој и неколку негови сомисленици решиле да емигрираат во САД, земја кон која чувствувале симпатии, благодарение на она што го слушале од печалбарите – повратници, од своите најблиски.

Во 1920 година Атанас бил на 19-годишна возраст, а во идната 1921 година во април требало да биде регрутиран во грчката војска и да биде испратен на Малоазискиот фронт. За него друг излез немало освен да избега од Грција и да застане во САД.

Така, во октомври 1920 година Атанас, заедно со Андрико Љочков и Атанас Мангов, сите од селото Д'мбени, решиле илегално да заминат од Грција и да отидат во САД. Избегале од селото ноќно време за да не ги забележи никој и да ги предаде на властите. Патот бил тежок и неизвесен. Со повеќе страв и замор стасале до Атина, каде што се обратиле до една бродска агенција за да ги снабди со потребните документи за САД. Таму, чекале повеќе од еден месец додека се снабдиле со нужните пасоши за кои платиле доста поткуп. Во Атина, меѓу другото, се сретнале со Ване, Нико и Сотир од Д'мбени, со Павле од селото Косинец и со Ристо од селото Лобаница, зголемувајќи ја групата на девет младинци – патници за САД.

По повеќе од еден месец дена од нивниот престој во Атина, дошол денот за да ја напуштат Грција. Тоа се случило во близината на Пирејското пристаниште, каде што требало да влезат во еден романски брод,

натоварен со стока, што бил укотвен во непосредна близина на пристаништето.

Договорено било еден од агентите кој ги снабдил деветмината со пасоши, да ги однесе во заливот близу до Пиреја и да ги предаде на еден гемиџија, а тој бил платен од нивниот агент да ги префрли со чун до бродот. Меѓутоа, кога влегле во чунот и уште не биле оддалечени многу од брегот, гемиџијата го запрел чунот и им се обратил со следните зборови: „Момци, вие бевте предадени на полицијата која дојде тука да ве следи. Јас им дадов повеќе пари за да ве спасам од опасноста да не ве уапсат. Сега вие за тоа треба да платите по 20 драхми, колку што изнесува поткупот што го дадов за вас. Јас нема да заминам додека не ми платите. Инаку ќе ве вратам назад“.

И покрај тоа што не виделе ниту полиција, ниту колку пари дал гемиџијата, тие се нашле во негови раце и во водите на морето, а го гледале бродот кој ги чекал. Затоа, биле принудени да му ги дадат парите што ги барал гемиџијата (во драхми), што во тоа време вределе повеќе од еден златен наполеон.

По оваа непријатна сцена, влегле во трговскиот брод натоварен со стока кој пловел кон Неапол, во Италија. Во него имало една кабина во која се наоѓале патници кои оделе за Италија. Групата патници во која се наоѓал и Атанас влегла во кабината. Меѓутоа, таму имало толку непријатен мирис од патниците, кои ги фатила морска болест, што решиле да се качат на палубата. По целиот пат тие стоеле на палубата додека стигнале во Неапол, каде што го напуштиле бродот. Во тој убав пристаништен град престојувале само неколку часа, бидејќи со воз тргнале за Париз, а оттаму за Марсеј. Патот бил долг, а неизвесностите сè поголеми. Во Марсеј останале две недели, биле сместени во едно скромно прифатилиште во вид на хотел кое имало ресторан во кој го минале времето до заминувањето за Авр, последната копнена дестинација од каде што требало да се качат на голем прекуокеански брод кој пловел за САД.

Пристанитето Пиреја од каде Атанас замина за САД / Pirea, the port from which Atanas left for the USA

Веднаш по пристигнувањето во Марсеј, едно лице од агенцијата ги снабдило со патни билети од француската компанија: „Трансатлантик“ и ги информирало дека патувањето за Америка ќе го извршат со бродот „Савој“.

Пред нивното заминување за Авр, агентот кој ги предводел до Марсеј требало да се врати во Атина. Пред да се разделат, дошол кај нив и се обратил кон Атанас со желба тој да ја преземе грижата за своите другари до нивното пристигнување во САД. Потоа агентот се збогувал последен пат, им посакал добар пат и си заминал.

Во Авр престојувале околу 25 дена. За тоа време бродската компанија не давала резервација за бродовите. Секојпат кога бродот требало да замине за Америка, патниците влегувале кои како можеле и кои како се снаоѓале сè до исполнувањето на просторот во кабините со определениот број патници. Оние патници, пак, кои не успеале да се снајдат и да влезат во тој брод, требало да го чекаат наредниот брод. Имало патници кои чекале таму по неколку месеци и не можеле да заминат.

По долго чекање дошол денот кога бродот „Савој“ требало да замине и со кој групата на Атанас требало да отпатува за Њујорк. Станале доста рано, секој од нив си го зел куферот и се упатиле кон пристаништето каде што бил укотвен бродот. Кога пристигнале на пристаништето виделе дека таму чекаат повеќе од 3.000 патници, кои сакале да заминат во САД, но поради немање место во тие бродови, биле принудени да чекаат друг брод.

За групата на Атанас тоа било разочарувачко и затоа на брзина се обратиле на некое одговорно лице од бродската компанија кое им ја покажало вратата, од каде што требало да влезат на бродот. Но, тоа не било лесно и бил потребен голем напор за да се пробијат и да стигнат близу до влезот. Одеде еден по еден, но за жал вратата од која им кажале дека ќе се влезе во бродот

не се отворила, а се отворила друга врата која се наоѓала подалеку од нив.

И додека тие стигнале до таа врата бројот на патниците кои требало да влезат во бродот „Савој“ се пополнил. Затоа морале пак да се вратат во хотелот и да чекаат додека дојде друг брод во кој ќе има слободни места и со кој ќе патуваат до Америка.

Големиот број од патниците кои одеде од Франција за Америка со компанијата „Трансатлантик“, биле од источноевропските земји, поради што компанијата ставила некое момче од Балканот кое го познавал францускиот јазик, за да им услужува на патниците за Америка кои биле од словенско потекло. Кога Атанас отишол кај него и му го кажал нивниот проблем, тој со внимание го сослушал и го информирал дека по неколку дена за Њујорк ќе замине бродот „Турен“ и дека треба да му се јават за тој да ги поведе од друга страна на влезот во бродот. Ветувањето го исполнил. Кога пристигнал парабродот „Турен“, групата од Д’мбени отишла од другата врата и така влегла во бродот.

Инаку, бродот „Турен“ бил изграден во времето на Првата светска војна, исклучително да пренесува сојузнички војски за потребите на војната. Кабините на бродот биле прилично големи, а во онаа кабина во која биле сместени д’мбенци имало 68 легла, зафатени со патници за Америка. Леглата биле распоредени по три, едно над друго поставени на четири железни потпирачи, а биле покриени со ќебиња.

Бродот го напуштил пристаништето и се упатил кон морската шир. На неколку членови од групата им станало тешко од морската болест. Меѓутоа, цело време на патувањето од Авр до Њујорк на Атанас и на други двајца им било добро. Патувањето траело 12 дена, по што конечно пристигнале на северноамериканскиот континент, на „ветената земја“, како што обично ја нарекувале Америка.

tions for overseas journeys by ship. Every time a ship left for America, passengers had to board the ship making their way as skillfully as they could to a cabin; until the last seat was taken. Those passengers who failed to find their way onto the ship had to wait for the next one. There were passengers who had waited there for several months and still could not leave.

After a lengthy wait the day of departure finally came for Atanas' group to set sail for New York on the ship Savoy. They got up early that morning and each of them took their trunks and headed to the port where the ship was anchored. When they arrived at the port they saw that there were more than 3000 passengers already waiting to leave for the U.S.

It was a disappointing experience for Atanas' group so they quickly approached someone from the shipping company. He showed them another door through which they could enter the ship but it was not easy to get to that door. They went to great effort to break through the crowd to get closer to the entrance. They advanced in line, one after another, but unfortunately that door wasn't opened. Instead another door next to them was opened.

While they advanced to that door, the other passengers got on the ship, filling it to capacity. They failed to embark and therefore went back to the hotel to wait for another ship to take them to America. A large number of passengers who were traveling from France to America through the Transatlantic Company were from Eastern

European countries. Therefore the company engaged a boy from the Balkans who spoke French fluently to serve the passengers of Slav-ic origin traveling to America. When Atanas approached him and explained their problem, he listened carefully and informed him that in several days another ship, Turen, would leave for New York. They should look for him on the scheduled day so that he could take them to another entrance into the ship. The boy honored his promise. When the steamship Turen arrived the group of passengers from D'mbeni went to the other door and embarked on the ship successfully.

The ship, Turen, was built during the First World War to carry Allied armies for military purposes only. The cabins of the ship were quite large and the one in which the D'mbeni group was placed had 68 beds taken by the passengers for America. The beds were arranged in groups of three, one over another, mounted on four iron supports and were covered with blankets.

The ship left the port and headed for the open sea. Several members became seasick. However, Atanas and two other members had good health throughout the journey from Aure to New York. The trip lasted 12 days, after which they finally arrived on the North American continent; in the "Promised Land" as they called America.

Кипот на слободата во Њујорк / The Statue of Liberty in New York

**II ДЕЛ
ДОАЃАЊЕТО И
ПЕЧАЛБАТА ВО САД**

**PART II
ARRIVAL AND
WORKING IN THE U.S.**

- ☞ **ВРЕМЕТО ОД ДОАЃАЊЕТО ВО САД ДО ВРАЌАЊЕТО ВО Д'МБЕНИ**
- ☞ **ЖИВОТНИОТ СОПАТНИК СЛАВКА ПОПОВА – БЛИЗНАКОВА**
- ☞ **ПРИМАЊЕ НА АМЕРИКАНСКОТО ДРЖАВЈАНСТВО**
- ☞ **ДЕЈНОСТА ВО МАНС**
- ☞ **ДРУШТВАТА „АЛЕКСАНДАР ВЕЛИКИ“ И „ЛАЗАР ПОП ТРАЈКОВ“**
- ☞ **МАКЕДОНСКО-АМЕРИКАНСКИОТ КОМИТЕТ ЗА ИЗГРАДБА НА БОЛНИЦА ВО МАКЕДОНИЈА**
- ☞ **ДЕЈНОСТА НА МПЦ СВ. ПЕТАР И ПАВЛЕ“**

- ✧ **ARRIVAL AND WORKING IN THE U.S., AND GOING BACK TO D'MBENI**
- ✧ **SLAVKA POPOVA – BLIZNAKOVA HIS LIFETIME COMPANION**
- ✧ **RECEIVING THE U.S. CITIZENSHIP**
- ✧ **HIS ACTIVITY AT "MANS"**
- ✧ **THE ASSOCIATIONS "ALEKSANDAR THE GREAT" AND
"LAZAR POP TRAJKOV"**
- ✧ **MACEDONIAN-AMERICAN COMMITTEE FOR THE CONSTRUCTION OF A
HOSPITAL IN MACEDONIA**
- ✧ **THE ACTIVITY OF THE MACEDONIAN ORGHODOX CHURCH
"STS. PETER AND PAUL"**

ВРЕМЕТО ОД ДОАЃАЊЕТО ВО САД ДО ВРАЌАЊЕТО ВО Д'МБЕНИ

По долгото патување Атанас Близнаков со групата д'мбенци пристигнал во њујоршкото пристаниште на Лонг Ајленд, во раните утрински часови на 14 декември 1920 година. По кратката процедура околу документите и темелниот медицински преглед извршен од лекарска комисија, им била врачена дозвола за слободно влегување во САД. Георги Андриов, Атанас Мангов и Атанас Близнаков требало да обезбедат билети до градот Медисон во државата Илиноис, додека Сотир Попов, Никола Спанов, Андрико Лочков, Павле Попјовчев, Ване и Ристо заминале за Детроит. Со некои од овие другари тоа било и последно видување.

По речиси 36-часовно патување тројцата д'мбенци на 16 декември 1920 година пристигнале во малото гратче Ист Сен Луис. Тоа била најблиската железничка станица до Медисон од каде што тргнале со трамвај кој запрел пред една нова и голема кука во чие приземје се наоѓала, исто така, голема кафеана. Таа била сопственост на Христо Вештуров, родум од село Косинец, Костурско. Кога влегле во кафеаната, имале впечаток дека се наоѓаат во Македонија. Сите луѓе зборувале македонски. Тоа биле, главно, костурчани, од Корештата, а имало и неколкумина од Д'мбени.

Кога влегле во кафеаната повеќето од присутните ги свртеле погледите кон нив. Седнале, покрај една маса од д'мбенци, а околу нив почнале да се собираат речиси сите гости. Сите сакале да ги видат од поблиску, да им ја стиснат раката, бидејќи

поради војните, цели пет години немало пристигнато ниту еден младинец во САД од овој дел на Македонија. Затоа, прашањата што овие луѓе ги поставувале биле најразновидни. Се интересирале за семејствата, за роднините, за пријателите, за родното село, за положбата на македонскиот народ пред окупацијата на грчките асимилатори и др. Многу прашања биле поставени за тоа како поминале по патот и како успеале да ја напуштат Грција.

Цел на нивното долготрајно патување било малото гратче Медисон. Тоа се наоѓа на левиот брег на полноводната река Мисисипи, во јужниот дел на државата Илиноис. Од градот Сент Луис, во Медисон и во соседното гратче Гранит Сити живееле голем број емигранти од Македонија. Тие во Америка дошле во различни периоди и со различни патни исправи, а го преминале Атлантикот со надеж дека таму ќе си обезбедат посреќна иднина.

Иселувањето во САД на луѓето од разни делови на Европа течело непречено сè до 1924 година. Во државата можело да се насели секој што располагал со исправни документи и кој, според мислењето на лекарската комисија што работела во Лонг Ајленд, бил духовно и физички здрав. Во текот на еден долготраен временски интервал, поточно од првите населувања, па сè до втората деценија на минатиот век, кон САД се слевале непресушни порои од иселеници речиси од сите европски држави што постоеле пред Првата светска војна, или што биле создадени по нејзиното завр-

ARRIVAL AND WORKING IN THE U.S.

The period from his arrival in the U.S.A. and going back to D'mbeni. After a long trip Atanas Bliznakov and his friends from D'mbeni arrived at the New York port on Long Island, in the early morning of December 14, 1920. After a short examination of their documents and a thorough medical examination by a medical commission, they were issued permits for free entry into the United States. Georgi Andriovski, Atanas Mangov and Atanas Bliznakov were to get tickets for Madison city in the state of Illinois, while Sotir Popov, Nikola Spanov, Andriko Lockov, Pavle Popjovcev, Vane and Risto left for Detroit. For some of these friends it was their last get-together.

After nearly a 36-hour journey the three fellows from D'mbeni arrived in the small town of East Saint Louis, on December 16, 1920. It was the nearest railway station to Madison. Then they set off by streetcar which stopped in front of a big new house which had a great café in the basement. It belonged to Hristo Vesturov, born in the village Kosinec, Kostur Region. When they entered the café, they felt as if they were in Macedonia. All the people spoke Macedonian. They were mainly from Koresta, Kostur Region but several were from D'mbeni as well.

When they entered the café most of the people cast their eyes to the newcomers. They sat at the table where D'mbeni men were already sitting, while the other guests came around them immediately. They all wanted to have a closer look at them, to shake their hands

because no one from this part of Macedonia had arrived in that part of the U.S. for the last five years due to WW I. They had many questions about their families, relatives, friends, their native village, the situation in Macedonia before the Greek occupation etc. Many questions were raised about their journey and how they managed to leave Greece.

The destination of their long journey was the small town of Madison. It is located on the left bank of the Mississippi River in southern Illinois. Many immigrants from Macedonia lived in St. Louis, Madison and the nearby town of Granite City. They came to America at different times, by different routes and crossed the Atlantic in the hope that there would be a happier future.

Immigration to the U.S. by peoples from various parts of Europe was undisturbed until 1924. Anyone who had proper documents and who was spiritually and physically healthy, according to the opinion of the medical commission of Long Island, could settle in this state. Over a long interval, starting from the first settlements until the second decade of the previous century, many immigrants from nearly all European states rushed to the U.S. Those were immigrants from States which existed before the First World War or were created after it ended. It looked like some kind of invasion which gained tremendous impetus after regular steamship lines were introduced between the ports of Europe and the United States. At that time Europe was shaken by minor or larger military conflicts, starting from

Група жени - д'мбенки од друштвото "Лазар Поп Трајков, во Гери, 1960 година (Славка е втора од лево, во вториот ред) /
 A group from the D'mbeni Association "Lazar Pop Trajkov" in Gary, 1960 (Slavka is in the second row, the second on the left)

revolutions and counter-revolutions, to uprisings and riots that caused severe economic and political trauma.

But when the situation in Europe became difficult, due to frequent and major economic crises, hundreds and thousands of families saw their last way out by moving across the Atlantic, because at that time the United States was like the biblical “promised land” to them. A frantic boom commenced in the United States at that time. Construction mushroomed almost everywhere in this distant country. Therefore there was a discrepancy in economic conditions between the U.S., where the economy was blooming accompanied a great shortage of labor, and Europe, where unemployment was increasing. The most appropriate way out for millions of hungry, naked, and barefoot people was to move to the U.S. However saturation of the labor market was inevitable. The unimpeded settlement in the U.S. could not last indefinitely. This problem became particularly acute after, in compliance with social laws, economic life in the United States was forced to follow roads that foreshadowed crisis.

In 1924 the U.S. government adopted a law which limited the influx of immigrants. Then many Macedonians who were already in the United States decided to permanently settle in the United States. Choosing this country as their new homeland, they were forced to bring their families which, according to the provisions of the new law, didn't pose any difficulty. Legislation, prompted by elemental humanity, was seriously concerned with avoiding severing the family ties of these people who had worked hard to contribute to the acceleration of economic prosperity in the country. Therefore everyone who had enough funds and wanted to, could bring their family to the U.S. without any difficulty or obstruction.

From 1924 to 1929 there was an illegal transfer of Macedonian migrant workers in the U.S., but nevertheless the government tolerated this situation because in those years the demand for unskilled labor was still great. It

was a time when ordinary manual labor was needed all over the U.S. However, after 1929 the first signs of an impending crisis began to come to the fore and migrant workers who settled illegally were pursued. This pursuit reached its peak at the time when, due to the crisis, millions of Americans lost their jobs.

Atanas was fired in February 1930. All the money he had earned working those eight years, along with money he had borrowed, he invested in several development sites that he bought in the city of Gary (Indiana). His intention was to invest safely and wisely hoping that he would earn more money when the time came to sell those assets. But after the outbreak of the crisis, the price of building sites and of land in general fell to its lowest level. However the interest rate had to be paid on his credit so he was forced to sell all his property. With the money he received he was able to pay off most of his debts but, as a result, he remained both without money and a house. He lost everything that had taken him years of great effort to earn. A large sum of money was lost forever. All his hopes of managing to secure a stable future were ruined.

It forced him to stand in the queue of workers who waited at the doors of the big Steel Work Co. One day, however, he was called to enter the factory together with another three workers. He was happy even though he did not know what work he would do. The job he got was especially difficult, but being a young healthy man he did it well. What was most important was that he had a job and therefore could improve his poor financial situation in those turbulent times.

He worked 10 hours a day, but the time spent on going to the factory and returning home equaled around 12 hours. It was a time when the work week was 6 days and the wage was 30 cents per hour. Unlike winter, when he was hired to work every day, he usually worked one or two days a week during the summer.

The fear of losing his job was very great. Therefore he had no other interests beyond his workplace. Unlike him, other

шување. Тоа потсетувало на своевидна инвазија, што зела најголем замав откако се вовеле редовните парабродски линии меѓу пристаништата во Европа и САД. А, Европа во тоа време често била потресувана од помали или поголеми воени судири, од револуции и контрареволуции, од востанија и буни, што предизвикувале тешки стопански и политички трауми.

И токму кога положбата во Европа била тешка, поради честите и големи стопански кризи, стотици и илјадници семејства последниот излез го гледале во префрлувањето преку Атлантикот, бидејќи во тоа време САД потсетувале на библиската „ветена земја“. Во САД започнал трескавичен подем. Во таа далечна земја се градело речиси на секој чекор. Оттаму таквиот расчекор на економските состојби, поточно совпаѓањето на тешката безработица во Европа со големиот недостиг од работна рака во САД, претставувало најсоодветен излез за милиони гладни, голи и боси луѓе. Меѓутоа, сосем оправдано морало да дојде и до заситување. Слободното вселување во САД не можело да трае бесконечно. Овој проблем посебно станал актуелен откако, според општествените закони, стопанскиот живот во САД бил принуден да тргне по патишта што навестувале кризни состојби.

Во 1924 година владата на САД донела закон со кој приливот на емигранти бил ограничен. Тогаш многумина Македонци кои веќе биле дојдени на печалба во САД, одлучиле трајно да се населат во САД. Избирајќи ја оваа земја за нова татковина, тие биле принудени да ги повлечат своите семејства, што според одредбите на новиот закон не претставувало никаква тешкотија. Законодавецот, поттикнат од елементарната хуманост, водел сериозна сметка да не дојде до разбивање на семејствата на овие луѓе кои со својата работа и труд придонесувале да се забрза стопанскиот просперитет на земјата. Според тоа, секој оној што ќе посакал, а имал средства за тоа, можел да го доведе своето семејство во САД, без какви и да е проблеми.

Од 1924 па сè до 1929 година имало илегално префрлање на македонските печал-

бари во САД, при што оваа состојба била толерирана бидејќи во тие години побарувачката на неквалификувана работна рака сè уште била голема. Тоа било период кога за обичниот мануелен труд имало потреба насекаде во САД. Меѓутоа, кога по 1929 година почнале да доаѓаат до израз првите симптоми на претстојната криза, против печалбарите што биле вселени илегално била организирана вистинска хајка. Таа го достигнала својот највисок врв во времето, кога поради кризата без работа останале милиони Американци.

Атанас Близнаков бил отпуштен од работа во февруари 1930 година и сè што имал спечалено дотогаш за осумгодишното работење, заедно со позајмените пари, го имал вложено за купување на неколку градежни парцели во градот Гери (Индијана). Така сметал сопствената заработувачка да ја затвори во сигурна вредност и се надевал дека ќе дојде до некој долар повеќе при нивното продавање. Но, по избувнувањето на кризата, цената на градежните парцели и воопшто на земјата паднала на најниско ниво. А ануитетот за земениот кредит, што бил оптоварен со камата, морал да го плаќа, затоа го продал целокупниот имот. Со добиените пари го вратил најголемиот дел од долговите и така останал и без пари и без куќа. Загубил сè што имал заработено со голем труд и време и голема сума пари му отишла во неповрат. Со тоа биле срушени сите негови надежи дека со дотогашниот напорен труд успеал да обезбеди спокојна иднина, за времето кога од физички причини не ќе можел да заработува.

Тоа го натерало да застане меѓу работниците што понекогаш чекале пред вратите на големата Железарница (Steel Work Co.). Така, еден ден го повикале уште со тројца други работници да влезе во Железарницата. Бил радосен, иако не знаел што ќе работи. Работата што ја добил била посебно тешка, но како млад човек го издржал и тоа. Најважно му било дека се вработил и дека благодарение на тоа, можел малку да ја подобри својата лоша материјална положба што го снашла во тие немирни времиња.

Група д'мбени на Годишното собрание на "Д'мбенското друштво" во Гери, 1947 година /
A group of D'mbeni dwellers at the Annual Assembly of the D'mbeni Association in Gary, 1947

Работел по 10 часа дневно, а со времето за доаѓање и враќање од Железарницата до дома се собирале и по 12 часа. Работната седмица имала 6 дена, а заработувачката изнесувала по 30 центи на час. За разлика од зимскиот период, кога го ангажирале да работи секој ден, во летниот период најчесто работел од еден до два дена седмично.

Стравот од губење на работата му бил многу голем. Затоа, додека бил на работното место, не се интересирал за ништо друго освен за работата. За разлика од него, некои од работниците успеале со давање поткуп да ги придобијат надзорниците, од чија карактеристика зависело задржувањето на работата. Оттогаш кај нив немало вознемиреност во врска со отпуштањето. Тие останувале на работа и кога другите ги отпуштале на определено време. Тоа било голема бенефиција. А неа ја користеле и некои македонски иселеници, кои успеале да се вклучат во таа игра со корумпираните надзорници и со други службеници во Железарницата.

Во 1931 година поголем број одделенија во Железарницата биле затворени. Атанас работел во едно од одделенијата што останале, што ја избегнале судбината на оние што повеќе од две години биле изложени на мирување. Меѓутоа, во март 1933 година Ф. Д. Рузвелт бил избран за претседател на САД. Истиот месец, Конгресот на САД изгласал закон со кој претседателот на републиката за период од две години добил вонредни овластувања. И со тоа почнал процесот на длабоки економско-социјални реформи, што во историјата се познати под името „Нов правец“. По девалвацијата на доларот за 30%, во мај 1933 година влегол во сила Законот „Акт за регулирање на системот на земјоделството“, во јуни Законот „Акт за воспоставување на националната индустрија“, во ноември се формирала „Администрација за цивилни конструкции“ со чија помош повеќе од четири милиони невработени добиле работа. Во јули 1935 година, по совет на Рузвелт, Конгресот го прифатил Федералниот закон во врска со работните односи, со кој на

работниците им се признавало правото на синдикално организирање и на колективно договарање со патронот. Во август Конгресот го прифатил и Законот за социјално осигурување со кој се признало правото на пензија по 65 години старост, на социјална помош за невработените итн.

Ваквата политика на претседателот Рузвелт, за кого гласале, речиси, сите доселеници од Македонија, имала благотворен одраз и врз работничкото движење. До доаѓањето на Рузвелт на чело на САД, судбината на работниците на оваа земја се наоѓала во рацете на фабрикантите и на нивните менаџери, како и во рацете на другите крупни работодавци. Синдикалното движење во земјата било парализирано, работниците немале ни социјална ни здравствена заштита, немале право на платен годишен одмор, немале пензија, немале речиси никакви права и затоа биле изложени на најсурова експлоатација, наспроти тоа што со своите раце и со својата пот ги создавале сите богатства на земјата. Рузвелт дал голем придонес во совладувањето на таа анархија. Со воведување на масовните јавни работи тој ја ликвидирал и безработицата, а со низа други зафати, како на пример, со елиминирањето на неликвидните банки и друго, ја вратил довербата во целото општество.

Овој период е карактеристичен за Атанас Близнаков по тоа што на 14 мај 1928 година станал натурализиран граѓанин на САД. Тоа за него претставувало гордост, но во исто време и сигурност во животот и во натамошната работа. Во тој период добро комуницирал на англиски јазик, за разлика од голем број доселеници од Македонија кои тешко го прифаќале новиот живот и начин на живеење.

Колку кризниот период се намалувал, толку Атанас финансиски зајакнувал и размислувал да се врати во родното Д'мбени, да се ожени за д'мбенка, да се задоми и, пак, да продолжи со печалбарскиот живот.

Животот на печалбарот бил тажен и среќен и добар и лош, затоа се пееле бројни песни, а се прераскажувале и шеги.

workers bribed the foreman to ensure they would get a good assessment and then had no anxiety about being dismissed. They continued to work while others were fired. It was a great benefit. Some Macedonian emigrants resorted to such bribery; joining the game with corrupt supervisors and other officials at the Steel Work Co.

In 1931 many sections of the Steel Work Co. were closed. Atanas worked in one of the sections that continued its operation; avoiding the fate of those workers who lost their jobs and became redundant for more than two years. However in March 1933, F. D. Roosevelt was elected U.S. president. That same month the U.S. Congress adopted a law providing the President exceptional powers for a period of two years. This was how the process of deep economic and social reforms began; known as the New Deal. After the devaluation of the dollar by 30%, the following laws entered into force: The Agricultural Law in May 1933 and the Law on Establishing National Industry in June. In addition the Civil Construction Administration was established in November, whereby more than four million unemployed workers got jobs. In July 1935 at the suggestion of President Roosevelt, Congress adopted the Federal Law on Labor Relations, which acknowledged the right of workers to set up trade unions and collective bargaining with patrons. In August Congress also adopted the Law on Social Security recognizing the right to pension after 65 years of service, the right to welfare for the unemployed, etc.

This policy of President Roosevelt, for whom almost all immigrants from Macedo-

nia voted, had beneficial implications for the workers' movement as well. Until President Roosevelt became head of the United States, the fate of workers in this country was in the hands of the factory owners and their managers and other large employers. Trade-unionism in the country was paralyzed; workers had no health or social insurance, no right to annual paid leave, no pension, almost no rights and therefore were exposed to the cruelest exploitation. This happened even though they had built all the treasures of the country with their own hands and sweat. Roosevelt contributed greatly to overcoming this anarchy. He restored trust in society as a whole by creating large-scale public job opportunities, eliminating unemployment and many other endeavors, such as the closure of insolvent banks.

This period was important for Atanas because on May 14, 1928 he became a naturalized citizen of the United States of America. He was very proud of that but at the same time it gave him security in his life and work. By then he communicated well in English, unlike many immigrants from Macedonia who had difficulty adapting to their new life and way of living.

As the period of crisis abated, Atanas strengthened financially and thought of returning to his native D'mbeni, marrying a D'mbeni girl, settling down and continuing his life working abroad.

The life of migrant workers was sad and happy, good and bad, about which many songs were sung, and many jokes and stories were told again and again.

ЖИВОТНИОТ СОПАТНИК СЛАВКА ПОПОВА – БЛИЗНАКОВА

Славка Стојко Попова – Близнакова беше вечниот сопатник на Атанас Близнаков и негов верен брачен другар. Таа е олицетворение на една честита и благородна Македонка со која Атанас речиси шест децении го делеше и доброто и злото. Славка е родена на 12 март 1913 година во Д'мбени. Нејзиниот татко Стојко Попов и мајка ѝ Љаца (Кираца), или Стојковица, како што постојано ѝ се обраќале роднините и соселаните, исто така по потекло била од Д'мбени и, како и останатото население од тие македонски простори, се занимавала со земјоделство и со сточарство. Според кажувањата, за што Славка не се сеќава, презимето Попови веројатно го добиле бидејќи во минатото во нивното семејство имало некој поп.

Голема била љубовта и почитувањето меѓу Стојко и Кираца (Стојковица). Во тоа време се имало особена почит кон мажот, главата на семејството. Се родиле две ќерки и еден син. Најстара била Софија, која била родена 1903 година, потоа Стасе се родил во 1905 година, а Славка е најмала и последно дете во бракот. Стасе е роден во Д'мбени, каде што и останал да живее сè до Граѓанската војна во Грција, а потоа во немирните времиња се преселил во Скопје, каде што и починал. Стасе во бракот со Лефтера имал три ќерки: Мица, Мара и Кула. Најстарата ќерка Мица, по Граѓанската војна, прво заминала во Унгарија, каде што се родила ќерка ѝ Ержика, а потоа постојано се преселила во Скопје. Мара живеела заедно со татка си во Скопје. Исто така, и Кула живее

во Скопје, каде што во бракот со Даниелчо ги родила синот Марјанчо и ќерката Тинка.

Сестрата на Славка – Софија (често нагалено ја викале Софка) се омажила за Илија Куртевски од македонско село Апоскеп, коешто се наоѓа во непосредна близина на Костур. По Граѓанската војна Софка и Илија се преселиле во Скопје, каде што Софка починала во 1967, а Илија во 1977 година. Тие во бракот имаат три сина и една ќерка. Најстар од синовите е Ристо и тој живее во Скопје и има два сина. Вториот син Јани во бракот со Лепа имаат две ќерки: Јанка и Маргарита. Јани и ќерката Зоја се починати во Скопје.

Третиот син Нуме Куртев до 1951 година живеел во Солун, а бидејќи бил непожелна личност за грчките власти, Атанас и Славка го повлекле во САД. Нумо дошол во Гери како Нумо Куртис. Нумо или Наум, како што често го викаат, во бракот со Васкра имаат една ќерка и еден син. Ќерката Софка е мажена за Митре Китановски, по потекло од селото Радожда, Струшко, со кого живее во Краунт Поинт, во државата Индијана. Тие се чести гости во Македонија, а со купувањето на станот во Охрид нивната врска со татковината уште повеќе се зајакна. Тие имаат две деца, Александар и Катерина. Синот, пак, Кристи живее заедно, односно блиску со Нумо и Васкра, неговите родители. Во разговорите со Славка особено беше истакнувана роднинската врска и заедничкиот живот во САД и во Македонија со семејството на Нумо и Васкра и со нивните деца, кон кои Атанас и Славка негуваа посебна љубов.

SLAVKA POPOVA – BLIZNAKOVA HIS LIFETIME COMPANION

Slavka Popovska-Bliznakova was the lifetime companion of Atanas Bliznakov and his faithful spouse. She was the epitome of a noble and respectable Macedonian with whom Atanas shared good and bad for almost six decades. Slavka was born on March 12, 1913 in D'mbeni. Her father Stojko Popovski and her mother Ljaca (Kiraca) or Stojkovicica as she was called by her relatives and neighbors, was also from D'mbeni and, like the rest of the Macedonian population from those areas, she worked in agriculture and animal husbandry. According to local stories, which Slavka didn't remember, they probably got the surname Popov because one

of their family members was a priest ('pop' in Macedonian).

Stojko and Kiraca (Stojkoica) shared genius and boundless love and respect for each other. At that time a husband, head of the family, was especially respected. They had two daughters and a son. The oldest Sophia was born in 1903, then Stase was born in 1905, and Slavka, the last child, was born in 1913. Stase was born in D'mbeni where he remained until the Civil War in Greece. Then he moved to Skopje in the turbulent times that followed, where he died. Stase and his wife Leftera had three daughters: Mica, Mara and Kula. The oldest daughter Mica went to Hungary af-

Д'мбенска носија / D'mbeni's costume

Славка Близнакова, животниот сопатник на Атанас / Slavka Bliznakov, lifelong companion of Atanas

ter the Civil War, where her daughter Eržika was born, and after that she moved to Skopje forever. Mara lived with her father in Skopje. Kula, who married Danielčo and had a son Marjanco and daughter Tinka, also lived in Skopje.

Slavka's sister Sofia (often affectionately called Sofka) married Ilija Kurtevski from the Macedonian village Aposkep, which is near Kostur. After the Civil War, Sofka and Ilija moved to Skopje, where she died in 1967 and Ilija died in 1977. They had three sons and a daughter. The eldest son Risto lives in Skopje and has two sons. The second son Jani married Lepa and they have two daughters: Janka and Margarita. Jani and Zoja died in Skopje.

The third son Nume Kurtevski lived in Solun until 1951 but since he was persona non grata for the Greek authorities, he joined Atanas and Slavka in the United States. Numo arrived in Gary as Numo Curtis. Numo or Naum, as he is often called, married Vaskra and they have a daughter and a son. Their daughter Sofka married Mitre Kitanovski who originated from the village Radozda, in Struga Region. They lived in Crown Point, in the state of Indiana. They frequently visited Macedonia and their relationship with their homeland was further strengthened by purchasing an apartment in Ohrid. They have two children, Aleksandar and Katerina. Numo and Vaskra lived together with their son, Christie. Slavka particularly stressed the links and close relations they had in their life in the U.S. and Macedonia with Numo and Vaskra and their children; for whom Atanas and Slavka also fostered special love.

Slavka Bliznakova grew up in the honorable Macedonian family of Stojko and Ljaca, who lived happily in the D'mbeni neighborhood of Kladensko. There at the well, in the center of the village, the young girls and boys, as well as the brides from the village, gathered together singing and performing Macedonian folk dances during religious holidays.

Slavka married Atanas on August 28, 1935 in D'mbeni, on the day of the Holy Mother. The wedding was held at Atanas' house and because the weather was hot, the wedding cer-

emonies were carried out in the yard and on the spacious verandah. As a bride she wore an untraditional dress. Usually the bride in Macedonian villages wore a traditional national dress or formal garments. In addition, she had long hair. They invited a music band from Kostur and Andon Smagranov from the village was their godfather. Lunch was served on the verandah and in the house of Atanas, where guests sat around large, low tables. There were many guests from D'mbeni and from neighboring villages. Slavka received many gifts for her wedding, but the gift she appreciated most was a necklace with three napoleons; gold coins that she received from her mother-in-law Doca. The golden coins were arranged on a needle, clearly visible as they hung on her chest. According to tradition Slavka gave Atanas socks and a towel as a wedding gift.

According to the deep-rooted tradition at the time when Atanas married Slavka, bridegrooms were expected to ask for money from the bride and, depending on the wealth of her parents, the amount ranged from 50 to 200 dollars. This custom is still in force in some parts of Greece today. However Atanas didn't request any money from Slavka's parents because at that time he was a returning migrant worker from America. Atanas and Slavka met for the first time in 1935 when Atanas came from Kostur and Slavka was going to harvest the crops. She saw him first and with the assistance of several of her friends they got to know one another and within a short period of time they were engaged and later married.

After the wedding Atanas returned to the U.S. and immediately began preparing documents to bring Slavka and his mother Doca over. He managed to do that and Slavka and Doca arrived in Gary the following year. They lived there until their first journey to Macedonia after the Second World War in 1958.

Slavka and Doca got along well as daughter-in-law and mother-in-law. Together they would go shopping, to church, and visit other Macedonian women. In addition, they shared good and bad, as Aunt Slavka often stressed in her conversations.

Инаку, Славка Близнакова е израсната во честито македонско семејство на Стојко и Љаца, кои среќно живееле во Кладенското Маало во Д'мбени. Таму кај кладенецот, кај бунарот, се собирале младите моми и момчиња, невестите од селото, а за време на верските празници пееле песни и играле народни македонски ора.

Славка се омажила за Атанас на 28 август 1935 година, на денот на Света Богородица. Свадбата ја направиле во куќата на Атанас, а бидејќи времето било топло, свадбарските обичаи ги правеле во дворот и на широкиот чардак. Таа како невеста носела фустан, за разлика од обичаите во другите македонски села каде што се носеле народни носии, или свечени руби за невести, а имала долга коса. Специјално за свадбата имале порачано музика од Костур, а кум им бил Андон Шмагранов од селото. Ручекот го приредиле на чардакот во куќата на Атанас, јаделе на големи софри, а имале голем број гости од Д'мбени и од соседните села. За свадбата добила многу подароци, меѓутоа, најдраг подарок за Славка бил герданот со три наполеони – златници што го добила од свекрвата Доча. Златниците биле наредени на една игличка, обесени на градите, и јасно можеле да се видат. Славка му дала на Атанас чорапи и една крпа (риза) како подарок за свадбата.

Во времето кога Атанас се оженил со Славка било обичај момчињата да бараат пари од невестите и, во зависност од имотната на родителите, сумата се движела од 50 до 200 долари. Ваквиот обичај и сега е на сила во некои делови од Грција. Меѓутоа, Атанас не побарал пари од родителите на Славка, бидејќи во тоа време тој бил дојден од Америка. Првпат, Атанас и Славка се виделе во 1935 година кога Атанас доаѓал од Костур, а Славка одела на збирање снопе. Таа прва го видела, а потоа преку некои соселанки се сретнале и во кус период се вериле и направиле свадба.

По свадбата Атанас се вратил во САД и веднаш започнал со подготвување на документи за доселување на Славка и на мајка му Доча. Тоа и му успеало и наредната година Славка и Доча пристигнале во Гери, каде

што останале сè до нивното прво доаѓање во Македонија по Втората светска војна во 1958 година.

Славка и Доча добро се сложувале како снаа и свекрва. Заедно оделе да купуваат по дуќаните, заедно оделе в црква, на посети кај многу Македонки, заедно го делеле и доброто и лошото, како што често велеше тетка Славка во разговорите.

Во Гери, Славка често ја викале со името Силвија или Глорија, додека Атанас го викале Том. Славка постојано го викаше со името Насо, а тој неа со „бабе“.

Во текот на животот, Славка Близнакова го следела, го бодрела, му била десна рака и вистинска сопруга на Атанас. Во периодот од четириесетина години, колку што живеела во САД никогаш не работела туку се грижела за Атанас и за домот, при што особена грижа водела за мајката на Атанас, свекрвата Доча, со која другарувала и живеела сè до нејзината смрт.

По доаѓањето во Скопје, Славка ја продолжила својата активност како сопруга на Атанас, но сега како пензионерка на САД, по старосна основа. Во периодот од дваесетина години, таа беше особено ангажирана во сите активности што Атанас ги преземаше во татковината. Со нејзиниот љубезен однос, благодарност и добрина сите кои го посетиле нивниот дом, понеле убави спомени, зашто тетка Славка, како што многумина ја викаа, на сопствен начин знаеше да ја изрази љубовта кон сите луѓе.

По смртта на Атанас, Славка остана да живее во станот на ул. „Орце Николов“ заедно со Нуша Киро Пачкова, која е роднина на Атанас и која вистински се грижеше и за неа. И покрај нејзината болест – ревма, таа од фотелјата, во која ги поминуваше старечките години, секогаш се трудеше да им угоди на посетителите. Многу тагуваше поради загубата на Атанас, често плачеше, но таа е жена и со силен дух. Незаборавни се миговите кога на гробот на Атанас, со солзи на очите, знаеше да собере храброст и со одбрани зборови да каже нешто за својот сопруг. Славка почина во Скопје во 1999 г. и е погребана заедно со Атанас на Градските гробишта „Бутел“ во Скопје

*Славка Близнакова, снимена во 1951 година / Slavka Bliznakov,
photographed in 1951*

Slavka was often called Sylvia or Gloria in Gary, while Atanas was called Tom. Slavka always called him by his nickname Naso and he always called her 'baby'.

During her life, Slavka accompanied and encouraged Atanas. She was his right hand; a loving and supportive spouse. Over a period of forty years in the United States she never worked. Her only duty was to take care of Doca, the mother of Atanas, who was her good friend and who lived with them until her death. After her arrival in Skopje, Slavka kept active as the wife of Atanas, but was now on old age pension from the United States. Over twenty years, she was engaged in all the activities that Atanas undertook in their home-land. Due to her kind and warm manner, gratitude and kind-heartedness,

all those who visited their home had fond memories of Aunt Slavka, as many used to call her, because she knew how to express her love towards all of them.

After Atanas' death, Slavka kept living in the apartment on Orce Nikolov Street, with Nuša Packova, a relative of Atanas' who took good care of her. Despite having rheumatism Slavka always tried to please her guests. She had grieved deeply for Atanas, crying oft en, but she was a woman with a strong spirit. At his graveside she was able to find the courage to speak highly of her husband even though she had tears in her eyes and deep pain in her heart. Slavka died in Skopje in 1999, and she was barried together with Atanas on the City Graves "Butel" in Skopje.

ПРИМАЊЕ НА АМЕРИКАНСКОТО ДРЖАВЈАНСТВО

Со примањето на американското државјанство во 1928 година Атанас Близнаков добил поголема сигурност во целокупното живеење и во односот со семејството. Овој чин го охрабрил и го натерал како Американец да се занимава со купување недвижен и друг имот, со што ги зацврстил своите д'мбенски корени во „ветената земја“ – Америка. Но, во исто време, за да може да ја следи работата и да има поголем успех во бизнисот, неопходно било да учи англиски јазик. Тој тоа и го правел во слободното време. Добро го научил и прилично добро се служел со англискиот јазик.

Во тие години во САД имало голем прилив на работници, особено од Европа, затоа дневната заработувачка на час се движела до 30 центи, за општ работник и до 50 центи за подобра работа. Атанас работел по десет часа на ден, а многу пати работел и во сабота и во недела, време кое му било плаќано со дупла дневница. Треба веднаш да се каже дека тие пари во тоа време имале голема вредност, со што голем број Македонци купувале злато и го носеле во Македонија, каде што купувале земја, граделе куќи во татковината, за разлика од денешната емиграција која купува во новата татковина.

Како голем број Македонци на североамериканскиот континент, и Атанас работел на повеќе објекти, патишта, мостови, железници, тунели и други тешки работи, а парите што ги заработувал ги штедел. Неговиот живот, како и на многумина

д'мбенци бил скроман. Затоа, пак, откако заработил поголема сума пари, настојувал да биде уште поголем печалбар и пример меѓу другите доселеници кои дошле од Балканот.

Меѓутоа, во времето на кризата (1929-1933г.) голем број од доселениците изгубиле имоти и пари. Тоа се случило и со Атанас Близнаков. Но, загубата не го разочарала. Напротив, во тие немирни времиња размислувал и ги анализирал состојбите и приликите. Имал чувство дека по загубата може да се добие, особено по кризниот период. Затоа се зафатил со купување и продажба недвижен имот. Најпрвин, во 1933 година купил една зграда само за 4.000 долари, која, според некои проценки чинела 28.000 долари. И навистина таа цена била постигната при продажбата на зградата, што на Атанас му овозможило да купува и да продава друг недвижен имот, од што, всушност, според неговите зборови, го направил најголемиот дел од капиталот.

Во истото време кога Атанас Близнаков се занимавал со продажба и купување на недвижен имот, работел и во Железарницата во Гери, каде што останал сè до пензионирањето во 1966 година.

Во почетокот на својата работа во фабриката, Атанас бил префлен на поголем број потешки работи. Меѓутоа, кога одговорните во фабриката виделе дека тој е трудољубив, вреден и човек кој го познава англискиот јазик до одредена граница, што во тоа време не било случај со голем број

RECEIVING THE U.S. CITIZENSHIP

When Atanas received his U.S. citizenship in 1928, he gained more confidence about his life in general and the financial security of his family. This act encouraged him, as an American, to buy real estate and other assets, thus enhancing his D'mbeni roots in the "promised land" - America. As a foreigner who wanted to improve himself and have greater success in business he began to learn English in his spare time. He studied hard and his command of the English language was very advanced for a foreigner.

In those years there was a huge influx of workers in the U.S., especially from Europe. The daily wage was 30 cents per hour for a manual worker and up to 50 cents for a better paying job. Atanas worked up to ten hours a day and often on Saturdays and Sundays, when he could earn double his wage. It should be said that the money at that time had great value so many Macedonians used to buy gold and took it back to Macedonia where they bought land and built houses, unlike today's immigrants who buy property in their new fatherland.

Like many other Macedonians on the North American continent, Atanas worked at many construction sites, facilities, roads, bridges, railways and tunnels, which were low paying jobs. He saved the money he earned. His modest way of living resembled those of many other D'mbeni men. When he had earned a lot of money he made efforts to distinguish himself, to be an even better migrant worker as an example for other settlers who came from the Balkans.

However in the Great Depression (1929-1933) a large number of Macedonian settlers lost their possessions, money and savings. It also happened to Atanas but he did not let the loss get him down. On the contrary, in those difficult times he thought about and analyzed the latest developments and circumstances. He had a feeling that after such loss it would be possible for him to make even greater profits, especially after a time of crisis. So he embarked on a profitable venture of buying and selling real estate. In 1933 he bought a building for just \$4,000 U.S., which according to some estimates was worth \$28,000. Indeed Atanas reached that price when the building was sold, enabling him to buy and sell other properties. According to his words, it was the way by which he earned the largest share of his capital.

At the same time as Atanas was buying and selling real estate, he also worked at the Steel Works in Gary, where he remained until his retirement in 1966.

In the beginning of his work in the factory, Atanas was assigned several low-paid jobs. However, when the foreman and other supervisors saw that he was an industrious, hard-working and diligent man who spoke English well, which at that time was not the case with many Macedonians, they began supporting him and helping him advance in his career. As a result Atanas became head of a section and was respected and highly-esteemed as a worker who, in the end, genuinely earned his pension.

Because income tax and property tax for houses and other real estate was quite high (as

TO BE GIVEN TO THE PERSON NATURALIZING

CERTIFICATE OF NATURALIZATION

Case No. 2646978

Session Name 16 11th November 1943

Description of holder: Age 25 years, height 5 feet 5 inches, color white, complexion light, color of eyes blue, color of hair dk brown

Usual abiding place: none

Usual place of residence: none

NOTE - AFTER SEPTEMBER 21, 1922, SUBJ'S NATURALIZATION DOES NOT MAKE WIFE A CITIZEN

Name, age, and place of residence of minor children:

DECLARATION

I, Atanas Bliznakoff, of the State of Indiana, County of Lake, do hereby declare that I am a native-born citizen of the United States, of the County of Lake, State of Indiana, and that I have been admitted to the citizenship of the United States, of Indiana, by the court of said court is hereby affirmed on the 14th day of MAY 1943, at the year four Lord minutes hundred, eight 28, and of our Independence the hundred and 1520

John Killian
Clerk, Lake Superior Court

Уверение на Атанас за државјанство на САД од 14 мај 1928 година / The certificate of the U.S. citizenship of Atanas, dated May 14, 1928

Нагробната плоча на Васил Близнаков, братот на Атанас / The tombstone of Vasil Bliznakov, brother of Atanas

is the case today), Atanas was forced to buy and sell in shorter time periods in order to enjoy certain benefits from these transactions. With the money he earned he bought a building for four families. The Bliznakovs lived in one part of the house and he rented the other parts of the house which, of course, benefited him financially. Later Atanas built another building for \$38,000, which had five apartments and garages which he also rented. However, at that time in America, the black population began settling in that part of Gary and house prices dropped rapidly. Thus in 1960 he had to sell the building for \$36,000 even though its actual cost was around \$80,000.

Atanas was not the only one who suffered such a loss. Other Macedonians who lived in that part of town also experienced bad losses and they sold their houses for very little money too. Many people bought new houses on the outskirts of Gary or in districts where whites lived. Only a few elderly Macedonian families stayed in that part of the city.

World War II and everything that happened at that time marked the milestone for Bliznakov's commitment to Macedonia. The establishment of the People's Republic

of Macedonia was a window into the world through which Atanas expressed his thoughts, commitment and dedication to his motherland. Atanas and Slavka followed together the progress and development of the free part of Macedonia. They rejoiced in the progress and dreamed of going to Macedonia together to see what was going on there.

The establishment of the Republic of Macedonia as a state of the Macedonian people within the Federation of Yugoslavia represented a new factor in the historical development of the Macedonian people. It was a fundamental pillar in the homogenization of their national consciousness. The creation and development of institutions in the area of national disciplines - history, art, film, music, etc., the development of primary, secondary and post secondary education in the Macedonian language, the existence of an autocephalous Macedonian Orthodox Church, etc., had immense significance for the mutual connection of Macedonians regardless of whether they lived in the Republic of Macedonia or abroad.

Thus in 1958 Atanas and Slavka decided to visit the People's Republic of Macedonia. Their joy was endless and within a few

Македонци, почнале да го форсираат, да го унапредуваат во службата. Како резултат на тоа подолг период Атанас бил раководител, ценет и почитуван како работник кој вистински ја заработил пензијата.

Бидејќи во САД даноците, односно таксите за куќите и за другите недвижности биле доста високи (таков е случајот и денес), Атанас бил принуден да купува и да продава во покус период, со цел да се искористат некои привилегии во купопродажбата. Во меѓувреме со заработените средства купил зграда за четири семејства, во која во еден дел живеело семејството Близнакови, а другиот дел го издавал под кирија, од што, се разбира, имал голема материјална корист.

Подоцна Атанас изградил друга зграда со пет станови и со гаражи за 38.000 долари, што ја издавал под кирија. Меѓутоа, како што тоа бидува во САД, во тој дел од Гери започнало да се доселува црнечко (афроамериканско) население и цените на куќите рапидно опаднале. Така, во 1960 година морале да ја продадат оваа зграда за 36.000 долари, и покрај тоа што вистинската цена на зградата била околу 80.000 долари.

Атанас не бил единствен случај со ваквата загуба. Такви загуби имале и други Македонци кои живееле во тој дел на градот и ги продале куќите за малку пари. Многумина купиле нови куќи на периферијата на Гери или во кварталите каде што живееле белци, а само неколку македонски семејства од стари лица останале и натаму да живеат во тој дел од градот.

Втората светска војна и сè што се случило во тоа време, за Атанас Близнаков било пресвртница во определбите за Македонија. Конституирањето на НР Македонија било прозорецот кон светот преку кој Атанас ја изразува и својата човечка мисла, определеност и стремеж кон својата родна земја. Атанас и Славка Близнакови заеднички ги следеле напредокот и изградбата на слободниот дел од Македонија, заедно се радувале на прогресот и заедно

мечтаеле да дојдат да го видат тоа, во што многумина дури и не верувале.

Создавањето на Република Македонија како држава на македонскиот народ во рамките на Федеративна Југославија, претставувало нов квалитетен фактор во историскиот развој на македонскиот народ. Таа е основен столб во хомогенизацијата на неговата национална свест. Создавањето и развојот на институциите од областа на националните дисциплини – историја, уметност, филм, музика итн. развојот на основното, средното и високото образование на македонски јазик, постоењето на автокефална македонска православна црква итн. имаат извонредно значење за поврзувањето на Македонците, без оглед на местото на нивното живеење, за поврзувањето на иселеничките маси меѓу себе, од една, и со Република Македонија, од друга страна. Таа стана фактор за ослободување од баластот на недореченостите за своето национално битие и уште повеќе за својот културно-национален развој.

Така, во 1958 година Атанас и Славка се одлучиле да ја посетат НР Македонија. На радоста ѝ немало крај и во периодот од неколку месеци се запознале со вистината за слободниот дел на измачениот македонски народ, со Македонија.

Во текот на престојот посетиле многу историски и културни споменици, се сретнале со бројни личности од општествениот и културниот живот на Републиката и виделе поголем број градови.

Тоа поттикнало еден импулс и енергија, па кога се вратиле во Гери размислувале како и на кој начин да ја помогнат Република Македонија, да го трасираат патот кон иднината, на своите пензионерски денови.

Донаторските афинитети на Атанас првпат дошле до израз кога во Македонија била организирана „Д’мбенска средба“ во 1958 година и кога тој сам ја финансирал. Тогаш, според нивните зборови, се јавил ‘ркулецот за формирање еден вид фондација, идеја која се реализира по дваесет години.

Од прославата на 30 годишнината од работата на Атанас во Железницата во Гери /
The celebration of the 30th Anniversary of Atanas Bliznakov's working life at the Gary Railways

Славка и Атанас на свадбата на внуката Софка во Гери / Slavka and Atanas at the wedding of their niece Sofka in Gary

Затоа, со право се вели дека секаде има д'мбенци кои често се собираат, прават заеднички излети и меѓусебно се посетуваат, а од 1973 година во последната недела од мај, редовно се одржува и манифестацијата „Д'мбенска средба“, во излетничкото место Сарај крај Скопје. Покани им се испраќаат на сите д'мбенци на кои им се знаат адресите, без разлика каде се наоѓаат, редовно се прикажува мотив од родното село, се поместуваат стихови од поемата *Локвата и Вињари* на Лазар Поп Трајков, а во обраќањето, покрај конкретните податоци за денот и часот на одржувањето на средбата, се покануваат д'мбенци да дојдат за да се видат, да си оддадат почит на своите соселани кои загинаа за слободата на Македонија, заеднички да се провеселат како што некогаш се правело на Локвата.

Д'мбенската средба е масовно посетувана не само од д'мбенци што се во Скопје, Р. Македонија, туку доаѓаат и од други земји. Цел ден се вие оро, се пее д'мбенска, костурска песна.

Атанас и Славка Близнакови повторно ја посетиле Македонија во 1968 година. Овој пат ја посетиле и Бугарија, каде што имаат свои роднини. При посетата на Бугарија не биле задоволни и решиле да се вратат во Македонија, земјата што ја одредиле за својата старост.

До конечното доаѓање во Македонија Атанас водел бројни преписки со одговорни личности во Република Македонија и со ректоратот на Универзитетот во Скопје. Како резултат на плодната соработка, искреноста и добрата намера на двете страни, се формира Фондацијата „Атанас Близнакоф“.

months, they learned the truth about the liberated part of Macedonia and the beleaguered Macedonian people.

During their stay they visited many historical and cultural monuments, had meetings with numerous people from social and cultural institutions of the Republic and toured many towns.

That developed an interest and energy within them so that when they returned to Gary they started to think about how they could help the Republic of Macedonia; how they could pave the way to their future, to their retirement days.

Atanas' interest in contributing first came to the fore when the D'mbeni Meeting was organized in 1958, which he financed by himself. Then the idea grew into establishing a foundation; an idea which was realized twenty years later.

People from D'mbeni lived all over the world, visiting one another when they could. In the last week of May, 1973 there was to be a "D'mbeni Meeting" in Saraj, a picnic spot near Skopje. Invitations were sent to all people from D'mbeni whose addresses were known, no matter where they lived. The motif of their native village was always displayed on the invitation and verses from the poem "Lokvata and

Vinjari", by Lazar Pop Trajkov, were also cited. In addition to specific data such as the day and hour of the meeting, the natives of D'mbeni were always invited to pay homage to their fellow citizens who had died for the freedom of Macedonia and then to join in the celebrations as it was usually done at Lokva.

The D'mbeni Meeting was well attended, not only by D'mbeni countrymen who lived in Skopje, the capital of the Republic of Macedonia, but also by others who came from other countries. All day long they performed folk dances and sang songs from D'mbeni; from Kostur.

Atanas and Slavka visited Macedonia in 1968 for the second time. This time they also visited Bulgaria where they had relatives. But on that occasion they were not happy with their stay there and decided to return to Macedonia; to the country where they chose to spend their remaining years.

Until their final arrival in Macedonia, Atanas exchanged extensive correspondence with those responsible in the Republic and in the Rector's Office of the University in Skopje. As a result of this productive cooperation and openness and good intentions on both sides, the Foundation "Atanas Bliznakoff" was established.

Панорама на Чикаго / A panoramic view of Chicago

ДЕЈНОСТА ВО МАНС

Македонските иселеници во САД почнале да се собираат, да другаруваат и да се организираат од времето на своето масовно доаѓање во Северна Америка, каде што во новата средина ја донеле и својата култура, традиции и обичаи. Како резултат на тоа, во сите поголеми печалбарски центри, како што се Детроит, Понтијак, Гери, Чикаго, Толедо, Њујорк и др., веднаш се формирале заемно-помошни друштва кои имале цел да ја зачуваат македонската култура, обичаите и верските традиции, да се обезбеди материјална помош на социјално загрозените Македонци, како и да се собираат средства за изградба на цркви, училишта и други објекти во нивните родни места во Македонија.

Меѓутоа, поголемо и ангажирано собирање на Македонците во Северна Америка се почувствувало по балканските војни и во текот меѓу двете светски војни. Во тој период се формирани и првите македонски иселенички организации, клубови и друштва, кои на одреден начин учествувале во судбоносните настани што се одигрувале во нивната поробена татковина, во борбата што ја поведе македонскиот народ за своето ослободување и за социјални права.

Притоа, поголемиот број прогресивни иселеници доаѓале до сознание дека ослободувањето на Македонија може да се оживотвори само со заедничка борба со другите народи на Балканот. Прогресивните македонски иселеници во САД и Канада

согледале дека без поврзување на стремежите за националното ослободување со стремежите за социјално преуредување на општеството, тешко може да се извојува саканата слобода. Иселениците се залагале за поголемо заедништво меѓу прогресивните сили кај сите балкански народи.

Еден од прогресивните Македонци во САД, секако, бил и Атанас Близнаков кој целиот свој живот верувал во новото општество, па дури постоела и убеденост во идеите од Советскиот Сојуз.

Политичката дејност на Атанас Близнаков била тесно поврзана со МАНС (Македонско-американски народен сојуз). Тој живеел и се развивал заедно со оваа македонска организација, на која ѝ посветил многу време со цел да се збогати и да го потврди своето убедување како прогресивен граѓанин на САД.

Инаку, во националната и во политичката дејност на македонските иселеници во САД, по завршувањето на Првата светска војна, била родена една нова ориентација. Таа во целост се разликувала од ориентацијата на десницата, чија дејност предизвикувала разновидни потреси и дестабилизација. Овој курс добил уште поголем полет по основањето на ВМРО (Обединета) во Виена, во 1924 година, кога започнало обновувањето на разбиеното единство на македонското национално револуционерно движење. Така, со помош на ВМРО (Об.) и по средбата меѓу Димитар Влахов и Георги Пирински, било постигнато поврзување и обединување на македон-

HIS ACTIVITY AT “MANS”

Since their first arrival in the U.S., Macedonian expatriates began to get together, associate and organize on a massive scale in North America where they brought with them their culture, traditions and customs. As a result, in all major emigration centers such as Detroit, Pontiac, Gary, Chicago, Toledo and New York, friendly societies were immediately set up with the goal of preserving Macedonian culture, customs and religious traditions, providing financial assistance to vulnerable Macedonians, as well as to raise funds for construction of churches, schools and other facilities in their birthplaces all over Macedonia.

However, larger and more active gatherings of Macedonians in North America took place after the Balkan Wars and during the two world wars. In that period, the first Macedonian emigrant organizations, clubs and societies were established to be involved in crucial events that took place in their enslaved homeland, in the fight which the Macedonian people started for their liberation and social rights. Moreover, a large number of progressive migrant workers came to the realization that the liberation of Macedonia could only materialize by a war waged jointly with other nations in the Balkans. The progressive Macedonian migrant workers in the U.S. and Canada realized that they had to connect the aspirations of national liberation with the aspirations of social reform for society, to achieve the desired freedom. The migrant workers advocated for greater unity among the progressive forces within and among all Balkan peoples.

One of the progressive Macedonians in the U.S. was, of course, Atanas Bliznakov who, for most of his life, believed that a new society could be built and cherished firm beliefs in the ideas that the Soviet Union was implementing.

The political activity of Atanas was closely connected with MANS (Macedonian-American People's Alliance). He lived and evolved along with this Macedonian organization, to which he devoted considerable time in order to become wealthy and become a progressive citizen of the United States of America.

After the end of the First World War, Macedonian emigrants in the U.S. began to change their ideas within national and political activities. It was completely different from the ideas of the right, whose activities were destabilizing and shocking. This course received even greater momentum after the establishment of VMRO (United) in Vienna in 1924, when the restoration of the shattered unity of the Macedonian national revolutionary movement commenced. Thus, with the help of VMRO (United) and after a meeting between Dimitar Vlahov and Georgi Pirinski a connection and unification of progressive Macedonian emigrants was achieved and, consequently, the first independent Macedonian progressive group in the U.S. and Canada was established in Pontiac (Michigan), at the house of Smile Viojdanov, in 1929.

The organization for the cooperation and coordination in general of the actions among the Macedonian independent groups in the U.S. and Canada was entrusted to the

ската прогресивна емиграција и, како резултат на тоа, во 1929 година, во Понтијак (Мичиген), во куќата на Смиле Војданов, се формирала првата македонска независна прогресивна група во САД и во Канада.

Организирањето на соработката и воопшто координирањето на акциите меѓу формираните македонски независни групи во САД и во Канада му било доверено на Иницијативниот комитет, што бил избран како привремен орган. Така тој ја свикал Првата конференција на македонските независни групи, во Толедо (Охајо). Оваа конференција се одржала на 22 и 23 март 1930 година. Во неа учествувале претставници на сите шест македонски независни прогресивни групи од САД и од Канада, колку што дотогаш биле основани.

На конференцијата едногласно било избрано централно раководно тело. Во неговиот состав влегле пет лица од здружените македонски независни прогресивни групи од САД и од Канада. Со овој документ тие се обврзале да ја координираат својата дејност меѓу себе и да создаваат услови за што поуспешно ширење на своите идеи. Во Резолуцијата се зборува и за борбата што треба да се води против организацијата МПО (Македонска патриотска организација), за која се вели дека е оружје на великобугарската државна политика. Така, во сите документи на конференцијата, МПО се третира како еден од најголемите противници на прогресивното движење на македонската емиграција. Прогресивните групи за свој сојузник ја прифаќале само работничката класа со која биле подготвени преку единствениот револуционерен фронт, да се борат против фашизмот и империјализмот.

Целта на македонските групи, особено по одржаната конференција, била да ги обедини прогресивните Македонци заведени од МПО, која веќе била формирана, и воопшто да развива политичка активност меѓу Македонците. Тоа се манифестирало особено со издавањето на „Македонски билтен“, преку кој ги изнесувале своите погледи и стремежи за македонското револуционерно движење и за ослободувањето на Македонија.

Во првиот број на „Македонски билтен“ е објавен апел до македонската емиграција за нејзино организирање и за борба против непријателите на македонскиот народ. Во апелот, покрај другото, се вели:

„Браќа Македонци! Причините за донешната плачлива положба на татковината се многубројни. Но главната и основната причина е тоа што борбата денес не се води како што ја почнаа нашите револуционерни апостоли... Таа целосно го изгуби народниот облик и цел и од револуционерна и народна борба прерасна во борба на амбициозни личности продадени на шовинистичките влади на соседните балкански земји. Национално прогресивното движење – продолжува апелот - во името на новоорганизираните независни групи, ги повикува сите Македонци на бескомпромисна борба со братоубијците и со нивните слуги“.

По конференцијата во Толедо, бројот на членството вклучено во македонските независни прогресивни групи бил значително зголемен. Непосредно по тоа била зголемена и активната ориентирана кон тоа да се побараат посоодветни организациони форми, за што поуспешно дејствување. Овие и некои други организациони прашања, како и потребата да се сумираат резултатите, придонеле да се донесе одлука за организирање на нова средба на претставниците на македонските независни прогресивни групи. Така, по само една година и еден месец дошло до свикување на Првиот редовен конгрес на овие групи. Тој се одржал во Гери (Индијана) од 24 до 26 април 1931 година. На овој конгрес македонските независни прогресивни групи се обединиле во сојуз.

Посебно место во историјата на македонските иселеници е одбележувањето на настанот кога македонските прогресивни групи во Гери го одржале својот Прв конгрес. На конгресот учествувале 36 редовни и 26 братски делегати од разни организации и друштва на балканската емиграција, како и од прогресивните светски и други организации.

Executive Committee which was elected as a provisional authority. Thus, it convened the first conference of the Macedonian independent groups of Toledo (Ohio). This conference was held on 22 and 23 March 1930. It was attended by the representatives of all six independent progressive Macedonian groups in the U.S. and Canada established earlier.

A central management body was unanimously elected at the conference. It consisted of five persons from the United Macedonian independent progressive groups in the U.S. and Canada who adopted a resolution. They pledged to coordinate their activity among each other and create conditions for successfully spreading their ideas in compliance with this document. The Resolution also mentioned the action which was to be taken against the organization MPO (Macedonian Patriotic Organization), said to be an instrument of nationalism of the Bulgarian state. Thus, in all documents of the conference the MPO was treated as one of the biggest opponents against the progressive movement of Macedonian emigrants. The progressive groups accepted only the working class as their ally with whom they were ready to fight against fascism and imperialism through a joint revolutionary front.

The aim of the Macedonian groups, especially after the conference, was to unite the progressive Macedonians away from MPO and develop political activity uniquely amongst Macedonians in general. This was demonstrated in particular by publishing the 'Macedonian Bulletin' through which they expressed their views and aspirations related to the Macedonian revolutionary movement and the liberation of Macedonia.

In the first issue of the 'Macedonian Bulletin' an appeal was published asking Macedonian emigrants to organize themselves and prepare to fight against the enemies of the Macedonian people. This appeal, *inter alia*, read:

Brother Macedonians! The reasons for today's tearful position of our homeland are numerous. But the main and fundamental reason is that the fight today is not develop-

ing in the way in which our revolutionary apostles started it. It has completely lost its national form and purpose, and from a revolutionary and national fight it has transformed itself into a fight of ambitious defectors that have sold themselves to the chauvinist governments of the neighboring Balkan countries. The national-progressive movement – reads the appeal further down – calls, in the name of the newly organized independent groups, all Macedonians to wage an uncompromising fight against fratricide and their servants.

Following the conference in Toledo, membership of the independent Macedonian progressive groups increased significantly. Shortly afterwards, their activity was also increased due to finding more appropriate organizational forms aimed at more successful action. These and some other organizational issues, as well as the need to summarize the results, gave rise to adopting a decision to convene another meeting of the representatives of the independent Macedonian progressive groups. Thus, only a year and a month later the First Regular Congress of these groups was convened. It was held in Gary, from April 24th to 26th, 1931. At this Congress the independent Macedonian progressive groups united in a Union.

A special place in the history of Macedonian expatriates was marked when the Macedonian expatriates held their First Congress in Gary in which 36 regular delegates and 26 delegates from various organizations and societies of the Balkan emigrants participated, as well as delegates from other progressive organizations all over the globe.

At the First Congress, the independent Macedonian progressive groups created a union named the Macedonian National Union (MNS, i.e. MNU). This name was given to the groups already established without making any significant changes to their political concepts. The main goal of MNS still remained the struggle for freedom of Macedonia, the Macedonian people and the nationalities with whom they lived for centuries. In addition, one of their major

На Првиот конгрес македонските независни прогресивни групи се обединиле во сојуз, т.е. во Македонски народен сојуз (МНС); тоа име започнале да го носат дотогашните групи. Притоа, промената на името не предизвикала никакви суштински измени во политичките концепции. Главна цел на МНС и натаму останала да биде борбата за извојување слобода на Македонија, на македонскиот народ и на народностите кои со векови заеднички живееле. Исто така, едно од нивните големи барања и желби било да се создаде балканска федерација во која ќе бидат гарантирани широки национални, политички и социјални права и слободи на балканските народи, вклучувајќи го и македонскиот народ од трите дела на Македонија. Во реализацијата на ваквата политичка платформа МНС сметал на содејство и поткрепа од сите прогресивни сили и луѓе во светот, особено од оние на Балканот.

Решението на Првиот конгрес на МНС наишло на голем прием кај македонската и балканската емиграција, кои далеку од своите огништа мечтаеле за национална и социјална слобода на својата татковина. Притоа, членството започнало значително да се зголемува и се формирале нови организации како составен дел на Сојузот.

Македонскиот народен сојуз во САД, се вели во политичката платформа, ќе се бори за „ослободување и обединување на Македонија во една независна народна република, која, како рамноправен член, ќе се вклучи во идната балканска федерација на слободни балкански народи“. За остварување на оваа цел МНС се обврзал да воспостави тесни врски не само со македонските организации што имале исти цели и исти идеали со МНС, туку и со другите емигрантски организации кои во „својата програма го прифаќале принципот за национално самоопределување и се бореле за братски сојуз на балканските народи во рамките на една слободна балканска република“.

Изградувајќи го својот политички концепт врз принципите и платформата на ВМРО (Об.), напредните македонски ис-

еленици, организирани во МНС, дефинитивно се определиле за борба што ќе води кон создавање на балканска федерација. Ваквата определба тие ја продлабочиле со јасно конституирана федерација, во која македонскиот народ ќе ги добие сите оневозможувани права и слободи.

Врз основа на вака прифатените определби, МНС во САД започнал бескомпромисна борба, како против надворешните непријатели на Македонија, во лицето на шовинистичките и асимилаторските режими на балканските држави, исто така, и против внатрешните предавници на најсветите идеали на македонскиот народ, во лицето на одредена крајна десница.

Вториот конгрес на МНС се одржал во мај 1932 година, при што биле продлабочени политичките ставови што уште повеќе ја афирмирале организацијата во нејзината борба за поефикасно помагање на настојувањата да се извојува национална слобода на македонскиот народ.

Третиот конгрес, пак, се одржал во Кливленд (Охајо), во мај 1933 година. Во конгресните извештаи, реферати, решенија и резолуции, главно, се повторени насоките од претходните конгреси и на пленумот. Со еден од документите Конгресот упатил повик до сите групи и организации на македонските емигранти во САД и во Канада, вклучувајќи ги и несвесно заведените членови на МПО, да се согласат за обединување на сите прогресивни сили во заедничката борба против теророт во трите делови на Македонија и за поддржување на македонското политичко дело. На овој повик, како и на сите други документи од Конгресот, им бил даден широк публицитет во емигрантскиот печат.

Четвртиот конгрес на МНС се одржал во Детроит (Мичиген) во 1934 година. На него, во согласност со поднесените реферати и усвоените резолуции и други документи, уште попрецизно биле трасирани патиштата во врска со решавањето на македонското национално прашање. Оттаму, одржувањето на овој Конгрес било од посебна важност за идната работа на МНС во САД и во Канада.

requirements and great desires was to create a Balkan federation which would guarantee broad national, political and social rights and freedoms for the Balkan nations, including the Macedonian people from the three parts of Macedonia. For the realization of this political platform, MNS relied on support from all progressive forces and people in the world, especially from those in the Balkans.

The decision of the First Congress of MNS was welcomed by the migrant workers from Macedonia and from other Balkan countries who, being far from their hearths, dreamt of national and social freedom for their fatherland. At the same time membership began to increase significantly and new organizations were set up as an integral part of the Union.

"The Macedonian National Union in the U.S.", reads the political platform "will fight for liberation and unification of Macedonia into an independent people's republic, which, as an equal member, will be included in the forthcoming Balkan federation of free Balkan peoples." To achieve this goal, MNS pledged to establish close links not only with the Macedonian organizations that have the same goals and ideals as those of MNS, but also with other immigrant organizations "that have accepted the principle of national self-determination in their programs and that have fought for a fraternal alliance of the Balkan peoples within the framework of a free Balkan republic."

Building their political concept on the platform and principles of the VMORO (Unt.), the advanced Macedonian immigrants, organized in MNS, committed themselves to a fight that would lead to creation of a Balkan federation. They strengthened this commitment with the already established federation in which the Macedonian people got all the rights and freedoms that were denied to them before.

Based on the commitments, defined in this way, MNS in the U.S. began an uncompromising struggle against both the external enemies of Macedonia, embodied in the fascist

and assimilating regimes of the Balkan states, and against domestic traitors of the most sacred ideals of the Macedonian people embodied in the extreme right of the state.

The Second Congress of MNS was held in May in 1932 when political attitudes were reinforced. It further affirmed the organization for its efforts for more efficient assistance aimed at achieving national freedom for the Macedonian people.

The third Congress was held in Cleveland (Ohio) in May 1933. The congressional reports, papers, decisions and resolutions mostly reiterated the directions of the previous Congresses and plenum. The Congress sent an appeal to all groups and organizations of Macedonian immigrants in the U.S. and Canada, including the misled members of MPO, to agree to unite all progressive forces in the joint fight against terror in the three parts of Macedonia and support Macedonian political action. This appeal, as well as all other documents from Congress, was given wide coverage and publicity in the press abroad.

The Fourth Congress of MNS was held in Detroit (Michigan) in 1934. At this congress more precise ways of solving the Macedonian national issue were traced in compliance with the submitted papers, adopted resolutions and other documents. Hence, holding this Congress was of particular importance for the future activity of MNS in the U.S. and Canada.

The Fourth Congress was among the most important congresses of MNS. Countless congratulatory letters were sent to this Congress, but the letter sent by Georgi Dimitrov is of special interest. Dimitrov, among other things, wrote that the Macedonian movement had many enemies, but the most malicious was its internal enemy represented by the agents of Bulgarian imperialism and fascism, especially the gang of Mihailoff. Through their agents, the Bulgarian bourgeoisie exploited the Macedonian movement for their egoistic interests and to strengthen their bloody dictatorship over the people in Bulgaria, read the letter of this great fighter for human freedom.

The Fourth Congress adopted a resolution

Меѓу позначајните конгреси на МНС е секако Четвртиот. До овој Конгрес биле испратени голем број поздравни писма, меѓу кои она од Георги Димитров е од посебен интерес. Димитров, покрај другото пишува дека македонското движење има многу непријатели, но најзлостниот е неговиот внатрешен непријател, тоа се агентите на бугарскиот империјализам и фашизам, пред сè бандата на Михајлов. Преку своите агенти бугарската буржоазија го искористила македонското движење за своите егоистички интереси и за зацврстување на својата крвава диктатура над народот во Бугарија, се вели во писмото на големиот борец за човекови слободи.

На Четвртиот конгрес била донесена резолуција. Во неа е прокламирана нова девиза за ослободителното дело на македонскиот народ, за слобода на Македонија.

Од особена важност е тоа што бројот на членовите на Сојузот постојано се зголемувал, па така на Четвртиот конгрес му е нанесен голем удар на македонскиот врховизам во Америка. Всушност, овој конгрес на МНС претставува пресвртница во политичката дејност на македонските доселеници во САД и во Канада, зашто заземениите ставови на Конгресот се редефинирани во однос на македонската национална самобитност и државност. Тоа е резултат на изменетите ставови на ВМРО (Об.), која во овој период од 1934 година зазела поправилан став за македонското прашање. Таквите ставови нашле одраз меѓу македонската емиграција, а особено дошло до јавно манифестирање на овие сфаќања и ставови во работата на Четвртиот конгрес на МНС. На конгресот бил прифатен поимот за македонската државно-политичка самостојност и отворено било поставено барањето за признавање на македонската национална индивидуалност. Така, наместо поранешната девиза, според која слободата и независноста на Македонија треба да се реализира во рамките на балканската федерација, сега се зборувало за нејзиното самоопределување и за одделување во самостојна политичка единица.

На Четвртиот конгрес било одлучено да се публикува напис под наслов „Зошто ние Македонците сме одделна нација“ што бил презентираан како труд и потпишан со псевдонимот Бистришки. Во него, меѓу другото, се вели дека според Бугарите, Македонците се најдобриот дел на бугарската нација; според Србите, Македонците се најстари Срби, а според Грците, Македонците се словенизирани Елини.

Исто така, во статијата се вели дека, треба да се спречи асимилаторската политика од непријателите и да се извојува правото на самоопределување на македонскиот народ и неговото одделување од бугарската, српската и грчката држава заради обединување во самостојна република. Македонците треба решително да укажат дека не се ниту Грци, ниту Срби, ниту, пак, Бугари, туку дека се одделна македонска нација што се бори за своето национално ослободување и за своја македонска држава.

Во тој период македонската прогресивна емиграција организирила и Комитет за заштита на македонските права и слободи во трите балкански држави. Претседател на овој Комитет бил писателот Стојан Христов, а секретар Соња Ризова, редовен студент на универзитетот Колумбија во Њујорк. Инаку, Стојан Христов се здобил со популарност откако ги објавил романите „Мара“ и „Херои и убијци“, во кои се разработува проблематиката од револуционерното минато на македонскиот народ.

Имајќи ги предвид сите определби, насоки, задачи и оценки на Четвртиот конгрес, МНС зачекорил во наредниот период со многу поиздиференцирани ставови во врска со македонската национална самобитност. А ваквото разбистрување на гледањата не дошло случајно туку како резултат на ставовите на ВМРО (Об.) што биле сесрдно прифатени од МНС и со години унапредувани според ставовите усвоени на Четвртиот конгрес. МНС истовремено развил и забележителна антифашистичка дејност. Така, кога започнала Граѓанската војна во Шпанија 1936 година, МНС

Македонски фолклор во САД / Macedonian folklore in the USA

proclaiming a new motto for the liberation activity of the Macedonian people - for the freedom of Macedonia.

What is of particular importance was that the number of members of the Union was gradually increasing, so that the Fourth Congress launched a serious attack against Macedonia... *vrhovizam*... in America. In fact, this Congress of MNS was a turning-point for the political activity of the new Macedonian settlers in the U.S. and Canada, because the adopted attitudes regarding Macedonian national distinctiveness and statehood were redefined at the Congress. It was a result of the changed attitudes of VMRO (Utd.) that, as of 1934, it took a more correct position on the Macedonian issue. Such attitudes were reflected among Macedonian migrant workers and their positions and beliefs were publicly presented at the Fourth Congress of MNS. The Congress accepted the concept of Macedonian national and political independence and the request for recognition of Macedonian national individuality was openly submitted. As a result, the former motto according to which

the freedom and independence of Macedonia should be realized within the framework of the Balkan Federation, they now talked about Macedonia getting the right to self-determination and becoming an independent political unit.

At the Fourth congress it was decided that an article be published titled "Why are we, the Macedonians, a distinctive nation". It was presented and read as a paper under the pseudonym 'Bistriski'. It read, *inter alia*, that according to Bulgarians, Macedonians were the best part of the Bulgarian nation; according to Serbs, Macedonians were the oldest Serbs, while according to Greeks, Macedonians were slavified Hellenes...

In addition, this article read that the assimilatory policy of the enemy was to be prevented and that the right to self-determination of the Macedonian people and their separation from the Bulgarian, Serbian and Greek states would be achieved so that they could be united in an independent republic. Macedonians would decisively stress that they were neither Greeks, nor Serbs, nor Bulgarians, but

веднаш застанал на страната на легалната републиканска влада. Членовите на МНС, заедно со другите прогресивни сили во САД масовно учествувале во бројните демонстрации против мешањето на фашистичка Италија и Германија во внатрешните работи на Шпанија и протестирале против политиката на геноцид што ја воделе шпанските и германските фашисти кон баскискиот, каталонскиот и шпанскиот прогресивен народ. Истовремено, МНС презел мерки и за конкретно помагање на шпанската демократска влада. За таа цел во сите организации на МНС била спроведена акција за пријавување на доброволци за одбрана на шпанскиот народ од фашистичката инвазија.

Затоа, МНС во САД и во Канада не само што ја помагал борбата на своите браќа и сестри во Македонија за национално ослободување, туку во исто време се борел и против сите неправди и стеги што постоеле во новата татковина. Но, без оглед на тоа, антифашистичката ориентација во САД тешко се пробивала. На политиката на реакционерните сили во САД дури ѝ одговарала политиката на Хитлер и на Мусолини, кои се подготвувале да го поробат светот.

Во овој период тешки моменти доживувал и МНС, иако токму тогаш бил најпотребен. Затоа раководството на МНС одлучило да престане со издавањето на „Сознание“. На негово место МНС почнал да го издава весникот „Народна волја“. Во новиот весник, меѓутоа, освен новото име, немало ништо ново во концепциска смисла. Напоредно со ова било сменето името на МНС, односно Македонскиот народен сојуз станал Македонско-американски народен сојуз во САД (МАНС). Истовремено, од организациите на МНС во Канада бил основан самостоен Македонско-канадски народен сојуз (МКНС) во Канада. Така, од единствениот МНС биле создадени две организации, т.е. МАНС во САД и МКНС во Канада.

За време на Втората светска војна, МАНС, заедно со прогресивните европски,

балкански и други организации во САД, ги имал насочено своите сили кон активно помагање на антифашистичката борба. Во текот на тие немирни времиња, по иницијатива на МАНС, во сите делови на САД, каде што постоеле македонски прогресивни групи, биле основани месни комитети за помагање на антифашистичката борба.

Нападот на фашистичка Германија врз Полска, Чехословачка, Југославија и Советскиот Сојуз, мошне болно одекнал меѓу македонските прогресивни иселеници. Тие не можеле да се помират со монструозните теории на фашистите за пониски и повисоки раси во единствениот човечки род и за божемите инфериорни психофизички вредности на словенските народи. Повредувањето на овие чувства било пресудно за огромното мнозинство македонски иселеници да се определи на страната на обединетата антихитлеровска коалиција.

Како резултат на тоа, голем број членови на МАНС се собрале на антиминхенските демонстрации во Чикаго, на кои учествувале двесте илјади демонстранти од словенско потекло. Исто така, во текот на декември 1938 година се состанале околу 400 делегати од словенско потекло, со цел да се договорот како да ја продолжат борбата против оние луѓе во САД кои јасно застанале на страната на фашистичка Германија. По нападот на фашистите врз Југославија, како и врз СССР во 1941 година, голем број Американци од словенско потекло се приклучиле кон широките американски народни маси во борбата против фашистичката агресија.

Во текот на Втората светска војна, заедно со другите прогресивни организации во САД, МАНС ги имал насочено своите сили кон активно помагање на антифашистичката борба. Членовите на МАНС се бореле за ликвидирање на фашизмот, а биле поборници за изградба на живот што ветувал поголеми демократски слободи и траен мир. За таа цел, а по иницијатива на МАНС, биле формирани месни комитети за помагање на антифашистичката борба.

that they were a distinctive Macedonian nation, fighting for its national liberation and its own state.

In that period, progressive Macedonian immigrants also set up a Committee to protect the rights and freedoms of Macedonians in the three Balkan states. Chairman of this Committee was the writer Stojan Hristov, while Sonja Rizova, a student at Columbia University in New York, was secretary. Stojan Hristov gained popularity after he published his novels "Mara" and "Heroes and Murderers" related to the revolutionary past of the Macedonian people.

Taking into consideration all the choices, directions, tasks and assessments made by the Fourth Congress, MNS made a step forward towards the future with much more differentiated views on Macedonian national independence. This clearing of attitude didn't happen purely by chance, but as a result of the positions of VMRO (Unt.) that were wholeheartedly embraced by MNS and improved for years in compliance with the positions adopted at the Fourth Congress. At the same time, MNS also developed significant anti-fascist activity. Thus, when the Civil War began in Spain in 1936, MNS immediately stood on the side of the legal Republican government. The members of MNS, together with other progressive forces in the United States, participated in overwhelming number in many demonstrations against the interference of fascist Italy and Germany in the internal affairs of Spain, and protested against the policy of genocide led by the Spanish and German fascists against the Basques, Catalans and progressive Spanish people. At the same time, MNS also took measures to help the Spanish democratic government in a concrete way. To this end, all organizations within MNS took action to recruit volunteers to defend the Spanish people from the fascist invasion.

Therefore MNS in the U.S. and Canada not only supported the struggle of their brothers and sisters in Macedonia for national liberation, but at the same time, it fought against all injustices and restraints that existed in their

new homeland. But regardless of all that, it was difficult to achieve an anti-fascist orientation in the U.S. The policy of the reactionary forces in the U.S. went with the policy of Hitler and Mussolini who were on their way to enslave the world.

During this period, MNS also experienced hard times, though its activity was most desirable at that time. As a result of these difficulties, the leadership of MNS decided to stop publishing *The Awareness* ("Soznanie"). Instead, MNS began issuing *The People's Will* ("Narodna volja"). However, except for the new title, there was nothing new in the conceptual context of the new newspaper. Parallel with this change, the name of MNS was changed and the Macedonian National Union became Macedonian-American National Union in the U.S. (MANS). Meanwhile, the MNS organizations in Canada established an independent Macedonian-Canadian National Union (MKNS) in Canada. In other words, two organizations were created from MNS: MANS in the U.S. and MKNS in Canada.

During the Second World War, MANS, together with progressive European and Balkan organizations, as well as other organizations in the United States, directed its forces to actively support the anti-fascist fight. In those turbulent times, upon the initiative of MANS, local committees were set up in all parts of the U.S. where progressive Macedonian groups were active and whose aim was to support this antifascist fight.

The attack of fascist Germany against Poland, Czechoslovakia, Yugoslavia and the Soviet Union echoed painfully among progressive Macedonian emigrants. They could not reconcile with the monstrous theories of the fascists that some races were superior to others and for the false, inferior psychophysical values given to the Slavic peoples. The vast majority of Macedonian emigrants joined the united anti-Hitler coalition largely because of the lies and hurt caused by these theories.

As a result, a considerable number of members of MANS joined the anti-Munich demonstrations in Chicago, in which two

Основната задача на овие комитети била да собираат парични средства со кои требало да се купат, главно, лекови и разни санитарски материјали како помош на борците што се бореле против фашизмот. Приходите за вакви потреби се собирале од влезниците на организираните концерти и други забавни приредби, како и од доброволни парични прилози на голем број Македонци од трите дела на Македонија. Месните комитети, организирани преку МАНС, посебно агитирале меѓу своето членство за купување на таканаречените воени бонови, што претставувало своевиден заем за финансирање на зголемените воени потреби. Така, во тој период меѓу Македонците во САД владеел вистински натпревар за купување воени бонови. Многу од нив настојувале секој заштеден долар да биде користен за добротворни цели.

Исто така, треба да се нагласи дека МАНС вложил големи усилби за воспоставување контакти со своите блиски во Македонија и во цела Југославија, во која македонскиот народ, рамо до рамо со другите народи, водел жестока борба против германските освојувачи и нивните верни слуги.

Членовите на МАНС се залагале за поголемо заедништво меѓу прогресивните сили на сите балкански народи. Кај нив се разгорел пламенот посебно за поддршка на Народноослободителната борба на македонскиот народ во заедница со југословенските народи. Тие секојдневно го следеле текот на војната и целосно биле на страната на југословенскиот народ. Притоа, одржувањето на Второто заседание на АВНОЈ, на 29 ноември 1943 година, било од огромно значење за македонските и за југословенските иселеници воопшто. Тој бил голем ден затоа што бил усвоен федералниот принцип што ја признал целосната еднаквост на народите од Србија, Хрватска, Словенија, Македонија, Црна Гора, и Босна и Херцеговина. За Македонците оваа историска одлука за рамноправност, еднаквост и федералност во рамките на Југославија

значела многу зашто првпат во периодот од пет векови добиле право на самоопределување и за национална независност, за своја држава, во рамките на Федеративна Југославија.

Една од позабележителните акции на МАНС била, секако „Меморандумот за решавање на македонското прашање“, што на 11 февруари 1945 година Националниот комитет на МАНС го упатил до американското Министерство за надворешни работи и до меѓународната јавност. Констатирајќи дека Македонија е една географска и економска целост, каде што во мнозинство живее еден словенски народ, земја со богато и крваво историско минато. Националниот комитет на МАНС сметал дека единственото историско праведно решение на ова прашање е обединувањето на трите дела на Македонија во една слободна македонска држава во заедница на демократските јужнословенски и себалкански нации.

Веднаш по завршувањето на Втората светска војна задачите на МАНС, од разбирливи причини, поинаку биле конципирани. Оттаму, националните комитети биле преименувани во комитети за помош, што имале за цел материјално да ја помагаат обновата и изградбата на опустошената татковина.

МАНС во САД имал задача да ја помага не само борбата против неправдите што се вршеле над поробените Македонци во родниот крај, туку бил активен и во борбата што била насочена против неправдите што се јавувале во САД. Значи МАНС бил прогресивна народна организација во чиј фокус на интересирањето биле и настаните во старата и ситуациите во новата татковина. Меѓутоа, кампањата против прогресивните организации и симпатизерите на левицата појестокото започнале по 1947 година, кога започнала и студената војна. Тогаш во САД дошла до израз и работата на Комисијата за испитување на антиамериканската дејност, што била составен дел на таканаречената Труманова доктрина.

hundred thousand protesters of Slavic origin took part. Also, in December 1938 around 400 delegates of Slavic origin gathered in order to agree on how to continue their struggle against those people in the U.S. who obviously took the side of Nazi Germany. After the attack of the fascists against Yugoslavia and the USSR in 1941, a large number of Americans of Slavic descent joined the American common people in the struggle against fascist aggression.

During the Second World War, MNS, along with other progressive organizations in the United States, directed its forces to actively support the antifascist fight. The Members of MANS fought to eliminate fascism and advocated for building a life which would promise greater democratic freedom and lasting peace. To this aim local committees were set up to help the anti-fascist fight, on an initiative of MANS. The main task of these committees was to raise money mainly to purchase drugs and various materials for ambulances to help the wounded fighting against fascism. The funds for such needs were collected from the entrance tickets for organized concerts and other entertainment, as well as from donations, i.e. financial contributions from many Macedonians living in the three parts of Macedonia. The local committees, organized by MANS, specifically canvassed among its membership to purchase the so-called war coupons that were a kind of loan to finance military needs that were increasing. Therefore, in that period a real competition dominated among the Macedonians in the United States for buying war coupons. Many of them made efforts that each saved dollar be used for charitable causes.

In addition, it should be underlined that MANS invested great effort to establish contact with their relatives in Macedonia and all over Yugoslavia, where Macedonian people, shoulder to shoulder with other nations, led a fierce fight against German invaders and their faithful servants.

The members of MANS committed to a greater unity among the progressive forces of all the Balkan peoples. A particular flame was kindled among them to support the national

liberation fight of the Macedonian people together with the other Yugoslav nations. Each day they followed the course and latest developments of the war in their homelands and they were completely on the side of the Yugoslav people. The Second Session of AVNOJ, on November 29, 1943, was of paramount importance for the Macedonians and for Yugoslav immigrants in general. It was a great day because a federal principle was adopted that fully recognized the equality of the peoples of Serbia, Croatia, Slovenia, Macedonia, Montenegro and Bosnia and Herzegovina. For Macedonians, this historic decision on equality and a federative within Yugoslavia meant much more because, for the first time in a period of five centuries, they had the right to self-determination and national independence, in their own state within Federative Yugoslavia.

One of the more distinctive actions of MANS certainly was the Memorandum on solving the Macedonian issue that the National Committee of MANS forwarded to the U.S. Department of States and to the international public on February 11, 1945, stating and concluding that Macedonia is a geographic and economic unity where a Slavic nation lives in majority, that it is a country with a rich historical and bloody history. The National Committee of MANS believed that the sole solution to this issue, which is historically righteous, is the unification of the three parts of Macedonia in one free Macedonian state within a federation of democratic South Slavic and all-Balkan nations.

Immediately after the end of the Second World War, the tasks of MANS were, for understandable reasons, formulated differently. Hence, the national committees were renamed to aid committees whose goal was to financially support the renewal and reconstruction of the destroyed country.

MANS in the United States had the task not only of assisting in the fight against the injustices that were committed against the enslaved Macedonians in their homeland, but also to be active in the fight directed against injustices experienced in the U.S. Therefore

Под силна тортура се наоѓале и илјадници Американци. Доволно било да се критикува Трумановата доктрина или повоената политика на САД, па човек да биде малтретиран, сослушуван, затворан и сл. Многу организации во овој период биле прогласени за субверзивни. Таква етикета му била прилепена и на МАНС кој бил прогласен за пресвртничка организација.

Во услови на ваква клима, МАНС го закажал својот XIX редовен конгрес во Гери (Индијана) за септември 1949 година. И, без оглед на тешкотиите, XIX конгрес на МАНС бил одржан. Потоа стапила во сила одлуката на државниот обвинител, според која тамошната дејност на Македонско-американскиот народен сојуз згаснала засекогаш. Така, трагично завршил долгогодишниот труд на најпрогресивниот дел од македонската емиграција во САД, на оние луѓе кои први и единствени надвор од татковината разбрале и се бореле за правилно решавање на македонското национално прашање, за братска љубов и слога меѓу сите балкански и другите народи во светот.

Во повоениот период, кога Македонците ја извојуваа слободата, по иницијатива на МАНС бил основан Комитет за помош за обнова на Македонија. Таков Комитет бил формиран и во МНКС во Канада. Нивните задачи не се разликувале од задачите на Комитетот за помош на Југославија. Голем број од овие средства биле наменети за Македонците од јужна Македонија, односно од Егејскиот дел на Македонија, каде што беснеела Граѓанската војна во Грција. Македонците од егејскиот дел биле изложени на невидено насилство од страна на грчките власти кои вршеле асимилација. Илјадници Македонци биле убиени, затворени интернирани и принудени да ги напуштат изгорените села и да побараат закрила во други земји.

Една поголема помош од македонските доселеници во САД и во Канада за Македонија била помошта за изградба на болницата во Скопје. Тие средства биле собрани од болничките македонски комитети,

Панорама на Чикаго /
A panoramic view of Chicago

какви што биле формирани во сите организации на МАНС и МНКС во САД и во Канада, кои, всушност, биле иницијатори на оваа хумана акција.

Инаку, по својата природа, поради неостварените цели на ослободителната борба на македонскиот народ – ослободувањето на цела Македонија и нејзиното конституирање во самостојна држава на Балканот, македонското иселеништво било прилично политички индиспонирано. Во суштина тоа секогаш било тесно поврзано со положбата и со развојот на настаните во Македонија. Во периодот меѓу двете светски војни во редовите на македонското иселеништво се рефлектирале поделбите во ослободителното движење, кое било поделено на две основни струи: левица и десница. Левицата на иселеништвото ги имала сите белези на левицата во Македонија. Таа била под влијание на ВМРО (Об.), односно на Коминтерната, иако организирана во неполитички организации; Македонски народен сојуз, односно Македонско-американски народен сојуз (МАНС) или Македонско-канадски народен сојуз (МКНС).

Десницата, пак, била под силно влијание на организацијата на Иван Михајлов, со пробугарска ориентација, организирана во своја „Македонска патриотска организација“ (МПО).

MANS was a progressive national organization whose focus was directed both on the events in their old homeland and on the situation in their new homeland. However, the campaign against progressive organizations and supporters of the left became more vigorous in 1947, when the Cold War started. At that time the work of the Committee for examination of anti-American activity, which was part of the so-called Truman doctrine, came to the fore in the U.S.

Strong torture was also inflicted on thousands of Americans. A man could be tortured, interrogated, imprisoned etc., simply for criticizing the Truman doctrine or U.S. policy. Many organizations were declared subversive in this period. Such a label was also attached to MANS, which was declared to be a shift organization.

Amid such a climate, MANS convened its 19th congress in Gary (Indiana), for September 1949. Regardless of the difficulties, the 19th congress took place. After that the decision of the State Attorney entered into force and in compliance with it the activity of the Macedonian-American National Union stopped forever. As a result, the long-time efforts of the most progressive part of Macedonian emigrants in the U.S. ended tragically, the efforts went dead for those people who were the first and only ones outside their homeland who understood and fought for the righteous solution to the Macedonian national issue, for brotherly love and harmony among all Balkan nations and other nations all over the world.

In the postwar period, when Macedonians won their freedom, a Committee was established, on an initiative of MANS, to support the reconstruction of Macedonia. Such a committee was also established within the MNKS in Canada. Their tasks were not different from the tasks of the Committee to support Yugoslavia. A large part of these funds were earmarked for Macedonians in South Macedonia and in the Aegean part of Macedonia respectively,

where the Civil War was raging in Greece. The Macedonians in the Aegean part were exposed to unprecedented violence by the Greek authorities who carried out assimilation. Thousands of Macedonians were killed, imprisoned, deported and forced to leave their burning villages and seek shelter in other countries.

One of the most substantial acts of assistance from Macedonian immigrants in the U.S. and Canada for Macedonia was financial support for the construction of a hospital in Skopje. These funds were collected from the Macedonian Hospital Committees that were set up in all organizations of MANS and MNKS in the U.S. and Canada respectively that, in fact, were the initiators of this humanitarian action.

Macedonian emigration, by its nature, was politically indisposed to a considerable extent due to the unfulfilled goals of the fight for liberation of the Macedonian people, the entire country, Macedonia, and its constitution as an independent state in the Balkans. In essence, Macedonian emigrants were always well informed about the situation and developments in Macedonia. In the period between the two World Wars, the polarization characteristic for the liberation movement which was divided into two main streams - the left and right was also reflected among Macedonian emigrants. The left wing of the emigrants had the same characteristics as the left in Macedonia. It was influenced by the VMRO (Unt.) and the Comintern respectively, though it was organized in a non-political organization - the Macedonian National Union, i.e. the Macedonian-American National Union (MANS) and the Macedonian-Canadian National Union (MKNS) respectively.

The right, on the other hand, was under strong influence of the organization of Ivan Mihailov, with a pro-Bulgarian orientation, that was organized in its "Macedonian Patriotic Organization (MPO).

ДРУШТВАТА „АЛЕКСАНДАР ВЕЛИКИ“ И „ЛАЗАР ПОП ТРАЈКОВ“

Атанас Близнаков пројавил голема активност во една од значајните асоцијации на Македонците од Гери, Индијана, Македонското заемно – спомагателно друштво „Александар Велики“. Иницијативата за формирање на вакво друштво постоела меѓу Македонците уште од поодамна, а еден од иницијаторите бил Атанас Близнаков. Тоа било основано на 25 септември 1937 година, а регистрацијата е извршена на 23 февруари 1938 година, при што се удрени сите потребни печати и потписи од присутните. Било одлучено Друштвото да има редовни и вонредни членови кои се избирале на годишно собрание, како корпорација на доселениците од македонско и од бугарско потекло и нивните наследници кои живееле во Гери и во околината.

Целта на друштвото „Александар Велики“, меѓу другото, била да го развива македонското народно чувство и да го продлабочува единството; да ги развива и поттикнува симпатиите кон нивната втора татковина САД; да ги јакне заемните врски, да насочува кон дружељубие и единство, да помага во духовното издигање на своето членство во случај на потреба материјално и морално да им помага на своите членови.

Со Друштвото управувал одбор од осум лица, избрани на годишно собрание, со мандат од една година. Притоа се избирале претседател, потпретседател, секретар, благајник, потсекретар и тројца членови на контролната комисија. Избирањето на управниот совет се вршело со тајно гласање, во текот на вториот неделен ден од јануари секоја година.

Правилникот на Друштвото бил усвоен на Првото општо собрание што се одржало на 15 мај 1938 година во Гери, Индијана. Според зборовите на Близнаков, тој се применувал сè до периодот на формирањето на Македонската православна црква „Св. Петар и Павле“ во 1962 година.

Во периодот на дваесетина години Атанас Близнаков бил редовен член на Друштвото, а неколку пати бил избран и во советот. Неговата улога имала исклучително значење во формулирањето на насоките и дејностите на Друштвото кое уште со формирањето започнало да ги помага Македонците не само во САД, туку и во поделена Македонија. Всушност, членовите на ова македонско друштво претежно биле лево ориентирани и припаѓале на МАНС кој бил гласно-говорник за слободата на Македонија во една балканска федерација.

Исто така, друштвото „Александар Велики“ било иницијатор за формирањето на првата Македонска православна црква „Св. Петар и Павле“ во Гери, под јурисдикција на Свети климентовата македонска православна црква во Народна Република Македонија. Тоа, всушност, бил период – пресвртница на духовното и на општественото живеење на Македонците во Америка кои, во периодот меѓу двете светски војни, претежно оние од егејскиот дел на Македонија, припаѓале на МПО и на МАНС и кои сега се свртеле кон слободниот дел на Македонија, помагајќи ја материјално, посебно изградбата на болницата и на други објекти во Македонија.

Атанас Близнаков бил верен и доследен член на друштвото „Александар Велики“,

THE ASSOCIATIONS “ALEKSANDAR THE GREAT” AND “LAZAR POP TRAJKOV”

Atanas Bliznakov was intensely active in one of the important associations of the Macedonians in Gary, Indiana – the Macedonian Mutual Aid Association, “Alexander the Great.” The initiative for establishing such an association was considered by the Macedonians earlier and Atanas was one of the initiators. It was established on September 25, 1937 and registered on February 23, 1938 when all the necessary stamps and signatures of those present were affixed. It was decided that the association would have regular and associate members to be elected at its annual meeting. It was an association of newcomers of Macedonian and Bulgarian origin and of their descendants living in Gary and its surrounding area.

The goal of the association “Alexander the Great”, among other things, was to develop Macedonian national awareness and to deepen unity, develop and encourage sympathy towards their second homeland, the United States; to strengthen mutual ties, direct the members to be friendly and united; to assist their spiritual growth and, in case of need, support its members financially and morally.

The association was managed by an eight-member board for a term of one year, elected at the annual assembly. At the assembly, a president, vice-president, treasurer, undersecretary and three members of the control panel were also elected. Election of the management board was carried out by secret ballot during the second week of January each year.

The Book of Rules was adopted at the first General Assembly held on May 15, 1938 in

Gary, Indiana. According to Bliznakov, it was implemented until the establishment of the Macedonian Orthodox Church “Sts. Peter and Paul” in 1962.

Throughout the period of twenty years Atanas was a regular member of the Association and was elected as a member of the Board several times. His role was extremely important in establishing the guidelines and activities of the Association which, from the very beginning, supported Macedonians not only in the U.S. but also in partitioned Macedonia. In fact the members of this Macedonian Association were mainly inclined to the left and mostly belonged to MANS which was a mouthpiece for the freedom of Macedonia within a Balkan federation.

In addition, the association “Alexander the Great” initiated the establishment of the first Macedonian Orthodox church “Sts. Peter and Paul” in Gary, under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church of St. Clement in the People’s Republic of Macedonia. It was actually a turning point in the spiritual and social lives of Macedonians in America. In the period between two world wars, it was mainly those from the Aegean part of Macedonia who belonged to the MPO and MANS that changed the direction of their activity and directed it to the liberated part of Macedonia assisting it financially, particularly the construction of a hospital, but also other facilities in Macedonia.

Atanas was a loyal and principled member of “Alexander the Great” and he assisted it both financially and with his progressive

Александар Македонски освојувач на копното и водите / Alexander the Great, a conqueror of the Land and the Sea

ideas. Therefore, it would be right to conclude that his role in this association as an honorable Macedonian was substantial. He always spoke about his activities with satisfaction.

In addition, the activity of Atanas in the U.S. was closely related to the activity of the D'mbeni association 'Lazar Pop Trajkov' in Madison. He talked about this association with great respect and admiration. In this context, he wrote that it seemed as if life itself had imposed the idea to organize Macedonians and establish Macedonian associations in the U.S. and Canada. Within the territory marked by the Anglo-Saxon sea the migrant workers felt lonely and therefore an idea spontaneously imposed itself for the Macedonians to organize themselves, to create their own cozy nook where they could have the opportunity to listen to their mother's word, to sing in their mother language and a place where they could get advice or support in difficult moments. Therefore, the idea of setting up associations for mutual aid and cultural associations began in the thoughts of Macedonians the moment they arrived in America. Such associations were established wherever Macedonians lived in large numbers. In the beginning, as a rule, migrant workers from the same village or the same region gathered together and organized one organization.

Mutual-aid associations were set up in all places where people from one Macedonian village had settled in the U.S. and Canada, while the headquarters of the associations were located in cities where Macedonians were in the highest concentration. However, branches of such associations were also located in other places.

For example, the Association of the settlers from the village D'mbeni, established in 1906, provided in its Statute that branches throughout America and Canada where more than five emigrants from this village lived could be established. Therefore, the association was named the "D'mbeni Mutual-Aid Association for America and Canada". Its seat was in Gary (Indiana) and every year delegates from all branches gathered at the annual as-

semblies there. This form of connection was applied also for many other Macedonian associations all over America and Canada.

So in early 1906 in Madison, Illinois, after long deliberations and discussions, the general assembly laid the foundations of the D'mbeni Mutual-Aid Association, which was named after Lazar Pop Trajkov, the D'mbeni apostle and hero of the Macedonian people, for whom Atanas wrote and published numerous articles.

Lazar Pop Trajkov was born in 1878 in the village D'mbeni. He studied in the pro-high school in Kostur in order to become a student in the boys' high school in Solun, where he acquired his secondary education. Many students of the high school were actively engaged in revolutionary activity. Lazar Pop Trajkov was among the most prominent as an organizer of the revolutionary action in Kostur Region. At the Smilevo Congress, held in January 1903, Lazar Pop Trajkov was elected deputy-member of the rebellion Headquarters by secret vote. On May 31, 1903 he participated in the fight at Lokva and Vinjari; described in his poem. Several months after the Ilinden Uprising was put down, his young life, filled with hope and faith for a bright future, ended as well.

This association set up its own club supplied with various historical and other popular books for reading. It used to receive its funds from member's fees and voluntary contributions. The purpose of this association was to provide charitable assistance, but it also had cultural and educational activities, which contributed to the development of its members in many ways. In addition, its purpose was to assist its members wherever there was a need for it, to provide financial aid to widows and orphans in villages in Macedonia who were victims of Ottoman and Greek terrorism, to collect funds to repair the village school, church, the fence around the cemetery, supply the village with water, repair rural roads and for many other public utilities and purposes.

The D'mbeni association of "Lazar Pop Trajkov" made many useful contributions in the U.S. for the residents of the village in Mace-

кое го помагал и финансиски и со своите напредни идеи. Затоа, со право се констатира дека неговата улога како честит Македонец била огромна во ова Друштво и секогаш со задоволство зборуваше за неговите активности.

Исто така, активната на Атанас Близнаков во САД била тесно поврзана со дејноста на д'мбенското друштво „Лазар Поп Трајков“ во Медисон. Со голема почит и респект раскажуваше за таа значајна асоцијација. Така, тој ќе напише дека идејата за организирање на Македонците и за формирање на македонските друштва во САД и во Канада како да ја наметнувал самиот живот. Во рамките на англисаксонското море печалбарите се чувствувале осамени и затоа природно се наметнувала потребата да се организираат, да создадат свое катче каде што ќе имаат можност да го слушнат мајчиниот збор, да запеат и каде што во тешките моменти ќе примат совет или поддршка. Затоа идејата за формирање на заемно-спомогателни и културни друштва никнала во мислите на Македонците со самото доаѓање во Америка. Секаде каде што живееле повеќе Македонци се формирале такви друштва и во почетокот, главно, се здружувале печалбарите од исто село или околија.

Селските спомогателни друштва, се формирале во сите места каде што биле населени луѓе од односното село, а седиштата на друштвата се наоѓале во оној град каде што имало најголема концентрација, со тоа што во другите места постоеле ограноци.

Така, на пример, Друштвото на доселениците од селото Д'мбени, основано во 1906 година, во Статутот има предвидено формирање огранок во секое место во Америка и во Канада, каде што има повеќе од пет иселеници од ова село. Поради тоа друштвото се викало „Д'мбенско спомогателно друштво за Америка и за Канада“. Неговото седиште било во градот Гери (Индијана) и таму секоја година на годишните собранија се собирале делегати од сите организации. Ваквата форма за поврзување била присутна кај повеќе друштва во Америка и во Канада.

Значи, по долги размислувања и дискусии, во почетокот на 1906 година во Медисон – Илиноис, на општото собрание, се поставиле основите на Д'мбенското добротворно

друштво, на кое му било дадено името на д'мбенскиот апостол и херој на македонскиот народ Лзар Поп Трајков, за кој Атанас напишал и објавил голем број текстови.

Инаку, Лазар Поп Трајков е роден во 1878 година во селото Д'мбени. Тој учел прогимназија во Костур, потоа за да стане ученик во Машката гимназија во Солун, во која и го стекнал своето средно образование. Многумина уште од гимназиските денови активно се вклучиле во револуционерната борба. Меѓу најистакнатите од нив бил и Лазар Поп Трајков, како организатор на револуционерната акција во Костурско. На Смилевскиот конгрес во јануари 1903 година Лазар Поп Трајков бил избран со тајно гласање за заменик - член на Главниот востанички штаб. На 31 мај 1903 година (стар стил) тој учествувал во борбата на Локвата и Вињари, опишана во неговата поема. Неколку месеци по Илинденското востание завршил неговиот млад живот, исполнет со надежи и светла вера во иднината.

Друштвото располагало со свој клуб каде што имало и разни историски и други популарни книги за читање, а добивало средства од членски влогови и од добротворни прилози. Целта на ова Друштво била добротворна спомогателна, но вршело и културна и просветна дејност, издигнувајќи ги своите членови во секој поглед. Исто така, тоа имало цел да ги помага своите членови кога имало потреба за тоа, да им укаже парична помош на вдовици и на сираци во селото, жртви на отоманскиот и на грчкиот тероризам, да собира средства за поправка на селското училиште и на црквата, за ограда на селските гробишта, за снабдување на селото со вода, за поправка на селските патишта и за многу други комунални и други цели.

Д'мбенското друштво „Лазар Поп Трајков“ во САД направило многу корисни работи за жителите на селото. Знаејќи дека има голема потреба за вода, Друштвото собрало и дало парични средства за изградба на убава селска чешма. Така, во 1908 година водата што доаѓала во чешмата минувала преку земјени цевки, поради што многу од водата се губела, па затоа Друштвото испратило одредена сума пари да се купат

*Лазар Поп Трајков /
Lazar Pop Trajkov*

donia. Knowing that there was a great need for water, the Association raised and gave funds to build a beautiful village fountain. In addition, since the tap water passed through earthen pipes causing a lot of water loss, the Association sent, in 1908, enough money to buy metal pipes to build a reservoir later. Even more, it supported the construction of the cemetery at the far end of the village.

In the early years, especially up to the Balkan Wars, the Association "Lazar Pop Trajkov" assisted the national-liberation activity of Macedonia and encouraged other Macedonian emigrants in the United States to set up similar associations that would later make a valuable contribution to raise the national awareness of Macedonians and contribute to the process of seeking national and social freedom of Macedonians.

The D'mbeni association "Lazar Pop Trajkov" provided assistance for solving important living and community issues in their native village. Thus, in 1936 it sent \$2,600 for the construction of the reservoir for the vil-

lage fountain. In addition, it sent clothes, various medications and other necessary materials worth \$480 for their fellow countrymen who moved to the Republic of Macedonia after the National-liberation fight and Civil War in Greece. It also sent \$2,000 to Skopje after it was struck by a devastating earthquake in 1963, etc.

Also, during the Civil War in Greece, this Association urged all people from D'mbeni, living in America, to send as much financial assistance to their relatives and loved ones as possible.

From the historical development of the Association "Lazar Pop Trajkov" it can be concluded that during the Second World War a large number of D'mbeni emigrants in America showed their willingness to reorganize the association. Because many of them remained permanently in America and had no intention of returning to their homeland, they wanted to reorganize the association in compliance with the principles and rules that satisfied the needs and interests of its members living in the United States. Moreover, in early 1944 the general assembly held in Gary nominated and elected a committee, Atanas Bliznakov and Blagoj Popov, to draft a statute of the association. After drafting the statute, the general assembly of July 7, 1944, attended by a great number of D'mbeni emigrants, passed the Statute which was an important document whose goal was to unite all D'mbeni emigrants living in the U.S., to develop cultural and other activities, as well as to maintain contacts with all D'mbeni emigrants no matter where they lived in America. The D'mbeni association was composed of three branches: the first branch had its head offices in Gary and Hammond - Indiana, the other had its head office in Detroit - Michigan, while the third one had its main office in Madison, in the state of Illinois. Each July the Association convened an annual gathering attended by all D'mbeni emigrants who came from all parts of America. The participants at these gatherings discussed and made decisions on issues to make the activity of the Association more suc-

метални цевки, подоцна да се изгради резервоар, а помогнало да се изградат и гробишта на крајот од селото.

Во почетните години, особено до балканските војни, Друштвото „Лазар Поп Трајков“ го помагало национално-ослободителното дело на Македонија и ги поттикнуло и другите македонски иселеници во САД да формираат слични друштва кои подоцна ќе примат една друга физиономија и ќе дадат драгоцен прилог за издигнувањето на македонската национална свест и ќе придонесат во барањето за неговата национална и социјална слобода.

Д’мбенското друштво „Лазар Поп Трајков“ давало помош за решавање на важни животни и комунални прашања во родното село. Така, во 1936 година испратило 2.600 долари за изградба на резервоарот за селската чешма. Исто така, на своите соселани коишто се префрлија во Р. Македонија по Народноослободителната борба и Граѓанската војна во Грција им испратило облека, разни лекови и други потребни материјали во вредност од 480 долари, а настраданото Скопје од земјотресот во 1963 година го помогнало со 2.000 долари, итн. Исто така, за време на Граѓанската војна во Грција Друштвото агитирало до сите д’мбенци во Америка да испраќаат што поголема помош до своите роднини и блиски.

Од историскиот развој на Друштвото „Лазар Поп Трајков“ може да се заклучи дека за време на Втората светска војна бројни д’мбенци во Америка покажале готовност да се реорганизира друштвото. Значи, поради фактот што голем дел од нив останале засекогаш во Америка и немале намера да се вратат во родниот крај, сакале Друштвото да се реорганизира врз принципите и правилата кои одговарале на потребите и интересите на членовите во САД. Притоа, во почетокот на 1944 година на општото собрание во Гери, била предложена и избрана комисија за изготвување статут на Друштвото, чии членови биле Атанас Близнаков и Благој Попов. По изготвувањето на статутот на 7 јули 1944 година на општото собрание, на кое биле присутни голем број д’мбенци, бил усвоен овој важен документ чија цел била обединување на

сите д’мбенци кои живеат во САД, развивање на културната и друга дејност, како и одржување контакти со сите д’мбенци, независно каде живеат. Д’мбенското друштво било составено од три гранки: едната гранка се наоѓала во градовите Гери и Хамонд – Индијана, другата во Детроит – Мичиген, а третата во градот Медисон, во државата Илиноис. Секоја година во јули Друштвото свикувало годишен собир на кој доаѓале д’мбенци од цела Америка. На тие собири сите присутни дискутирале и решавале за успешното дејствување на Друштвото. Се приредувале банкети за сите членови и така задоволни во една мошне интимна атмосфера сите здружени ги поминувале викенд – собирачите.

Спомагателното друштво под име „Д’мбени“ постоело и постои, исто така, во Торонто и во Виндзор, во Канада. Во 1940 година членовите на Друштвото коишто живееле во Торонто се издвоиле и организирале свое друштво, го зачувале истото име „Д’мбенско селско спомагателно друштво Лазар Поп Трајков“. Во Втората светска војна бројот на доселениците во Торонто од ова село се зголемил. Новите доселеници ги донеле и првите недоразбирања меѓу членството. Раководејќи се од заложбата дека Друштвото треба да ја зачува својата компактност, се донело решение да не го носи името на Лазар Поп Трајков. Тоа било направено и со цел да се избегнат проблемите што можеле да ги направат грчките власти во однос на имотите што некои жители од селото Д’мбени ги оставиле во Грција, како стравот од тоа да не им се забрани да ги посетуваат своите роднини и блиски во селото.

Друштвото „Лазар Поп Трајков“ е регистрирано и работи и денес врз основа на определбите на Статутот, во кој се вели дека Друштвото ќе ги обедини иселениците и нивните потомци од селото Д’мбени и ќе развива љубов кон втората татковина САД и Канада. Исто така, ќе развива братска љубов и ќе го јакне пријателството и моралот меѓу членовите, а ќе ги помага и своите членови и нивните семејства во САД, во Канада, во Д’мбени и во други земји.

Панорама на Гери / A panoramic view of Gary

cessful. Banquets were organized for all members at the weekend-gatherings, which had a very intimate atmosphere, pleasing everyone.

The association for mutual-aid under the name “D’mbeni” existed and still exists in Toronto and Windsor, Canada. In 1940, the members of the association who lived in Toronto separated and organized their own association, retaining the same name, i.e. the “D’mbeni mutual-aid association of Lazar Pop Trajkov”. In World War II the number of immigrants from this village, living in Toronto, increased. New settlers brought with them the first disagreements among the members. Governed by the commitment that the association should remain small, they adopted a decision that it shouldn’t be named after Lazar Pop Trajkov. This was also motivated by a desire to avoid problems with the Greek authorities who could cause problems for

some D’mbeni fellows who still had properties in Greece, as well as from fear that they could be banned from visiting their relatives and loved ones in their village.

The “Lazar Popov Trajkov” Association was registered and is still active today on the basis of the regulations of the Statute, which reads that the Association will unite all immigrants from the village D’mbeni and their descendants, and develop love for their second homelands – U.S.A. and Canada. Moreover, it will develop brotherly love and strengthen friendship and morale among the members, and will also support its members and their families in the U.S., Canada, D’mbeni, and in other countries as well.

To honor and respect what Atanas Bliznakov felt for Lazar Pop Trajkov, the poem titled “Lokvata and Vinjari”, translated by Blaze Koneski, is presented here.

МАКЕДОНСКО - АМЕРИКАНСКИОТ КОМИТЕТ ЗА ИЗГРАДБА НА БОЛНИЦА ВО МАКЕДОНИЈА

Народноослободителната борба на македонскиот народ, создавањето на македонската држава, како и добивањето на автокефалност на Македонската православна црква, направиле радикална промена во националната и политичката ориентација на македонските иселеници. Овие факти предизвикале пресвртница кај дел од Македонците заблудени од пропагандите; тие го нашле правилниот пат и почнале со формирање на чисто македонски културно-просветни и национални организации, со цел да го помогнат македонскиот народ, но пред сè, да ги негуваат македонските традиции, верата, обичаите, фолклорот ...

Една од таквите организации била и Македонско-американскиот народен сојуз (МАНС) кој уште во текот на Втората светска војна морално и материјално ја помагал борбата на македонскиот народ. Во текот на војната се формирале комитети во сите градови за собирање помош која со бродови се испраќала во Југославија и во Македонија. МАНС и одделни македонски селски друштва испратиле материјална помош за настраданите бегалци од Егејска Македонија. Меѓутоа, најкрупна и највидна по својот ефект и значење е кампањата за изградба на американска болница во Македонија.

Во својата длабока желба да му се помогне на својот македонски народ, што побргу да се извлече од последиците на четиригодишната борба и заостанатоста, група

истакнати македонски иселеници ја презеле иницијативата за изградба на болница во Скопје. Оваа акција за собирање помош за болницата почнала во февруари 1946 година на свечениот банкет во Њујорк што го приредил Болничкиот иницијативен комитет. Тука се решило, во градот Кливленд да се свика конференција од претставници на македонските организации од САД и од Канада без разлика на нивните политички и религиозни убедувања, бидејќи организацијата што требало да ја изведе целата кампања немала политички карактер и нејзината цел би била патриотско – хуманитарна. Благодарение на солидната агитација во летото 1946 година планираната конференција била одржана во Кливленд и на неа присуствувале делегати од повеќе македонски друштва, од селски, црковни и спомагателни братства од САД и Канада. Едногласно бил избран Национален комитет за изградба и екипирање на една модерна болница во главниот град на тогашната Народна Република Македонија, Скопје. За претседател на Комитетот едногласно бил избран истакнатиот македонски општественик, културен работник во Америка, по професија оториноларинголог, д-р Живко Ангелушев.

Од Националниот болнички комитет бил издаден апел, во кој Комитетот со пламени патриотски и човекољубиви зборови се обратил до иселениците за парична помош со која се остварила благородната и

MACEDONIAN-AMERICAN COMMITTEE FOR THE CONSTRUCTION OF A HOSPITAL IN MACEDONIA

The national-liberation fight of the Macedonian people, the creation of the Macedonian state, and the autocephaly of the Macedonian Orthodox Church, made a radical change in the national and political orientation of the Macedonian emigrants. These facts represented a turning point for the Macedonians deluded by propaganda; they managed to find the right path and started to establish pure Macedonian cultural, educational and national organizations in order to help the Macedonian people, but, above all, to cherish Macedonian traditions, religion, customs, folklore etc.

One of these organizations was the Macedonian-American National Alliance (MANS), which supported the fight of the Macedonian people during WWII morally and financially. At that time, committees were set up in all cities to provide aid, which ships then carried to Yugoslavia and Macedonia. MANS and some other Macedonian mutual aid associations sent economic aid for the victims-refugees from Aegean Macedonia. However the most effective and successful campaign according to efficiency and importance was the campaign for the construction of an American hospital in Macedonia.

In their deep desire to help the Macedonian people eliminate the consequences of the four-year war and backwardness as soon as possible, a group of prominent Macedonian emigrants launched an initiative for construction of a hospital in Skopje. This campaign to raise assistance for a hospital began in Feb-

ruary 1946 at an official banquet held in New York, organized by the Hospital Initiative Committee. They decided that a conference was to be convened in the city of Cleveland to be attended by representatives of all Macedonian organizations in the U.S. and Canada regardless of their political beliefs and religion affiliation because the organization which was to undertake such a campaign wouldn't have any political character since its goal was purely patriotic and humanitarian. Due to the successful campaign in the summer of 1946 the scheduled conference was held in Cleveland and was attended by delegates from a large number of Macedonian associations, country and religious associations, as well as mutual-aid societies from the United States and Canada. A national committee was unanimously elected to construct and equip a modern hospital in Skopje, the capital of the then People's Republic of Macedonia. Dr. Zivko Angelusev, an otorhinolaryngologist by profession, was unanimously elected as president of the National Committee. He was a distinguished social and cultural worker in America.

The National Hospital Committee issued an appeal by which the Committee addressed the emigrants, with impassioned patriotic and philanthropic words, asking for financial assistance aimed at realizing this noble and lofty goal. Because of the historical importance part of this appeal it is given below:

"Brothers and sisters," reads the appeal, "finally the century-old dream of all of us has been reached. After epic fights and huge

возвишена цел. Поради неговата историска важност, обнародуваме дел од Апелот.

„Браќа и сестри, се вели во Апелот, вековната мечта на сите нас најпосле е остварена. По епски борби и големи жртви, еден дел од Македонија денеска е слободен. Но, тешкото наследство од минатото сè уште тежи над нашата родна земја. Маларија, стомачни болести, туберкулоза, покрај другите епидемии, сè уште го поткопуваат здравјето на херојскиот народ... Наши свет долг е да им помогнеме на нашите браќа и сестри во Македонија во овој час на најголема потреба. Тие не ја жалеа својата крв и своите животи за извојување на слободата. Да им помогнеме! Нека се радуваат и тие на таа слобода како луѓе. Кој Македонец достоин на тоа име ќе ја откаже својата помош? Ние апелираме кон сите Македонци во САД и во Канада да се обединат околу Националниот комитет и да ја поткрепат кампањата за собирање на 250.000 долари за болница во Македонија“.

Апелот завршува со овие зборови: *„На работа, македонски браќа и сестри! Нека секој жртвува што може. Да сториме сè и да помогнеме на една среќна Македонија која оди по патот на својот успех“.*

Многу брзо се формирале болнички комитети во многу градови во САД и во Канада, меѓу кои и во Гери, Индијана. Главна цел на овие комитети била да организираат активности (игранки, банкети и др.) со цел да собираат материјални средства за болница во Македонија.

Бранот на кампањата се пренесол и во Јужна Америка, во Аргентина и на петтиот континент, Австралија, каде што македонските иселеници развиле бројни активности за собирање помош за изградба на болницата.

Болничкиот комитет, пак, во Гери бил еден од поактивните во САД. Во него биле вклучени голем број видни иселеници, меѓу кои една од централните фигури бил Атанас Близнаков. Тој дал и свои лични средства и со својот хуманитарен донаторски однос послужил како пример и поттик за другите иселеници да се вклучат во оваа голема акција.

За Атанас Близнаков, всушност, активностите во Болничкиот комитет значеле пресвртница во неговите донаторски размислувања. Од тој период кај него се јавила некоја чудна желба повеќе време да посвети на хуманитарни цели, а со тоа можеби да се размислува и да се планира формирање на еден вид донаторство како фондација.

Преку акцијата за собирање помош за болницата, кај него се родила една посилна желба, за тој лично, на некаков начин, да го помогне својот македонски народ.

Болничките комитети во САД постигнале вонредни резултати бидејќи иселениците покажале голема лојалност и хуманистички импулси. Тие собрале сума од околу 150.000 долари, со која била купена опрема, вклучувајќи: инструменти, машини, лекарства, медицинска литература и други неопходни средства потребни за новата болница.

Со средствата на македонските иселеници и со големата сума пари од тогашната Влада на НРМ бил изграден и опремен болнички блок во рамките на Државната болница во Скопје. Големата акција на македонските иселеници била крунисана на 8 јули 1958 година, кога болничкиот блок бил пуштен во употреба. Меморијалната плоча, пак, на еден од сидовите на блокот, што била откриена на свечениот ден од пуштањето на блокот во употреба, ќе ги потсетува идните генерации за длабоката љубов и неизмерниот патриотизам на синовите на Македонија. Таа во минатото, сегашноста и иднината ќе стои како траен споменик и ќе поучува како треба да се сака татковината и сопствениот народ.

Атанас и Славка Близнакови се живи сведоци за активностите во врска со отворањето на болницата во Скопје. Тие тогаш првпат дошле во Н. Р. Македонија. Тогаш прв пат ја почувствувале слободата кај својот дотогаш поробен македонски народ. Затоа, тие моменти биле значајни за Близнакови, бидејќи со пуштањето на болницата, всушност, тие уште повеќе се збогатиле со силна љубов кон својот народ и кон слободниот дел на Македонија.

sacrifices, a part of Macedonia is liberated today. But the great legacy of the past still weighs over our motherland. In addition to many other epidemics, malaria, stomach disorders and tuberculosis still undermine the health of our heroic people... Our holy debt is to assist our brothers and sisters in Macedonia in this moment of great need. They didn't spare their blood and their lives to achieve freedom. Let's help them! Let them rejoice in freedom as human beings. Who is that Macedonian worthy of this name that will give their assistance? We appeal to all Macedonians in the U.S. and Canada to unite around this National Committee and support the campaign for raising \$250,000 for a hospital in Macedonia."

The appeal concludes with these words: "At work, Macedonian brothers and sisters! Let each of us sacrifice whatever is possible. Let us do whatever we can to help make a happy Macedonia, which is on the way to success."

Soon hospital committees were set up in many cities all over the U.S. and Canada, including in Gary, Indiana. The main goal of these committees was to organize activities (folk dances, banquets, etc.) in order to raise funds for the hospital in Macedonia.

This wave of campaigning also reached South America, Argentina, and the fifth continent, Australia, where Macedonian emigrants worked on a number of activities to provide aid for the construction of the hospital.

The Hospital Committee in Gary was one of the more active in the U.S. It included many prominent immigrants, with Atanas Bliznakov being one of the central figures. He gave his own funds and with his humanitarian and donor activity served as an example and incentive for other emigrants to join this positive and efficient action.

For Atanas, in fact, the activities at the Hospital Committee were a turning point in his donation activity. At that time, he had a strong desire to dedicate more time to charity and that may have led him to another thought and plan; to create a foundation.

Through the campaign to raise money for the hospital an even stronger desire was born in him - to help his Macedonian people in his own way.

The Hospital Committees in the U.S.

achieved extraordinary results because the expatriates demonstrated great loyalty and humanistic desires. They raised a sum of around \$150,000, which enabled equipment to be purchased, including instruments, apparatus, medicine, medical literature and other necessary resources for the new hospital.

With the funds from the Macedonian emigrants, along with the large sum of money provided by the then government of the People's Republic of Macedonia, a hospital block was built and equipped within the National Hospital in Skopje. The action of the Macedonian emigrants was crowned on July 8, 1958 when the hospital block was put into operation. The memorial plaque on one of the walls of the block, which was unveiled during a solemn ceremony, will remind future generations of the deep love and endless patriotism of these sons of Macedonia. It shall stand there today as well as in the future, as a lasting monument and will teach people how a motherland and its people should be loved.

Atanas and Slavka Bliznakov were living witnesses to the activities related to the official opening of the hospital in Skopje because at that time they were in Skopje, the People's Republic of Macedonia, for the first time in their lives. On that occasion they tasted freedom among their fellow Macedonians. Therefore, those moments were important for the Bliznakovs because that official opening of the hospital gave them an even stronger love for their people and the liberated part of Macedonia.

Атанас Близнаков во кругот на Клиничката болница во Скопје, 1958 година / Atanas Bliznakov visiting the Clinic Hospital of Skopje, 1958

ДЕЈНОСТА НА МПЦ „СВ. ПЕТАР И ПАВЛЕ“

Честопати Атанас Близнаков велеше дека Америка е земја на бизнисот и религијата. Тоа го потврдуваше со факти дека во составот на американската нација се инкорпорирани многубројни народи и нации од сите расни групи со различна религија од сите континенти. Оттаму, Американците им припаѓаат на бројни религии, верски групи и секти, кон кои се пројавувала апсолутна толеранција уште од основањето на државата. Ваквата широкоградост кон религиите, меѓутоа, не ги спречи САД да бидат една од првите земји во светот во која религијата била одделена од државата и во која денес постојат околу 300 верски заедници и секти.

Вака позитивниот однос на државата кон религијата овозможил бројни емигрантски групи од најразлични делови на светот да можат непречено да ги вршат своите верски обреди. Такво право емигрантите имаат и во правец на слободното развивање на сите национални чувства, на својата култура и на сè она што ја карактеризира самобитноста на една нација. Благодарение на тоа, слободните матични држави ги помагаат своите иселеници, меѓу другото, и со тоа што им испраќаат свештеници, учители и друг вид културни работници кои дејствуваат врз продлабочувањето на меѓусебните врски, како и за зачувувањето на припадноста на религијата.

Меѓутоа, македонските иселеници ја немале таа можност и биле во поподредена положба, во споредба со емиграцијата на

соседните балкански народи. Практично, македонските емигранти ја споделувале судбината на најблиските во поробената и распарчена татковина. И таму во САД, како што било во Бугарија, Грција и Југославија, тие немале ни своја македонска црква, ни свои македонски училишта, ни своја матична држава. Така, правата што ги уживале другите емигрантски кругови, нив им биле скратени. Едноставно, тие права и слободи им недостигале. Сето тоа лошо се одразувало во нивниот живот во бројни насоки. Оставени сами на себе, без услови за нормално образование, без свои просветни и културни активности, животот на македонското иселеништво бил потежок отколку на која било друга нација.

Македонската емиграција била без свои училишта и цркви и затоа била постојана цел на туѓите пропаганди од Бугарија, Грција и Југославија. Секоја од нив, доследно на своите освојувачки и асимилаторски апетити, настојувала со сите сили да ги заведе неорганизираните Македонци, да ги придобие за себе, со цел да ја деформира нивната национална свест. А така зашеметените Македонци станувале закоравени бранители на бугарската, на грчката или на српската пропаганда. Затоа, еден дел од македонските иселеници, како религиозни луѓе ѝ се приклучиле на бугарската, на грчката или на српската православна црковна организација, без да знаат дека во заднината на нивната религиозна активност е камуфлирано великобугарското, великогрчкото или великосрпското инфилтрирање.

THE ACTIVITY OF THE MACEDONIAN ORGHODOX CHURCH “ STS. PETER AND PAUL ”

Atanas Bliznakov used to say that America was a country of business and religion. He confirmed his opinion by the fact that many peoples and nations from all racial groups and with different religion from all continents and have been incorporated within the American nation. Therefore, the Americans belong to many religions, religious groups and sects, towards whom absolute tolerance is fostered since the foundation of the state. Such a generosity towards religions, however, does not prevent the United States to be one of the first countries in the world where religion was separated from the state and where there are about 300 religious communities and sects today.

This positive attitude of the state towards religion has enabled a great number of immigrant groups from different parts of the world to perform their religious ceremonies without any obstacles. The immigrants also the same right to free development of their national feelings, their culture, and of everything else that characterizes the independence and originality of each nation. As a result, their respective mother countries support their expatriates by, among other things, sending priests, teachers and other cultural workers who act on the deepening of mutual ties, as well as to the perseverance of the religious affiliation.

However, the Macedonian emigrants didn't have such an opportunity to enjoy such rights and they were placed in an inferior position in comparison with the emigrations of the neighboring Balkan nations. Practically, the Macedonian emigrants shared the fate which their dearest and closest suffered

in their enslaved and divided homeland. Just like in Bulgaria, Greece and Yugoslavia?, they had neither their own Macedonian church nor neither their Macedonian schools there in the U.S. Thus, they were deprived of the rights that the other emigrant circles have enjoyed. In simple terms, they were lacking such rights and freedoms. All that reflected negatively upon their lives in numerous ways. Left on their own, without conditions for normal education, without their own educational and cultural activities, the life of the Macedonian emigration was harder than that of any other nation in the U.S.

The Macedonian emigration had neither their own schools nor churches, and therefore they were always a target of foreign propaganda from Bulgaria, Greece and ?Yugoslavia. Each of them, consistent with their conquering and assimilating aspirations, tried with all their efforts to delude the non-organized Macedonians, to win them over their side in order deform their national consciousness. And the Macedonians deluded in that way became hardliner defenders of the Bulgarian, Greek or Serbian propaganda. So, a part of the Macedonian expatriates, as religious people, joined the Bulgarian, Greek or Serbian Orthodox Church organizations without knowing that the Bulgarian, Greek or Serbian nationalisms were hiding and camouflaging behind the background of this religious activity.

Such anti-Macedonian activity through abuse of religion was also performed by all other Macedonian organizations that were entangled in the networks of fascist ideologies. This refers mainly to the MPO (Macedonian

Со ваква антимакедонска дејност, преку злоупотреба на религијата, се служеле и сите други македонски организации што биле заплеткани во мрежите на фашизираните идеологии. Тука, пред сè, се мисли на МПО (Македонската патриотска организација) која во целост била под влијание на ванчомихајло-вистите.

Положбата рапидно се сменила по конституирањето на македонската држава во рамките на ФНР Југославија и по обновувањето на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква. Извојуваната слобода во еден дел на Македонија била гаранција дека денот за решавање на црковното прашање на македонските доселеници ќе се реши.

Така, непосредно пред прогласувањето на автокефалноста на МПЦ, во Гери пристигнал битолскиот свештеник Спирос Танасковски кај свои блиски роднини. Веднаш по пристигнувањето, тој почнал да ја заговара идејата за основање на самостојна македонска црковна општина, за потоа да стане и свештеник на првата македонска црква во САД.

Црковниот живот во Гери започнал во 1960 година кога Македонците зеле под

наем една сириска православна црква каде што свештеникот Спирос Танасковски првпат извршил богослужба на македонски јазик. Тоа траело така сè додека не била изградена првата македонска православна црква во САД, т.е. во Гери, црквата „Св. Петар и Павле“.

Активностите за изградба на новата црква започнале кога на 7 септември 1960 година од одговорните државни власти било добиено одобрение за формирање Македонска православна црковна општина во Гери. Потоа, на 21 декември 1961 година, на членското собрание, било одлучено црковната општина да го носи името на светите апостоли Петар и Павле, а идната година во јули-август било купено место. Најзначаен датум за оваа црковна општина е 14 октомври 1961 година кога бил поставен и камен - темелникот.

Новата црква била изградена релативно брзо и од 1962 година во неа почнало да се изведува редовна богослужба. Меѓутоа, осветувањето било извршено во јули 1963 година од архиепископот на МПЦ, Неговото блаженство г.г. Доситеј. Тоа е прво осветување на македонска православна црква на северноамериканскиот континент, извр-

МПЦ „Св. Петар и Павле“ во Гери / Macedonian Orthodox Church of Sts. Peter and Paul in Gary, Indiana

Patriotic Organization) that was entirely under the influence of the followers of Vančo Mihajlov?

This situation was dramatically changed after the constitution of the Macedonian state within the FPR Yugoslavia and after the restoration of the Ohrid Archbishopric embodied in the Macedonian Orthodox Church. The achieved freedom in one part of Macedonia was a guarantee that the day for solving the church issue related to the Macedonian emigrants would eventually come.

Thus, shortly before proclamation of the autocephalous Orthodox Church, priest Spiro Tanaskovski from Bitola arrived in Gary and stayed with his close relatives. Immediately after his arrival, he began to advocate the idea of establishing an independent Macedonian church community. After that he became a priest of the first Macedonian Church in the United States.

The religious, i.e. church life in Gary commenced in 1960 when the Macedonians rented a Syrian Orthodox Church where priest Spiro Tanaskovski performed a religious service in the Macedonian language for the first time. This practice of renting other church lasted until the first Macedonian Orthodox church of Sts. Peter and Paul was built in Gary, in the U.S.

The activities to build a new church began on 7 September 1960 when the competent state authorities granted an approval for establishing a Macedonian Orthodox Church community in Gary. Then, on 21 December 1961, the community assembly adopted a decision that the church community was to be named after Holy Apostles Peter and Paul, and in July-August in the course of the year that followed, a site was bought. The most important date for this church community is October 14, 1961 when the foundation stone was laid down.

The new church was built relatively quickly and as of 1962 religious service in the Macedonian language began to be performed regularly. However, the consecration was carried out in July 1963 by the Archbishop of the Macedonian Orthodox Church, His Beatitude Dositej. That was the first consecration of a Macedonian Orthodox Church on the North American continent carried out by a Macedo-

nian archbishop. The other Macedonians in the U.S. and Canada were encouraged by this act to build their own Macedonian houses of worship.

Today a large number of churches, parishes and monasteries in the U.S. and Canada are actively working, and they are places where the Macedonians from all parts of Macedonia get together.

In December 1971, the Holy Synod appointed rev. Boris Popovski from Brajcino, Prespa, as a priest of this church instead of Spiro Tanaskovski who, along with several other members of the church authority, separated and acknowledged the jurisdiction of the Eastern Orthodox Church.

With the arrival of the new priest, the situation in this Macedonian colony changed and numerous activities on religious, cultural, church and educational level commenced. Thus, at the General Assembly held on 22 March, 1972, several decisions were adopted that were of great importance for the future development of the church community: renovation of the church hall, internal and external decoration of the church building, organizing soup kitchen, decoration of the holy altar, introducing central cooling and heating, buying a parish house, expanding and asphaltting a parking ground, and similar. These decisions were implemented by 12 September 1974

In addition, in the course of the period of ten years starting from the very beginning, the Ladies Auxiliary and the Sunday School were very active within this church community, while a cultural-educational committee was set up later that included a folk-dance club, theater and choir group, as well as a youth section. Then, a choral society was set up in 1972 that performed songs in both Old Slavonic and Macedonian language. Along with the arrival of new settlers from Macedonia, the number of believers increased significantly contributing to a better financial situation of the church.

The Macedonians in the U.S. and Canada organized a diocesan board jointly. It was an essential need in this period because the church communities grew not only in gathering venues for religious purposes, but also in genuine cultural and educational focal points of activity. These initiatives were sup-

шено од македонски владика. Со тоа биле поттикнати и другите Македонци во САД и во Канада да градат македонски храмови.

Денес во САД и во Канада активно работат голем број цркви, црковни општини и манастири кои се места на собирање на Македонците од сите делови на Македонија.

Во декември 1971 година, наместо свештеникот Спиро Танасковски, кој со неколку членови од црковниот одбор се отцепил и ја признал јурисдикцијата на Источната православна црква, Светиот архијерејски синод за свештеник на црквата го наименува свештеникот Борис Поповски, од Брајчино – Преспа.

Со доаѓањето на новиот свештеник состојбата во македонската колонија се изменила, започнале бројни активности на религиозен, културен, црковен и образован план. Така, на генералното членско собрание, одржано на 22 март 1972 година, биле донесени одлуки од големо значење за идниот развој на црковната општина како: реновирање на црковната сала, внатрешно и надворешно уредување на црквата, организирање кујна, украсување на светиот олтар, воведување централно ладење и греење, купување парохиски дом, проширување и асфалтирање на паркинг – плацот и друго. Овие одлуки се реализирани до 12 септември 1974 година.

Исто така, во овој период од десетина години, почнувајќи од првичното организирање, во состав на црковната општина веќе дејствувале: женската секција, неделното училиште, а по неколку години била организирана културно-просветна комисија, во чиј состав биле активирани: играорна, театарска и хорска група и младинска секција. Потоа во 1972 година бил формиран и хорот кој започнал да изведува композиции на црковнословенски и на македонски јазик. Со пристигнувањето на нови доселеници од Македонија, бројот на верниците бил значително зголемен и тоа придонело црквата да биде и добро финансиски ситуирана.

Македонците од САД и од Канада организирале заеднички епархиски одбор. Тоа било насушна потреба во овој период бидејќи црковните општини прераснале не само во верски собиралишта, туку истовремено и во вистински културно-просветни жаришта. Овие иницијативи ги помагал како Светиот архијерејски синод на Македонската православна црква, така и Матицата на иселениците и низа други институции од Македонија.

За реализацијата на оваа потреба интензивно започнало да се работи од 1973 година, кога на прославата на патрониот празник на црквата во Гери, пристигнал митрополитот Кирил, во придружба на протата Методи Гогов, кој подоцна како митрополит Михаил стана поглавар на МПЦ. По повод нивното гостување Управниот одбор на црквата „Св. Петар и Павле“ организирал собрание. На собранието, покрај сите членови на Управниот одбор, присуствувале и сите членови на комисиите.

На ова собрание, меѓу другите разгледувани прашања се наоѓало и она во врска со потребата од организирање на заедничка епархија на чело со единствен епархиски одбор за целата територија на САД и Канада. По опстојната дискусија и размената на мислења, едногласно било одлучено дека основањето на ваков епархиски одбор е потреба без која тешко може да се постигне координирање на верскиот и на културно-просветниот живот на македонските доселеници во САД и во Канада. Напоредно со ова било решено да биде свикана заедничка средба на претставниците на сите црковни општини на САД и Канада, со цел да се разгледа и, доколку се постигне согласност, да се пристапи кон основање на централен епархиски одбор.

За постигнување на оваа цел црковната општина во Гери избрала иницијативен комитет со задача да ги изврши сите претходни подготовки и да свика ваков заеднички состанок. Во составот на овој комитет влегле Благоја Ивановски, Перо Ночевски,

ported both by the Holy Synod of Hierarchs of the Macedonian Orthodox Church, and the Agency of the Macedonian Expatriates, as well as by many other institutions in Macedonia.

The realization of this need to establish a joint diocese commenced intensively in 1973 when Metropolitan Kiril arrived in Gary for the jubilee celebration of the saint's day of the Church, accompanied by archpriest Metodi Gogov who became His Archbishop of Ohrid and all Macedonia Mihail later when he was Metropolitan Mihail. On the occasion of their visit, the Board of the Church "Sts. Peter and Paul" organized a meeting attended by the all members of the Board, as well as all members of all committees.

Among other issues that were discussed at this assembly the issue about the need to establish a joint diocese for the entire territory of the U.S. and Canada headed by a single diocesan board was also considered. After the in-depth discussion and exchange of opinions, it was unanimously decided that the establishment of such a diocesan board was a compelling need without which the coordination of religious, and cultural and educational life of the Macedonian immigrants in the U.S. and Canada was almost impossible. In addition, it was decided that a joint meeting was to be convened for the representatives of all church communities in the U.S. and Canada in order to consider and, if agreed, to accede to the establishment of a central diocesan board.

To achieve this goal the church community in Gary elected an Initiative Committee whose task was to carry out the all previous arrangements and to convene such a joint meeting. This committee was composed of Blagoja Ivanovski, Pero Nocevski, priest Boris Popovski, Pando Taskov, and Atanas Bliznakov. After receiving this task they embarked on these projects seriously. Thus, the first meeting of representatives of the Macedonian church communities all over the U.S. and Canada was held in Columbus (Ohio) in May 1974. The decisions of this meeting were unanimously approved. They all agreed that it was necessary to set up joint diocesan board, as a central body of all the Macedonian church communi-

ties in the U.S. and Canada.

At this meeting they also agreed to hold their second meeting in Detroit (Michigan) in order to elaborate the overall plan for establishing a joint diocesan board. At this meeting, held in May 1975, they adopted a decision on convening convocation for the establishment of the joint diocesan board. In addition, this convocation would enable the Macedonian immigrants to meet and agree on the activity for further deepening of the national feelings and for establishing even stronger mutual ties among the all Macedonians in the U.S. and Canada.

At this meeting in Detroit it was decided that the first Macedonian convocation would be held in Toronto (Canada), at the beginning of September (Labor Day) in 1975. In addition, an Initiative Committee was elected whose task was to carry out all necessary preparations for organization of this event as successfully as possible.

Since the holding of the first convocation in Toronto in 1975, such meetings are convened and held each year, mainly at the beginning of September (the 35th jubilee meeting was celebrated in 2009). In these meetings reports on the activity of the diocesan board for the period between two consecutive convocations are reviewed, as well as reports on the activity of all churches and church communities. In addition, guidelines are adopted for their activity for the forthcoming year. In this context, particular attention is paid to the accompanied activities, but primarily those related to the educational, cultural-artistic, entertainment and sports activity. As a result, today the Macedonian new settlers in the U.S. and Canada are forging extremely strong mutual ties among themselves which was not the case before the establishment of this joint diocese.

Atanas Bliznakov played an important role in these activities, since he was a respected figure among the Macedonians in Gary. He was elected as a member of the Control Commission of the church "Sts Peter and Paul".

On this occasion, it should be underlined that, despite the progressive beliefs of Atanas Bliznakov (unlike the piety of his wife Slavka), he had a very positive attitude towards the Macedonian Orthodox Church as an institution. He was involved in the construction of

свештеникот Борис Поповски, Пандо Ташков и Атанас Близнаков. По примањето на оваа задача тие се зафатиле со сериозна подготовка. Така, првиот состанок на претставниците на македонските црковни општини од САД и од Канада бил одржан во Коломбос (Охајо), во мај 1974 година. Донесените одлуки на овој состанок биле едногласно прифатени. Сите се согласиле дека е неопходно да биде основан заеднички епархиски одбор, како централно тело на сите македонски црковни општини во САД и во Канада.

На овој состанок, исто така, било договорено вториот состанок да се одржи во Детроит (Мичиген), со цел на него да се доразработи целокупниот план за дефинитивно основање на заедничкиот епархиски одбор. Така, во мај 1975 година на средбата во Детроит било донесено решение за свикување на Семакедонски народно-црковен собир на кој, покрај основањето на заедничкиот епархиски одбор, ќе му се овозможи на македонското доселеништво да се сретне и да се договори за дејноста на натамошното продлабочување на националните чувства, за уште посилено јакнење на меѓусебните врски на сите Македонци од САД и од Канада.

На состанокот во Детроит било решено Првиот македонски црковен собир да се одржи во Торонто (Канада), на почетокот на септември (Labour Day) 1975 година. Покрај ова, бил избран иницијативен комитет со задача да ги изврши сите неопходни подготовки за што поуспешно организирање на собирот.

По Првиот црковно народен собир во Торонто, во 1975 година, вакви собири се свикуваат и се одржуваат секоја година, главно на почетокот на септември, (во 2009 година се прослави 35-от собир). На нив се разгледуваат извештаите за работата на епархискиот одбор помеѓу двата собира, за дејноста на сите цркви и црковни општини и се донесуваат насоки за работата во наредната година. Во овој правец посебно

внимание им се посветува и на придружните дејности, а во прв ред на оние во врска со просветната, културно-уметничката, културно-забавната и спортската активност. Благодарение на тоа, Македонците – доселеници во САД и во Канада денес одржуваат вонредно тесни меѓусебни врски, што не беше случај пред основањето на заедничка епархија.

Во овие активности значаен дел има Атанас Близнаков, кој во тој период, како почитувана личност меѓу Македонците во Гери, беше избран за член на Контролната комисија во црквата „Св. Петар и Павле“.

Во оваа пригода треба да се нагласи дека и покрај прогресивните убедувања на Атанас Близнаков, (за разлика од побожноста на неговата сопруга Славка), тој имаше многу позитивен став кон Македонската православна црква како институција. Беше вклучен во изградбата на новата црква и во севкупното живеење уште од самиот почеток. Особен придонес има во иницирањето и организирањето на црковно-народните собири. Тој беше еден од значајните донатори и помагачи на Црквата, бидејќи за него Црквата беше не само црковно-духовен храм, туку и национален, културен, образовен и семакедонски дом за сите кои беа приврзани кон Република Македонија и кон македонската кауза.

Неговиот позитивен однос кон Македонската православна црква продолжи и за времето кога беше во Македонија. Тоа го потврди на дело на неколку наврати, подарувајќи по 500 долари донација на Црквата, како и 1.000 долари во соборниот храм „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Особен респект имаше кон митрополитот Кирил како и кон поглаварот на МПЦ, Неговото блаженство г. Михаил, со кого често и разговараше за бројни позитивни реформи што ги видел во другите цркви во САД и кои, според него, треба да се воведат и во православните цркви, со цел да се придобијат верниците, и за кои Црквата треба да биде вистинскиот дом.

Македонски фолклор / Macedonian folklore

the new church and in its overall living since the very beginning. He made outstanding contribution to the initiation and organizing convocations. He was one of the major donors and supporters of the Church, since the Church was not just a spiritual temple, but also a national, cultural, educational and all-Macedonian home for all who have supported the Republic of Macedonia and the Macedonian cause.

His positive attitude towards the Macedonian Orthodox Church continued also during his stay in Macedonia. He confirmed his

attitude in practice on several occasion giving 500 dollar donation to the Church as well as \$1,000 to the cathedral church of "St. Clement of Ohrid" in Skopje. He felt considerable respect for Metropolitan Kiril, as well as for His Beatitude Mihail, with whom he often had discussions about a number of positive reforms he had seen in other churches throughout the U.S. that, according to him, would be also implemented in the Orthodox churches in order to win over believers for whom the Church was supposed to be their genuine home.

МПЦ „Св. Јован Канео“ во Охрид / МОС "St. Jovan Kaneo" in Ohrid

Зградата на Универзитетот “Св. Кирил И Методиј” во Скопје / The building of the University of Ss. Cyril and Methodius in Skopje

III Д Е Л
ФОРМИРАЊЕТО НА
ФОНДАЦИЈАТА
„АТАНАС БЛИЗНАКОФ“

PART III
ESTABLISHMENT OF
THE FOUNDTION
“ATANAS BLIZNAKOFF”

- ❧ **ДОАЃАЊЕТО ВО СЛОБОДНА МАКЕДОНИЈА**
- ❧ **ДОНАТОРСТВОТО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ**
- ❧ **ФОРМИРАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА „АТАНАС БЛИЗНАКОФ“**
- ❧ **УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ**
- ❧ **ПОСТОЈАНИ ЧЛЕНОВИ НА ФОНДАЦИЈАТА. ЧЛЕНОВИ НА ФОНДАЦИЈАТА**

✧ ARRIVAL IN LIBERATED MACEDONIA

✧ ATANAS BLIZNAKOV'S DONATIONS

✧ ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION "ATANAS BLIZNAKOFF"

✧ "SS CYRIL AND METHODIUS" UNIVERSITY IN SKOPJE

✧ PERMANENT MEMBERS OF THE FOUNDATION. MEMBERS OF THE FOUNDATION

ДОАЃАЊЕТО ВО СЛОБОДНА МАКЕДОНИЈА

Атанас и Славка Близнакови копнее да ја посетат слободната македонска државта и таа своја желба првпат ја реализирале во јуни 1958 година. Неопислива била радоста на овој македонски иселеник, како и на неговата сопруга Славка од сето она што го гледале на секој чекор. Се ределе посети во Матицата на иселениците од Македонија, на Универзитетот, Болницата, насекаде.

Тие прошетале по цела Македонија, каде што се сретнале со многу познати, роднини и пријатели. Ги виделе новите фабрики, школи, хидроцентрали, новите станбени згради. Имале можност да се запознаат со гигантските напори на слободниот македонски народ, кој заедно со другите југословенски народи, со секој изминат ден, извојувале нови победи на стопански, културен и политички план. Ја виделе Македонија преродена и подмладена, како со брзи чекори оди напред кон посветла иднина. Од Атанас Близнаков никој не ги криел и тешкотиите со кои се борел македонскиот народ. Зашто тешкотиите имало: минатото оставило длабоки рани. Но, веќе во 1958 година, по петнаесет години слободен живот, Македонија го имала изменето својот лик. И само оној што не дошол во Македонија со отворено срце не можел да ја види! Близнаков дошол во Македонија со љубов, со желба за посреќна иднина на слободниот дел на неговата татковина – Македонија.

За време на првата посета на слободниот дел од Македонија, еден од значајни-

те и впечатливи спомени за Атанас и Славка Близнакови била, секако, Д'мбенската средба организирана од д'мбенци кои живееле во Скопје и во други градови на Македонија во излетничкото место Сарај, крај Скопје. Еден од иницијаторите бил и Атанас Близнаков, а бил и главен организатор на оваа значајна средба на Македонците од егејскиот дел на Македонија. Имено, тој купил поголем број јагниња и пијалак со желба да ги почести присутните и, се разбира, да ја изрази љубовта кон д'мбенци и кон родното Д'мбени, кон Македонија. Атанас и Славка биле главни гости на средбата. Затоа, и со задоволство Атанас им се обратил на присутните.

Меѓутоа, се чини дека Атанас и Славка биле најтрогнати при посетата на Специјалната детска болница за ТБЦ во Скопје. Таму се сретнале со еден друг свет, за кој Атанас нашол одбрани зборови да го поткрепи моралот и вербата во животот и за посреќна иднина на децата.

По враќањето во Гери, Близнаков испратил срдечни писма до многу пријатели во Македонија. Така, мостот преку Океанот меѓу САД и Македонија станал уште поширок, уште поцврст!

Атанас Близнаков упатил многу искрени зборови и за Матицата на иселениците од Македонија, на Редакцијата ѝ испратил дваесет долари за фондот на списанието „Македонија“, испратил и многу подароци за своите пријатели во Македонија. Но, секако, највпечатлив бил подарокот што го

ARRIVAL IN LIBERATED MACEDONIA

Atanas and Slavka Bliznakov longed to visit the liberated Macedonian state and their wish, as mentioned before, came true in June 1958. Our fellow countryman and his wife Slavka had an indescribable experience from everything they saw in Macedonia, giving them endless joy and happiness. Visits followed one after another - to the Matica na iselenicite od Makedonija (Association of the Macedonian Expatriates), the University, the National Hospital, and other places.

They visited every corner of Macedonia where they met many relatives, friends, and acquaintances. They saw the new factories, schools, hydroelectric power stations, apartment buildings and condominiums. They took advantage of many opportunities to witness the Herculean efforts of the liberated Macedonian people who, along with the other peoples of the then-Yugoslavia, achieved many new victories on economic, cultural and political levels day by day. They saw how Macedonia, reborn and rejuvenated, was headed quickly for a brighter future. On the other hand, nobody hid the difficulties that the Macedonian people were encountering, at that time, from Atanas Bliznakov. Those were tangible difficulties because the past had left deep wounds. But in 1958, after fifteen years of freedom, Macedonia had already been changed a lot. Except those who hadn't come to Macedonia with open hearts couldn't see it! Bliznakov had come to Macedonia with love, with a desire for

a happier future for the liberated part of his homeland – his Macedonia.

During their first visit to the liberated part of Macedonia, one of the most impressive memories for Atanas and Slavka Bliznakov was, of course, the D'mbeni gathering in the picnic vacation area of Saraj, near Skopje, organized by the D'mbeni citizens living in Skopje and in other towns all over Macedonia. Atanas Bliznakov was one of the initiators and key organizers of this significant gathering of Macedonians from the Aegean part of Macedonia. To express his love for the D'mbeni people, his native village and Macedonia, he bought many lambs and beverages to treat everyone present. Atanas and Slavka were the most important guests at that gathering and Atanas was pleased to address those present.

However, it seems that Atanas and Slavka were touched most by the visit to the Special Children's Hospital for TBC in Skopje. There they encountered another world and, on that occasion, Atanas chose his words carefully to boost the morale of the children, their trust in life and hope of a happier future.

After they returned to Gary, Bliznakov sent warm letters to many friends throughout Macedonia, to bridge the great distance between the U.S. and Macedonia and to make their ties even stronger!

Atanas Bliznakov also sent many sincere letters to groups such as the Association of the Macedonian Expatriates. He sent twenty dollars to the Editorial Board intended to fund the "Macedonia" Magazine, as well as many

Зградата на Матицата на иселениците од Македонија / The head office of the Matica of Macedonia

испратил до малите пациенти од Специјалната детска болница за ТБЦ во Скопје.

Во своето писмо до децата пишува:

Мили деца, минатото лето јас и мојата сопруга Славка ве посетивме во Болницата, вие бевте толку мили и љубезни спрема нас, што не можевме да ве заборавиме. Секогаш кога ве гледаме на сликите, заедно со нас, радост ни ја обзема душата, сакаме, пак, да можеме да ве прегрнеме и да си припомним дека овде вие имате пријатели кои мислат на вас и кои многу, многу ве сакаат.

Мили деца, јас и мојата сопруга ви ја честитаме Новата 1959 година и ви пожелуваме брзо оздравување и сè најубаво во вашиот живот. Примете го скромниот и топол подарок од 100 долари и нашите најљубезни поздрави.

Веднаш по добивањето на писмото, Управата на Специјалната детска болница за ТБЦ му испратила писмо со благодарност, во кое се вели:

Многу важен наш сонародник Близнаков,

Управата на Специјалната детска болница за туберкулоза срдечно Ви благодариме на љубезното писмо и испратените 100 (сто) долари, како новогодишен подарок за болните деца. Исто така, длабоко сме ѝ благодарни и на Вашата почитувана сопруга на поздравите и искажаните убави чувства за здравјето на децата и за напредокот на здравственото дело кај нас.

Сите ние со радост си спомнуваме на оној ден кога Вие и Вашата сопруга ја посетивте нашата Болница. Веднаш почувствувавме во Вас драги пријатели. Затоа секој Ваш збор, секое внимание за нас беше и останува поттик за работа. Особено кога ни се јавувате од далечната Америка со истите чувства што ни ги искажавте додека бевте овдека меѓу нас. А ние знаеме да си ги почитуваме и цениме пријателите.

gifts to his friends in Macedonia. But the most impressive present was the letter he sent to the young patients at the Special Children's Hospital for TBC in Skopje.

In his letter to these children, he wrote:

My dear children, last summer my wife Slavka and I visited the Hospital where you were staying and on that occasion you were so dear and kind to us that we can never forget you. Whenever we look at the photographs taken with us, joy overwhelms our souls and we wish that we could hug you tightly again. We would like you to know that you have friends here, in America, who think of you and who love you very, very much.

My dear children, my wife and I would like to wish you a Happy New Year in 1959, a fast recovery and all the best in your life. Accept our modest and warm Christmas present of 100 dollars, as well as our kindest regards.

After receiving the letter, the Board of the Special Children's Hospital for TBC immediately sent him a thank you letter that, inter alia, reads:

Our Distinguished Compatriot Bliznakov,

The Board of the Special Children's Hospital expresses its cordial appreciation for your kind letter and for your gift of 100 dollars sent as a New Year's present to the children with ill health. In addition, we are deeply thankful to your esteemed spouse for her regards and warm feelings for the health of the children and progress of our work related to their health improvement.

We all fondly remember the day when you and your wife visited our Hospital. We immediately recognized dear friends in you. Therefore, each word of yours, each moment of your attention were and still are an incentive for us to keep on working. Especially when you write to us from America, so far from us, with the same feelings that you expressed when you were here among us. We know how to respect and appreciate our friends.

The representatives of Matica brought your present and Mr. Dragoljub Budimovski, Secretary of Matica, personally handed it to us. Then we gathered the young patients in one of the hos-

pital halls, especially decorated for the Season's Holidays, to read your warm letter addressed to them. If only you could have seen their happy faces, joyful feelings and gratitude when they talked about you. One of the ill girls expressed her desire to write you a thank you letter on behalf of all the children. We enclose that letter here too. We kindly ask you to write to us whenever you have time. In addition, please convey our regards to your distinguished wife, as well as to your fellow citizens living in Gary, Indiana.

Atanas Bliznakov received the letter from this girl staying in the Hospital and it is presented in this book in its original form.

In July 1968, on the occasion of the 65th anniversary of the Ilinden Uprising, Atanas and Slavka Bliznakov came to Macedonia for the second time. They came to take part in the great Ilinden festive celebrations. Then, being guests of the Matica, Atanas and Slavka were members of the Delegation of the Emigrants. They visited Bitola, Prilep, Ohrid, and Prespa, but Kruševo warmed their hearts, while Mečkin Kamen boosted their morale and strengthened their love for Macedonia. Atanas took advantage of that occasion to address the Macedonian people on Skopje Television, extending congratulations for the great celebrations and the results achieved in building a new life. Their stay was also covered by other national media. During their stay, Atanas Bliznakov also took part in activities related to the manifestation "Ten Days of the Kruševo Republic" in Kruševo.

After they returned to America, Atanas and Slavka Bliznakov immediately considered an idea and harbored a desire to return to and live in the liberated part of Macedonia for good. Atanas was obsessed by an idea to do something to help his homeland, his people in some way. That was how the initiative was conceived to establish the Foundation "Atanas Bliznakoff" to assist talented students at Skopje's University "Ss. Cyril and Methodius." The Foundation was formally inaugurated on 18 April, 1977.

When they returned to Gary after their second visit to Macedonia, Atanas sent a large

Скопје, 10 јануари 1959 година.

Драги нашиот Атанас,

Со голема срца љубов брзаше да Ви забави
успехот на Вашата хирурги за малите
за нешто оздравување. Ном овде во Скопје
виста дејствителноста на здорудувањето
забо со што ни е погрешно и сиромашно
простојно по целата наша медицина која не
наши средства не можат оздравување. Но на
нашиот радни е уште помалко кој да забави
тако и болните брзаше која и Биле од Серби,
Подурило, ги доведоа на болницата ни
наши доктори. Давоа дејствителноста
која е потврдена и новоздравила. Биле сите нив
да забави сите доктори, но ние Ве забавува-
ме иако ние и нашите мисли и со Вас.

Ве молиме приемите добротелство за
срце. Ваше лично и на Вашата хирурги.

Во име на нашите пациенти во
Скопје и наши доктори за ТБЦ-Биле

Надница Близнаков

Писмото е објавено во списанието "Македонија" во јануарскиот број 1959 годи-
на / This letter was published in the 1959 January edition the "Macedonia" Magazine

Вашиот подарок ни го донесоа претс-
тавниците на Матицата на иселениците
од Македонија. Лично секретарот на Ма-
тицата Драгољуб Будимовски ни го преда-
де. Потоа во една од болничките сали, све-
чено украсена, ги собравме малите болесни-
ци и им го прочитавме Вашето топло пис-
мо испратено до нив. Да можевте да види-
те од некоја страна со каква благодарност
си спомнаа тие за Вас. Едно болно девојче се
јави со желба да Ви испрати писмо од име-
то на децата. Овде Ви го приложуваме и
тоа писмо. И Ве молиме пак, кога ќе имате
слободно време, да ни се јавите. Исто така
Ве молиме да ја поздравите Вашата почи-
тувана сопруга, како и другите сонародни-
ци што живеат во Гери – Индијана.

Атанас Близнаков добил писмо и од
едно дете од Болницата кое го приложува-
ме во оригинал.

Во јули 1968 година, по повод 65-го-
дишнината од Илинденското востание,
Атанас и Славка Близнакови повторно
дојдоа во Македонија. Дојдоа да учеству-
ваат на големите илинденски свечености.
Тогаш, како гости на Матицата на иселени-
ците од Македонија, Атанас и Славка беа
членови на Иселеничката делегација. Ги
посетија Битола, Прилеп, Охрид, Преспа,
но Крушево им ги стопли срцата, а Мечкин
Камен им го зголеми духот и им ја зајак-
на љубовта кон Македонија. Тогаш Атанас
преку телевизија Скопје упати поздрав до
македонскиот народ, честитајќи му го голе-
миот празник и резултатите во изградбата
на новиот живот. Нивниот престој беше
одбележан и во другите македонски сред-
ства за информирање. Во текот на прес-
тојот Атанас Близнаков зеде учество во ра-

number of thank you letters to individuals, institutions and newspapers in Macedonia. In his letter to the Macedonia Magazine, Atanas Bliznakov, among other things, wrote:

My dear friends, dear Macedonians,

I have spent four months among you; the Macedonian people in the Socialist Republic of Macedonia. I have visited many towns in Macedonia, I have walked across the Macedonian mountains, and I have visited the flowery towns and fields.

I have no words to express how enjoyable and pleasant my stay in Macedonia was; I cannot find words to describe how emotional my meetings with you were, and my encounters with my brothers and sisters in Macedonia. All these favorable impressions have left warm memories in my soul and heart. Again and again, I feel a strong desire to return and be among you, and with my dear Macedonian people who are so precious to me, among whom I was born and grew up, among whom I spent my youth.

Accept my countless friendly regards. I am sending regards to my old and new friends, and I am sending special regards to Mr. Tome Buk-

leski, President of the Matica, Mr. Dimče Mire, Vice-President of the Matica, Mr. Ivan Točko, Editor-in-Chief, as well as to all associates at Matica and the Magazine Macedonia.

After visiting Macedonia in 1968, Atanas Bliznakov sent a letter to the newspaper Nova Makedonija too, which was published under the title "There is no place for lies and forgery among honest Macedonians" that, inter alia, reads:

Several months have passed since I said goodbye to my closest and dearest, to my friends and acquaintances; since I said goodbye to the Macedonian people, and left our dear homeland, liberated Macedonia.

I was born in the southwestern region of Kostur, but I went to and was welcomed in liberated Macedonia. Only liberated Macedonia welcomes the Macedonian expatriates returning to the People's Republic of Macedonia. It welcomes Macedonian expatriates in the same way as a mother welcomes her dear children.

The Macedonian people from Vardar Macedonia have laid the foundations for the Macedonian National Republic, for the Republic for

Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје / The University of Ss. Cyril and Methodius in Skopje

ботата на средбата „Десет дена Крушевска Република“ во Крушево.

По враќањето во Америка, кај Атанас и Славка Близнакови се роди мислата и желбата дефинитивно да се вратат во слободниот дел на Македонија. Атанас бил опседнат и од мислата да направи нешто со што ќе може, на некој начин, да ѝ помогне на татковината, на својот народ. Така се роди и иницијативата за основање на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ за помагање на талентирани студенти на Скопскиот универзитет „Св. Кирил и Методиј“, која на 18 април 1977 година и официјално се инаугурираше.

По враќањето во Гери од втората посета на Македонија, Атанас испрати поголем број писма со благодарност до лица, институции и списанија во Македонија. Така, во писмото до списанието „Македонија“, Атанас Близнаков ќе напише:

Драги пријатели, драги Македонци,

Поминав четири месеци меѓу вас, поминав четири месеци меѓу македонскиот народ во Социјалистичка Република Македонија. Поминав низ повеќето градови на Македонија, поминав низ македонските планини, низ цветните градови и полиња.

Јас немам зборови да искам колку убави и пријатни мигови поминав за време на мојот престој во Македонија, јас не можам да искам колку мили и пријатни беа средбите со вас, средбите со многу други браќа и сестри во Македонија. Сите тие добри впечатоци оставија мили спомени во мојата душа и срце. И пак имам желба да дојдам и да се видам со милиот, и за мене скап, македонски народ, меѓу кој се родив и пораснав, меѓу кој ја поминав мојата младост.

Примете ги моите безброј пријателски поздравии. Ги поздравувам моите стари и нови пријатели, а посебни поздравии испраќам до претседателот на Матицата Томе Буклески, до потпретседателот Димче Мире, до главниот уредник Иван Точко, како и до сите соработници на Матицата и списанието „Македонија“.

По посетата на Македонија во 1968 година Атанас Близнаков испрати писмо и до весникот „Нова Македонија“, објавено

под наслов *Меѓу чесните Македонци нема место за лаги и фалсификати*, во кое, меѓу другото, се вели:

Поминаа неколку месеци откако се разделив од моите блиски, пријатели и познати; откако се разделив од македонскиот народ, неколку месеци откако ја напуштив нашата мила татковина, слободна Македонија.

Роден сум во југозападниот костурски крај, но јас отидов и бев пречекан во слободна Македонија. Само слободна Македонија ги пречекува македонските иселеници што доаѓаат во Народна Република Македонија, таа ги пречекува македонските иселеници онака како што мајката ги пречекува своите мили чеда.

Македонскиот народ од Вардарска Македонија ги постави основите на македонската Народна Република, на Републиката за која се бореа македонските национални движења внатре во Македонија.

За овие скапи цели и идеали се бореше и Македонско-американскиот народен сојуз во Америка, дотогаш, до кога некои од раководителите на Сојузот не отидоа во Бугарија, и сега, за своите лични интереси станаа слуги на бугарските национални аспирации и интереси.

Секој прогресивен и чесен Македонец во Америка знае што се пишуваше во „Народна волја“, органот на Македонскиот народен сојуз во Америка, какви резолуции се донесуваа на конгресите на МАНС, а особено по 1944 година кога сите се радувавме што македонскиот народ од слободниот дел на Македонија, т.е. Вардарска Македонија, го извојува своето национално, социјално и политичко право да зборува на својот македонски мајчин јазик, да се радува и да ја развива својата национална историја и култура.

Во борбата против балканските и германските фашисти, македонскиот народ и народностите од Вардарска Македонија, под окрвавено знаме на Крушевската Македонска Република, македонски борци, во заедница со прогресивните југословенски

which the Macedonian national movements inside Macedonia waged war.

The Macedonian-American National Alliance also struggled for these precious goals and ideals but until now when some of the leadership of the Alliance left for Bulgaria and have, for the sake of their own personal interests, become servants to the Bulgarian national aspirations and interest.

Any progressive and honest Macedonian in America knows the texts published in the "Narodna Volja", the newspaper of the Macedonian National Alliance in America, the resolutions that were adopted at the congresses of MANS, and especially after 1944 when we all rejoiced and celebrated the moment when the Macedonian people in the liberated part of Macedonia, i.e. Vardar Macedonia, got their national, social and political rights to use their mother tongue, rejoicing and developing their own national history and culture.

In the fight against the Balkan and German fascists, the Macedonian people and the nationalities of Vardar Macedonia, under the blood-stained flag of the Macedonian Republic of Kruševo, achieved their national, political and social freedom with full national and political rights for the Macedonians and all nationalities living in Macedonia, and they laid the foundations of the Macedonian People's Republic as well. It is the Republic for which the Ilinden freedom-fighters were also waging war; it is the Macedonian Republic for which Goce Delčev, Nikola Karev, Lazar Pop Trajkov, Pitu Guli, and many other Macedonian freedom-fighters also waged war.

But, the day will come when the Macedonian people of Aegean and Pirin Macedonia shall also get their right of self-determination for freedom, brotherhood and peace among all the Balkan peoples within a Balkan unity.

Therefore there isn't and cannot be any real friendship and peace among the Balkan peoples as long as the Macedonian national issue isn't solved justly. And in order to solve it justly, the highest, leading Balkan politicians should abandon their aspirations for Macedonia and reject the current forged histories of the Bulgarian and Greek chauvinists about the Macedonian national issue.

It is a great injustice to deny the people who created the alphabet and laid down the foundations of the history and culture of all Slavic peoples, since that history and culture, that science, has saved the Slavic peoples from being assimilated and deprived of their identity!

I believe that it is the obligation of each Macedonian, and especially for us who are older and who have been involved in the Macedonian national and political movements for a long time, who know the reasons for this anti-Macedonian campaign, to write something about the Macedonian national issue and to give an explanation about from where and why such propagandas appear, reads Bliznakov's letter.

A similar or identical letter of Atanas Bliznakov was published in the magazine *Macedonia*, in its edition No. 194, in June 1969.

The wish of Atanas and Slavka Bliznakov to come to the liberated part of Macedonia and to live there forever came true in 1976. After voluminous correspondence and arrangements with the Matica, Rector's Office of the University "Ss. Cyril and Methodius" and with other institutions and individuals, they arrived in Skopje where they were given a warm and friendly welcome.

The organization of their stay, accommodation and their life in general was mainly the obligation of the Matica and the Rector's Office. In the beginning, they moved into a building owned by the Rector's Office, then moved to the suburb Karpoš IV, in tower No. 14 (one of the 'beauties', as people called these buildings), in the first-floor apartment No. 3, on Vič Street, which had three bedrooms and occupied an area of 82 square meters.

In fact, the apartment in Karpoš was given to Atanas Bliznakov on 15 July 1977 by the Commission in charge of distribution of apartments. His apartment was the property of the Executive Council of the Assembly of the Socialist Republic of Macedonia.

In 1979 Atanas got another apartment on Orce Nikolov Street, No. 75, also property of the Executive Council of SRM. He lived there till the end of his life, and there his noble heart stopped beating too. This apartment became the property of Atanas (purchased with seized assets), and was left as a legacy to his niece Nuša Pakova, who took care of him until the

народи, ја извојуваа својата национална, политичка и социјална слобода, со широки национални и политички права за Македонците и за сите народности во Македонија, и ги поставија основите на македонската народна република, за која се бореа и илинденските борци, за македонската република за која се бореше Гоце Делчев, Никола Карев, Лазар Поп Трајков, Питу Гули и многу други македонски борци.

Но, ќе дојде денот кога и народот од Егејска и Пиринска Македонија ќе зе здобие со правото да се самоопредели во рамките на балканското единство, за слобода, братство и мир меѓу сите балкански народи.

Затоа нема и не може да има вистинско пријателство и мир меѓу балканските народи, додека праведно не се реши македонското национално прашање, а за да се реши праведно, балканските државници треба да се откажат од аспирациите кон Македонија, да ги отфрлат сегашните големобугарски и големогрчки фалсификувани истории за македонското национално прашање.

Голема историска неправда е да се одречува народ, кој ја создаде азбуката и ги стави темелите на историјата и културата на сите словенските народи, и таа наука, историјата и културата ги зачува словенските народи од претопување и обезличување!

Јас верувам дека е долг на секој Македонец, а особено на нас постарите, што долго време сме биле во македонските национални и политички движења, што знаеме зошто станува антимакедонската кампања, да напишеме нешто за македонското национално прашање и да дадеме објаснување од каде и зошто се појавуваат тие пропаганди“, вели во писмото Близнаков.

Слично или идентично писмо од Атанас Близнаков е објавено во списанието „Македонија“, во бројот 194 од јуни 1969 година.

Желбата на Атанас и Славка Близнакови да дојдат постојано да живеат во слободниот дел на Македонија им се исполни во 1976 година. По поголем број преписки и договори со Матицата на иселениците од

Македонија, со Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и со други институции и поединци, тие пристигнаа во Скопје, каде што срдечно и топло беа пречекани.

Организирањето на нивниот престој, сместувањето, воопшто на нивниот живот беше, пред сè, на Матицата и на Ректоратот. Најпрвин беа сместени во зградата на Ректоратот, потоа во Карпош IV во кула 14 (една од убавиците како што луѓето ги викаат тие неколку згради), во I влез, I кат, стан бр. 3, трисобен стан чија површина беше 82 м² на ул. „Вич“ бр. 24/3 Карпош IV.

Всушност, станот во Карпош му беше доделен на Атанас Близнаков на 15.VII.1977 година од Комисијата за распределба на станови со кои располагаше Извршниот совет на Собранието на СРМ.

Во 1979 година Атанас го доби станот на ул. „Орце Николов“ бр. 75 II влез, исто така од Извршниот совет на СРМ. Таму останата да живее сè до крајот на својот живот, таму престана да чука неговото благородно срце. Овој стан е сопственост на Атанас (купен со заробени средства), а како наследство на неговата внука Нуша Пачкова која го гледаше и се грижеше за него до последен момент, и сè уште се грижи за Славка Близнакова.

Во овој стан на Собирот на станарите, 1978 година Атанас Близнаков, заедно со уште еден станар, беше избран за член на Куќниот совет.

Исто така, по доаѓањето во Македонија, Атанас наоѓаше слободно време да учествува во активностите на Матицата на иселениците од Македонија, во Институтот за национална историја и во други институции. Меѓутоа, Д’мбени му беше втора љубов. Затоа беше активен во Иницијативниот одбор на Д’мбенската средба, која од првото одржување наида на широк одек кај д’мбенци.

Д’мбенската средба што се одржа на 27 мај 1979 година остави трајни белези кај Атанас Близнаков. Затоа, како член на Иницијативниот одбор тој напиша пригоден текст во списанието на Матицата „Македонија“, под наслов

Атанас и Славка во Крушево во 1968 година / Atanas and Slavka in Kriševo, in 1968

„Повелете на Д’мбенската средба“ во кој, покрај другото, вели:

На 27 мај о.г. во Сарај крај Скопје ќе се одржи традиционалниот д’мбенски празник.

Д’мбенскиот иницијативен одбор за одбележување на традиционалниот д’мбенски празник ги поканува сите д’мбенци од Скопје, од цела Социјалистичка Република Македонија, од цела Југославија, како и оние кои живеат надвор од границите на СФРЈ, во соседна Бугарија, Грција, САД, Канада, Австралија и во сите места на Земјината топка, да присуствуваат на нашата Д’мбенска традиционална средба, во недела на 27 мај 1979 година, која ќе се одржи во излетничкото место Сарај крај Скопје со почеток во 9 часот претпладне.

Ќе биде големо задоволство и радост да се сретнеме сите д’мбенци, да се видиме, да се повеселиме, тој ден да го поминеме заеднички. Ќе има и народен оркестар што ќе свири убави македонски песни и ора.

Не е случајно што го избравме 27 мај за традиционален ден на Д’мбенската средба. Тој ден ние д’мбенци го празнуваме како празник, зашто тој ден има историско значење не само за д’мбенци туку и за целиот македонски народ. На тој ден ние си спомнуваме за херојските и епични борби што ги водеа нашите татковци и дедовци на Д’мбенската Планина на врвовите Локвата и Вињари, во деновите пред славното

Илинденско востание. Со одбележувањето на таа историска дата, ние истовремено, им оддаваме почит на борците д’мбенци и од цело Костурско, кои со пушка в рака, борејќи се против непријателите на нашиот народ, го дадоа и својот живот за слободата на Македонија.

Драги д’мбенци, на сите ќе ни е драго и овојпат да се собереме сите како едно семејство какви што бевме и во родното село Д’мбени. Ќе обновиме спомени од некогашниот живот во нашето село, каде што голем број од нас постарите тука првпат се изградувавме на сончевите зраци, си игравме на пространите зелени ливади, каде што растевме меѓу нашите најмили – татковци и мајки, меѓу другари и другарки, таму каде што поминавме и радосни и тажни моменти, каде што ја развивавме нашата скромна и непроценливо вредна народна култура.

Нашите традиционални средби ќе ни овозможат да ги зачуваме нашите народни обичаи, нашите празнувања и славена, што треба да се пренесат на младите генерации, зашто секогаш бил присутен обидот да се уништат нашите македонски традиции и обичаи, да се ликвидира нашата македонска народна култура, која живее повеќе од илјада години и се пренесува од поколение на поколение“, ќе напише Атанас Близнаков.

Панорама на Крушево / A panoramic view of Kruševo

Панорама на Охрид /
A panoramic view of Ohrid

last moment, as well as of Slavka Bliznakova later.

At the Meeting of the Tenants, held in 1978, Atanas Bliznakov, along with another tenant, was elected as a member of the Tenants Council.

In addition, after their arrival in Macedonia, Atanas used to find free time to participate in the activities of the Matica, Institute for National History, and other organizations. However D'mbeni remained his second love. Therefore he was active in the Steering Committee of the D'mbeni Gathering which got a hearty welcome by the all D'mbeni dwellers when it was organized for the first time.

The D'mbeni Gathering which was held on 27 May in 1979 left a lasting impression on Atanas Bliznakov. Therefore, as a member of the Steering Committee, he wrote an appropriate text for the magazine of the Matica Macedonia, titled "You are invited to the D'mbeni Gathering" which, inter alia, reads:

On 27 May this year, in Saraj near Skopje, the traditional D'mbeni festivity shall take place.

The D'mbeni Steering Committee, to mark the traditional D'mbeni festivity, invites all D'mbeni citizens living in Skopje, all over the Socialist Republic of Macedonia and all of Yugoslavia, as well as those living beyond the borders of SFR Yugoslavia, in neighboring Bulgaria, Greece, as well as in the U.S., Canada and Australia, and throughout the world, to come

and attend our traditional D'mbeni gathering to be held in the picnic area of Saraj near Skopje, at 9:00 on Sunday, 27 May 1979.

It will be our pleasure and joy to meet all D'mbeni fellows, to get together this day, to see each other and enjoy a good time together. A folk-dance music group is going to play beautiful Macedonian folk songs and dances.

It was not by pure chance that we chose 27 May to be a traditional day for holding these D'mbeni Gatherings. We, the D'mbeni citizens, celebrate this day as a holiday because this day has historical significance not only for the D'mbeni citizens, but also for the entire Macedonian people. On this day, we remember the heroic and epic fights waged by our fathers and grandfathers in the D'mbeni mountains, more precisely in the peaks of Lokvata and Vinjari during the days before the glorious Ilinden Uprising. On this day, we also pay tribute to the D'mbeni fighters from the entire Kostur region who lost their lives fighting for the freedom of Macedonia, against the enemy of our people, with guns in their hands. My dear fellow citizens of D'mbeni, this time it will be our pleasure to get together as one family just like we used to be in our native village of D'mbeni. We are going to refresh our memories of life in our village, where a huge number of us, the older ones, had rejoiced the sun's rays for the first time, played in the spacious green fields, where we grew up among our dearest – our mothers and fathers, among our male and female friends, where we shared both happy and sad moments, where we developed our modest and extremely valuable national culture.

Our traditional gatherings shall enable us to preserve our national customs, our way of keeping our holidays and celebrations to be handed down to the young generations because there is always an attempt to destroy our Macedonian traditions and customs, to eliminate our Macedonian national culture, which has been alive for more than one thousand years and which has been passed on from generation to generation, wrote Atanas Bliznakov.

ДОНАТОРСТВОТО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ

Кај Атанас Близнаков секогаш тлеела донаторската љубов и големата хуманост кон луѓето, кон македонското, кон посреќната иднина на човештвото. Така, според неговите зборови, уште во текот на активностите во МАНС, тој и материјално ја помагал оваа организација и, во период од неколку години, меѓу двете светски војни ѝ подарил повеќе од 500 долари. Потоа го помагал друштвото „Александар Велики“ за кое исто така дал повеќе од 500 долари. Подарувал и на други американски институции и цркви.

Во 1971 година, пак, кога станал и член на Македонската православна црква „Св. Петар и Павле“ од Гери, дал 200 долари како дар на црквата, а потоа постојано давал одредени суми, особено за активностите на секциите, кои пројавувале голем интерес за одржување и ширење на македонската култура, фолклор, обичаи...

Во почетокот на 1973 година, Одборот на Македонската православна црква „Св. Петар и Павле“ од Гери, Индијана, САД, на своето редовно месечно собрание решил да спроведе акција за собирање доброволни прилози за изградба на Македонската соборна црква „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Избраната комисија во состав: Атанас Близнаков претседател, Панде Тошков, Миле Метловски, Ристо Илиевски, Вангел Шикановски и Ратка Гулабов Попович како членови, во најкус можен рок организираше многу успешна вечеринка, со богата

уметничка програма, со цел да се соберат доброволни прилози.

Вечеринката ја отворил претседателот на црквата „Св. Петар и Павле“ Борис Веловски, известувајќи ги присутните за нејзината цел, а потоа му дал збор на свештеникот Борис Поповски, кој ги информирал присутните за текот на изградбата на Соборната црква.

Во таа пригода Атанас Близнаков накучо ја опишал историјата на Македонската православна црква и нејзината улога во националниот, политичкиот и културниот живот на македонскиот народ и, меѓу другото, рекол:

„Драги браќа и сестри Македонци, македонскиот народ со векови се борел за своја национална слобода и црква и денес неговите вековни стремежи се стварност. Македонската православна црква денес живее и работи како автокефална во слободниот дел на Македонија и таа дејствува во сите краишта на Земјината топка, секаде каде што има македонски колонии.

Новата македонска катедрална црква во Скопје ќе им служи не само за религиозните потреби на македонските луѓе, туку ќе биде и споменик и гордост на македонскиот народ, зашто Македонската православна црква е таа која ги удри темелите на славјанската писменост, култура и литература.

Драги браќа и сестри, во овој момент, кога приложуваме парична помош за изградбата на новиот црковен дом во Скопје, да покажеме дека сме достоини населеници

ATANAS BLIZNAKOV'S DONATIONS

The love of donating and humanity towards people, towards everything that was Macedonian, towards a happier future for human kind always glimmered in Atanas Bliznakov. Thus, according to his own words, while MANS was still active, he supported this organization and, over the course of several years between the two world wars, he donated more than 500 dollars. In addition, he supported the association "Alexander the Great" to which he also donated more than 500 dollars. He donated money to other American institutions and churches as well.

In 1971, when he became a member of the Macedonian Orthodox Church "Ss. Peter and Paul" of Gary, he gave 200 dollars as a gift to the church, and afterwards he always gave a certain amount of money, especially for the activities of the groups, and to the auxiliaries and sections of the church that demonstrated great interest in maintaining and spreading Macedonian culture, folklore, customs...

At its scheduled monthly assembly held in the beginning of 1973, the Board of the Macedonian Orthodox Church "Ss Peter and Paul" of Gary, Indiana, in the U.S., adopted a decision to undertake a campaign for raising funds for the construction of the Macedonian Orthodox Church 'St. Clement of Ohrid' in Skopje.

The elected committee, composed of Atanas Bliznakov, president, Pande Toškov, Mile Metlovski, Risto Ilievski, Vangel Šikanovski,

and Ratka Gulabov Popović as members, organized in the shortest period possible a very successful evening party accompanied by a rich artistic program in order to raise money.

This evening party was opened by Boris Velovski, president of the church "Ss. Peter and Paul", who informed those present about its goal and then he gave the floor to priest Boris Popovski who talked about the progress achieved in the construction of the Cathedral Church.

On that occasion, Atanas Bliznakov gave a short account of the history of the Macedonian Orthodox Church and its role in the national, political and cultural life of the Macedonian people and, among other things, he said:

My dear Macedonian brothers and sisters, the Macedonian people have struggled for centuries for their national freedom and their own church, and today their century-old endeavors are a reality. The Macedonian Orthodox Church lives and works autonomously nowadays in the liberated part of Macedonia and is active all over the globe wherever there are Macedonian colonies.

The new Macedonian cathedral church in Skopje shall satisfy not only the religious needs of the Macedonian people, but it shall also be a memorial and pride of the Macedonian people, because it is the Macedonian Church that laid the foundations of Slavic literacy, culture and literature.

My dear brothers and sisters, at this moment, when we donate financial assistance for the construction of the new religious temple in

МАТИЦАТА НА ИСЕЛЕНИЦИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА

ЈА ДОДЕЛУВА ОВАА

БЛАГОДАРНИЦА

НА

Антонис Тинзнаков

За активно учество и придонес во афирмирањето на Социјалистичка Република Македонија и македонската нација меѓу иселеништвото и во средините во кои живее иселеништвото.

Скопје, 15.12.1976 година.

Благодарница од Матицата / A recognition from the Matica

НИЕ АРХИЕПИСКОП ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ, ПОГЛАВАР НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА, ОД НАШЕ ИМЕ И ОД ИМЕТО НА ОДБОРОТ ЗА ИЗГРАДБА НА ТРИПРЕСТОЛНАТА СОБОРНА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА „СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ВО СКОПЈЕ, ИЗРАЗУВАМЕ ОСОБЕНА

Благодарност

на СТАНИС И СЛАВКА БИЗНАСОВИ
Ул. "Орце Николов" бр.75 вл. II ст. I - СКОПЈЕ
за донесениот придон за изградба на Соборната црква во Скопје во износ
од 10.000,- (десет илјади н.лив.-).

Нека Свештениот Господ Бог, Вас и Вашите блиски ве зашторди во сите евангелски добрини и ви подари вечно спасение.

21. 08. 1987 год.
Скопје

АРХИЕПИСКОП
ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ

на нашите просветители св. Кирил и Методиј; дека сме следбеници на св. Климент Охридски и на другите македонски апостоли на просветата и доброто на човекот, поклоници на верата, културата и прогресот.

Потоа биле собрани доброволни прилози од многубројните гости на вечеринката, во износ од 3.335 долари, а Атанас дал 200 долари. Притоа, било одлучено комисијата за помош на Соборната црква во Скопје да работи во текот на целата година.

Со акцијата на Македонците во Гери, Индијана, членовите на комисијата, сакале да ги поттикнат и Македонците од другите делови на светот, од Канада, Америка и Австралија, да го исполнат својот патриотски долг и да ја помогнат изградбата на новата црква во Скопје.

Атанас Близнаков финансиски го помагал и гостувањето на КУД „Мирче Ацев“ од Скопје при посетата на САД и на Канада во 1975 година, за кое е објавен пригоден текст во списанието „Македонија“ чиј автор е Атанас Близнаков.

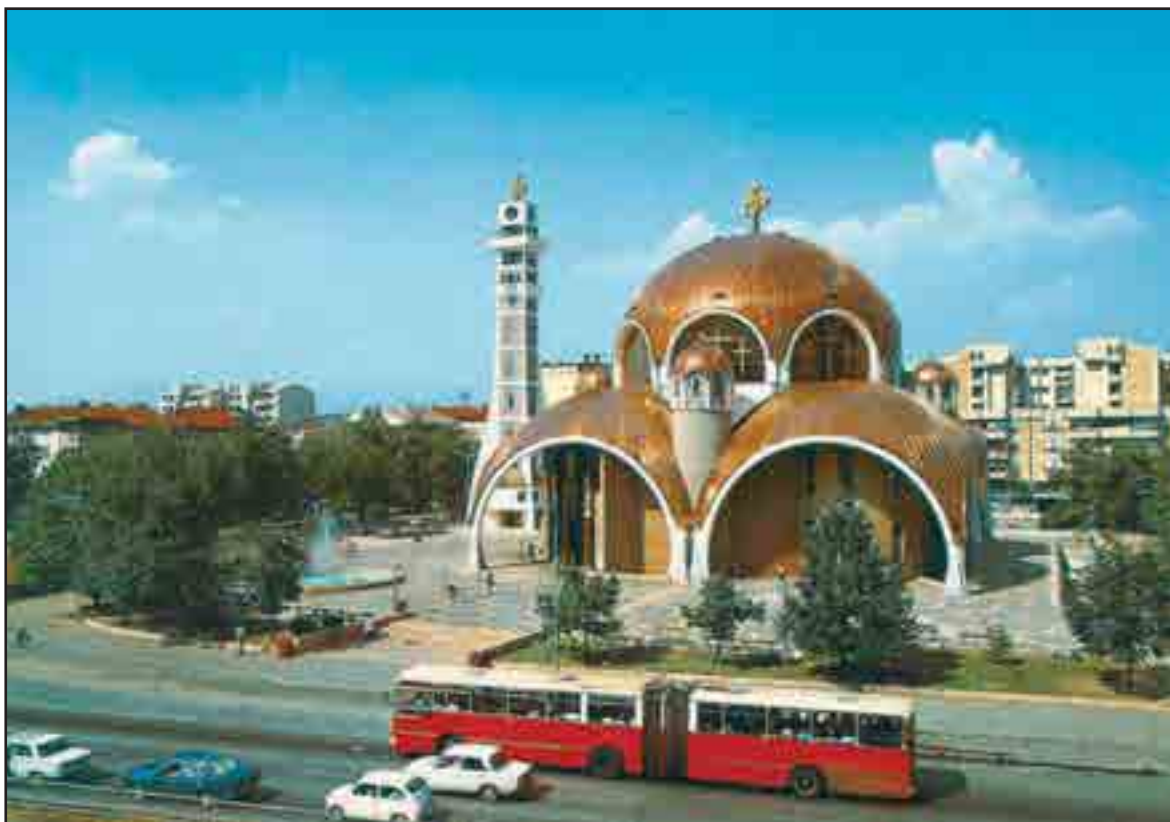
По доаѓањето во Македонија, Атанас, се концентрирал на формирањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“ за која како почетен влог подарил 350.000 долари, за во 1999 година, по период од 22 години, колку што сега се наоѓаат во „Prudential security“ во САД.

Се чини дека Атанас Близнаков бил најдобриот читател и вљубеник во списанието „Македонија“, на кое секоја година му подарувал од сто до петстотини долари. Тоа го правел со голема љубов и почит кон своето списание, како што често знаеше да рече.

Исто така, подарил одредена сум пари на Македонската православна црква, и тоа 500 американски долари на Соборниот храм „Св. Климент Охридски“ во Скопје и на други објекти.

Во прилог ја приложуваме благодарницата од Македонската православна црква, за неговата донација на Соборниот храм „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Црквата „Св. Климент Охридски“ во Скопје / The Church of "St. Clement of Ohrid", in Skopje

Skopje, let us show that we are worthy legatees of our educators "Sts Cyril and Methodius"; who were followers of "St Clement of Ohrid" and other Macedonian apostles of education and the well-being of the human race, that we are devotees of faith, culture, and progress.

After that, funds were raised in the amount of 3,335 dollars from the numerous guests at this evening party, while Atanas himself donated 200 dollars. On that occasion it was decided that the Commission would be active throughout the year in order to assist in the construction of the Cathedral Church in Skopje.

Through this campaign of the Macedonians in Gary, Indiana, the members of the Commission wanted to encourage Macedonians in other parts of the world, from Canada, America and Australia, to fulfill their patriotic duty and assist in building the new church in Skopje.

Atanas Bliznakov also financially supported the performance of the cultural and artistic society 'Mirče Acev' from Skopje during their tour in the U.S. and Canada in 1975. In this

context, he also wrote an article published in the magazine "Macedonia".

After his arrival in Macedonia, Atanas focused on the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" to which he donated 350,000 dollars as seed capital. After a period of 35 years, this capital is now deposited in the financial company "Prudential Security" in the U.S.

It seems that Atanas Bliznakov was the best reader and admirer of the magazine "Macedonia", to which he donated 100 to 500 dollars each year. He used to say that he was doing that with great love and respect for 'his magazine'.

In addition, he gave 500 U.S. dollars to the Macedonian Orthodox Church, more precisely to the Cathedral Church of "St. Clement of Ohrid" in Skopje, and to other houses of worship.

What follows is the certificate of gratitude for his donation to the Cathedral Church "St. Clement of Ohrid" in Skopje that the Macedonian Orthodox Church awarded to him.

ФОРМИРАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА „АТАНАС БЛИЗНАКОФ“

Осумнаесетти април 1977 година ќе биде запишан со златни букви во анализите на Фондацијата „Атанас Близнакоф“. На тој ден се одржа 148 седница на Советот при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, што беше светол миг, празник за македонските високошколски институции, но и драг настан во животот на Атанас и Славка Близнакови. На 18 април 1977 година, всушност, беа удрени темелите на оваа донација, кога на Седницата што ја водеше претседателот на Советот, Веселинка Малинска беше усвоена Одлуката за основање Фондација „Атанас Близнакоф“ за стипендирање на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кои покажуваат особени резултати во студиите, а немаат доволно материјални средства за школување.

Во уводниот збор на оваа значајна седница на Универзитетскиот совет, на која покрај членовите на Советот, претставници на средствата за јавно информирање, присуствуваа и донаторите Атанас и Славка Близнакови, претседателот Веселинка Малинска, меѓу другото рече дека сонародникот Атанас Близнаков, роден во селото Д’мбени, Костурско, живеел до скоро во Гери, Индијана, САД, сега жител на Скопје, во своето последно завештание и тестамент го доверува и го остава својот имот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со цел од него да се формира фондација за стипендирање на студенти.

Тоа била причината што во дневниот ред на таа седница на Универзитетскиот совет се најде на усвојување една, колку

дотогаш невообичаена, толку радосна и по многу нешта историска одлука. Пред Советот беше Предлог-одлуката за основање Фондација „Атанас Близнакоф“ за стипендирање на студенти, кои покажуваат особени резултати во учењето, а чии семејства не се во состојба да им пружат доволно материјални услови за студирање.

Овој чин, прв во повоената историја на нашиот млад универзитет, рече Малинска, има двојно значење:

Првото и основното значење е содржано во самата намена на фондацијата, во мотивите и желбите на сонародникот Атанас Близнаков да го помогне и стимулира она што денес за некој народ е од најдрагоцено и најпотребно – младината и знаењето. За македонскиот народ, кој за овие три децении од ослободувањето со успех надоместува сè она што во економиката, културата и цивилизацијата го има пропуштено – знаењето, претставува основен услов за неговата уште побогата и посреќна иднина. Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ игра единствена улога во создавањето на потребните високообразовни кадри за Социјалистичка Република Македонија, и во таа смисла Фондацијата „Атанас Близнакоф“ во него си го наоѓа своето вистинско место и својата вистинска функција.

Второто значење на овој чин произлегува од фактот што со него се создава една традиција во нашиот образовен и културен живот, традиција со која на недвосмислен начин се манифестира приврзанооста и љубовта на нашите сонародници

ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION “ATANAS BLIZNAKOFF”

The eighteenth day of April 1977 will be written with golden letters in the annals of the foundation “Atanas Bliznakoff”. On that day, the 148th plenary session of the Council of “Ss. Cyril and Methodius” of Skopje was held and it was a holy moment, a celebration for the Macedonian academic institutions, and a significant event in the life of Atanas and Slavka Bliznakov. In fact, on April 18, 1977 the foundation stone of this charitable organization was laid. At the session chaired by the Council’s President, Veselinka Malinska, a Decision was adopted on the establishment of the foundation “Atanas Bliznakoff”, to provide scholarships for students of the university of “Ss. Cyril and Methodius” of Skopje who achieved outstanding results in their studies, but who didn’t have enough money to pay for their education.

In addition to the Council members, this important meeting of the University Council was also attended by the donors Atanas and Slavka Bliznakov, as well as by the representatives of the media. In her opening address, President Veselinka Malinska underlined that our fellow countryman Atanas Bliznakov, born in the village of D’mbeni in the Kostur region, who had lived until recently in Gary, Indiana, USA, but was a resident of Skopje at that time, had, in his last will left and entrusted his property to the University of “Ss. Cyril and Methodius”, with the aim of establishing a foundation for providing scholarships to students.

That was the reason why such an unusual, but at the same time exuberant and in many ways a historic decision was put on the agenda of that session of the University Council. Before the Council was a draft-decision establishing the Foundation “Atanas Bliznakoff” to provide scholarships to students who had achieved outstanding results in their study but whose families had been unable to provide sufficient financial assistance for their education.

This act, which is the first in the post-war history of our fledgling University, said Malinska, has a double significance.

The first and primary importance is contained within the very purpose of the Foundation, in the motives and desires of our fellow compatriot Atanas Bliznakov to help and stimulate what today for each nation is the most precious and most needed – the youth and their knowledge. For the Macedonian people who, for the three decades since liberation, have been successfully making up what they have missed in regard to economy, culture and civilization - knowledge is an essential condition for their even richer and happier future. The University of “Ss. Cyril and Methodius” has played a unique role in creating university-degree human resources necessary for the needs of the Socialist Republic of Macedonia and in that sense the Foundation “Atanas Bliznakoff” finds its rightful place and its true function.

The second meaning of this act stems from the fact that it creates a tradition in our educational and cultural life, a tradition that

кон Македонија, кон својот народ. Уште повеќе што сонародникот Атанас Близнаков, како и најголемиот дел на македонските сонародници во странство, од мака ја напуштил својата родна земја и со мака се здобил со она што денес го завештува на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Кон оваа иницијатива, која Универзитетскиот совет со својот акт и формално и правно ја констатира, ќе можат да се приопишат, како што во Одлуката се предвидува, тоа и други личности и правни лица од земјата и од странство.

Во продолжение претседателот на Универзитетскиот совет информира дека во 1946 година била донесена одлуката за организирање на првиот македонски факултет, Филозофскиот факултет, кој во 1976 година ја одбележа својата триесетгодишнина како прва високошколска организација во Републиката, со што го одбележа почетокот на создавањето и на првиот македонски универзитет.

На овој историски факт се потсетуваме, рече Малинска затоа што во тие години, кога во тежки материјални и кадровски услови се отвораа првите факултети, од големо значење беше и помошта што за таа намена ја дадоа македонските сонародници, кои макотрпната историја на нашиот народ ги присили во одредено време да го организираат својот живот во прекуокеанските земји, Австралија, САД и Канада. Ова го спомнуваме во оваа прилика со цел да се изрази трајната благодарност на Универзитетот кон таквите патриотски и хумани акции на сонародниците, како и да се одбележи доследноста на една преданост, што има трајни основи во врските, создадени во овие години помеѓу СРМ и македонските сонародници во далечните земји во светот.

На крајот претседателот на Универзитетскиот совет Веселинка Малинска ги информира присутните за карактерот и решенијата во Предлог-одлуката кои произлегуваат од духот на завештанието и тестаментот, како и од интересите и потребите на Универзитетот и на студентите како корисници на стипендиите.

Потоа, пред да се отвори претрес по Предлог-одлуката за основање на фондацијата, му беше даден збор на основачот – Атанас Близнаков.

Во своето излагање доблесниот донатор и истакнат иселеник рече:

Драги братја и сестри Македонци

През времето кога јас се родив и пораснав, во Македонија немаше македонски училишта. Немаше ниту македонски литературен јазик. Затоа јас ќе ви говора на јазикот на кој свикнав да говора през целиот мој живот.

Дејноста на човекот ги определува неговите стремежи и идеали, дејноста го определува и патот по кој врви през неговиот живот; затоа јас сакам накратко да опиша минатото на мојот живот, а минатото на мојот живот е доказ и за животот на многу други Македонци како мене.

Роден сум и пораснат през најбурните и револуционерни времиња на нашиот македонски народ. Роден сум на 15 декември 1901 година во селото Д'мбени, Костурско, то е во југозападна Македонија.

Македонија во минатото создаде многу народни Македонци, кои обичае својот народ и жртвуваа свичко што може, многу жртвуваа даже и својот живот за доброто на својот народ... За да б'дат тија таква ги правеше нејзиното народно сознание, добрите мисли и чувства кон својот македонски народ, да и тој народ биде слободен, да и тој народ заживее мирен и творечки живот.

Ние постарите Македонци, кои се родивме и пораснавме под тежкото национално, икономическо и политичко робство, ние оште когато станавме да разбираме, сос правото нешто којто нија требаше да се запознаеме, таква беше голотијата и тежкото национално и политическо робство.

Икономическиот и политически гнет, како и националното робство, не застави многу од нас, оште на млади години да напустиме родниот ни крај, да се одделиме од мајка и от датко, да се одделиме од свичко мило и драго, и отидовме во далечна Америка, за да трсиме парче хлеб, за да трсиме

manifests, in the straightforward way, the love and devotion of our expatriates to Macedonia, to their people. Even more this is important because our compatriot Atanas Bliznakov, as well as most Macedonian compatriots abroad, left his homeland due to hardship and gained all his assets through hard work. Today he bequeaths all his earnings to the University of "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje. This initiative, which the University Council has hereby formally and legally established, could also be joined by other persons and institutions of the country and abroad as it is envisaged in the Decision.

In the further course of this session, the president of the University Council informed that in 1946 a decision was adopted to establish the first Macedonian faculty, the Faculty of Philosophy, which marked its thirtieth anniversary in 1976 as the first higher educational organization in the country, marking at the same time the establishment of the first Macedonian University.

We remind ourselves about this fact, stated Malinska, because in those years when the first faculties were opened under difficult conditions both from the aspect of finance and personnel, the assistance which the Macedonian compatri-

ots provided to this purpose was of significant importance since they were forced, following the arduous history of our nation, to organize their lives in overseas in Australia, the U.S. and Canada for a period of time. We underline this fact on this occasion to express the undying gratitude of the University to such patriotic and humane actions of our compatriots, and to mark the consistency of devotion which has lasting and strong bases in the relationships developed in recent years between SRM and the Macedonian expatriates in distant countries all over the world.

At the end, the president of the University Council, Mrs. Veselinka Malinska, informed the participants about the nature and solutions contained in the draft-decision arising from the spirit of the Bliznakov's bequest and will, as well as from the interests and needs of the University, and students as recipients of scholarships.

Then, before commencing discussion on the draft-decision on establishing the foundation, the floor was given to its founder - Atanas Bliznakov.

In his presentation, our noble donor and prominent expatriate said:

Дел од присутните на Универзитетскиот совет при основањето на Фондацијата / Some of the University Council's members attending the ceremony of establishment of the Foundation

подобар и сносен живот; през месец декември 1920 година и јас отидов во Америка... Оште во младите ни детински години нија вкусивме горчивините на емигрантскиот живот. Благодарение на добрите услови кои ни ги даваше нашето второ отечество Америка, и нија Македонците во Америка можевме да организираме наши македонски народни дружества, и през тија народни дружества нија развивавме нашето македонско народно чувство и единство, през тија народни дружества нија развивавме нашите социјални и културни нужди.

При све што отидовме во далечна Америка, нија не заборавивме дека оставивме наши братја и сестри, нија не заборавивме дека оставиме нашиот македонски народ... да биде под тешкото национално и политическо робство. Тија мисли и чувства не правеа оште повеќе да се приврземе кон нашиот нещаствен македонски народ, тоа не накара некои од нас да се организираме во македонски народни организации, през тија народни организации да се бориме за национална, икономическа и политическа слобода на нашите народи во Македонија.

Како през Втората светска војна, така и след војната нашите прогресивни организации во Америка направие многу за доброто на нашите народи во Македонија; през Втората светска војна кога нашите народи во Македонија заедно сос свите братски југословенски народи се бореа за живот или смрт, против најголемиот враг на човештвото – германските и местни фашисти, нија бевме на страната на нашите прогресивни народи, и му помагавме сос свичко што можевме.

Нија верните и честни Македонци во Америка и Канада се боревме и оште се бориме против фалишивите клевети и пропаганди на ренегатите и измениците на македонското национално, ослободително дело, кои ренегати со свои лични амбиции и интереси работат за интересите на чуждите шовинистически пропаганди и интереси, против интересите на македонскиот народ.

Драги братја и сестри Македонци, целиот мој живот јас го посветив на маке-

донското национално ослободително движење, и во националните и политически борби на нашите народи. За да б'да таков ме правеа стремежите и идеалите на нашиот македонски народ, тешкиот робски живот кој и јас го чувствував, дека и јас заедно сос тој народ се родив и пораснав под тешкото национално робство, дека и јас заедно сос тој народ чувствував маките и страданијата; дека и јас се борев и мечтаев за слободата и правдата на македонскиот народ. Тоа ме правеше да го имам при срце мојот македонски народ.

Ас сум щчаслив, дека доживеав за да вида македонскиот народ во тој дел на Македонија, да се радва на слобода и независност, да гради и создава своја народна историја, своја народна култура и прогрес, и да говори на убавиот македонски литературен јазик.

Драги братја и сестри Македонци, на таја прослава јас дојдов тука, да прдам на мојот народ свичко којто јас со труд и достоинство можев да го спечала през мојот живот. Денес на таа прослава, нија турваме основите на Фондацијата при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, која Фондација ќе служи за да помага на студенти кои имаат желание и волја да учат, а немаат можност, немаат средства да се подржават.

Мили студенти, мојот скроман подарок не е голема помош, туку моите мисли и намерение, моите добри чувства кон нашиот мил македонски народ, нека да се вд'хнат во вашите души и срца, нека да се вд'нат и во душиите и срцата на целиот македонски народ, да и вија како мене мислите и работите за општото добро на нашиот народ, само тогава ќе има љубов и единство меѓу нашиот народ, само така ќе има оште поголем прогрес и напредок.

Мили студенти, иднината на македонската народна република, иднината на нашиот македонски народ, главно, зависи од вас – вие сте кои ќе го држите кормилото на прогресот и напредокот на нашиот народ; мојот завет кон вас е да вија винаги мислите, а така да мисли и целиот македонски народ, шчо нија ќе можеме да

My dear Macedonian brothers and sisters, When I was born and growing up, there were no Macedonian schools in Macedonia. Moreover, there was no Macedonian literary language. Therefore, I am going to address you in the language I've been using all my life.

The activity of any man is determined by his aspirations and ideals; this activity also determines the path he will take throughout his life; therefore, I would like to briefly describe the background of my life, since the background of my life is also a testament to the lives of many other Macedonians like me.

I was born and raised during the most turbulent and revolutionary periods of our Macedonian people. I was born on December 15, 1901 in the village D'mbeni, in the Kostur region, in the southwestern part of Macedonia.

In the past, Macedonia has given birth to many Macedonians who loved their people and sacrificed everything they could, they sacrificed a lot, it could be said, and they were even willing to give their lives for the well-being of their nation. It was a result of their awareness that they were Macedonians and their good thoughts and feelings towards the Macedonian people that they also wanted them to be free to pursue a peaceful and creative life.

We, the older Macedonians, who were born and grew up under tough national, economic and political slavery, began to comprehend things but the first thing we needed to know was the poverty and difficult national and political slavery.

The economic and political oppression, as well as national slavery, made many of us leave our native places at an early age, separate from our mothers and fathers, separate from our closest and beloved to go far off America in search of a slice of bread, to seek a better and more tolerable life. In the month of December 1920 I also went to America... Even at our young age we felt the bitterness of the emigrant life. Thanks to the favourable conditions that our second homeland America provided to us, we the Macedonian people in America organized our national Macedonian associations through which we could develop our national Macedonian feeling

and unity, and through these national associations and societies we developed our social and cultural needs and satisfied them.

Those thoughts and feelings made us more determined to become closer to our honourable Macedonian people.

Although we went to distant America, we didn't forget that we had left our brothers and sisters, we didn't forget that we had left our Macedonian people ... suffering burdensome national and political oppression. These thoughts and feelings made us even more loyal to the Macedonian people. It made some of us organize national Macedonian organizations, and fight through these national organizations, for the national, economic and political freedom of our people in Macedonia.

We, the loyal and honest Macedonians in America and Canada, have fought and are still fighting against fake defamation and propaganda of the renegades and revisionists of the Macedonian national and liberation commitments, that, for their own personal ambitions and interest, are working for the interests of the foreign chauvinistic propaganda and interests against the interests of the Macedonian people.

My dear Macedonian brothers and sisters, I have dedicated my whole life to the Macedonian national liberation movement, and to the national and political struggles of our peoples. I was inspired by the commitment and ideals of our Macedonian people, by the burdensome slavery that I had experienced, since I was born among this people and I grew up under the burdensome national oppression. I had felt their plight and suffering; and I fought for and dreamt about freedom and justice for the Macedonian people. It made me hold the Macedonian people in my heart.

I am more than happy that I have lived to see how the Macedonian people in that part of Macedonia are satisfied and rejoice in freedom and independence, how they are building their national history, their culture and progress, and how they speak the beautiful, Macedonian literary language.

My dear Macedonian brothers and sisters, I came here to this celebration to hand over to my

направиме за обштитото добро на нашиот македонски народ, што добро ќе можиме да направиме за македонската народна република, а не да очекуваме што ќе направи македонската република за нас.

Драги Македонци, нашиот народ сос векови се борел за слободата и правдата на нашите народи, многу от тија Македонци дадоа свичко што имае, дадоа и својот живот, затова драги братја Македонци, и нија треба да работаме и да помагаме за подобар прогрес и напредок во Република Македонија, така нија ќе исполниме заветите на нашите постари поколенија, така нија ќе поддржаме стремежите и идеалите на нашите дедовци и татковци, на нашите братја и сестри, кои заедно сос нашите братја југословенските народи пролее својата крв, дадоа својот живот за слободата и правдата на своите народи во Југославија.

Моите најголеми желби се да таа фондација б'ди поддржана и од други македонски добродетели како мене, таа Фондација да б'ди поддржана от нашите колективни претпријатија и задруги, за да може Фондацијата да има поголем прогрес и напредок, ќе биде во полза на нашиот македонски народ.

Сос тоа јас завршувам драги братја и сестри и ви пожелувам свичко најубаво, рече Атанас Близнаков.

Искажувајќи ја благодарноста од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ на донаторот, ректорот на Универзитетот, Бранко Трпеновски, истакна дека сите вработени во оваа институција ќе се залагаат Фондацијата да ги реализира своите високи цели и да го најде вистинското место во високошколското образование.

Од името на Матицата на иселениците од Македонија, претседателот Живко Василевски, истакнувајќи го вонредното значење на Фондацијата, меѓу другото, рече дека денес присуствуваме на еден свечен чин, кога првпат се формира фондација за помагање на талентирани студенти, под името „Атанас Близнаков“.

Понатаму Живко Василевски изнесувајќи подробности од биографијата на со-

народникот Близнаков го истакна неговото интересирање за слободниот дел на Македонија, неговите посети заедно со својата сопруга Славка во 1958 година, во 1968 година и сега кога дефинитивно решиле да станат жители на главниот град на СР Македонија, Скопје.

Атанас Близнаков – подвлече претседателот на Матицата – беше опседнат од мислата да направи нешто со кое ќе може да ѝ биде уште пополезен на татковината и на својот македонски народ. Така се роди иницијативата за основање на Фондацијата за помагање талентирани студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, која денес и се инаугурира.

Од името на младината на Универзитетот, пак, Одлуката за формирање на Фондацијата ја поздрави студентката Јелена Димитријевиќ.

Откако беше образложена содржината на Одлуката, членовите на Советот го прифатија овој значаен документ за Фондацијата кој гласи:

Врз основа на член 36 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Универзитетскиот совет, на 148-та седница одржана на ден 18.04.1977 година донесе Одлука за основање Фондација „Атанас Близнаков“ на Универзитетот во Скопје;

Сонародникот Атанас Близнаков од Гери – Индијана, САД, сега живее во Скопје, изразувајќи ја поврзаноста и љубовта кон својата татковина и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со последното завештание и тестамент остава средства за основање фондација за стипендирање на студенти кои покажуваат особени резултати во студиите;

До стапувањето на сила на тестаментот и последното завештание на Атанас Близнаков, висината на средствата ќе ги одредува именуваниот;

Со средствата на Фондацијата ќе управува и политиката на инвестирањето ќе ја контролира Советот на фондацијата, кој го сочинуваат тројца постојани членови и тоа: Атанас Близнаков, Димче Стојанов – Мире и Томе Буклески, како и

people everything that I have earned throughout my life by working hard and with dignity. Today, at this celebration, we lay the basis for the Foundation at the "Ss Cyril and Methodius" University with the aim of assisting those students who have a desire and willingness to learn and study but don't have opportunities, don't have any means to support themselves.

My dear students, my humble gift is not of considerable assistance, but let my thoughts and intentions, my good feelings toward our Macedonian people, invigorate your souls and hearts, let them penetrate in the souls and hearts of the Macedonian people too, so that you can think and work for the common good of our people as I do, because only then will there be love and unity among our people, only then will there be even greater progress and prosperity.

My dear students, the future of the Macedonian People's Republic, the future of our Macedonian people, depends mostly on you - you are the ones who will hold the wheel of progress and development of our nation; my vow to you is that you should always think so, and that each Macedonian should think so, that we should think about what we can do for the common good of our Macedonian people, what good we can do for the Macedonian People's Republic; not ask what the Macedonian Republic can do for us.

My dear Macedonians, our people have fought for centuries for the freedom and justice of our people, and many of those Macedonians have given everything they had, even their own lives. Therefore, my dear brothers, my dear Macedonians, we need to work and help each other for better progress and prosperity in the Republic of Macedonia. That's how we will fulfil the vows of previous generations, that's how we will support the aspirations and ideals of our grandfathers and fathers, our brothers and sisters who, together with the Yugoslav nations, shed their blood, gave their life for the freedom and justice for all the peoples of Yugoslavia.

My greatest wish is that this Foundation be supported by other Macedonian benefactors like me, by our collective enterprises and cooperatives so that the Foundation may achieve more

progress and prosperity, and be for the benefit of our Macedonian people.

I will end my address, my dear brothers and sisters, wishing you all the best." said Atanas Bliznakov.

On behalf of the University of "Ss. Cyril and Methodius", Mr. Branko Trpenovski, Rector of the University, expressed gratitude to the donor, underlining that all employed at this institution would make efforts so that the Foundation could realize its lofty goals and find its right place in the Macedonian academic world.

On behalf of the Matica, President Živko Vasilevski emphasized the outstanding importance of the Foundation, saying, among other things, that, *Today we attend a solemn event when a foundation under the name "Atanas Bliznakoff" is established for the first time to support talented students.*

Continuing, Mr. Živko Vasilevski presented details about the biography of our compatriot Bliznakov, expressing his interest in the liberated part of Macedonia, referring to his visits, together with his wife Slavka, in 1958 and in 1968 when they decided to become residents of Skopje, the capital of the Socialist Republic of Macedonia.

Atanas Bliznakov, underlined the President of Matica, was obsessed by the desire to do something and be even more productive to his motherland and his Macedonian people. That is how the initiative was born to establish a foundation to financially support talented students of the "Ss Cyril and Methodius" University. This foundation is being inaugurated today.

On behalf of the young students at the University, the Decision on establishing the Foundation was welcomed by student Jelena Dimitrijevič.

After the content of the Decision was explained, the members of the Council adopted this important document for the Foundation that reads:

Pursuant to Article 36 of the Statute of the "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje, the University Council, at its 148th meeting held on 18 April 1977, adopted a Decision to

4 изборни членови именувани од Универзитетскиот совет со мандат од 2 години;

Сите членови на Советот на фондацијата ќе работат без надоместок;

На Фондацијата можат да ѝ пристапуваат и други физички и правни лица од земјата и од странство;

Правата и обврските на новите членови на Фондацијата ќе се регулираат со актот за прифаќање на нивното членство.

Врз основа на оваа Одлука и последното завештание и тестаментот на Атанас Близнаков, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје треба да изготви Правилник на Фондацијата „Атанас Близнакоф“.

Свеченат аинаугурација на новоформираната Фондација заврши со свечен коктел што за сонародникот Атанас Близнаков, неговата сопруга Славка и за многубројните присутни гости и членови на Универзитетскиот совет го приреди Универзитетот.

Во врска со Фондацијата „Атанас Близнакоф“ на 22.IX.1978 година, е составен записник пред Општинскиот суд Скопје I – Скопје а, е заверен под Р. бр. 123/78, т.е. составен по барање на Атанас Близнаков, од Гери, Индијана, САД, сега жител на град Скопје – СР Македонија, државјанин на Соединетите Американски Држави, по народност Македонец, за во судот да предаде тестамент на чување.

Идентитетот на завештателот Атанас Близнаков е утврден преку патната исправа – пасош на име Атанас Близнаков под број 02439565, издаден во град Чикаго – САД на ден 4 октомври 1976 година. Тој во судот предаде писмен тестамент составен пред сведоци, при што судот констатира дека писмениот тестамент е предаден отворен. Содржината внесена во тестаментот е пишувана на машина на шест страници бела машинска хартија, а напишана на македонски јазик.

Исто така, од страна на завештателот е предаден идентичен примерок од тестаментот, составен пред сведоци, а содржината во овој примерок на тестаментот на

пет страници на бела машинска хартија е напишана на англиски јазик.

Тестаментот своерачно пред судот е потпишан од страна на завештателот и од страна на присутните сведоци при неговото составување.

Идентитетот на сведоците присутни при составување на тестаментот од страна на судот е утврден и тоа: На сведокот Димче Стојанов – Мире преку лична карта Рег. бр. 13742/74 издадена од СВР Скопје, на сведокот Иво Пухан, преку лична карта Рег. бр. 121950/68 издадена од СВР Скопје и на сведокот Трајан Бендевски, преку лична карта Рег. бр. 107197/67 издадена од СВР Скопје.

Тестаментот составен пред сведоци на македонски јазик и идентичниот примерок од тестаментот составен на англиски јазик, кој е доверен на чување на Општинскиот суд Скопје I – Скопје, е примен лично од завештателот Атанас Близнаков, ставен во посебна обвивка и потоа запечатен со тркалест печат на Општинскиот суд Скопје II – Скопје.

На тој начин тестаментот во писмена форма составен пред сведоци на македонски јазик и идентичниот тестамент составен на англиски јазик е предаден во Општинскиот суд Скопје I доверен на чување во истиот суд.

Советот на Фондот „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на својата редовна седница одржана на 23.VII.1982 година, донесе Одлука за регистрирање на Фондацијата „Атанас Близнакоф“, како и за изготвување на печат и штембил.

Така, во Одлуката се вели дека треба да се изврши регистрирање на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ во судските книги и регистри и да се изготви тркалест печат и штембил според Правилата на Фондацијата „Атанас Близнакоф“.

Во текот на дваесетина години Фондацијата се раководеше со почетните правила. Меѓутоа, со текот на времето, во чекор со новите општествени трансформации, а врз основа на точка В од Одлуката за основање Фонд „Атанас Близнакоф“ на

establish the "Atanas Bliznakoff" Foundation at the University of Skopje.

Our fellow citizen Atanas Bliznakov, from Gary - Indiana, USA, who lives in Skopje today, expressed his connection and love for his homeland and the "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje providing funds, with his last will and testament, for establishing a foundation to offer scholarships to students who show outstanding results in their studies;

Atanas Bliznakov will determine the amount of the funds himself until his last will and testament are enacted.

The Council of the Foundation shall manage the funds and the policy of investing. This Council consists of three permanent members: Atanas Bliznakov, Dimče Stojanov-Mire, and Tome Bukleski, as well as four elected members appointed by the University Council for a term of 2 years;

All members of the Foundation's council shall work without any compensation;

Anyone from the country and abroad may become signatories to this Decision, i.e. members of this Foundation;

The rights and obligations of new members of the Foundation shall be regulated by the act of accepting their membership.

Based on this Decision and the last will and testament of Atanas Bliznakov, the "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje should prepare a Rule Book of the Foundation "Atanas Bliznakoff".

The solemn inauguration of the newly formed Foundation ended with a cocktail party to honor our compatriot Atanas Bliznakov. His wife Slavka and many other guests and members of the University Council attended, and were hosted by the University.

In connection with the Foundation "Atanas Bliznakoff", the minutes were submitted to Municipal Court Skopje 1 – Skopje, on September 22, 1978, and was entered into the court files under No. 123/78. The minutes were made at the request of Atanas Bliznakov from Gary, Indiana, a resident of the City of

Skopje –SRM at that time, who was a U.S. citizen, but Macedonian by birth. Together with these minutes, his testament was also handed over to the Court to be kept there.

The identity of the legator Atanas Bliznakov was established on the basis of his travel document – his passport in the name of Atanas Bliznakov, No. 02439565, issued by the city of Chicago - United States, on 4 October 1976. He handed the court his written testament made before witnesses, and the Court concluded that the written testament was received in open form. The content entered in the testament was written by a typewriter, on 6 pages of white writing paper, in Macedonian.

In addition, one identical copy of the testament, written on five pages of white writing paper, but in English, was made before witnesses and it was also handed over to the Court by the legator.

The testament was signed both by the legator and the witnesses present when it was written.

The Court also established the identity of the witnesses present at the writing of the testament as follows: the witness Dimče Stojanov-Mire, by ID No. 13742/74 issued by the Ministry of the Interior, Skopje Sector; witness Ivo Puhan, ID No. 121950/68 issued by the Ministry of the Interior, Skopje Sector; and witness Trajan Bendeovski, ID No. 107197/67 issued by the Ministry of the Interior, Skopje Sector.

The testament, made before the witnesses in the Macedonian language, together with one equivalent copy of the testament in English, was entrusted to the Municipal Court Skopje 1 – Skopje to be kept there. The testament was handed over by legator Atanas Bliznakov, and was then placed in a separate folder with the round seal of the Municipal Court Skopje 1 - Skopje

In this way the testament, written in the Macedonian language and one equivalent copy written in English before witnesses, was entrusted to Municipal Court Skopje 1 to be kept there.

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје донесена на 148-та седница на Универзитетскиот совет од 18.IV.1977 година, Универзитетската управа на 16-та седница одржана на 6.II.1996 година донесе Правилата за измени и дополнувања на Правилата на Фондот „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

Во документот се вели дека во целиот текст на Правилата на Фондот „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Кирил и Методиј“ – Скопје бр. 03-3302/1 од 23.XII.1982 година, пред зборовите „Кирил и Методиј“ се додава кратенката „Св.“;

Насекаде во текстот на Правилата, зборовите „Универзитетски совет“ се заменуваат со зборовите „Универзитетска управа“;

Во членот 5, став 2, името и презимето Димче Стојанов – Мире се заменува со името и презимето Славе Николовски – Катин;

Во членот 5, став 2, по зборовите „четири членови избрани од Универзитетскиот совет“, се додаваат зборовите „и тоа: ректор, проректор, генерален секретар и претседател на Матицата на иселениците од Македонија“;

Во членот 15, зборовите „Југобанка со седиште во Скопје“ се заменуваат со зборовите „Банка за надворешна трговија а.д. со седиште во Скопје“.

Во истиот член се додава втор став кој гласи:

Врз основа на член 5 од Законот за санација и реконструирање на дел од Законот на Република Македонија, сервисирањето на девизните штедни влогови во име и за сметка на Банката за надворешна трговија а.д. Скопје, ќе ги врши Македонска банка а.д. Скопје („Сл. весник на Република Македонија“ бр. 14/95);

Во членот 18. зборот „Југобанка“ се заменува со зборовите „Македонска банка а.д. Скопје“.

Овие Правила влегуваат во сила со нивното донесување.

Исто така, врз основа на член 76 од Законот за здруженијата на граѓани и за фон-

дациите („Сл. весник бр. 31/98), Советот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на седницата од 03.12.1998 година донесе Одлука за усогласување на Правилата на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје со одредбите од Законот за здруженијата на граѓани и за фондациите. Во неа се вели дека треба да се изврши усогласување на Правилата на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје со одредбите од Законот за здруженијата на граѓани и за фондациите;

Усогласувањето да се изврши со изготвување Статут на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во кој ќе бидат преземени одредбите од Правилата на Фондот кои не се во спротивност со одредбите од Законот за здруженијата на граѓани и за фондациите и дополнети со одредбите предвидени во чл. 37 од Законот;

Да се донесе Програма за остварување на целите на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;

Актите од член 2 и член 3 да ги изготви стручната служба а на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и да се поднесат на усвојување до Советот, односно до Управниот одбор на Фондацијата;

Одлуката стапува во сила со денот на донесувањето.

Како резултат на тоа, а врз основа на член 5, член 37 и член 76 од Законот за здруженијата на граѓани и за фондациите („Сл. весник на РМ“ бр. 31/98) и Одлуката за основање Фонд „Атанас Близнакоф“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на 148-та седница на Универзитетскиот совет (Универзитетската управа), одржана на 18.04.1997 година, Управниот одбор на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата од 03.12.1998 година го донесе Статутот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“.

Веселинка Малинска ја отвора седницата / Veselinka Malinska opened the session

Дел од присутните при формирањето на Фондацијата / Some of those present at the establishment of the Foundation

УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Фондацијата „Атанас Близнаков“ е формирана на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е првиот државен универзитет во Република Македонија. Тој е формиран во 1949 година со три факултети. Меѓутоа, денес тој претставува заедница на 21 факултет, 5 научни институти и 11 придружни членки од кои 4 се јавни научни институти, а неговата дејност е уредена со Законот за високото образование и со Статутот на Универзитетот. Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Скопје развива студиски програми во сите научни области - општествените, техничките, природно - математичките, медицинските, биотехничките и во уметностите, а истражувачката работа, освен на факултетите, се одвива и на научните институти во состав на Универзитетот. Сликата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, конкретно, може да се претстави низ следниве бројки: во наставно - образовниот процес на сите факултети се вклучени околу 50.000 студенти од Република Македонија во сите циклуси на студии, како и повеќе од 700 странски студенти, а над 2.700 наставно - научни и соработнички кадри го изведуваат наставно - образовниот и научниот процес на факултетите и институтите. Во досегашниот развој на Универзитетот се создадени над 126.000 високостручни кадри, над 5.300 магистри и специјалисти и над 2.700 доктори на науки од сите наставно - научни области. Во вкупната дејност на Универзите-

тот посебен белег имаат спортските, уметничките, информативните, рекреативните и други активности организирани во разни друштва, сојузи, клубови и слично. Се чини најистакната манифестација, секако е Семинарот за македонски јазик, литература и култура, која се одржува секоја година во текот на август, во Охрид. Семинарот има над тридецениското континуирано егзистирање и стана познат славистички пункт, респектиран во научната јавност ширум светот.

Почетоците на Семинарот, кој е во организација на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје, се поврзани со 1968 година, кога тој ја започнува својата мисија за изучување и ширење на македонистиката. На првиот семинар имаше само 21 учесник од 12 странски земји. Во понатамошниот период интересот за учество на оваа манифестација постојано расте. Така, во 1978 година кога се одбележуваше една деценија од неговото одржување учествуваа 124 слависти од 25 странски земји.

Предавањата, пак, што се одржуваат се од областа на македонската лингвистика, филологија, историја на литературата, етнологијата, фолклорот, музиката, сликарството, театарот, а ги одржуваат еминентни познавачи од односните области.

И содржините на Семинарот се дополнуваат со разговори со членови на писателската асоцијација, промоција на најнови изданија, присуство на филмски проекции, театарски претстави, посета на фестивали и слично со што им се овозможува на учесниците поширока и поразно-

“SS. CYRIL AND METHODIUS” UNIVERSITY IN SKOPJE

The Foundation “Atanas Bliznakoff” the first donation of its kind, was formed at the “Ss. Cyril and Methodius” University in Skopje, the first state University in the Republic of Macedonia, founded in 1949, initially with three faculties.

Today, however, the University represents a functional community of 21 faculties, 5 research institutes and 11 accompanying members. Its activities are regulated by the Law on Higher Education and the Statute of the University. The “Ss. Cyril and Methodius” University develops study programs in all scientific fields - social, technical, natural sciences,

mathematics, medical, bio technical sciences and arts, whereas the research work, in addition to the faculties, is also carried out in the independent research institutes as an integral part of the University.

Nowadays, the illustration of “Ss. Cyril and Methodius” University through figures is as follows: around 50.000 enrolled students from the Republic of Macedonia in all cycles of studies, as well as over 700 foreign students; over 2.700 teaching, research and associate academic staff at the faculties and at the institutes. More than 126.000 have graduated as highly professional staff, i.e. got their Bachelor degree; over 5,300 candidates obtained Master’s degree, while more than 2,700 have got their doctoral degree in all teaching and scientific fields. The overall activities of the University are featured by the sports, artistic, informative, recreational and other activities organized within many associations, clubs etc.

However, the Seminar on the Macedonian Language, Literature and Culture is the major annual event that takes place during the month of August in Ohrid. It has a continual history of more than three decades, and has become a famous Slavonic benchmark respected by the whole scientific world.

The beginnings of the Seminar, organized by the University “Ss. Cyril and Methodius” from Skopje, date back from 1968, the year in which it started its mission committed to the research and dissemination of Macedonian linguistics. In the first Seminar there were only

Близнаков меѓу своите студент / Bliznakov among his students

видна комуникација со македонскиот јазик.

Приемот на учесниците на Семинарот за македонски јазик, литература и култура се одвива врз основа на меѓународните и универзитетските конвенции за соработка на Република Македонија и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје со стран-

ските земји и нивните матични универзитети. Учесниците на Семинарот имаат можност да продолжат да го изучуваат македонскиот јазик во своите земји бидејќи во над 20-тина земји во светот постојат лекторати и катедри каде се предава овој јазик и литература.

Атанас Близнаков со блиски роднини и пријатели од Д'мбени / Atanas Bliznakov with some close relatives and friends from D'mbeni

21 participants from 12 countries. In the subsequent period the interest for taking part in this event was continuously increasing. Thus, in 1978, the 10-anniversary of its establishment, the Seminar was attended by 124 Slavists from 25 countries.

The sessions cover the fields of the Macedonian linguistics, philology, literary history, ethnology, folklore, music, art, theatre, and are held by eminent experts from these fields.

The Seminar is supplemented by activities such as discussions with members of the Association of Writers, promotions of latest publications, film projections, theatrical performances, visits to festivals, etc. This way the

participants have an opportunity for a wider and more diverse communication with the Macedonian language.

The participants for the Seminar for Macedonian language, literature, and culture are selected in accordance with the international conventions for cooperation signed between the University "Ss. Cyril and Methodius" from Skopje and the other universities from abroad. The participants are given the opportunity to continue studying Macedonian language in their home countries, since the courses on Macedonian language and literature are instructed and taught in university departments of more than 20 countries worldwide.

Промоција на монографијата „Атанас Близнаков“ / Promotion of the monograph "Atanas Bliznakov"

Св. Кирил и Методиј / Ss. Cyril and Methodius

Македонска резба / A Macedonian woodcarving

ПОСТОЈАНИ ЧЛЕНОВИ НА ФОНДАЦИЈАТА

Советот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, веднаш по формирањето презеде низа активности. Така на 14.11.1977 година во Ректоратот се одржа седница на која првпат се разгледуваа молбите на кандидатите за стипендии на фондацијата „Атанас Близнакоф“ за редовни студенти на факултетите на Универзитетот, и тоа: 10 стипендии на редовни студенти по македонски јазик, национална историја, медицина, новинарство, археологија, историја на уметноста и математика и 2 стипендии за редовни студенти на постдипломски студии по македонски јазик. Се пријавија вкупно 13 кандидати. Од областа на медицинските науки 7 кандидати, историја на уметноста 3 кандидати, математика 1 кандидат, историја 1 кандидат, новинарство 1 кандидат.

Советот сметаше дека релативно малиот број пријавени кандидати се должи на недоволната информираност на студентите и заклучи во иднина на конкурсот да му се даде поголем публицитет. Исто така, беше решено да се разговара со деканите на факултетите за што подобро запознавање на студентите со условите и можностите што ги пружа Фондацијата.

По деталното разгледување на секоја од молбите Советот додели 6 стипендии, и тоа на:

- Виолета Илиева, од Математичкиот факултет;

- Гоце Ристовски, од Факултетот за новинарство;
- Стојче Наумовски и Виолета Тимова од Филозофскиот факултет;
- Киро Бајатов и Голубе Јаневски од Медицинскиот факултет.

Бидејќи на конкурсот не се јавија кандидати за постдипломски студии на македонски јазик, Советот реши да го остави отворен конкурсот до 15 јануари 1978 година и да додели две стипендии за македонски јазик и национална историја.

Меѓутоа, денес Фондацијата „Атанас Близнакоф“, која е прва од ваков вид во Република Македонија, предизвикува големо интересирање меѓу студентите, во јавноста во Републиката и сред македонското иселеништво во прекуокеанските земји. Таа, во прв ред, е гордост на донаторите Атанас и Славка Близнакови и претставува подарок за младината и за Македонија, но и поттик за другите добротвори, без разлика каде живеат, да го помогнат побрзиот економски и културен развој на својата Татковина.

Формирањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ претставува не само завештание и животна ориентација на познатиот македонски хуманист Атанас Близнаков и неговиот сопатник Славка, туку и светол пример за највисоката просветна институција во Македонија – Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

За основањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“, секако, најзаслужни се Димче

PERMANENT MEMBERS OF THE FOUNDATION

The Council of the Foundation “Atanas Bliznakoff” at the University of “Ss. Cyril and Methodius” took over a range of activities immediately after it was established. On November 12, 1977 they held a meeting at the Rector’s Office to review the applications of candidates for scholarships from the Foundation “Atanas Bliznakoff” for full-time students at the University, as follows: 10 scholarships for full-time students of the Macedonian language, national history, medicine, journalism, archeology, history of the arts and mathematics, and 2 scholarships for full-time postgraduate students of the Macedonian language. A total of 13 candidates applied: seven candidates from the medical sciences, 3 candidates from the history of art, and one candidate from each field of mathematics, history, and journalism.

The Council concluded that the relatively small number of applicants was due to insufficient information to students so it was decided that in future the call for applications should be given greater publicity. It was also decided that the deans of the faculties should be consulted in order to inform students better about the conditions and opportunities that the Foundation provided.

After detailed review of each of the applications, the Council allocated 6 scholarships, as follows to:

- Violeta Ilieva, Faculty of Mathematics;
- Goce Ristovski, Faculty of Journalism;
- Stojče Naumovski and Violeta Timova from the Faculty of Philosophy;

- Kiro Bajatov and Golube Janevski from the Medical Faculty.

Since there was no application for scholarships for postgraduate studies of the Macedonian language, the Council decided to leave the call open until January 15, 1978 and to award two scholarships for the Macedonian language and national history respectively.

Today the Foundation “Atanas Bliznakoff”, which is the first of its kind in Macedonia generates great interest among students, the public in the Republic, and Macedonian emigrants overseas. It, above all, is the pride and joy of its donors Atanas and Slavka Bliznakov; a present for the youth and for Macedonia, but also an incentive for other benefactors, no matter where they live, to assist in speeding up economic and cultural development in their country.

The establishment of the Foundation “Atanas Bliznakoff” is not just a legacy and life focus of the well-known Macedonian humanist Atanas Bliznakov and his life-time companion Slavka, but it is also a striking example for the highest educational institution in Macedonia – the University of “Ss. Cyril and Methodius”.

The most creditable persons for the establishment of the Foundation “Atanas Bliznakoff” were, of course, Dimče Stojanov-Mire and Tome Bukleski who, together with Atanas Bliznakov, conceived and supported the idea of establishing this Foundation. Therefore, they became the first life-long members of the Foundation. As presidents of the Matica of Macedonia, they worked hard to realize their

Стојанов – Мире и Томе Буклески, кои заедно со Атанас Близнаков ја осмислија, ја поддржаа идејата и ја формираа Фондацијата. Со тоа тие станаа и првите доживотни членови на Фондацијата. Како претседатели на Матицата на иселениците од Македонија, тие вложија усилби да се реализира идејата за основање фондација. Тие со својот коректен, исправен и патриотски однос, придонесоа Атанас Близнаков да дојде во Македонија и да основа фондација.

По смртта на Димче Стојанов – Мире, од 1991 година за постојан и доживотен член е избран Славе Николовски – Катин, а по смртта на Атанас Близнаков во 1998 година, за постојан и доживотен член е избрана Славка Близнакова.

Димче Стојанов – Мире е роден на 10.10.1910 година во Прилеп. Завршил Филозофски факултет – група историја во Белград 1935 година. Тој бил учесник во НОБ и член на СК од 1941 година.

Во животот се наоѓал на следниве работни места и должности:

Во виорот на војната активно учествувал во Прилеп и пошироко во Македонија. Тој е еден од видните борци од Прилепско и виден деец во Македонија. Уште во војната бил професор во гимназиите во Пеќ, во Кратово и во Ловеч. По војната бил на раководни места меѓу кои, шеф на Кабинетот на Владата; потпретседател на Планската комисија, директор на ПТТ – Скопје; министер за просвета на НРМ; претседател на Народното собрание и на Одборот за просвета; директор на Државниот архив на СРМ; директор на Архивот на Македонија и други функции, а во пензија отишол на 31.10.1980 година.

Димче Мире бил: народен пратеник на АСНОМ, член на Президиумот на АСНОМ, член на Сојузниот одбор на ССРНЈ, член на Архивскиот совет на Југославија, член на Републичката комисија за верски прашања на СРМ, член на Народниот фронт и на Главниот одбор на ССРНМ, претседател на Друштвото на историчарите на Македонија, пратеник на Собрани-

ето на СРМ, член на Советот на Институтот за национална историја и др.

Исто така, покрај другото, бил член на Народниот фронт, а потоа на Главниот одбор на ССРНМ; претседател на Матицата на иселениците од Македонија од 1951 до 1962 година; претседател на Советот на Ансамблот „Танец“; претседател на Друштвото на архивските работници на Македонија, а бил именуван за член на Универзитетскиот совет во Скопје и член на Советот за просветни прашања на малцинствата при Сојузниот извршен совет.

Одликуван е со Орден на Републиката со сребрен венец. Орден Братство и единство II ред. Орден заслуги на народот III ред, и Орден на трудот со црвено знаме.

Томе Буклески, е роден на 21 октомври 1921 година во Кичево. Член на КПЈ е од 1941 година. Учесник е во НОВ на Македонија од 1941 година и носител на „Партизанска споменица 1941“.

Определен за напредното и комунистичко движење уште од раната младост, во 1940 година станал член на Партиското поверенство на Кичево, а веднаш по окупацијата на земјата, се вклучил во НОВ.

Поради својата револуционерна дејност, во април 1942 година бил осуден на робија и интерниран на издржување на казната во Тирана, заедно со група членови на Комунистичката партија на Македонија.

На робија останал до септември 1943 година, кога со група политички затвореници успеал да побегне. Се вратил во Македонија и партиски дејствувал на кичевскиот терен. Станал член, а потоа секретар на Околискиот комитет на КП на Кичево. Од крајот на 1943 година својата активност ја продолжил во единиците на НОВ, каде што бил заменик – политички комесар на баталјон и на група баталјони.

По војната бил на раководни должности во ресорот на внатрешни работи, советник во Преставништвото на ФНРЈ во Албанија, член на Бирото на Обласниот комитет на КПМ – Битола и на Градскиот комитет во Скопје, политички секретар на

Славка Близнакова
Slavka Bliznakova

dream. With a proper patriotic attitude they helped Atanas Bliznakov to come here and establish his Foundation.

After the death of Dimče Stojanov-Mire, **Slave Nikolovski - Katin** was elected as a permanent and lifelong member in 1991, while after the death of Atanas Bliznakov in 1998, **Slavka Bliznakova** was elected as a permanent and lifelong member.

Dimče Stojanov-Mire was born on October 10, 1920 in Prilep. He graduated from the Faculty of Philosophy, Department of History, in Belgrade in 1935. He was a participant in the Second World War and was a member of the League of Communists as of 1941.

During his life, he held and carried out the following positions and duties:

In the whirlwind of war, he actively participated in Prilep and in wider Macedonia. He was one of the respected fighters from Prilep and a prominent activist in Macedonia. Even during the war, he was a teacher in the high schools in Pe, Kratovo and in Love. After the war, he held managerial positions, such as

the chief of the Cabinet of the Government; vice president of the planning commission; director of PTT-Skopje; Minister of Education of PRM; president of the National Assembly and of the Board of Education; director of the National Archives of SRM; Director of the Archives of Macedonia, and other functions. He retired on 31 October, 1980.

Dimče Mire was a people's deputy of AS-NOM, a member of the Presidium of ASNOM, member of the Federal Board of SSRNJ, member of the Council of the Archives of Yugoslavia, member of the National Commission for Religious Affairs of SRM, a member of the National Front and the main board of SSRNM, President of the Association of Historians of Macedonia, member of Parliament of SRM, as well as a member of the Council of the Institute for National History.

In addition, among other things, he was a member of the National Front and later of the Main Board of SSRNM; president of Matica (i.e. the Association of Macedonian Expatriates), from 1951 to 1962; chairman of the folk ensemble "Tanec"; president of the Society of

Димче Стојанов - Мире /
Dimče Stojanov - Mire

Атанас Близнаков / Atanas Bliznakov

*Томе Буклески /
Tome Bukleski*

Archival Workers of Macedonia, and was appointed as member of the University Council in Skopje and member of the Council on educational issues of minorities on the Federal Executive Council.

He was awarded the Medal of the Republic with a silver wreath, the Order of Brotherhood and Unity of order II, the Order of Merit of order III, and the Order of Labor with a red flag.

Tome Bukleski was born on 21 October, 1921 in Kičevo. He was a member of the Communist Party of Yugoslavia since 1941. He participated in the People's Liberation War of Macedonia from 1941, and held the Partisan plaque in 1941.

Due to his commitment to the progressive and communist movement from an early age, he became a member of the Party Commission of Kievo in 1940, and he joined the NOV immediately after the occupation.

Because of its revolutionary activity, he was sentenced to prison in April 1942, to serve his sentence in Tirana, along with a members of the Communist Party of Macedonia.

He was in prison until September 1943 when he managed to escape together with a group of political prisoners. He returned to Macedonia and was politically active in the Kičevo district. He became a member and then secretary of the Regional Committee of the Communist Party of Kievo. Since the end of 1943 he continued his activities in the partisan units of NOV, where he was deputy political commissioner of a battalion and a group of battalions.

After the war he carried out managerial functions in the department of internal affairs, was a consultant at the representative office of FNRY in Albania, a member of the Bureau of the District Committee of the Communist Party of Macedonia - Bitola and of the Skopje City Committee, a political secretary of the District Committee of the League of Communists of Macedonia in Ohrid and Skopje, secretary of the Organizational-political Secretariat of the Central Committee of the League of Communists of Macedonia, and others.

He was elected as a member of the Central Committee of the League of Communists of Macedonia. He was a member of the Executive Committee of the SZBNOV of Macedonia, president of the Matica and president of the National Council for Foreign Relations.

In 1982 he was elected as a member of the Presidency of the Socialist Republic of Macedonia, then as a member of the Council for National Defense of the Socialist Republic of Macedonia and the National Council for Foreign Relations.

He was awarded a number of high awards.

Slave Nikolovski-Katin is known to the Macedonian and international cultural and scientific public due to his many publicist and scientific works related mainly to the life of Macedonians all over the world, but also to many other aspects related to the diaspora, as well as literature, culture, religion, science...

He was born on August 19, 1941 in Pre-spa. He got his primary education in Ljubojno, finished the secondary technical school, geodetic course, in Skopje where he also studied at the Faculty of Philology, Department of Eng-

Околинскиот комитет на СКМ во Охрид и во Скопје, секретар на Организационо-политичкиот секретаријат на ЦК СКМ и др.

Бил избран за член на ЦК СКМ. Бил член на Извршниот комитет на ЦК СКМ и член на Претседателството на Републичкиот одбор на СЗБНОВ на Македонија, претседател на Матицата на иселениците од Македонија и претседател на Републичкиот општествен совет за односи со странство.

Во 1982 година беше избран за член на Претседателството на СР Македонија, потоа член на Советот за народна одбрана на СР Македонија, и на Републичкиот општествен совет за односи со странство.

Одликуван е со повеќе високи одликувања.

Славе Николовски – Катин, ѝ е познат на македонската и на меѓународната културна и научна јавност со многубројните публицистички и научни трудови посветени, главно, на животот на Македонците во светот, но и на низа други аспекти поврзани со дијаспората, како и со литературата, културата, религијата, науката...

Тој е роден на 19 август 1941 година во Преспа. Осумгодишно училиште завршил во Љубојно, а средно техничко училиште, годетски отсек и Филолошки факултет, група англиски јазик и книжевност во Скопје. Студираше и на Вишата геодетска школа во Белград.

Како студент, замина во Канада, каде што остана четири години. Во Торонто се школуваше во Интернационалниот институт за англиски јазик и литература „Ryerson“. Извесен период работеше како геодет и пројави активност во македонската колонија во Торонто. Еден мандат во 1978 година беше генерален секретар на Црковната управа при Македонската православна црква „Св. Климент Охридски“ во Торонто.

По завршувањето на Филозофскиот факултет во Скопје, работеше како координатор и стручен преведувач во Хидробиолошкиот завод во Охрид, во периодот

на истражувањето на Охридското Езеро, со договорот меѓу Заводот и Смитсоновата фондација од Вашингтон, САД. Во текот на работата во Заводот изврши поголем број преводи од научен и друг карактер од македонски на англиски јазик и обратно, меѓу кои и една докторска дисертација и поголем број научни трудови кои се печатени во изданијата на Заводот и во други зборници и научни списанија во земјата и во странство.

Од 1979 до 1984 година беше вработен во Матицата на иселениците од Македонија, каде што ја водеше Информативната служба и работеше како прведувач и новинар во списанието „Македонија“. Од 1984 до 1990 година работеше во Републичката конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Македонија, каде што ги уредуваше „Информативниот преглед на активностите на РК ССРНМ“ и другите информативни и различен вид публикации. Потоа, од Претседателството на РК ССРНМ беше именуван за раководител на Службата за информирање, за секретар на Комисијата на РК ССРНМ за меѓународни односи и за секретар на Одборот за остварување на улогата на ССРНМ за прашања на религијата и верските заедници. Во април 1991 година од првиот Парламент на Република Македонија беше избран за заменик - претседател на Комисијата за односи со верските заедници на Република Македонија.

Во текот на неговата работа и творечка дејност објавил над четириесет публикации, лексикографски изданија, преводи од македонски на англиски јазик и обратно. Исто така, автор е на над илјада објавени публицистички и други едиции од науката, фељтони, репортажи, осврти, портрети, преводи од литературата, јазикот, религијата и културата на англиски и на македонски јазик, како и на друг вид текстови и материјали што се објавени во земјата и во светот.

Славе Николовски – Катин беше акредитиран новинар од Македонија за „Ав-

Славе Николовски - Катин
Slavé Nikolovski - Katin

lish Language and Literature at the University "Ss. Cyril and Methodius". In addition, he was also enrolled at the Higher Geodetic School in Belgrade.

As a student he went to Canada for four years. In Toronto, he attended the Cambridge International Institute for English Language and Literature "Ryerson". For some time, he worked as a surveyor and was active in the Macedonian community in Toronto. He was secretary general of the church administration of the Macedonian Orthodox Church "St. Clement of Ohrid" in Toronto for one term, in 1978.

After graduation from the Faculty of Philology, he worked as a coordinator and professional translator at the Hydro-biological Institute in Ohrid during the investigation of Lake Ohrid in compliance with the Agreement between the Institute and the Smithsonian Foundation in Washington, DC, U.S.A. During his employment at the Institute, he translated many scientific works and other books, from Macedonian to English and vice versa, including a doctoral dissertation and many scientific

papers that were printed in the editions of the Office, but also in other proceedings and scientific journals in the country and abroad.

From 1979 to 1984 he was employed at the Matica (Association of Macedonian Expatriates), where he headed the Information Service, and worked as a translator and journalist at the magazine "Macedonia". From 1984 to 1990 he worked at the Republic Conference of the Socialist Alliance of Working People of Macedonia where he edited the Informative Review of the activities of RK SSRNM and other publications of a different character. After that, he was appointed, by the Presidency of the RK SSRNM, as head of the Information Office, as secretary of the Commission of RK SSRNM for Inter-Ethnic Relations, and as secretary of the SSRNM Board responsible for issues of religion and religious communities. In April 1991 he was appointed, by the first Parliament of the Republic of Macedonia, as vice-chairman of the Commission for Relations with Religious Communities of the Republic of Macedonia.

Throughout his work and creative activities, he published a many publications, lexicographic editions, translations from Macedonian to English and vice versa, scientific papers, newspaper articles, etc.

In addition, he is an author of more than a thousand published text and over forty books of science, serials, descriptive reports, reviews, and portraits, translations of literature, linguistics and culture in English and in Macedonian, as well as other texts and materials published in the country and abroad.

Slave Nikolovski-Katin was an accredited journalist from Macedonia for the newspaper "Australian-Macedonian Weekly" from Melbourne for three years. Most of his works refer to and are connected with the activities and the life of the Macedonian Orthodox parishes in Australia, Canada, U.S. and Europe, as well as with the Macedonian expatriates overseas and in European countries, while around 50 translations from Macedonian to English published under the Heading of the magazine "Macedonia" titled "From month to month"

стралиско-македонски неделник“ од Мелбурн во период од три години. Поголемиот број од неговиот опус на материјалите се однесува и е сврзан со активностите и животот на македонските православни црковни општини во Австралија, Канада, САД и Европа, како и на македонските иселеници во прекуокеанските и европските земји, а 50-тина преводи од македонски на англиски во рубриката „Од месец до месец“ во списанието „Македонија“ се однесуваат на културно-политичкиот и општествениот живот во Република Македонија.

Има учествувано на 50-тина симпозиуми, трибини, конференции и друг вид сесии во земјата и во светот на кои има презентирано, главно, реферати што се однесуваат на културата, литературата, јазикот и религијата, како и на информативната и друга дејност на македонските иселеници во прекуокеанските и во западноевропските земји.

Како активен новинар беше избран за секретар на Здружението на новинарите на Македонија, на која должност остана пет години. Потоа, беше член на Претсе-

дателството и на Комисијата за меѓународна соработка на Здружението. Беше член и на Советот на Центарот за странски јазици во Скопје, на Издавачкиот совет на „Меѓународна политика“ од Белград и член на „Друштвото на литературните преведувачи на Македонија“. Два мандата беше потпретседател, како и член на Друштвото за литература и култура Македонија-Канада, потоа бил почесен член на Здружението за примена на македонскиот јазик во службената и во јавната комуникација; потпретседател и доживотен член на Одборот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Бил член на Меѓународната академија за слобода на религијата во Вашингтон, САД, на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од Торонто, Канада и член на Друштвото за наука и уметност од Битола, Република Македонија.

Добитник е на бројни пофалби и признанија, меѓу кои на наградата „Крсте Мисирков“ на Здружението на новинарите на Македонија од областа на новинарството.

Спомен-плочата на донаторите / The memorial board of the donators

Студенти и членови на Фондацијата / Students and members of the Foundation

refer to the cultural and social life in the Republic of Macedonia.

He has participated in 50 symposia, debates, conferences and other sessions in the country and abroad where he presented papers mainly relating to culture, literature, language and religion, and the information and other activities of the Macedonian emigrants overseas and in the West European countries.

As an active journalist, he was elected as secretary of the Association of Journalists of Macedonia, for a period of five years. Then, he was a member of the Presidency and the Commission for International Cooperation of this Association. He was also a member of the Council of the Centre for Foreign Languages in Skopje, the publishing board of "International Politics" from Belgrade, and a member of the Association of Literary Translators of Macedo-

nia. He was vice president for two terms, and a member of the Society for Literature and Culture Macedonia-Canada; he was an honorary member of the Association for the use of the Macedonian Language in Official and Public Communication; a vice president and lifelong member of the Board of the Foundation "Atanas Bliznakoff" at the "Ss. Cyril and Methodius" University. He was a member of the International Academy for Freedom of Religion in Washington, DC, U.S.A, the Literary Association Miladinov Brothers, in Toronto, Canada, and a member of the Macedonian Association of Sciences and Arts from Bitola, Macedonia.

He won much recognition and awards in the Republic of Macedonia and abroad, including the award "Krste Misirkov" from the Association of Journalists of Macedonia in the field of journalism.

ИЛУСТРИРАНА РЕВИЈА ЗА ИСЕЛЕНИЦИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА

Македонија®

60 ДЕНА

јуни/јули 2013, година III, број 659

www.maticanaiselenici.com

**ЖИВОТ ПОСВЕТЕН
НА МАКЕДОНИЈА**

Macedonia

Illustrated Magazine for Macedonian Immigration

ЖОЛТ КАРТОН ОД ЕУ

СТР. 3

НИКОЛА ГРУЕВСКИ

ЗОШТО СМЕ НЕЕДИНСТВЕНИ?

СТР. 4-7

**МАКЕДОНСКИ НА ПЕТ
КОНТИНЕНТИ**

СТР. 8-9

ДАМИБОР ЈОВАНОВСКИ

**СПОРТ СО ИМЕТО ТЕШКО
КЕ СЕ РЕШИ**

СТР. 10-11

СЕМАКЕДОНСКИ МАНИФЕСТ

СТР. 12-14

Д-Р. ЗОРАН БЕЧВАРОВСКИ

**МАКЕДОНСКИ ЛЕКАРИ
ОТКРИВА ЗАГАТКАТА ЗА РАКОТ**

СТР. 22-23

***IV ДЕЛ
ВО ЧЕСТ И СЛАВА НА
ДОНАТОРОТ***

***PART IV
IN HONOR AND GLORY
OF THE DONOR***

- ❧ **ОДГЛАСИ ПО ВРАЌАЊЕТО ВО МАКЕДОНИЈА**
- ❧ **МОЈАТА СОРАБОТКА СО ГОЛЕМИОТ ХУМАНИСТ
АТАНАС БЛИЗНАКОВ**
- ❧ **ДЕСЕТГОДИШНИНА ОД ОСНОВАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА**
- ❧ **ДВЕ ДЕЦЕНИИ ОД ОСНОВАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА**
- ❧ **ПОСЛЕДНОТО ИНТЕРВЈУ СО ДОНАТОРОТ**
- ❧ **ЗГАСНА СРЦЕТО НА ГОЛЕМИОТ ДОНАТОР И ХУМАНИСТ**

- ❧ **RESPONSES AFTER HIS RETURNING TO MACEDONIA**
- ❧ **MY COOPERATION WITH THE GREAT HUMANIST ATANAS BLIZNAKOV**
- ❧ **10TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION**
- ❧ **TWO DECADES SINCE THE ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION**
- ❧ **LAST INTERVIEW WITH THE BENEFACTOR**
- ❧ **THE HEART OF THE GREAT BENEFACTOR AND PHILANTHROPIST HAS CEASED TO BEAT**

ОДГЛАСИ ПО ВРАЌАЊЕТО ВО МАКЕДОНИЈА

По доаѓањето во Македонија и формирањето на Фондацијата, Атанас Близнаков имаше бројни интервјуа, меѓу кои за одбележување е она што беше објавено во списанието „Македонија“ под наслов „Долгогодишната желба е исполнета“ и во кое се вели дека Атанас Близнаков е меѓу нас, овојпат можеби конечно и засекогаш. Тоа го направи новинарката Радмила Трифуновска, а во него таа има уште напишано:

Еден долг животен пат исполнет со трудољубие и достоинство, во последните месеци на минатата година најде век во нашиот град, една желба долга еден човечки живот, да се живее во Македонија, но во таква Македонија за каква мечтаел целиот свој живот, со целото свое битие, тоа беше најголемата желба на големиот патриот и родољуб Атанас Близнаков.

Спроти мене седи човек, достоинствен и спокоен, со светли очи со отворен и светол поглед, помалку строг, но само при првото среќавање, потоа ќе се сретнете со многу топли и бистри очи. Убаво е облечен, ни случајно не можете да ја откриете неговата вистинска возраст. Разговараме повеќе од два часа, тој има многу да каже и што да каже. Неговиот живот е една долга животна приказна, педесет и седум години поминати во Америка, од кои најмногу во градот Гери, Индијана.

НР Македонија ја посети првпат во 1958 година, потоа уште еднаш, оваа трета посета на Македонија ја смета за по-

следна и дефинитивна. Зашто, нашиот познат сонародник, доблесен човек и верен син на Македонија, дојде да живее меѓу нас, дојде за уште еднаш длабоко и вистински да ја прикаже својата приврзаност и љубов кон родниот крај.

Кога ѝ реков на мојата сопруга Славка дека сакам да дојдеме да живееме во Македонија, таа, мој верен животен сопатник во изминативе четириесет и две години, се разбира, многу се израдува. Целиот свој живот имав голема поткрепа со нејзиното присуство, ние бевме двајца но како да бевме еден, толку нашите мисли и дела беа единствени.

Со овој разговор би сакале малку да го осветлиме ликот на Атанас Близнаков, ќе запише Р. Трифуновска.

Прашање: *Господине Близнаков, веќе неколку месеци живеете во Скопје во Македонија. Ве молам, кажете нешто за Вашите први впечатоци од времето на Вашата прва посета на Македонија?*

Одговор: *Нашата прва посета, во 1958 година, не импресионира обајцата, мојата сопруга и мене, не веруваме дека за само дваесетина години слободен живот нашата родна земја можела толку да се изгради, а особено главниот град Скопје. Така беше и во другите градови што ги посетивме. Бевме сведоци на еден невиден растеж и тоа беше причина само по неколку години одново да ја посетиме Македонија.*

Многу ми е мило што денес сум одново меѓу вас. Ова е наша трета посета на

RESPONSES AFTER HIS RETURNING TO MACEDONIA

After his arrival in Macedonia and the establishment of the Foundation, Atanas Bliznakov granted numerous interviews, but one is to be singled out – the one that was published in the magazine “Macedonia” under the title “The long-standing desire is fulfilled” stating that Atanas Bliznakov is among us, this time perhaps finally and forever. This interview was carried out by Radmila Trifunovska, a journalist, and she has written:

An entire lifetime, filled with hard-working and dignity, has found its place in our city in the last months of the last year; one wish as long as a human life to live in Macedonia, but in such a Macedonia dreamed about during his entire life wholeheartedly, was the greatest wish of our great patriot and flag-waver Atanas Bliznakov.

Opposite me sits a man, dignified and calm, with bright eyes, with open and bright look, a little bit strict, but only at the first meeting, but after that you are going to encounter very warm and clear eyes. He is beautifully dressed, no one can guess his real age. We are talking for more than two hours, since he is a man who has a lot to say on great many topics. His life is a long life story, fifty-seven years spent in America, mostly in the city of Gary, Indiana.

He visited the People’s Republic of Macedonia in 1958 for the first time, then once more, and he considers this third visit to Macedonian as a final and definitive one since our famous compatriot, virtuous man and a faithful son of Macedonia, came to live among us, he came to

show, deeply and truly, his affection and love for his homeland once more.

When I told my wife Slavka that I would like to go and live in Macedonia together, she, my faithful companion in the past forty-two years, of course, was very happy. During my entire life I have got a great support from her presence, we are two, but as if we were one, our thoughts and actions have been the same, so much identical. With this conversation we would like to shed a light on the character of Atanas Bliznakov, wrote R. Trifunovska.

Question: Mr. Bliznakov, you have been living in Skopje, in Macedonia, for several months thus far. Please, could you tell us something about your first impressions since your first visit to Macedonia?

Answer: *Our first visit in 1958 impressed us both, me and my wife, and we couldn’t believe that just in twenty years of free life our motherland could be developed so much, especially the capital, Skopje. It was also true for the other towns we visited. We were witnessing an unprecedented growth and it was the reason to visit Macedonia again several years later.*

I’m very glad that today I’m again among you. This is our third visit to Macedonia and, by each arrival, we have been impressed more and more by the progress of society as a whole, from the Macedonian economic and cultural progress. All that you have achieved in the recent period, since the liberation onwards, is in fact a realization of my dreams, realization of everything that I have wished, with all my heart and

Македонија и секое наше доаѓање бевме сè повеќе импресионирани од напредокот на општеството во целина, од македонскиот економски и културен прогрес. Сето ова што вие го постигнавте во изминатиот период, од ослободувањето па наваму, во тоа јас своите соништа ги гледам реализирани, сè она што со целата своја душа и срце ѝ го посакував на својата татковина Македонија, сè она што мечтаев целиот свој живот, го гледам сега тој свој сон како моја најголема животна сатисфакција.

Го видовме Скопје, престолнината на СР Македонија, прошетавме по неговите широки улици, влеговме во многу модерни згради. Јас лично бев гостин во повеќе научни институции кои служат за напредокот на младата македонска наука. Скопје денес е гордост на сите Македонци, со својата убавина и растеж.

Прашање: Вие заземате едно од највидните места меѓу македонското иселеништво, не само во Гери, Индијана, туку и во САД. Би сакале нашите читатели да

дознаат нешто повеќе за Вас, за вашата биографија?

Одговор: Роден сум во познатото револуционерно село Д'мбени, во егејскиот дел на Македонија. Уште во најраната младост јас ја вкусив горчината на емигрантскиот живот, веќе во 1920 година во декември го напуштив родниот крај, во потрага за подобар живот. Работев како работник во железарница, макотрипно, како секој доселеник на новиот континент. После петнаесет години печалбарски живот, се вратив во родниот крај, да најдам животна другарка. Се сретнавме со Славка, млада девојка од Д'мбени и тоа беше мојата најголема човечка среќа, зашто одбрав животен другар кој во изминатите четириесет и две години беше постојано со мене, ме храбрееше, живееше со моите идеали, заедно копнеевме за Македонија, ја чувавме љубовта за родниот крај...

Како граѓани на нашата втора татковина САД, имавме добри услови и права и ние Македонците можевме да

Панорама на Костур / A panoramic view of Kostur

soul, my homeland Macedonia would achieve. Everything that I have daydreamed all my life, I can see now as my dream comes true, as my greatest satisfaction in all my life.

We have seen Skopje, the capital of the Socialist Republic of Macedonia, we have walked down through its broad streets, and we have entered in many modern buildings. I personally was a guest to several scientific institutions that accelerate the progress of the young Macedonian science. Skopje today is a source of pride for all Macedonians, with its beauty and expansion.

Question: You have taken one of the most prominent places among the Macedonian emigration not only in Gary, Indiana, but in the U.S. as a whole. Now, we would like our readers to learn more about you, about your biography.

Answer: I was born in the famous revolutionary village of D'mbeni, in Aegean Macedonia. Even in my earliest age, I tasted the bitterness of the immigrant life, and already in 1920 in December I left my native soil in search for a better life. I worked as a worker in a steel factory painstakingly, as any newcomer on the new continent did. After fifteen years of working away, I returned to my homeland to find my soulmate. I met Slavka, a young girl from D'mbeni and that was my biggest happiness, since I chose a lifetime companion that has been always by my side over the past forty-two years encouraging me, living with my ideals. We both have longed for Macedonia, we have nourished our love for our fatherland...

As citizens of our second homeland, the United States, we have enjoyed good conditions and rights, and therefore we, the Macedonians, could establish our Macedonian associations although we went to a distant world, in search for a better life and human dignity; thanks to the existence of these associations, we could fight in an organized form, as much as we could, to help our native soil, our homeland.

Question: You have undertaken a very active part in initiating and successful completion of the campaign for the construction of

the Clinical Block in Skopje. Please, tell us how this campaign was developing?

Answer: During the Second World War, when the peoples of Europe, especially the Yugoslav peoples and our Macedonian people fought against the greatest evil in the modern history of humanity, the German fascism, since it was a matter of life or death, we, the Macedonians from the Macedonian-American National Alliance in the U.S., together with other Slavic peoples in America, also raised our voice right away for fight and eradication of the German fascism, and for freedom of our Macedonian people as well. Through MANS we established numerous local committees for support, and we were sending that support to the American Red Cross, through which it was also sent to the Yugoslav peoples. On its own initiative MANS also raised contributions and aid for Macedonia.

One of the most important hospital committees was the Macedonian Hospital Committee for America and Canada. Soon after the Second World War, this Committee raised more than \$ 150,000. It purchased medical equipment and sent it to Skopje. This Committee constructed also a clinical block within the Medical Faculty in Skopje.

Question: What were the forms of action through which you have fought for your national affirmation?

Answer: I'm one of the founders of the Association "Alexander the Great" that, for many years, has developed and cherished the Macedonian national feeling among the Macedonian immigration in Indiana. It was a great help and support that this Association has given for the organization of the Macedonian church administration and for the opening of the first Macedonian Orthodox Church.

We, the honest and loyal Macedonian patriots, have fought both against despicable slanders and propaganda of the impostors of the Macedonian national liberation action for many years, and later we also fought against the visible enemies of the liberated People's Republic of Macedonia and Yugoslavia. Many of them, for their own interests, served and are still

организираме наши македонски друштва, иако отидовме во далечен свет, во потрага по подобар живот и човечко достоинство; благодарение на постоењето на овие друштва, ние можевме организирано да се бориме, колку што можевме да му помагаме на родниот крај.

Прашање: Вие зедовте многу активно учество во покренувањето и успешно завршување на акцијата за изградба на Клиничкиот блок во Скопје. Ве молиме кажете како се одвиваше таа акција?

Одговор: За време на Втората светска војна, кога народите во Европа, а посебно југословенските народи и нашиот македонски народ се бореа на живот и смрт против најголемото зло во поновата историја на човештвото, германскиот фашизам. Ние Македонците од Македонско-американскиот народен сојуз во САД, заедно со другите словенски народи во Америка, го дигнавме својот глас за борба и уништување на германскиот фашизам, за слобода и на нашиот македонски народ. Преку МАНС ние организиравме многубројни месни комитети за помош и таа помош ја предававме на Американскиот црвен крст, преку кој се испраќаше и на југословенските народи. МАНС самоиницијативно и посебно собираше помош за Македонија.

Еден од најзначајните комитети беше „Македонскиот болнички комитет“ за Америка и Канада. Наскоро по завршувањето на Втората светска војна и овој Комитет собра повеќе од 150.000 долари, за овој износ купи медицинска опрема и ја испрати во Скопје. Овој Комитет изгради и еден клинички блок при Медицинскиот факултет во Скопје.

Прашање: Преку какви форми на дејствување се боревте за своја национална афирмација?

Одговор: Јас сум еден од основачите на Друштвото „Александар Велики“, кое многу години го развиваше и негуваше македон-

ското национално чувство меѓу македонското иселеништво во Индијана. Голема е помошта и поткрепата што ова друштво ја даде во организирањето на македонската црковна управа и за отворањето на првата македонска православна црква.

Ние, чесните и верни родољубиви Македонци, многу години се боревме и против подлите клевети и пропаганди на измамниците на македонското национално ослободително дело, а подоцна и против отворените непријатели на слободна Народна Република Македонија и Југославија. Многумина од нив за свои лични цели им служеа и им служат на туѓите интереси, затоа нашата многугодишна борба со нив ја сметаме за успех.

Голема среќа е за македонскиот народ што живее во братска заедница со другите југословенски народи, во слободна СФРЈ, што живее во демократска земја која стави темел на една нова држава во која сите народи и народности имаат еднакви права. Никогаши во својата историја поробуваниот македонски народ немал свое елементарно право да зборува на својот јазик. Југославија денес води политика на добри меѓусоседски односи со балканските народи и е голем поборник за мир и мирољубива соработка со сите народи во светот.

Прашање: Вие, како Македонец и патриот, не еднаш сте ја покажале вашата неограничена љубов и приврзаност кон Македонија. Кога првпат помисливте, кога во Вас се јави желбата поголем дел од Вашите материјални средства да ги подарите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за формирање Фондација за стипендирање талентирани студенти? Што Ве поттикна кон тој висок хуман и патриотски гест?

Одговор: Безграничната радост што мојата земја има таков и толкав Универзитет, толку училишта и гимназии во кои можат да се школуваат сите Македончиња, независно од какво социјално потекло произлегуваат. Од сè срце го

Панорама на Скопје / A panoramic view of Skopje

serving someone else's' interests, and therefore we consider our many-years struggle against them as a success.

It is great luck for the Macedonian people that they live in brotherly union with the other Yugoslav nations, in free Yugoslavia, where that they live in a democratic country that has laid the foundation of a new state in which all nations and nationalities have equal rights. Never in their history the enslaved Macedonian people enjoyed their basic right to speak their language. Nowadays, Yugoslavia is pursuing a policy of good-neighborly relations with the Balkan nations, and it is a great advocate for peace and peaceful cooperation with all nations in the world.

Question: As a Macedonian and as a patriot, you have demonstrated your boundless love and attachment to Macedonia on many occasions. When it was for the first time that you thought of bequeathing your assets to the

“Ss. Cyril and Methodius” University to establish a Foundation for awarding scholarships to talented students? What prompted you to that high human and patriotic act?

Answer: *I am filled with boundless joy that my country has got such an elite University, and so many schools and high schools where all Macedonians can obtain their education regardless of their social origin. I am giving this contribution, with all my heart and soul, for the establishment of a foundation to offer scholarships to talented students at the University “Ss. Cyril and Methodius”. My desire is that students, who do not have material resources to continue their education, are to receive scholarships from the income of this contribution of mine. I have even a greater desire and hope, respectively, that this foundation would become greater, and I would be very happy if other Macedonians from Macedonia or abroad follow my example.*

I would like to repeat again that I am happy that I have got such a financial advantage

давам тој прилог за формирање Фондација за стипендирање талентирани студенти при Универзитетот „Кирил и Методиј“, од чиј приход имам желба да се стипендираат студенти, кои немаат материјални можности да го продолжат школувањето. Имам уште поголема желба, односно се надевам Фондацијата да стане поголема, би бил многу срекен ако и некој друг Македонец од Македонија или од странство го следи мојот пример.

Пак повторувам, јас сум радосен што имам материјална можност да ѝ дадам таков подарок на мојата татковина Македонија. Мене ме роди оваа земја и мој долг е она што во целиот свој живот го заработив, да ѝ припадне на мојата земја Македонија“, се вели во интервјуто.

По формирањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“, донаторот Атанас Близнаков, заедно со својата сопруга Славка имаа бројни средби, настапи и разговори, особено тие беа присутни во медиумите во републиката и пошироко. Така, Атанас Близнаков имаше повеќе настапи пред Универзитетскиот совет, во Матицата на иселениците од Македонија, пред јавноста, преку медиумите и на други места. Во прилог поместуваме еден оригинален текст.

Пред 20 години и повеќе јас почнав да мисла... подир мојата смрт што ќе стани со мојот имот; јас помислив нај добре ќе биди да го подара на мојот народ македонски, дека македонскиот народ е поблизу до моето срце; така мисли и мојата сопруга Славка.

Јас се родив и пораснав помеѓу мој македонски народ; јас прекарав мојте млади и највесели години со мој македонски народ; со мој македонски народ јас уште на млади години го споделив суровото национално, политичко и економско ропство.

Јас и во Америка работев активно во македонските национални организации и дружества, и помагав за развивањето на македонското национално чувство и единство.

Македонска народна носија / A Macedonian folk costume

Сега јас и мојата сопруга дојдовме тука во слободна Македонија, за да си ги прекараме нашите последни години од нашиот живот помеѓу нашиот македонски народ.

Јас сум мошне задоволен од досегашната работа на Фондацијата; задоволен сум и од односите на студентите. Тија се студенти кој редовно и успешно ги завршуваат годините. Фондацијата се раководи од седумчлен одбор; четирите се избрани од управата на Универзитетот, а трите се избрани од општествени работници.

Нека мојот подарок кој го подарив на нашиот македонски народ им послужи за пример и на други Македонци, да и тија мислат и да работат како за своето лично добро, така и за доброто на целиот наш македонски народ – само кога нија сите мислиме и работиме за општото добро на целиот наш народ, само тогава ќе има братство, се вели во текстот на Атанас Близнаков.

enabling me to present such a gift to my country, to my Macedonia. This country gave birth to me, and it is my duty to give it whatever I have earned during my entire life," said Bliznakov in this interview.

After the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff", the donor Atanas Bliznakov, together with his wife Slavka, had numerous meetings, delivered many speeches and had many talks that were published in the newspapers and that were covered by the media in the country and beyond. Thus, Atanas Bliznakov delivered several speeches before the University Council, at the Matica of Macedonia, before the public, through the media and elsewhere. In continuation, we present here one original text.

Twenty years ago or more, I started to think over what would happen to my property after my death; I thought that it would be best to donate my property, my assists, to my people, to my Macedonia people since the Macedonian people is closer to my heart; that is how my wife Slavka thought as well.

I was born and grew up among my Macedonian people; I spent my youth and my happiest years with my Macedonian people; even

when I was young, I shared the cruel national, political and economic slavery exactly with this Macedonian people. In America I was also active in the Macedonian national organizations and associations, and I supported and encouraged the development of the Macedonian national feeling and unit.

Now, my wife and I have come here to the liberated Macedonia to spend the last years of our lives among our Macedonian people.

I am very pleased with the activity of the Foundation thus far; I am also satisfied by the success of these students. They are students who finish their semesters regularly and successfully. The Foundation is governed by a seven-member Board; four members are elected by the Administration of the University, while three of them are socially active workers.

Let my gift that I have bequeathed to our Macedonian people serve as an example to other Macedonians; let them also think and work both for their own benefit and for the benefit of our entire Macedonian people – only when we all think and work for the common good of our whole nation, only then there will be brotherhood, reads the text of Atanas Bliznakov.

Близнаков на промоција на книга од Катин / Bliznakov at the promotion of Katin's book

МОЈАТА СОРАБОТКА СО ГОЛЕМИОТ ХУМАНИСТ АТАНАС БЛИЗНАКОВ

Познанството со Атанас и Славка Близнакови датира од 1976 година, кога тие се сретнаа и разговараа заедно со родителите на авторот на ова дело, Санда и Јосиф Ничевски, кои исто така, како печалбари живејат во Торонто и беа дојдени во татковината. Средбата беше срдечна, присна, македонска, како меѓу иселеници, а се одржа во Матицата на иселениците од Македонија.

Се разговараше за животот во САД и во Канада, за идните планови и желби. Меѓутоа, доминантна беше темата за враќањето во Македонија. Тогаш се слушна дека Атанас Близнаков има намера да формира фондација при Универзитетот во Скопје, што секако беше примено со одушевување и со радост.

Поинтензивното пријателствување и соработка со Атанас Близнаков започна во 1979 година. Имено, во тој период, овој доблесен патриот и донатор постојано доаѓаше во Матицата на иселениците од Македонија, институција што тој ја сметаше за свој втор дом. Во тој период претседател беше Живко Василевски, кој искрено и со почит го помагаше формирањето и опстојувањето на Фондацијата и на целокупниот живот на брачната двојка Близнакови. Димче Мире заедно со Томе Буклески беа постојани членови и најзаслужни за формирањето на фондацијата. Димче Мире, пак, беше прв претседател на Матицата, а потоа Томе Буклески, додека Наум Пеов, роден габрешанец, кого Ата-

нас Близнаков го сметаше за соселанец и почитуван Македонец од егејскиот дел на Македонија, беше потпретседател во тој период. Во тој период главен и одговорен уредник на списанието „Македонија“ беше доаѓенот на македонското новинарство Христо Андоновски, кој со голема љубов и почит се однесуваше кон сè она што Атанас го пишуваше, слично како и во времето кога главен и одговорен уредник беше Иван Точко кога Атанас често се јавуваше со свои текстови. Секретар беше Трајан Бафтировски, а по него Васил Зигоманов, кои, пак, многу му помагаа на организационен и технички план во животот воопшто. Исто така, и другите вработени во Матицата, како: Радмила Трифуновска, Драгица Геровска, Снежана Златеска, Страшо Ристевски, Цвета Спироска, Лилјана Мицковска, Миле Трајков, Аница Ѓошева и Родна Данаиловска, вклучувајќи го и авторот на ова дело, дадоа значаен придонес за афирмација на ликот и делото на Атанас и Славка Близнакови. Тоа особено беше изразено кога Атанас Близнаков се зафати за подготвување на Монографијата за селото Д’мбени, за што вработените во Матицата, заедно со д-р Тодор Симовски, дадоа голем прилог неговиот труд да види бел ден, а неговата желба за родното село Д’мбени да се оствари.

Од година во година соработката и пријателските односи со Атанас Близнаков се прошируваа и се продлабочуваа. Често беше посетуван во домот во зградата во населбата Карпош IV, каде што остана

MY COOPERATION WITH THE GREAT HUMANIST ATANAS BLIZNAKOV

My acquaintance with Atanas and Slavka Bliznakov dates back to 1976 when they met and had a word with the parents of the author of this book, Sanda and Josif Ničevski that were also migrant workers living in Toronto but who had previously come to their homeland. The meeting was cordial, Macedonian one, just like a meeting among any expatriates, and it took place at the Matica of the Macedonian Expatriates.

They talked about the life in the U.S. and Canada, future plans and desires. However, the dominant theme was returning to Macedonia. Then, it was said that Atanas Bliznakov intended to establish a foundation at the University of Skopje, and that news was accepted with enthusiasm and joy.

However, more intensive cooperation and friendship with Atanas Bliznakov began in 1979. Namely, at that time, this virtuous patriot and donor kept coming to the Matica of the Macedonian Expatriates, an institution he considered his second home. At that time was Živko Vasilevski was president and he honestly and with respect assisted the establishment and existence of the Foundation and of the entire life of the couple Bliznakovs. Dimče Mire, together with Tome Bukleski were permanent members and most creditable for the establishment of the Foundation. Dimče Mire, however, was the first president of the Matica, while Tome Bukleski was the next president. Naum Peov, born in Gabreš, whom Atanas Bliznakov considered as fellow country dweller and re-

spected Macedonian from Aegean Macedonia, was vice president at that time. Then, the editor in chief of the magazine "Macedonia" was the doyen of the Macedonian journalism, Hristo Andonovski, who treated whatever Atanas wrote with great love and respect, as did Ivan Točko when he was editor in chief when Atanas also wrote texts very often. Trajan Baftirovski was secretary, followed by Vasil Zigomanov and they offered their help on organizational and technical plan in his life in general. In addition, other employees at the Matica, such as Radmila Trifunovska, Dragica Gerovska, Snežana Zlateska, Strašo Ristevski, Cveta Spiroska, Ljiljana Mickovska, Mile Trajkov, Anica Ćoševa and Rodna Danailovska, including the author of this work, have made a significant contribution to the affirmation of life and work of Atanas and Slavka Bliznakov. This was particularly intensive when Atanas Bliznakov undertook a task to prepare a monograph on the village of D'mbeni, for which the employees at the Matica, along with Prof. Dr. Todor Simovski, have given a great contribution related to the publishing of his work, and to the realization of his dream about his native village D'mbeni.

From year to year the cooperation and friendly relations with Atanas Bliznakov expanded and deepened. He was often visited at his home in the building in the suburb of Karpoš 4, where he remained for a certain period but because of its distance to the center of the town he was not very pleased. Later, the then Executive Council awarded another

извесен период и каде што поради далечината не беше многу задоволен. Потоа, кога тогашниот Извршен совет им го додели на брачната двојка Близнакови станот на ул. „Орце Николов“, тоа претставуваше голема чест за неговите заслуги како донатор, и таму му олесни животот.

Од новиот стан, Атанас пешки ги посетуваше Матицата и другите институции, а со авторот на ова дело често се среќаваше во ССРНМ, во поранешната зграда на ЦК СКМ. Просториите беа блиску до неговиот стан на ул. „Орце Николов“ и за Атанас тоа беше олеснување да дојде да разговара за Фондацијата, за бизнисот, за политиката, за состојбите во САД и ширум светот. Тоа придонесе пријателството, довербата и соработката да се прошират и да се продлабочат, особено кога Атанас го довери водењето на кореспонденцијата што се вршеше на англиски јазик, како за Фондацијата така и со многу банки, со социјални и пензиско-осигурителни асоцијации во САД.

Во работењето Атанас Близнаков беше тактичен, мудар и секогаш се однесуваше одмерено. Мудро ја водеше целата Финансиска конструкција на акциите што ги поседуваше во САД и имаше големо познавање за начинот и методите во акционерскиот бизнис. Затоа, средствата на Фондацијата се зголемуваа од ден на ден. Тоа, секако, се должеше и на фактот што Атанас беше редовно информиран од Prudential Security, од господинот Роберт Хардин, агенција која му даваше позитивни насоки за успешно водење на акциите.

Како резултат на добрата соработка и присните пријателски односи меѓу Славка и Атанас Близнакови, од една страна, и семејството на авторот, од друга страна, донаторот Близнаков одлучи по смртта на Димче Мире, авторот на овие редови да биде постојан и доживотен член на Фондацијата „Атанас Близнаков“. Со тоа, соработката уште повеќе се зголеми, се збогати, се продлабочи и стана попришна и доверлива.

Во реализирањето на сите барања и желби на донаторот Близнаков непроценливо големо е значењето, улогата и разбирањето на ректорите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во периодот од дваетина години, а особено присниот и коректен однос и големото разбирање на секретарот на Ректоратот Душко Сековски, кој речиси по формирањето на Фондацијата до смртта на Атанас, заедно со Дочка Тодоровска, беа десна рака и извршители на желбите на Близнакови.

Од 1990 година Атанас Близнаков беше особено заинтересиран за собирање на средствата на Фондацијата на едно место. Така, од повеќе разговори во 1993 година, тој одлучи средствата на Фондацијата што беа во акции во САД да бидат запишани на име на Фондацијата, а да останат во Пруденциал секјурити (Prudential Security) во Чикаго, со што ќе се избегнат и елиминираат некакви непријатности по неговата смрт. Тоа и се направи. Меѓутоа, средствата кои останаа во Југобанка, подоцна во Народна банка, за Атанас претставуваа еден вид проблем и покрај тоа што тој беше свесен за сите политички превирања и промени во општеството во Македонија.

Соработката со Атанас Близнаков продолжи до последните денови од неговиот живот. И покрај старосните болести, Атанас знаеше да разговара и да одговара на многу прашања и живо да се интересира за Фондацијата. Притоа со гордост зборуваа за Фондацијата дека е во сигурни раце и дека има убава иднина.

Неговата желба беше членовите да ја чуваат Фондацијата, да се грижат за нејзиниот развој, за нејзиното правилно, искрено и добротворно работење и развој.

Исто така, негова желба беше Монографијата за неговиот живот и дело да се отпечати на македонски и на англиски јазик по неговата смрт.

apartment to the couple, on the Street "Orce Nikolov", as a token of their respect to the donor and his merits as a donor, and that made his life easier.

From this new apartment, Atanas Bliznakov could often go to the Matica and other institutions, and have meetings with the author of this monographat SSRNM in the former building of the Central Committee of SKM. The rooms were near his apartment on the street 'Orce Nikolov' and it was easy for Atanas to come there and to discuss about the foundation, business, policy, about the situation in the U.S. and worldwide. It gave rise to the deepening and extending of the friendship, trust and cooperation, especially when Atanas entrust the running of the correspondence in the English language on behalf of the Foundation and with many banks, pension and social insurance associations in the United States to the author of this monograph.

Further to his working style, it could be said that Atanas Bliznakov was thoughtful, wise and always behaved deliberately. He run the whole financial structure of the shares he owned in the USA wisely, and he had a great knowledge of the methods related to the equity business. Therefore, the amount of the assets of the Foundation was increasing day by day. Certainly it was also a consequence from the fact that Atanas was regularly informed by Mr. Robert Harding from "Prudential Security", an agency that gave him positive guidance for the successful dealing with the shares.

As a result of the good cooperation and close friendship between Slavka and Atanas Bliznakov on the one hand, and the family of the author, on the other hand, donor Bliznakov decided after the death of Dimče Mire, the author of these lines to be permanent and lifelong member of the Foundation "Atanas Bliznakoff". Thus, the cooperation was further increased, enriched, deepen and became closer and more confidential.

In regard to the realization of all requirements and wishes of the donor Bliznakov, the role and understanding of the rectors of "Ss. Cyril and Methodius" had invaluable and great importance over the period of twenty years, and especially the close and correct attitude and great understanding of Duško Sekovski, secretary of the Rector's Office, that soon after the establishment of the Foundation until the demise of Atanas, was, along with Dočka Todorovska, a right hand and executor of the wishes of the Bliznakovs.

Since 1990, Atanas Bliznakov was particularly interested that the funds of the Foundation be administered from one place. Thus, as a result of many conversations and arrangements in the course of 1993, he decided that the Foundation assets in stocks in the U.S. be registered on behalf of the Foundation but remain at the Prudential Security in Chicago that would avoid or eliminate any inconvenience after his death. His wish was honored. However, the funds deposited in Jugobanka of Macedonia, later in the National Bank, really were a source of concern for Atanas although he was aware of all the political turmoil and changes in the Macedonian society at that time.

My Cooperation with Atanas Bliznakov continued until the last days of his life. Despite the diseases due to his age, Atanas was able to talk and answer many questions, and he expressed lively interest in the Foundation. At the same time, he proudly underlined many times that the Foundation was in safe hands and it would have a promising future.

His wish was that the members of the Foundation keep on fulfilling their responsibility for its development, for its adequate, honest and charitable activity and development.

In addition, his wish was that a monograph on his life and work be published in Macedonian and English after his death.

ДЕСЕТГОДИШНИНА ОД ОСНОВАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА

На 13 мај 1987 година, во прос-
ториите на Универзитетот „Св.
Кирил и Методиј“ се одржа све-
чена седница на Советот на Фондацијата
„Атанас Близнаков“ во знак на одбележу-
вање на 10-годишнината од формирање-
то на Фондацијата за стипендирање сту-
денти кои покажуваат особени резултати
во студирањето. Притоа, во присуство на
повеќемина истакнати општествено-поли-
тички и културни работници на градов и
Републикава, на донаторот Атанас Близ-
наков му беше врачена Плакета на Уни-
верзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во знак
на благодарност за несебичниот и хуман
придонес во подобрувањето на материјал-
ната состојба на десетици студенти на Уни-
верзитетот кои постигнуваат натпросечни
резултати во студирањето, а се од послабо
ситуирани семејства.

Плакетата му ја врачи и по тој повод
пригодна реч одржа ректорот на Универ-
зитетот проф. д-р Тодор Џунов. Во своето
излагање ректорот, покрај другото, рече:

*Почитуван донатор Близнаков,
Другарки и другари, драги гости,*

На 18 април оваа година се навршија
десет години од основањето на Фондација-
та „Атанас Близнаков“ на Универзите-
тот „Св. Кирил и Методиј“. На тој ден
1977 година нашиот сонародник Атанас
Близнаков од Гери – Индијана во САД, кој
сега живее во Скопје, изразувајќи ја поврза-
носта и љубовта кон својата татковина
и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“

во Скопје со последното завештание и те-
стаментот остава средства за основање
фондација за стипендирање студенти кои
покажуваат посебни резултати во сту-
диите. До стапувањето во сила на тес-
таментот и последното завештание на
Атанас Близнаков висината на средства-
та ќе ги одредува именуваниот. Со тогаш
донесената одлука на Универзитетскиот
совет за основање на Фондацијата е опре-
делено со нејзините средства да управува и
политиката на инвестирањето да ја кон-
тролира Советот на Фондацијата кој го
сочинуваат тројца постојани членови, и
тоа: Атанас Близнаков, Димче Стојанов
– Мире и Томе Буклески, како и четворица
членови именувани од Универзитетскиот
совет со мандат од две години. На Фонда-
цијата можат да ѝ пристапат и други фи-
зички и правни лица од земјата и од стран-
ство.

Врз основа на оваа одлука и последното
завештание и тестаментот, Универзите-
тот „Св. Кирил и Методиј“ изготви Пра-
вилник на Фондацијата „Атанас Близна-
ков“. Денес ја славиме десетгодишнината
од основањето и дејствувањето на оваа
Фондација.

Атанас Близнаков долго копнеел да ја
посети слободната македонска република
и таа своја желба првпат ја реализирал
во 1958 година, а повторно дојде по десет
години во 1968 година, за време на одбеле-
жувањето на 65-годишнината од Илинден-
ското востание. Овие посети ја подгреале

10TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION

On 13 May 1987, a solemn session of the Council of the Foundation “Atanas Bliznakoff” was held at “Ss. Cyril and Methodius” University to mark the 10th Anniversary of the establishment of the Foundation for offering scholarships to students who show outstanding results in their studies. On that occasion, in the presence of many prominent political and socio-cultural workers of Skopje and the Republic, benefactor Atanas Bliznakov was awarded the Plaque of the University “Ss. Cyril and Methodius” as a token of gratitude for his unselfish and philanthropic contribution to the improvement of the financial situation of dozens of university students who achieved above average results in their studies but who came from poorly situated families.

The Plaque was handed to him by Professor Dr. Todor Džunov, Rector of the University, who delivered an appropriate speech on that occasion. In his address the rector, among other things, said:

Distinguished Mr. Bliznakov, our benefactor,

Dear friends and guests,

On April 18 this year we mark the 10th Anniversary of the establishment of the Foundation “Atanas Bliznakoff” at “Ss. Cyril and Methodius” University. On that day in 1977, our fellow citizen Atanas Bliznakov from Gary – Indiana, in the U.S., who now lives in Skopje, expressing his connection with and love for his homeland and “Ss. Cyril and Methodius” University in Skopje, donated money by his last will and testament for establishing a foundation to provide scholarships to students who achieve outstand-

ing results in their studies. Until the entry into force of the last will and testament of Atanas Bliznakov, the amount of the scholarships will be determined by Bliznakov himself. According to the Decision on Establishing a Foundation, adopted by the University Council, the management of its assets and investment policies are to be controlled by the Foundation Council consisting of three members as follows: Atanas Bliznakov, Dimče Stojanov-Mire and Tome Buklevski, as well as another four members appointed by the University Council for a term of two years. The Foundation may be joined by other physical and legal entities from the country and abroad.

Based on this decision and his last will and testament, the University “Ss. Cyril and Methodius” prepared a Rulebook of the “Atanas Bliznakoff” Foundation. Today we celebrate the 10th Anniversary of the establishment and activities of this Foundation.

Atanas Bliznakov had long yearned to visit the liberated Macedonian Republic and his desire was realized in 1958 for the first time. But he came here again ten years later, in 1968, to attend the ceremony marking the 65th Anniversary of the Ilinden Uprising. These visits made him certain of his desire to return to his homeland. He and his wife made it happen in 1976, since he still had a desire to continue to assist his people in some way. As a result he developed an initiative to establish a foundation for providing scholarships and assisting students at the Skopje University. On April 18, 1977 the University Council, respecting the desire and determination of our philanthropic compatriot, adopted a decision on establishing the Foundation “Atanas Bliznakoff” at “Ss. Cyril and Methodius”

неговата желба дефинитивно да се врати во својата татковина, што со својата сопруга го направија во 1976 година, придружен и со желбата на некој начин и натаму да го помага својот народ. Така, кај него се роди иницијативата за основање фондација за помагање и стипендирање студенти на Скопскиот универзитет. Универзитетскиот совет на 18 април 1977 година, почитувајќи ја желбата и решеноста на овој наш хуман сонародник, донесе одлука за основање на Фондацијата „Атанас Близнаков“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за стипендирање студенти кои покажуваат особени резултати во учењето и чии семејства не се во состојба да им пружат материјални услови за студирање. Притоа, Атанас Близнаков со своето завештание и тестамент својот имот му го довери и остави на Универзитетот во Скопје.

Ова е единствен случај на нашиот Универзитет да се создава традиција во нашиот образовен и културен живот на овој начин да се манифестира приврзаноста на нашите сонародници кон Социјалистичка Република Македонија и нејзините институции кон својот народ. Овој чин треба да се цени, и уште повеќе затоа што Атанас Близнаков, како и голем број наши сонародници, тогаш со маки ја напуштил својата родна земја и со маки и тежок труд се здобил со она што му го завештал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Од учебната 1977/78 година, во согласност со оваа одлука и според утврдени критериуми во Правилата, се доделуваат стипендии на студенти кои студираат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Со помош на стипендиите од Фондацијата „Атанас Близнаков“ досега дипломираше 15 студенти по медицина, филологија, историја на уметност, новинарство, математика, драмски и ликовни уметности, земјоделски науки и македонски јазик. Сега стипендии користат уште 14 студенти од рударство, електротехника, македонски јазик, национална историја, етнологија и друго.

За севкупниот придонес и за особениите заслуги за остварување на вековните идеали на македонскиот народ, како и заслуги на полето на јавната дејност, со која се придонесува за општиот напредок на земјата, на предлог на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во 1980 година, Претседателството на СФЈ го одликува Атанас Близнаков со Орден заслуги за народ со сребрена звезда. Исто така, по повод десетгодишнината од основањето на Фондацијата за стипендирање студенти кои покажуваат особени резултати во студиите, на предлог на Советот на Фондот, Универзитетскиот совет на седницата одржана на 8 мај 1987 година донесе одлука да му додели на Атанас Близнаков Плакета на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во таа пригода ректорот проф. д-р Тодор Џунов, исто така, рече:

Почитуван сонародник Близнаков, врачувајќи Ви ја Плакетата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во име на Универзитетот и во свое име уште еднаш Ви благодарам за Вашето возвишено длео, Ви го честитам ова општествено признание и Ви пожелувам добро здравје и долг живо.

Заблагодарувајќи се на големото признание, Атанас Близнаков, меѓу другото рече:

При све што ние Македонците отидовме во Америка, не заборавивме дека ние ги оставивме нашите браќа и сестри, ние не заборавивме дека го оставивме нашиот македонски народ, да стекне под тежкото национално, политичко и економско ропство. Тие мисли и чувства направија доста од нас да се организираме во македонски национално-политички организации и претие организации да се бориме и да помагаме за национална и политичка слобода на нашиот народ во Македонија.

Како през Втората светска војна така по подир војната, нашите прогресивни организации во Америка направија многу за доброто на нашиот народ во Македонија. Кога нашиот македонски народ, заедно со

University in Skopje for providing scholarships to students who achieved outstanding results in their studies, but whose families were unable to provide the finances for their education. At the same time Atanas Bliznakov entrusted his property and assets to the University in Skopje by his last will and testament.

This is a unique case at our University but it created a tradition within our educational and cultural life that manifests, in this way, the commitment of our fellow citizens to the Socialist Republic of Macedonia and its institutions, to their people. This act should be praised even more because Atanas Bliznakov, like a great number of our countrymen, left his native soil painfully and went abroad to earn money by hard, labor-intensive work. But everything he earned he bequeathed to "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje by his last will. As of the 1977/78 academic year the scholarships are awarded to students studying only at the University of "Ss. Cyril and Methodius" in compliance with this decision and according to the criteria set forth in the Rules.

With the help of these scholarships from the Foundation "Atanas Bliznakoff", fifteen students have graduated thus far from the science of medicine, philology, history of art, journalism, mathematics, drama and fine arts, agricultural sciences and Macedonian language. At present, another 14 students-holders of such scholarships are studying mining and electro-technical sciences, Macedonian language, national history, ethnology and others.

In 1980 the Presidency of the SFRY, upon the proposal of "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje, awarded Atanas Bliznakov the Order of Merit with a silver star for his overall contribution and special merits for the achievement of the age-old ideals of the Macedonian people, as well as for his services in the field of public activity that contribute to the general progress of the country. In addition, on the occasion of the 10th Anniversary of the establishment of the Foundation for offering scholarships to students who show outstanding results in their studies, the University Council, at its session held on 8 May 1987, adopted a

decision, upon the proposal of the Council of the Foundation, to award a Plaque from "Ss. Cyril and Methodius" University of Skopje to Atanas Bliznakov.

On this occasion, the rector professor Dr. Todor Dzunov also said:

Our distinguished fellow countryman Bliznakov, on the occasion of presenting the Plaque of the University of "Ss. Cyril and Methodius" to you, it is my honor, on behalf of the University and on my own behalf, to express our appreciation for your noble activity, bestowing on you this social recognition and wishing you sound health and long life.

Expressing his gratitude, Atanas Bliznakov, among other things, said:

Although we the Macedonians went to America, we didn't forget that we had left our brothers and sisters, we didn't forget that we had left our Macedonian people to moan under hard national, political and economic slavery. These thoughts and feelings made many of us organize into national Macedonian political organizations and carry on struggles to assist our people in Macedonia for their national and political freedom through these organizations.

Both during the Second World War and after the war our progressive organizations in America have done much for the wellbeing of our people in Macedonia. When our Macedonian people, together with our brothers, the Yugoslav peoples, fought to the bitter end against the implacable foes dangerous to humanity - the German fascists and local fascists, we were on the side of our peoples and we helped them with everything we could.

I am happy that I have lived to see the Macedonian people in this part of Macedonia rejoicing in their freedom and independence, building their own national history, culture and progress and speaking the beautiful Macedonian literary language.

Therefore my wife and I came here, in liberated Macedonia, to spend the last years of our lives among our Macedonian people.

Twenty years ago or more, I started to think over what would happen to my property after my death. I thought that it would be best to bequeath my property and assets to my people, to my Macedonian people, since the Macedonian

нашите братја југословенските народи се бореа за живот или смрт, против најголемите врагови на човештвото, германските и внатрешните фашисти, ние бевме на страната на нашите народи и им помагавме со сичко што можевме.

Јас сум среќен дека доживеав за да видам македонскиот народ во овој дел на Македонија, да се радва на својата слобода и независност, да гради и да создава своја национална историја, култура и прогрес и да говори на убавиот македонски литературен јазик.

Затоа јас и мојата сопруга дојдовме тука во слободна Македонија за да си ги прекараме последните години од нашиот живот помеѓу нашиот македонски народ.

Уште пред 25 години и повеќе јас почнав да мислам, подир мојата смрт што ќе стани со мојот имот? Јас помислив ќе биде најдобре да го подарам за во полза на нашиот македонски народ; дека тој народ ми е најблизок до моето срце; така мислев и мојата сопруга Славка.

През 1977 година нија ја основавме Фондацијата која го носи моето име „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Јас Димче Мире, Томе Буклески, ректорот и секретарот при Универзитетот го пригответе Уставот и ја туривме основата на Фондацијата, а Иво Пухан го пригответе тестаментот. Целта на Фондацијата е да дава стипендии на талентирани студенти и што немаат средства за да се поддржуваат; и самос студенти што учат при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Јас сум мошне доволен од досегашната работа на Фондацијата, задоволен сум и од односите на студентите; тие се студенти кои редовно и успешно ги завршуваат годините.

Драги братја и сестри Македонци, нека мојот подарок, моите добри мисли и чувства кон нашиот македонски народ, да се вдахнат во душата и срцето на целиот наш народ, да мислат и да работат

за заедничкото добро на целиот наш македонски народ. Само кога ние сите мислиме и работиме како за себе, така и за целиот македонски народ, само тогај ќе има братство и единство помеѓу нас, само тогај ќе има прогрес и напредок.

Нашиот народ со векови се борел за слободата и правдата своја; многу од тие Македонци го дадоа и својот живот за слободата и честа на својот народ. Затоа и ние драги браќа и сестри треба да мислиме и да работиме за подобар прогрес и напредок во Република Македонија. Само така ние ќе го кажеме нашето достоинство, само така ние ќе исполниме заветите на постарите поколенија. Само така нија ќе поддржуваме стремежите и идеалите на нашите дедовци и татковци, на нашите братја и сестри, кои заедно со нашите братја, југословенските народи ја пролеаја својата крв, го дадоја својот живот за слободата и честа на сите југословенски народи и народности.

Јас апелирам кон Југобанка таму дека ќе се држат и чуваат средствата на Фондацијата, апелирам кон Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, таму кад еше се распоредуваат стипендиите на студентите, а највеќе апелирам кон Република Македонија да ја пази таа хумана Фондација вечно да продолжува да им помага, да им дава наука и просвет ана младите девојки и момчиња, дека во иднина повеќе од 250 редовни студенти ќе се стипендираат и през таја Фондација ќе можат да добијат наука и просвета со која наука и просвета тие ќе бидат корисни како за себе си така и за целиот наш македонски народ.“

По повод 10-годишнината од Фондацијата „Атанас Близнакоф“, ТАНЈУГ го пренесе следниот текст на македонски за емисиите за странство:

Скопје, 8 февруари (Танјуг). Годинава се навршуваат 10 години од востановувањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Имено, со ова видниот Македонец Атанас Близнаков, роден во

people are closest to my heart. That was what my wife Slavka was thinking as well.

Therefore over the course of 1977 we established the Foundation "Atanas Bliznakoff" at "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje. Together with Dimče Mire, Tome Bukleski, the Rector and the Secretary of the University, I have worked on the preparation of the Statute and we laid the foundation stone of the Foundation, while Ivo Puhan prepared the testament. The aim of the Foundation is to provide scholarships to talented students who have no financial means to provide for their own education. This applies only to students studying at "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje.

I'm very satisfied with the work of the Foundation; I am also very pleased by the achieve-

ments of the students since they regularly and successfully complete their semesters.

My dear Macedonian brothers and sisters, let my gift, my good thoughts and feelings towards our Macedonian people reinvigorate the souls and hearts of our entire people, let it make them think and work for the common good of our whole Macedonian people. Only when we think and work for the Macedonian people as a whole in the same way in which we think and work for ourselves, only then will there be unity and brotherhood among us, only then will there be progress and prosperity.

Our people fought for centuries for their freedom and justice, many of those Macedonians gave their lives for the freedom and dignity of our people. Therefore, my dear brothers and sisters, we should also think and work for

Атанас Близнаков со ректорот Проф. д-р Тодор Џунов / Atanas Bliznakov together with Rector Todor Dzunov, Ph.D.

револуционерното село Д'мбени, Костурско, кој 57 години живееше и работеше во Соединетите Американски Држави, а од 1976 засекогаш се врати во Македонија и стана граѓанин на Скопје, на Универзитетот во Скопје со свој тестамент ги подари паричните заштеди во вид на фондација. Во текот на изминатата деценија 35 млади луѓе од СР Македонија завршиле високо образование, добивајќи стипендии од Фондацијата на овој хуман човек. Во моментов корисници на стипендии се 18 студенти кои студираа на различни факултети на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Името и делото на Атанас Близнаков добро им е познато на македонските иселеници и на пошироката македонска јавност. Тој ѝ припаѓа на напредната генерација од првите иселеници на американскиот континент кој, далеку од својата родна земја, целиот свој живот ѝ го посвети на слободата и на напредокот на македонскиот народ. Најголемиот дел од животот во САД, Близнаков го има поминато во градот Гери, во државата Индијана, во тамошната Железарница сè до пензионирањето.

Деловната активност на Атанас Близнаков во САД се состоеше во купување недвижности и акции. Кризата од 1929 година однесе сè што создал и Близнаков мораше да почне наново.

Во 1935 година Близнаков го посетува својот роден крај и извесно време престојува и во Д'мбени, каде што ја сретнува својата животна сопатничка Славка, која во изминатите 52 години постојано беше со него, го храбреше, живееше за неговите идеи и заеднички копнееја по Македонија. Заедно се вратија во САД, оставајќи го засекогаш родниот дом во Д'мбени.

Близнаков е и еден од основачите на друштвото „Александар Македонски“ што активно се залагаше за формирање македонска црковна општина во Гери. Заедно со сопругата летото 1958 година првпат дојдоа да ја видат слободна Македонија збратимена во Југословенската феде-

рација. По 10 години, во 1968-та повторно дојде во Македонија, за во 1976 конечно да се врати за да го продолжи животот во својата татковина, меѓу својот народ. Во светот го одведе барањето за подобар живот, носејќи го со себе единственото дека е Македонец, дека ќе остане тоа на кој и да е дел од Земјината топка и дека еден ден ќе се врати во својата Македонија.

На 18 декември 1991 година, пак Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ организираше средба со Атанас Близнаков, првиот сонародник кој својата печалба остварена во Америка ја стави во функција на создавање материјални услови за стипендирање на студенти.

Ректорот на Универзитетот д-р Драги Данев, говорејќи за хуманоста на Близнаков потсети дека тој во 1977 година ја формираше Фондацијата за стипендирање студенти „Атанас Близнакоф“. До денес преку оваа Фондација се стипендирани повеќе од 100 студенти, а само годинава е распишан конкурс за доделување на нови 32 стипендии. Во оваа пригода тој, меѓу другото, рече:

Минатото уште повеќе го отсликува хуманиот лик на Атанас Близнаков. Тој бил активен член на Македонско-американскиот народен сојуз кој водел борба против реакционерскиот режим на Балканот, материјално и морално ја помагал борбата на македонскиот народ во време на Втората светска војна, а во слободна Македонија ја помагал изградбата на Интерната клиника на Медицинскиот факултет во Скопје.

Деведесет студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, чии родители не биле во финансиска состојба да го плаќаат школувањето на своите деца, дипломите ги стекнаа благодарните на Фондацијата „Атанас Близнакоф“. Уште петнаесетина стипендисти се пред дипломирање, а 45 се редовни студенти на некои од факултетите на Скопскиот универзитет. Но, без оглед дали веќе се здобиле со факултетска диплома или тоа накоро ќе им се случи, тие најдобро знаат што конкретно значи хуманиот гест на

greater progress and prosperity for the Republic of Macedonia. Only then will we demonstrate our dignity, only then will we fulfill the vows of the preceding generations. Only then will we support the aspirations and ideals of our grandfathers and fathers, of our brothers and sisters who, together with our brothers, the Yugoslav peoples, shed their blood and gave their lives for the freedom and honor of all the Yugoslav nations and nationalities.

I make an appeal to Jugobanka, where the Foundation's funds will be deposited and kept, I make an appeal to "Ss. Cyril and Methodius" University, where the allocation of scholarships will be carried out, but I make an even stronger appeal to the Republic of Macedonia to forever take care of this philanthropic Foundation, to continue to offer it assistance, to provide knowledge and education to young girls and boys, because in the future more than 250 full-time students will get scholarships through this Foundation and they will have knowledge and education that will enable them to be useful both for themselves and for the Macedonian people as a whole.

On the occasion of the 10th Anniversary of the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff", the agency "Tanjug" forwarded the following text to the Macedonian broadcast programs abroad:

Skopje, February 8 (Tanjug). This year marks the 10th Anniversary of the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" at the "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje. Namely, this prominent Macedonian, Atanas Bliznakov, born in the revolutionary village of D'mbeni, Kostur Region, who has lived and worked in the United States for 57 years, and who returned to Macedonia and became a citizen of Skopje in 1967, has bequeathed, with his last will and testament, all his earnings and savings for establishing this Foundation at the University of Skopje. Over the past decade, 35 young people from SR Macedonia have completed their higher education by getting scholarships from the Foundation of this generous man. Today there are 18 students, holders of the scholarship, studying at different faculties at

the University of "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje.

The name and deeds of Atanas Bliznakov are well known to Macedonian expatriates and the wider Macedonian public. He belongs to the progressive generation of the first immigrants that went to the American continent and he, far from his homeland, dedicated his entire life to the freedom and progress of the Macedonian people. The greatest part of his life in the U.S., Bliznakov spent in the city of Gary, Indiana, working at the steelworks factory until his retirement.

The business activity of Atanas Bliznakov in the U.S. consisted of buying real estate and stocks. The Great Depression in 1929 took away everything he had earned.

In 1935 Bliznakov visited his native soil and spent some time in D'mbeni where he met his life-long companion Slavka who, in the past 52 years, was always with him, encouraging him, living for his ideas, and longing for Macedonia just as he did. After their marriage they returned to the United States leaving their native homes in D'mbeni forever.

Bliznakov is one of the founders of the association "Alexander of Macedon" and he actively advocated the establishment of the Macedonian church community in Gary. In the summer of 1958 he, together with his wife, came for the first time to see the liberated Macedonia, living in brotherhood within the Yugoslav federation. Ten years later, in 1968, he came to Macedonia again, but they finally returned in 1976 when they decided to continue their lives here in their homeland, among their people. The search for a better life had taken him abroad where he kept with him only the fact that he was a Macedonian; that he would remain Macedonian no matter where he went in the world and that one day he would return to his Macedonia forever.

On 18 December 1991, the University of "Ss. Cyril and Methodius" organized a meeting with Atanas Bliznakov, the first compatriot who bequeathed all he had earned in America to create financial conditions to award scholarships to Macedonian students.

Referring to this philanthropic act of Bliznakov, the Rector of the University, Dr. Dragi Danev, pointed out that in 1977

донаторот Атанас Близнаков, кој сиот свој капитал, стекнат во изминативе 91 година од својот живот им го подари на талентираниите студенти од Републиката.

Досега стипендиите на овој донатор, кои изнесуваат 20 американски долари (во денарска противвредност) ги користеле и ги користат 150 талентирани студенти од Републиката. Доколку се суди, пак, според износите кои Атанас Близнаков со тестамент и завештанието ги пренесе на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, тие се големи дури и за американски прилики – над 600.000 долари орочени во Југобанка и повеќе од 1.500.000 долари кои во акции и во готовина се во Америка. Хуманоста на овој навистина редок човек, ќе ја чувствуваат уште илјадници стипендисти во наредните децении. По желба на господин Близнаков, по неговата смрт, средствата во вид на акции вложени во Националната банка – Гери, Индијана, ќе се продадат и ќе се пренесат на трајно користење на Фондацијата „Атанас Близнаков“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Заблагодарувајќи се на честитките за неговиот роденден, Атанас Близнаков, покрај кратката ретроспектива на својот животен пат укажа и на потребата од максимална концентрација за надминување на политичката и економската криза во Републиката.

По повод 90-от роденден на Атанас Близнаков, претседателот на Република Македонија господин Киро Глигоров го прими овој Македонец од Гери, Индијана, Соединетите Американски Држави, кој ја основа Фондацијата „Атанас Близнаков“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“

во Скопје за помагање студенти кои покажуваат особени резултати во студирањето, преку доделување стипендии.

На приемот, на кој присуствуваа и ректорот и проректорите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, претседателот Глигоров беше запознат со досегашната работа на Фондацијата која овозможила да дипломираат над 200 надарени студенти чии родители не биле во состојба да им овозможат материјални услови за студирање. Исто така, претседателот Глигоров беше информиран за одлуката на донаторот Атанас Близнаков на Фондацијата да пренесе дел од својот имот на девизни штедни книшки во Републиката, како и целокупниот имот во акции и во готовина во Соединетите Американски Држави, кој изнесува повеќе од еден милион и петстотини илјади американски долари.

Претседателот Глигоров срдечно поздравувајќи го донаторот Атанас Близнаков подвлече дека неговата Фондација за стипендирање студенти во Македонија претставува голем патриотски гест и дело со кое можат да се гордеат сите Македонци во Републиката и оние што живеат на другите континенти и во Европа.

Токму поради неговите особени заслуги и севкупниот придонес на полето на јавната дејност со која се придонесува за општиот напредок на Републиката, Атанас Близнаков е добитник на повеќе признаија на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како и на Орденот на Републиката со златен венец и на највисоката Републичка награда „11 Октомври“, беше речено во кабинетот на претседателот Глигоров.

Bliznakov established the Foundation "Atanas Bliznakoff" for offering scholarships to students. Up to that time, more than 100 students had received their scholarships from this Foundation and this year an announcement was issued awarding another 32 new scholarships. On that occasion he, inter alia, said:

The earlier period further depicts the philanthropic character of Atanas Bliznakov. He was an active member of the Macedonian-American National Alliance which carried out a struggle against the reactionary regime in the Balkans, who assisted the struggle of the Macedonian people during World War II morally and financially, and supported the construction of the internal clinic at the Medical Faculty in liberated Macedonia.

Ninety students at "Ss. Cyril and Methodius" University, whose parents were not financially able to pay tuition for their children, gained their diplomas thanks to the Foundation "Atanas Bliznakoff". Another fifteen students are about to graduate from their faculties, while 45 are still full-time students in several faculties of the Skopje University. But whether they have already acquired a bachelor degree or will soon graduate, they know best what this philanthropic act of benefactor Atanas Bliznakov means; an act of a man who bequeathed his entire capital earned in the past 91 years of his life to the talented students of our Republic.

So far 150 talented students from the Republic have been holders of these scholarships, which amount to 200 U.S. dollars a month in denar equivalents. However, according to the amount that Atanas Bliznakov bequeathed with his last will and testament to "Ss. Cyril and Methodius" University, it is really a lot of money, even in comparison to American conditions - more than 600,000 dollars with Jugobanka as time deposit, and more than 1,500,000 dollars in shares and cash in America. The charity of this really rare person will be felt by another thousand students in the coming decades. At the request of Mr. Bliznakov, the assets in the form of shares invested in the National Bank - Gary,

Indiana, will be sold and transferred, after his death, to be permanently used by the Foundation "Atanas Bliznakoff" at "Ss. Cyril and Methodius" University.

Expressing his gratitude for the congratulations on the occasion of his birthday, Atanas Bliznakov, in addition to the brief retrospective of his life span, pointed to the need of great focus to overcome the political and economic crisis in the country.

On the occasion of his 90th birthday, Atanas Bliznakov was invited to a reception hosted by the then-president of the Republic of Macedonia, H.E. Mr. Kiro Gligorov.

At the reception, attended by the Rector and Pro-Rectors of the University "Ss. Cyril and Methodius", President Gligorov was informed about the activity of the Foundation that has enabled 200 gifted students to graduate from their faculties but whose parents were not able to provide financial support for their education. In addition, President Gligorov was also informed about the decision of the benefactor Atanas Bliznakov to transfer to the Foundation a part of his estate and his foreign currency savings accounts to the country, as well as the entire property in shares and cash in the U.S., which amounted to more than one million and five hundred thousand U.S. dollars.

Expressing his warm regards, President Gligorov cordially welcomed Atanas Bliznakov, the benefactor, and stressed that his Foundation to offer scholarships to students in Macedonia was a great patriotic act and deed that all Macedonians living in the Republic, as well as those living on other continents and in Europe, could be proud of.

Due to his special merits and overall contribution to public activity, and to his contribution to the general progress of the Republic, Atanas Bliznakov has won several awards of the University "Ss. Cyril and Methodius", the Order of the Republic with a golden crown, as well as the highest National Award "11 October, stressed the Cabinet of President Gligorov.

ДВЕ ДЕЦЕНИИ ОД ОСНОВАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА

За одбележувањето на 20-годишнината од основањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, беше изготвена предлог-програма за која се грижеше Одборот од следните лица: Атанас Близнаков, основач на Фондот и постојан член на Советот на Фондацијата, Томе Буклески, постојан член на Советот на Фондацијата, Славе Николовски – Катин, постојан член на Советот на Фондацијата, проф. д-р Радмила Кипријанова, ректор на Универзитетот, проф. д-р Александар Анчевски, проректор на Универзитетот, Душко Сековски, генерален секретар на Универзитетот и Дочка Тодоровска, секретар на Фондацијата.

На свечената седница покрај членовите на Одборот присуствуваа: проф. д-р Саво Климовски, претседател на Сенатот на Универзитетот, проф. д-р Димитар Керамитчиев, претседател на Матицата на иселениците од Македонија, Васил Зигоманов, секретар на Матицата на иселениците од Македонија, митрополитот Кирил, архијереј на Полошко-кумановската епархија, деканите, членовите на Советот на Фондацијата „Петар Стаматоф“, претставници на Министерството за надворешни работи, на Министерството за финансии, Министерството за образование и физичка култура, Министерството за наука, роднини и пријатели на Атанас Близнаков, досегашни дипломирани стипендисти на Фондацијата, сегашни стипендисти и други гости.

По повод овој свечен чин, 20-годишнината од основањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во просторите на Универзитетот, на 18 мај 1997 година со почеток во 11 часот се одржа свечена седница на Советот на Фондацијата.

На свечената седница на присутните им се обрати ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ проф. д-р Радмила Кипријанова. Таа покрај другото, рече:

*Почитувани членови на Советот,
Почитувани студенти стипендисти,
Почитувани гости,*

Денешнава свечена седница на Советот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, на која, поради здравствени причини, првпат меѓу нас не е присутен почитуваниот господин Близнаков, ја организираме по повод дваесетгодишното непрекинато дејствување на оваа Фондација и истовремено, да ја изразиме нашата голема благодарност за хуманиот и благороден гест на неговиот основач, почитуваниот господин Атанас Близнаков, кој, всушност, е и првенец во редот на донаторите на нашата универзитетска средина. И не случајно, тој го зазема првото место на Спомен-плочата на донатори изработена во знак на почит и благодарност кон сите кои дадоа значаен придонес во создавањето и развојот на творечкиот подем на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а по повод минатогодишното чествување на нашиот патронен ден.

TWO DECADES SINCE THE ESTABLISHMENT OF THE FOUNDATION

The Board of the Foundation was in charge of organizing the 20th Anniversary of the establishment of the Foundation “Atanas Bliznakoff” at the “Ss. Cyril and Methodius” University in Skopje by preparing a draft-program. The Board consisted of the following members: Atanas Bliznakov, founder of the Foundation and permanent member of the Council of the Foundation; Tome Bukleski, permanent member of the Council of the Foundation; Slave Nikolovski-Katin, permanent member of the Council of the Foundation; Professor Dr. Radmila Kiprijanova, Rector of the University; Professor Dr. Aleksandar Andonovski, pro-rector of the University; Duško Sekovski, general secretary of the University, and Dočka Todorovska, secretary of the Foundation.

In addition to the members of the Board, the following guests also attended this official session: Prof. Dr. Savo Klimovski, president of the Senate of the University; Prof. Dr. Dimitar Keramitčiev, president of the Matica; Vasil Zigomanov, secretary of the Matica; Metropolitan Kiril, Bishop of the Diocese of Polog and Kumanovo, deans and members of the Council of the Foundation “Petar Stamatoff”, representatives of the Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Finance, Ministry of Education and Physical Culture, Ministry of Science, as well as relatives and friends of Atanas Bliznakov, former graduated students-holders of the Foundation scholarship and current student-holders of scholarships, and other guests.

On the occasion of this solemn ceremony, the 20th Anniversary of the establishment of the Foundation “Atanas Bliznakoff” at “Ss. Cyril and Methodius” University in Skopje, a solemn session of the Council of the Foundation was held on the premises of the University on May 18, 1997, at 11 am.

The Rector of “Ss. Cyril and Methodius” University, Prof. Dr. Radmila Kiprijanova, addressed those present at this solemn session. She, among other things, said:

Distinguished members of the Council,

Distinguished student-holders of scholarships,

Distinguished guests,

Today's formal session of the Council of the Foundation “Atanas Bliznakoff” at the “Ss. Cyril and Methodius” University, at which for the first time the honorable Mr. Bliznakov is not present due to health reasons, is organized on the occasion of twenty years of uninterrupted activity of the Foundation. We avail ourselves of this opportunity to express our gratitude for the philanthropic and noble act of its founder, distinguished Mr. Atanas Bliznakov, who is actually the first among the benefactors to our university ambience. And it is not by pure chance that his name is the first one written on the Memorial Plaque of donors that was made as a token of respect and gratitude to all those who have given significant contributions to the creation and development of the substantial rise of “Ss. Cyril and Methodius” University. This Plaque was put up on the occasion of honoring our Patron Day last year.

Името и делото на почитуваниот господин Атанас Близнаков е широко познато и присутно меѓу македонските иселеници и меѓу македонската јавност. Тој ѝ припаѓа на напредната и прогресивна генерација од првите доселеници на американскиот континент, кој, далеку од својата родна земја, целиот свој живот го посвети на слободата и напредокот на македонскиот народ.

Веднаш по враќањето во Македонија, тој и понатаму продолжува да го дава својот придонес на својот народ, при што, не помалку забележителна е неговата творечка и публицистичка дејност посветена на револуционерното организирање и движење на Македонците во далечната прекуокеанска Америка.

Израдувајќи ја својата приврзаност кон Македонија и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, својата макотрпна печалба остварена во далечна Америка, почитуваниот господин Близнаков, со посебно задоволство и готовност ја стави во функција на создавање материјални услови за студирање на нашите студенти. Така, овој хуман гест во 1977 година, со неговото завештание и тестамент, е изразен преку формирањето на Фондација за стипендирање студенти - „Атанас Близнакоф“. Овој чин, прв во историјата на нашиот Универзитет, има двојно значење.

Првото и основното е содржано во самата намена на Фондацијата, во мотивот и желбата на Атанас Близнаков да го стимулира она што е најдрагоцено и најпотребно за секој народ – знаењето.

Второто значење на овој чин произлегува од фактот што со него се создава една традиција во нашиот образовен и културен живот, традиција со која на недвосмислен начин се манифестира приврзаноста и љубовта на нашите сонародници кон својата земја.

Од формирањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ до денес, чест да бидат корисници на стипендии имаа 214 студенти од поголем број факултети од сите научни области: од техничките на-

уки, природно-математичките, медицинските, општествените, биотехничките науки и од уметностите, а од нив со високо образование се стекнале над 150 стипендисти.

Големото благородно дело на нашиот сонародник прв донатор Атанас Близнаков, претставува своевиден пример и поттик за младите генерации да придонесуваат во развојот на науката и афирмацијата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а со тоа да учествуваат во развојот, јакнењето и угледот на нашата држава, за што тој, низ целиот свој животен пат се залагаше и придонесуваше.

Во тоа име, дозволете ми, уште еднаш да ја изразиме нашата голема благодарност за неговото хумано длео, да му посакаме добро здравје и да му ги пренесеме нашите искрени желби тој да биде свидетел на уште многу дипломирани студенти – стипендисти на Фондацијата „Атанас Близнакоф“, истакна д-р Кипријанова.

По повод 20-годишнината од основањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“, телеграма со изрази на почит до Советот на Фондацијата, испрати претседателот на Република Македонија, господин Киро Глигоров. Во телеграмата, меѓу друго, тој вели:

Почитувани господа, драги пријатели, искрено жалам што сум спречен да присуствувам на свеченото одбележување на 20-годишнината од основањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ поради ангажираност со други службени обврски. Ви ја честитам годишнината и Ви посакувам плодотворна работа на полето на едукацијата на стручни кадри кои ќе го понесат натамошниот развој и просперитет на нашата земја.

Исто така, и претседателот на Собранието на Република Македонија, господин Тито Петковски, испрати телеграма до Ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, и до Советот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“, во која се вели:

По повод одбележувањето на 20-годишнината од основањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“, извонредно значајна

The name and work of distinguished Mr. Atanas Bliznakov is widely known and acknowledged among Macedonian expatriates and the Macedonian public. He belongs to that advanced and progressive generation of the first newcomers to the American continent, who, far from his homeland, dedicated his entire life to the freedom and progress of the Macedonian people.

Immediately after returning to Macedonia he continued to contribute to his people, whereby no less significant is his creative and journalistic activity dedicated to the revolutionary organization and movement of Macedonians far away in America, across the sea.

Expressing his attachment to Macedonia and "Ss. Cyril and Methodius" University, Mr. Bliznakov has willingly invested all his assets and profits, earned by working hard abroad in distant America, in the function of creating finances for the education of our students. Thus, this noble action was formally realized in 1977 by his last will and testament in compliance with which the foundation for offering scholarships to students – "Atanas Bliznakoff" was established. This act, the first in the history of our University, has double significance.

The first and fundamental significance is contained within the very purpose of this Foundation, in the motive and desire of Atanas Bliznakov to stimulate what is most precious and most necessary for each nation – knowledge.

The second meaning of this act stems from the fact that it creates a tradition in our educational and cultural life, a tradition that manifests the devotion and love of our fellow citizens to their homeland in a straightforward way.

Since the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" to date, 214 students have had the honor of being recipients of scholarships. They have studied in different faculties and in different fields, such as: technical, natural-mathematical, medical, social, and biotechnical sciences, and arts, while more than 150 of them had already acquired their university degree.

This philanthropic act of our compatriot, the first benefactor Atanas Bliznakov, is an example and incentive for young generations to

contribute to the development of science and the promotion of "Ss. Cyril and Methodius" University, and, in that way, to participate in the development, strengthening and enhancement of the reputation of our country, for which he advocated and to which he contributed throughout his entire life.

In this respect, let me once again express our profound gratitude for his philanthropic work, to wish him good health and to convey our sincere wishes that he will personally congratulate many other graduate students – holders of scholarships from the Foundation "Atanas Bliznakoff", said Dr. Kiprijanova.

On the occasion of the 20th Anniversary of the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff", the President of the Republic of Macedonia, Mr. Kiro Gligorov, sent a telegram expressing appreciation to the Council of the Foundation. In his telegram, among other things, he underlined:

Distinguished ladies and gentlemen, dear friends, I sincerely regret that I am prevented from attending the ceremony marking the 20th Anniversary of the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" due to previously arranged official obligations. I would like to convey to you the message of my congratulations and wish you fruitful work in the field of education of professionals who will guide the future development and prosperity of our country.

In addition, the President of the Assembly, Mr. Tito Petkovski, also sent a telegram to the Rector's Office of "Ss. Cyril and Methodius" University and to the Council of Foundation "Atanas Bliznakoff", which read:

On the occasion of marking the 20th anniversary of the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff", an extremely significant donation, which in recent times has largely contributed to financial assistance in the education of young and talented students, I would like to extend my congratulations for this 20-year jubilee and, at the same time, I would kindly ask that my greetings and best wishes for his good health be conveyed to Mr. Atanas Bliznakov through the Council of the Foundation.

Орден на Р. Македонија за Универзитетот
/ Medal for service to the R. Macedonia for the
University

донација која во изминатиот период во голема мера придонесе материјално да се поддржи едуцирањето на младите и талентирани студенти, ги упатувам моите честитки за 20-годишниот јубилеј, а наедно преку Советот на Фондацијата, молам да бидат пренесени моите поздрави и желби за добро здравје до господин Атанас Близнаков.

Телеграма со слична содржина пристигна до Советот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и од претседателот на Владата на Република Македонија, Бранко Црвенковски.

Во неа се вели:

Најсрдечно Ви се заблагодарувам за поканата да присуствувам на свечената седница на Советот на Фондацијата „Атанас Близнакоф“, по повод 20-годишното постоење на оваа прва значајна фондација во нашата Република.

Во текот на 20-годишното постоење на оваа Фондација, на голем број млади луѓе им беше овозможено да се школуваат на нашиот Универзитет, со што остварува значајна образовна и хумана функција.

Искрено и од сè срце го честитам јубилејот на оваа значајна Фондација, со желби за добро здравје и успеси во реализацијата на вашата благодарна мисија.

Во периодот до прославата на 20-годишнината од формирањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ имаше бројни преписки со Агенцијата „Prudential Security“ во Чикаго. Тие се однесуваа на имотот и акциите во САД. Така, во 1993 година имаше интензивна кореспонденција и со други правни лица и, од повеќе одговори, сугестии и препораки, тој се одлучи да ја препушти работата и понатаму да ја води Агенцијата; таа да ги продаде акциите и средствата, да ги депонира и тие да останат во САД на име: „Фондација Атанас Близнакоф“ Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Македонија, што беше негова голема желба, бидејќи тој сметаше дека парите нема да загинат, туку ќе се користат за целите што тој ги одредил. Во прилог го давам неговото последно писмо, на англиски јазик, што тој го испрати до господинот Роберт Хардин, човекот кој многу искрено и чесно се грижи за Фондацијата. Писмото е со оригинален потпис на Атанас Близнаков.

A telegram with similar content was also sent to the Council of the Foundation "Atanas Bliznakoff" at "Ss. Cyril and Methodius" University by the President of the Republic of Macedonia, Branko Crvenkovski. It read:

I would like to thank you heartily for the invitation to attend this formal session of the Council of the Foundation "Atanas Bliznakoff", on the occasion of its 20-year anniversary and activity of this first important foundation in our Republic.

During the 20-year existence of this Foundation, a large number of young students have been enabled to be educated at our University, accomplishing in that way its significant educational and philanthropic function.

I extend, sincerely and with all my heart, my congratulations on the occasion of the anniversary of this significant Foundation, wishing you good health and success in the realization of your noble mission.

In the period preceding the celebration of the 20th Anniversary of the establishment of the Foundation, Mr. Atanas Bliznakoff had voluminous correspondence with the Prudential Security Agency in Chicago which was managing his property and shares in the U.S. Thus, in 1993 there was intensive correspondence also with other legal entities and, out of many answers, suggestions and recommendations, he decided that the Agency would continue to run its operations – sell stocks and deposit the ensuing funds in the U.S. in the name of the "Atanas Bliznakoff" Foundation at Ss. Cyril and Methodius University - Skopje, Macedonia. That was his great wish because he thought that money would not perish, but that it would be used for the purposes that he had specified previously. What follows is his last letter, in English, sent to Mr. Robert Hardin, the man who managed the Foundation sincerely and honestly. This letter bears an original signature of Atanas Bliznakov.

Атанас Близнаков на една од прославите / Atanas Bliznakov at the celebration

ПОСЛЕДНОТО ИНТЕРВЈУ СО ДОНАТОРОТ

Овој е последниот текст што „Нова Македонија“ го објави додека Атанас Близнаков беше жив. Тој е објавен во саботниот број на „Нова Македонија“ од 31 мај 1997 година, чиј автор е Фиданка Танаскова, со поднаслов „Наместо портрет: Атанас Близнаков, големиот донатор“, а со наслов: „Сага за доблеста“.

Рамноврсникот на овој век – родениот д’мбенец, ценетиот американски Македонец и со децении беше скопјанец, Атанас Близнаков, наближува кон своите 97 години, што е безмалку столетен животек, каде што упатените проследувачи сместуваат една голема човечка сага на возвишената доблест.

Станува збор за нашинецот, кој пред повеќе од две децении понуди пари и се формира Фондацијата „Атанас Близнаков“, сега веќе „тешка“ 2,5 милиони американски долари, дарени на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје, а наменети исклучително за стипендирање на талентирани и добри студенти низ сите негови високошколски институции.

И да се потсетиме, низ еден мал хронопис, за хуманистот и донатор Близнаков:

Своите печалбарски врвици ги почнува од дваесетите години на овој век, кога стори ниет да киниса кон далечните прекуокеански западни простори. А знаеше дека оди по пат на неизвесност, дека влегува во вријекот на новото и нему непознатото. Знаеше дека нема да му биде лесно во туѓина. Но, кршиното момче реши и стори, храбрено од сопствената упорност, истрајност и увереност дека кога-тогаш мора да се успее.

Преку глава му беа немаштијата, те-

ророт, посеганата и заканиите по националното чувство и вистината. А, тој се гордееше дека е Македонец и дека таа припадност ќе може најслободно да ја каже, да ја афирмира и да се гордее со неа.

Од беломорскиот дел, преку францускиот брег со параходот заминал кон источните американски доселенички влезни порти. Пристигнал во Медисон, во државата Илиноис, а малку подоцна и дефинитивно се населил во Гери, Индијана, град сместен крај езерото Мичиген, каде што останал сè до конечното заминување од Америка и враќањето во својата родна земја, Македонија.

Неговиот животен пат е зачудувачки богат и несекојдневно композиран мозаик со толку многу и тежки, но и убави моменти. И кога имало премрежија и проблеми, тој умее да застане стамено и неотстапно. Теško оти можело нешто така бргу да го поколеба упорниот Македонец: бил вистински борец во секоја ситуација. Со својата снаодливост, трудољубие и умевање Атанас Близнаков направил толку многу во Соединетите Американски Држави и за себе, но и за своите собраќа кои во овој дел од светот заминале трагајќи по заработка и по едно подобро утре.

Близнаков и губеше, но повеќе добиваше. Се занимаваше со разни бизниси. Ги следеше берзите, купуваше акции и недвижности, умееше често од ништо да создаде нешто. А создаде многу. И никогаш не заборави на хуманоста и солидарноста. Никогаш не престана да помага и да придонесува за доброто на своите во татковината од која му се корените.

LAST INTERVIEW WITH THE BENEFACTOR

This is the last text that “Nova Makedonija” published while Atanas Bliznakov was still alive. It was published in the Saturday edition of “New Macedonia” dated May 31, 1997 under the subheading “Instead a portrait: Atanas Bliznakov, the great benefactor“, titled “A Saga of Virtue“, authored by Fidanka Tanaskova.

As old as this century – born in D'mbeni, the distinguished American Macedonian who has been a citizen of Skopje for decades, Atanas Bliznakov is approaching his 97th year, which is almost a life span covering one hundred years, a lifetime that, for the well informed followers, includes a great saga of supreme philanthropic virtue.

It is about our fellow countryman who, over two decades ago, offered money for establishing the Foundation “Atanas Bliznakoff“, now worth 2.5 million U.S. dollars, bequeathed it to “Ss. Cyril and Methodius“ University in Skopje, and earmarked it solely for offering scholarships to talented and good students at any of the Skopje University's academic institutions.

And let us remind ourselves of this philanthropist and benefactor Bliznakov through a short chronology:

He set out on his emigration path in the 20s of this century, when he decided to set off to the remote western expanses across the sea. He knew that he would go through uncertainty and that he would enter into whirls of something new and unknown to him. He knew it would not be easy for him abroad. But the well-built boy made up his mind and followed his heart, encouraged by his own persistence, persever-

ance and confidence, that no matter where in the world he was he would succeed.

He had a bellyful of misery, terror, encroachment and threats to national feeling and truth. He was proud of being Macedonian and of being able to express his affiliation which he has affirmed and was proud of, unquestionably.

From the Aegean part, through the French coast, he headed to the eastern American immigration gates by boat. He arrived in Madison, Illinois and later settled in Gary, Indiana, a city located by Lake Michigan. He remained there until his final departure from America and returning to his native soil, his Macedonia.

His life path was surprisingly rich and it was an extraordinary mosaic composed of so many difficult but also beautiful moments. And when there was turmoil and problems, he managed to stand up resolutely and unyieldingly. There weren't many things that could quickly sway this energetic and firm Macedonian: he was a real fighter in any situation. With his resourcefulness and skills, Atanas Bliznakov achieved so much in the United States for himself, but also for his fellow-brothers who had come to this part of the world searching for better pay and a better tomorrow.

Bliznakov also used to lose, but he earned even more. He dealt with various businesses. He monitored the stock market, bought stocks and real estate; he often knew how to earn something out of nothing. And he earned a lot. But he never forgot to foster philanthropy and solidarity. He never stopped assisting and contributing to the wellbeing of his fatherland where his roots

Ректорот Велимир Стојковски, Иван Џо Петрески, претседателот на Матицата и Славе Катин, авторот на монографијата / The Rector Velimir Stojkovski, Ivan Joe Petreski, president of the Matica, and Slave Katin, the author of the monograph

Св. Климент Охридски / St. Kliment Ohridski

Беше активен член на Македонско-американскиот народен сојуз, МАНС, кој во тоа време водеше задгранична, реиштелна борба на свој начин, се разбира, против реакционерниот режим на Балканот. Темелната одредница на МАНС беше – слобода на Македонија, изградба на општество во кое ќе има мир, посрекен живот и иднина.

Меѓутоа, Близнаков беше и прв човек на Болничкиот комитет, кој како и на други места во големата далечна земја собираа донаторства за помош во изградбата на болничкиот блок во Државната болница во Скопје; еден е од основачите на Друштвото „Александар Македонски“, кое беше меѓу најупорните за формирање на првото македонско светилиште на целиот северноамерикански континент, со седиште во Гери, во државата Индијана.

Во Америка, во тоа време, поточно во првата половина од овој век и потоа – изјави не толку одамна во еден разговор Атанас Близнаков – како македонски етникум, бевме многу упорни и правевме големи напори за што подобро самоорганизирање. Голема група ентузијастички не ги штедеа силите и времето. Работевме неуморно, иако на беше лесно да се премостат и да се постават на свое место многу работи. Бевме истрајни, особено кога стануваше збор за самосознавањето на Македонците, за зацврстувањето на националната свест, за развивањето на патриотизмот, и мора да се каже – многу успеавме. За срќа, резултатен беше сиот тој вложен труд и голем напор – задоволно коментираше Близнаков, поткрепувајќи ја оваа своја констатација со недоброени факти и видувања.

Четириесет години во животот на еден човек и не е малку време. Толку мина нашинецот во Гери, Индијана. Пред да реиш дефинитивно да ја затвори страницата на печалбарското иселеништво и да се врати дома, Атанас и Славка првпат дојдоа да ја посетат својата слободна Македонија, што беше нивни децениски сон, постојан копнеж и силна гордост. По некое време дојдоа уште еднаш. И конечно, третиот пат, во 1976 година, тие се преселија и се запишаа во регистарот на граѓаните на главниот град. Во Скопје се и денес.

Веднаш по враќањето Близнакови ја пуштија во оптек иницијативата за формирање на прва донаторска фондација. Американскиот Македонец му го стави на располагање на Скопскиот универзитет сиот износ на богатото konto. Се чувствува горд и неизмерно среќен што има можност да им помогне на оние академици кои се со скромни финансиски можности, но се со силна љубов да учат и да завршуваат високи школи.

Овој гест беше проследен со големи симпатии од страна на нашата највисока научно-наставна институција. Универзитетскиот совет во 1977 година едногласно ја донесе одлуката за прифаќање на иницијативата и ја официјализира Фондацијата „Атанас Близнаков“.

Оттогаш до овие дни повеќе од 200 студенти биле корисници на средствата, а само годинава нивниот број изнесува педесетина. Деновиве со свечена седница на Универзитетскиот сенат се одбележа децениското постоење на ова значајно донаторско дело. Во таа пригода уште еднаш му беше оддадена должната почит и почест на големиот дарител за тоа што тој толку широкоградо на високошколците им отстапи вредна сума американски долари, во вид на стипендии.

Младите, пак, во сиве овие години возвраќаат со неизмерна благодарност, со многу внимание и посети на домот на Близнакови, со тоа што најголемиот дел од нив настојуваа личните значајни поводи – роденденски, брачни, вработувања и други животни радости да ги поделат со, како што ги нарекуваат – своите добротворци – Атанас и Славка.

Меѓутоа, веќе опасно натежнале годините врз плеките на чичко Атанас. Здравјето станало прекревко, снеможеноста е сè повидлива. Сиот нивни видокруг и делокруг им остана да им биде само семејниот дом и паметењето. Животната најверна друшка Славка е посебна приказна. Во неа како да е збрано неизмерно човекољубие и питомост. Тие рамно 62 години врват заедно низ животните небиднини, предизвици, успеси и среќни мигови, се вели во интервјуто со Атанас Близнаков.

originated, where his love, hopes, life... had developed.

He was an active member of the Macedonian-American National Alliance, MANS which, at that time, led a decisive struggle from abroad in its way, of course, against the reactionary regime in the Balkans. The fundamental determinant of MANS was - freedom for Macedonia, building a society in which there would be peace, a happier life and brighter future.

In addition, Bliznakov was also the leading activist in the Hospital Committee that, like in other distant places in this faraway great country, collected donations to assist in the construction of a hospital block within the National Hospital in Skopje. He was one of the founders of the association "Alexander of Macedon", which was among the most energetic associations for establishing the first Macedonian holy place on the entire North American continent, based in Gary, in the state of Indiana.

"In America, at that time, particularly in the first half of this century and onwards," said Atanas Bliznakov in a recent interview, "We, as a Macedonian ethnic minority, were very persistent and made great efforts for better self-organization. A large group of enthusiasts didn't spare their energy and time. We worked tirelessly, even though it was not easy to resolve and put aside many differences. We were persistent especially when it came to the self-awareness of Macedonians, to strengthening of national consciousness, the development of patriotism and, it must be said - we have attained much. Fortunately, all that we invested, all our efforts - produced favorable results", commented Bliznakov with satisfaction, supporting his conclusion with numerous facts and insights.

Forty years in the life of any man is not a little time after all. Our fellow countryman spent so much time in Gary, Indiana before deciding to permanently close the page on his emigrant life and return home. Atanas and Slavka came, for the first time, to visit their free Macedonia after their two-decades long dream, an unceasing desire and great pride. After a while they came again. And finally in 1976 for the third time, they settled here forever and registered in

the registry of citizens of the capital. Today they are still in Skopje.

Immediately after returning to their country, the Bliznakovs put into circulation an initiative to establish the first foundation of this kind. The American-Macedonian put at the disposal of the Skopje University his entire, considerable savings. He felt immensely proud and satisfied with having the opportunity to help those colleagues with modest financial means who had a strong love to study and finish high school.

This gesture was watched closely with great sympathy by our highest scientific and educational institution. The University Council unanimously adopted the decision to accept the initiative, and it formally started the Foundation "Atanas Bliznakoff" in 1977.

Since then, more than 200 students have received his funds, and only this year, their number reached fifty. Today the University Senate has marked the two-decade existence of this important donorship act at a formal session. On this occasion, this great benefactor was paid due respect and honor once more because he gave up, so generously, his great earnings for the benefit of the university students, in the form of scholarships in American dollars.

The young students, on the other side, in return gave their immense gratitude all these years, devoting their attention and visiting the Bliznakovs, in a way that most of them made efforts to share their important private events - birthdays, marriages, employment, and other joyful events in their lives with, as they call them, their benefactors - Atanas and Slavka.

However, advanced old age has already weighed down on the shoulders of Uncle Atanas. His health has deteriorated; his weakness has been tangible more and more. All of their range of vision and their scope of work are reduced to their family home and memory. His most loyal life-companion Slavka is another story. She is the epitome of immense philanthropy and gentleness. They have been together for 62 years, walking together through life, its challenges, successful and happy moments", reads the interview with Atanas Bliznakov carried out by Fidanka Tanaskova.

ЗГАСНА СРЦЕТО НА ГОЛЕМИОТ ДОНАТОР И ХУМАНИСТ

Последните дни од животот Атанас Близнаков ги помина во својот стан, заедно со својот животен сопатник – сопругата Славка. Тие старечки моменти ги помина во фотелјата, во која поминуваше поголем дел од својот живот. За неговото здравје се грижеа лекарите од Студентската поликлиника, како и други здравствени работници кои од почит кон Атанас и Славка Близнакови доаѓаа во нивниот стан да ги прегледаат, да им дадат лекарства, да им помогнат во нивната психофизичка состојба. Меѓу нив посебно место ѝ припаѓа на лекарот Јорданка Ковачевска.

Меѓутоа, во последните години најголем „лекар“ беше неговата внука Нуша Терзиева – Пачкова која до последно се грижеше посебно за хигиената.

Атанас Близнаков почина на 10 јули 1998 година во станот на ул. „Орце Николов“ бр. 75 на возраст од речиси 97 години. Неговата смрт беше од старост, од што престанаа повеќе функции од неговиот организам. На тој ден згасна големото срце на патриотот, донаторот, хуманистот, на човекот со големо чувство на припадност кон Македонија. За поупатените, неговиот живот по многу нешто може да се вброи во судбините кои се однесуваат како македонска сага.

По повод неговата смрт во Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се одржа комеморативна седница. На седницата беа присутни: членови на Фонда-

цијата, продекани, студенти, пријатели и други лица. За неговиот лик и дело зборуваше ректорот д-р Радмила Кипријанова, која во своето излагање рече:

„На 10 јули 1998 година, во 97-та година од животот, почина Атанас Близнаков, основач на Фондацијата „Атанас Близнаков“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – првенец во редот на донаторите во нашата универзитетска средина, за стипендирање студенти кои покажуваат особени резултати во студиите.

Роден пред 97 години во Костурското револуционерно село Д’мбени, соочен со тешки егзистенцијални проблеми, Атанас Близнаков на 19 - годишна возраст тргнал по трновитите печалбарски стапки и го продолжил својот печалбарски и револуционерен живот далеку од својата родна земја, во Америка. Живеејќи повеќе од половина век на тие простори, Близнаков бил активно вклучен во прогресивните движења и организации за остварување на идеалите на својот поробен македонски народ. Далеку од својата родна земја, целиот свој живот го посветил на слободата и напредокот на македонскиот народ.

Неговата љубов и почит кон својата родна земја, продолжи и по неговото враќање во својата слободна татковина, кога со својот хуман гест и со своето завештание и тестамент, во 1977 година формира Фондација за стипендирање студенти - „Атанас Близнаков“. Овој чин е прв

THE HEART OF THE GREAT BENEFACTOR AND PHILANTHROPIST HAS CEASED TO BEAT

Atanas Bliznakov spent his last days in his apartment, along with his life-companion – his wife Slavka. He spent those moments of his old age in the armchair in which he had spent most of the last stage of his life. The doctors of the University Polyclinic took care of his health, as well as other health workers who, out of their respect for Atanas and Slavka Bliznakov, used to come to their apartment to check their health, prescribe and give medications, assist them in regard to their mental and physical health. Jordanka Kovačevska is to be singled out among all of them.

However, the greatest “doctor” during his last years was his niece Nuša Terzieva-Pačkova who, until the last moment, took special care of his personal hygiene.

Atanas Bliznakov died on 10 July, 1998 in the apartment on the street “Orce Nikolov”, No. 75, at the age of almost 97. He died of old age, caused by general system failure. On that day the great heart of this benefactor, donor, philanthropist, a man with a great feeling of belonging to Macedonia, stopped beating. Those who are more informed could rightly say that his life may be embedded, in many ways, in the fates that compose the Macedonian saga.

On the occasion of his death, the Rector's Office of “Ss. Cyril and Methodius” University held a commemorative session attended by the members of the Foundation, pro-deans, students, friends, and others. Rector Dr. Radmila

Kiprijanova gave a speech about his life and work, and she said:

On July 10, 1998, at the age of 97, Atanas Bliznakov passed away. He was founder of the Foundation “Atanas Bliznakoff” at “Ss. Cyril and Methodius” University in Skopje. He was the first and leading benefactor among other benefactors in our academic sphere. The goal of this Foundation is to offer scholarships to students who show outstanding results in their studies.

Born 97 years ago, in the Kostur revolutionary village of D'mbeni, faced with difficult existential problems, Atanas Bliznakov, at the age of 19, set off along the prickly emigration path and continued his emigration and forward-looking life away from his homeland, in America. Living for more than half a century there, Bliznakov was actively involved in the progressive movements and organizations aimed at realizing the ideals of his enslaved Macedonian people. Far from his native soil, he spent his entire life committed to the freedom and progress of the Macedonian people.

His love and respect for his motherland also continued after his return to his liberated fatherland when he, by his philanthropic act and his last will and testament, established the Foundation “Atanas Bliznakoff” for offering scholarships, in 1977. This act is the first of its kind in the history of our University and therefore it is not by pure chance that his name is the first on the Memorial plaque of benefactors, which was made as a token of respect and gratitude to all those who have made significant contributions

во историјата на нашиот Универзитет. И затоа, не случајно, тој го зазема првото место на Спомен-плочата на донатори, изработена во знак на почит и благодарност кон сите кои дадоа значаен придонес во создавањето и развојот на творечкиот подем на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Од формирањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“ до денес, чест да бидат корисници на стипендии имаа повеќе од 200 студенти од поголем број факултети од сите научни области: од техничките науки, природно-математичките, медицинските, општествените, биотехничките науки и од уметностите, а дипломираше 170 негови стипендисти со високи резултати во студирањето.

Големото благородно дело на нашиот сонародник и прв донатор Атанас Близнаков, претставува своевиден пример и поттик за младите генерации да придонесуваат во развојот на науката и афирмацијата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а со тоа да учествуваат во развојот, јакнењето и угледот на нашата држава за што тој, низ целиот свој животен пат се залагаше и придонесуваше.

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ му е вечно благодарен за големото хумано дело кое го краси ликот на Атанас Близнаков. Нека му е вечна слава“, рече проф. д-р Радмила Кипријанова.

Пред капелата на Градските гробишта во Бутел – Скопје, пак, каде што присуствуваа сопругата Славка, членовите на Фондацијата, претставници од Ректоратот, роднини и пријатели од Д’мбени и од други места на упокоениот Атанас Близнаков, студенти, претставници на Македонската православна црква, на бројни државни институции и голем број почитувачи на името и делото на донаторот, најпрво од упокоениот Атанас Близнаков се прости Полошко-кумановскиот архијереј Митрополитот Кирил, кој заедно со Ѓаконот Александар Цандовски и свештениците Ецо Јованов-

ски и Ристе Ристевски го изврши опелото.

Во својот говор Митрополитот Кирил рече:

„Ожалостено собрание, роднини, блиски, пријатели и почитувачи на покојниот Атанас Близнаков,

Веста за упокојувањето на големиот доблесен син, редок патриот, хуманист, голем и штедар донатор Атанас Близнаков, длабоко нè растажи и нас во редовите на родната мајка Светиклиментова црква и овде во татковината и во дијаспората. Уште еден животен од се заврши, престана да животворува и плодотворува уште едно големо благородно широко македонско срце.

Покојниот Атанас целиот свој долгогодишен животен пат го изоде чесно и достоинствено и го вгради во светото македонско патриотско дело, а за добробитот и афирмација на својот народ на кого со душа и срце му помагаше. Моето прво среќавање со овој прекрасен деец датира од 1965 година на североамериканскиот континент во градот Гери – Индијана. Оттогаш до последните мигови од неговото овоземно чекорење среќавањата станаа многубројни, и во далечниот свет и овде во татковината. Додека го служеше здравјето навраќаше во Архиепископијата каде што долго поседуваше. Тој пленеше со својата елоквенција, животна мудрост и едноставност.

Од неговата патриотска лика и дејност извираше неисцрпна енергичност и одлучност за победа во нашата кауза, за победа на нашата правда над неправдата. Неговиот дух беше огнен и палеше со возвишена патриотска мисла и благородни хумани чувства и пораки. Покојниот Атанас Близнаков беше човек со широки космополитски мирољубиви погледи и стремежи. Овој наш вреден трудбеник својот работен век го помина далеку од родната и мила Македонија. Но, не пропушти својот овоземен век да го дооди во неа и занавек мирно и спокојно да почива во нејзините прегратки. Се

Последна заедничка фотографија на Атанас и Славка / The last photograph of Atanas and Slavka in which they were photographed together

to the creation and development of creative growth of "Ss. Cyril and Methodius" University.

Since the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" thus far, more than 200 students from many faculties, from many scientific fields, such as: technical sciences, natural-mathematical sciences, medical sciences, bio-sciences and arts, have had the honor to be holders of scholarships, while 170 of them have already graduated with outstanding grades.

The great noble work of our compatriot and first benefactor Atanas Bliznakov is an example and incentive for the younger generation to contribute to the development of science and affirmation of "Ss. Cyril and Methodius" University and, thus, to participate in the development and strengthening of the reputation of our country, the same cause which Bliznakov advocated and to which he contributed throughout his entire life.

"Ss. Cyril and Methodius" University will be eternally grateful for his great philanthropic act, which made the life of Atanas Bliznakov

exceptional. Eternal glory to him, said prof. Dr. Radmila Kiprijanova.

The funeral ceremony of the departed Atanas Bliznakov was conducted at the chapel of the City Cemetery of Butel in Skopje and it was attended by his wife Slavka, the members of the Foundation, representatives from the Rector's Office, relatives and friends from D'mbeni and other places, as well as by many students, representatives of the Macedonian Orthodox Church and many national institutions, and numerous admirers of the name and work of the benefactor. Metropolitan Kiril, Bishop of the Diocese of Polog and Kumanovo, along with Deacon Aleksandar Canovski and priests Eco Jovanovski and Risto Ristevski, performed the requiem.

In his valedictory speech, Metropolitan Kiril said:

All of us here today are in mourning, his cousins, relatives, friends and admirers of the late Atanas Bliznakov, we are all grief-stricken. The news about the demise of the great noble son, rare patriot, philanthropist, great and

Една од последните фотографии на Атанас / One of Atanas Bliznakov's photographs taken at the end of his life

generous benefactor Atanas Bliznakov, has deeply saddened us all here among the ranks of his native Church of "St. Clement" and in his homeland, as well as those living in the diaspora. Another life has ended; another great and noble Macedonian heart has ceased to beat and create.

The late Atanas spent his entire lifetime honestly and with dignity, and he incorporated his life into sacred patriotic Macedonian activity, for the well-being and affirmation of his people, to whom he gave his support with all his soul and heart. My first encounter with this wonderful activist dates back to 1965 on the North American continent, in the city of Gary, Indiana. Since then up to the last moments of his worldly life, our meetings became more frequent, both in that remote world and here in his homeland. While he was in much better health, he used to drop into the Archbishopric and stay there for a long time. He held our attention completely by his eloquence, life wisdom, and simplicity.

From his patriotic character and activity sprang inexhaustible energy and determination for a victory of our cause, for the victory of our justice over injustice. His spirit was vigorous and he thrilled us with his patriotic thought and noble philanthropic feelings and messages. The late Atanas Bliznakov was a man of broad views and peaceful cosmopolitan aspirations. This industrious activist spent his working life away from his native and dear Macedonia. But, he didn't forget to bring his worldly life to its end here, to rest here, forever peacefully and quietly, embraced by the arms of his Macedonia. He was extremely happy and delighted that he could realize his wish to be surrounded by sincere love and respect, to be among the large number of friends and young Macedonian student-holders of his scholarships, in his native and beloved Macedonia.

Rare are the people that are ready to bequeath everything that they have and have earned to their people and live for their people. The late Atanas was one of the few Macedonian standard bearers on the North American conti-

nent. Being tireless and a prominent advocate, he was a guardian of the feelings and dignity of our brothers and sisters from any hostile propaganda encroachments in that distant world. He was a rare sower of the patriotic, Macedonian life-giving seed in the souls and hearts of those who were his brothers and sisters in spirit and blood. He hardened their patriotism and strong attachment to his native Macedonian soil, to his fatherland and his motherland.

He knew how to encourage and direct our people to educate themselves in the cultural and educational fields, on spiritual, social and other levels, how to strengthen the national and spiritual unity among our nation as the strongest guarantee that they would not be denationalized.

During his lofty patriotic mission, he enjoyed the strongest support and assistance from his wonderful life companion, his wife Slavka.

Over the past few decades, however, Atanas established and proved himself as a rare and relentless patriot for his people in this remote world.

He was one of the initiators and creators of the greatest religious, cultural and educational events on the North American continent – the convocations that are held each year. He was a shining personality and became embedded in all the pores of our society. He left a deep and lasting mark in our recent history. With his reputation and his self-denial, he raised the reputation of our people before all nations in the United States. He will remain living proof for future generations as to how they should love genuinely, how they should contribute to and live for their people and homeland. He fulfilled his patriotic duty loftily, honestly and with dignity.

There is a motto which is true in American: "In order to be rich, one should be clever and creative - a good worker and manager."

Giving this valedictory speech about our beloved and deeply honored Atanas Bliznakov on behalf of the MOC, of His Beatitude Michael and on my own behalf, I would like to express my deepest condolences to his distinguished spouse Slavka and to all his relatives and close

чувствувааше извонредно срекен и пресрекен што даде утеха на својот длабок копнеж да биде опкружен со искрена љубов и почит меѓу големиот број пријатели и млади македонски студенти – стипендијанти, во својата родна и мила Македонија.

Ретки се луѓето кои во мирнодопско време се подготвени да му подарат сè на својот народ и да живеат за својот народ. Покојниот Атанас е еден од ретките македонски знаменосци на северноамериканскиот континент. Неуморен и истакнат поборник и чувар од секаквите непријателски пропагандни посегнувања по чувствата и достоинството на нашите браќа и сестри во тој далечен свет. Беше редок сејач, во душиите и срцата, на еднородните по дух и крв браќа и сестри, на патриотското животворно македонско семе. Го челичеше кај нив патриотизмот и силната приврзаност кон родната татковска и мајчинска македонска грутка.

Умееше да поттикнува и да насочува, нашиот народ да се образува на културно-просветен, духовен, социјален и на сите други полиња, да го зацврстува националното и духовното единство сред нашиот народ, како најсилна гаранција за да не се одроди во тие широки простори.

Најсилна потпора и помош во неговата возвишена патриотска мисија имаше во неговата прекрасна животна сопатничка – сопругата Славка.

Во текот на неколкуте поминати децении, пак, Атанас се покажа и се докажа како редок и неуморен патриот за својот народ во далечниот свет.

Тој е еден од иницијаторите и креаторите на најкрупните црковни и културно-просветни манифестации на северноамериканскиот континент – катагодишните црковно-народни собири. Беше озарена личност и се вгради во сите пори. Остави длабок печат во нашата понова историја. Со својот углед и самопрегор го издигна угледот на нашите луѓе пред тамошниот свет во САД. Тој ќе остане жив образец за

идните поколенија како треба искрено да се сака, да се придонесува и да се живее за својот народ и татковината. Својот патриотски долг го изврши возвишено, чесно и достоинствено.

Во Америка важи девизата: „за да бидеш богат, треба да бидеш умен (наметен креативен – добар работник и менаџер)“.

Опростувајќи се од саканиот и длабокопочитуваниот Атанас Близнаков, од името на МПЦ, од името на поглаварот – Неговото блаженство Михаил и од мое лично име, изразувам најдлабоко соболезнование на неговата почитувана сопруга Славка и на сите роднини, блиски пријатели на неговото возвишено и трајно дело. Со длабок поклон кон мислата и делото на покојниот Атанас, да му ја изразиме трајната благодарност за сите добродетелства, скали спомени и пишани пораки што ни ги остави.

Семилостивниот Господ Бог, да ја упокои Неговата благородна душа во рајските живеалишта присоединувајќи ја кон душиите на борците, поборниците и вистинските делатели во возвишеното народно и црковно македонско дело. Луѓето кои зад себе оставаат големи и трајни дела за својот народ, како покојниот Атанас Близнаков, никогаш не умираат, туку заедно со нив вечно живеат.

Милостивиот Бог нека му ја зголеми вечната слава меѓу неговите најблиски и меѓу сите негови многубројни пријатели и почитувачи, за престижот на нашиот народ, за суверената држава Македонија и за светата Црква.

Бог да го прости братот наш во Господа, Атанас Близнаков“, рече пред присутните Полошко-кумановскиот архијереј – митрополитот Кирил.

Од името на Советот на Фондацијата на покојниот Атанас Близнаков, за неговиот лик и дело зборувааше авторот на ова дело, кој во својот говор рече:

Почитуван чичко Атанас,
Почитувана тетка Славка,
Ужалени браќа и сестри,

friends. Let us all express our appreciation for all his benevolences, precious memories and written messages that he had left to us, by bowing deeply to the thought and work of the late Atanas.

Let our gracious Lord rest his noble soul in the dwellings of paradise uniting it with the souls of the fighters, advocates and genuine activists for the noble Macedonian national and religious cause. People who leave behind them great and lasting deeds for their people, like the late Atanas Bliznakov did, never die but they live on forever through and by these deeds.

Let our gracious God boost his eternal glory among his dearest and closest, and among all his many friends and admirers of the reputation of our nation, the sovereign state of Macedonia and the Holy Church.

May the soul of our brother by religion, the soul of Atanas Bliznakov, rest in peace, said Metropolitan Kiril, Bishop of the Diocese of

Polog and Kumanovo, before those present.

On behalf of the Council of the Foundation of the late Atanas Bliznakov, the author of this book spoke about his character and deed, and he said:

Distinguished Uncle Atanas,

Distinguished Aunt Slavka,

All of you, brothers and sisters, who are in mourning today,

We have gathered here before the coffin of the departed Atanas Bliznakov, our dear and respected benefactor, patriot and philanthropist, who dedicated his entire life to the wellbeing of the Macedonian people, to students, to Macedonia, to pay him our last respects and say goodbye to him in front of his eternal resting home.

Atanas Bliznakov was respected among all and by all. He was featured by spiritual beauty, especially by his philanthropic mission. Both as a husband and socially active worker, as well as a man, he was an example of a really

Од погребот на Атанас Близнаков / The funeral of Atanas Bliznakov

Се собравме овде пред одарот на упокоениот наш драг и почитуван донатор, патриот и хуманист Атанас Близнаков, кој целиот свој живот го посвети за доброто на македонскиот народ, на студентите, на Македонија, за да му оддадеме последна почит и да го испратиме во неговиот вечен дом.

Атанас Близнаков беше почитуван кај сите и од сите. Го красеше духовна убавина, посебно неговата донаторска мисија. Тој и како сопруг и како општественик и како човек претставуваше пример на вистински напреден, прогресивен граѓанин. До вчера беше со нас, а денес веќе тој физички не е со нас, но затоа тој е меѓу нас духовно, бидејќи неговото дело е бесмртно.

Атанас Близнаков беше еден од познатите македонски иселеници. Неговите дела се добро познати меѓу македонските иселеници и на пошироката македонска јавност. Тој, всушност, припаѓа на онаа напредна и прогресивна генерација од првите доселеници на американскиот континент, кој, далеку од својата родна земја, со целиот свој живот и со целото свое битие, остана трајно врзан со својот македонски народ.

Времето во кое живееше и дејствуваше Атанас Близнаков во САД е мошне значајно за националната борба на македонските доселеници. Тој имаше слична, ако не и идентична судбина со голем број македонски афирматори – доселеници кои со макотрпно чекорење низ многубројните животни крстопати ќе го бараат своето нескриено чувство и желба за одолжување кон сопствениот народ и својата татковина. Затоа, како многумина македонски доселеници, многу придонесе за националното осознавање на Македонците во САД во различни периоди на овој век, од ропството и делбите на Македонија, до формирањето на македонската самостојна и независна држава, Република Македонија.

Атанас Близнаков ја вкуси горчината на печалбарскиот живот во 1920 година,

кога започна новата страница од интересната историја на овој доблесен патриот, голем донатор и хуманист. Тој беше активен член на Македонско-американскиот народен сојуз, чија основна определба беше – слобода на Македонија, изградба на општество во кое ќе има мир, посрекен живот и иднина. Тој беше и прв човек на Болничкиот комитет, кој собираше донаторства за помош во изградбата на Болничкиот блок во Државната болница во Скопје. Исто така, тој беше и еден од основачите на Друштвото „Александар Македонски“ кое беше меѓу најупорните за формирање на првиот македонски православен храм „Свети Петар и Павле“ на целиот северно-американски континент, во Гери.

Меѓутоа, сето тоа беше премалку за да се замени желбата на Близнаков да го види остварен својот сон за слободна Македонија. Така, во јуни 1958 година, заедно со сопругата Славка, првпат дојде да види слободен дел од татковината, за да им се исполни нивната желба. Потоа, по десет лета во 1968 година, по пензионирањето, повторно дојде во Македонија, а во 1976 година Близнакови засекогаш се вратија во Скопје, во Македонија.

Враќањето на Близнакови во татковината целосно го исполни неговиот живот со ангажмани кои му дадоа траен белег на неговото животно дело. Имено, на 18 април 1977 година, едногалсно беше прифатена неговата желба за основање на Фондацијата „Атанас Близнаков“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за стипендирање на надарени студенти. Фондацијата ја сочинуваат средствата што тој му ги подари на Универзитетот и од кои во изминативе дваесетина години повеќе двеста млади луѓе завршија високо образование на различни факултети на Скопскиот туниверзитет. Едно од неприкосновените правила на Фондацијата е стипендиите да се доделуваат исклучиво на студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ што е, всушност, и желба-

progressive and leading citizen. Until yesterday, he was with us, but today he is no longer physically with us, but nevertheless he is among us spiritually due to his immortal deed.

Atanas Bliznakov was one of the eminent Macedonian emigrants. His accomplishments are well-known among the Macedonian emigrants and to the wider Macedonian public. Actually he belongs to that advanced and progressive generation of the first Macedonian settlers on the American continent, who, far away from his native country, remained permanently attached to his Macedonian people his entire life and with all his heart.

The time when Atanas Bliznakov lived and worked in the U.S. was very important for the national struggle of Macedonian settlers. He had a similar, if not identical fate, of many Macedonian affirmers – new settlers who strived, with their genuine feeling and desire, to fulfill their duty to their own people and homeland by painstakingly going along many crossroads. Therefore, like many other Macedonian immigrants, he also contributed greatly to the national awareness of Macedonians in the United States at different periods of this century, starting with the slavery and partition of Macedonia, to the establishment of an independent and self-governing state of Macedonia.

Atanas Bliznakov tasted the bitterness of life in 1920, when a new page of the interesting story of this virtuous patriot, a major benefactor and philanthropist, was turned. He was an active member of the Macedonian-American National Alliance, whose main goal was - the freedom of Macedonia, building a society featured by peace, a happier life and better future. He was a leading man in the Hospital Committee that collected donations to support the construction of a hospital block within the National Hospital in Skopje. In addition, he was also one of the founders of the association "Alexander of Macedon" which was among the most energetic for the establishment of the first Macedonian Orthodox Church in North America i.e. the church of St. Peter and Paul in Gary.

However, it was not enough to replace Bliznakov's desire to see his dream for a liber-

ated Macedonia come true. Thus in June 1958, with his wife Slavka, he came for the first time to see the liberated part of the country realizing his dream in that way. Ten years later, after his retirement in 1968, they came again and in 1976 the Bliznakovs returned to Skopje, Macedonia forever.

The homecoming of the Bliznakovs to their fatherland Macedonia completely filled his life with commitments that made a lasting mark on his life's accomplishments. Namely, on April 18, 1977 his desire to establish a foundation named "Atanas Bliznakoff" at "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje for offering scholarships to talented students was unanimously accepted. The Foundation was based on the funds that he had bequeathed to the University that enabled over two hundred young people to complete their higher education at various faculties within the University of Skopje in the past twenty years. One of the inviolable rules of the Foundation is that scholarships are to be awarded exclusively to students studying at "Ss. Cyril and Methodius" University that, in fact, was a desire of Bliznakov, who was very pleased with the overall activity of this institution and of the attitude of the scholarship holders towards him.

The Foundation "Atanas Bliznakoff" was the first of its kind in Macedonia and therefore it caused great interest among the public in the state and among Macedonian emigrants overseas and in European countries. It, first of all, was a pride and joy of Atanas Bliznakov, but also an incentive for other benefactors, no matter where they lived, to contribute to the faster economic and cultural development of their country - Macedonia.

The establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" is not only a pledge and life orientation of this famous immigrant, the late Atanas Bliznakov, and his life companion Slavka, but also an outstanding example of how one of the highest educational institutions in Macedonia – "Ss. Cyril and Methodius" University builds its relationships with Macedonian emigrants, meeting the requirements of those prominent Macedonians throughout the world

Ректорот проф.д-р Радмила Кипријанова говори на комеморацијата за Атанас Близнаков / The University's Rector, Prof. Dr. Radmila Kiprijanova, delivered a speech at the commemorative ceremony for Atanas Bliznakov

Пренесување на моштите на Атанас Близнаков / Transportation of the remains of Atanas Bliznakov

who have decided to support and encourage the never-ending progress of their country through donations in the field of science and culture.

With the death of Atanas Bliznakov, his wife Slavka lost her best friend and life companion with whom she was together for more than 60 years; the students lost their patron; the members of the Foundation lost the President of the Foundation; the Macedonian emigrants lost the honorable patriot and donor, while Macedonia and the Macedonian people are deprived of the great patriot, philanthropist and benefactor Atanas Bliznakov.

On behalf of the Matica of the emigrants of Macedonia, Vasil Zigomanov said his last goodbye to Bliznakov, stating that: Several months have passed since your poor health prevented you from coming to Matica to cheer us and make us hopeful, to convey to us your experiences gained during your long life. There are so many things that you were supposed to hand to us, such as your recommendations, pieces of advice and experiences. However, we learnt a lot from you, we admired your diligence and philanthropy.

On one occasion we could hear your thoughts expressed with immense love and faith in your people: "Let my gift, my thoughts and feelings, invigorate the hearts and souls of our Macedonian people. Let all of us think and work for the common benefit for the whole nation in the same way in which we think and work for ourselves ... We should work for the wellbeing of the Republic of Macedonia because it is the only way to fulfill the pledge of our fathers and grandfathers..."

Your cheerful face, your honesty, your sincerity and pure thought will always remain our guidepost. Your activity, your accomplishments for Macedonia and the Macedonians are of lasting value, said Vasil Zigomanov.

Before those present at his eternal resting home, which was built a long time before upon a suggestion of Dimče Stojanov - Mire, his fellow citizen Vasko Karadža also said his last goodbye with selected words stating, among other things, the following:

Our dear friend and fellow citizen Atanas Bliznakov, I am delivering this farewell speech to you, primarily on behalf of

та на Близнаков, кој беше многу задоволен од целокупната работа на оваа институција, како и од односот на стипендистите кон него.

Фондацијата „Атанас Близнаков“ е прва од ваков вид во Република Македонија и затоа предизвика големо интересирање меѓу јавноста во државата и сред македонското иселеништво во прекуокеанските и во европските земји. Таа, во прв ред, беше гордост на донаторот Атанас Близнаков, но и поттик за другите добротвори, без разлика каде живеат, да придонесат за побрзиот економски и културен развој на својата татковина – Македонија.

Формирањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“ претставува, не само заветствие и животна ориентација на познатиот доселеник, покојниот Атанас Близнаков и неговиот сопатник Славка, туку и светол пример како една највисока просветна институција во Македонија – Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, гради односи со македонското иселеништво, излегувајќи во пресрет на оние истакнати Македонци во светот кои решиле преку донации во науката и културата да го поттикнат вечниот прогрес на својата татковина.

Со смртта на Атанас Близнаков, неговата сопруга Славка го губи својот најверен другар и животен сопатник со кого беше повеќе од 60 години; студентите го губат нивниот донатор; членовите на Фондацијата, претседателот на оваа Фондација; иселеништвото го изгуби доблесниот патриот и донатор, а Македонија и македонскиот народ се простуваат од големиот патриот, донатор и хуманист Атанас Близнаков.

Од името на Матицата на иселениците од Македонија се прости секретарот Васил Зигоманов, кој рече:

Изминаа повеќе месеци откако здравствената состојба те попречи да доаѓаш во Матицата, да ти се радуваме на твојот ведар лик, да ни ги пренесувааш твоите ис-

куства стекнати во текот на твојот долгогодишен животен пат. Останаа многу работи што сакаше да ни ги пренесееш како препораки, совети и искуства. Сепак, научивме многу од тебе, се восхитувавме на твојата трудољубивост и хуманост.

Во една пригода можевме да ги слушнеме твоите мисли искажани со неизмерна љубов и верба кон својот народ: „Нека мојот подарок, моите мисли и чувства, се вданат во душите и срцата на нашиот македонски народ. Нека биде така што сите ќе мислиме и ќе работиме за општото добро на целиот народ како да работиме за себе лично... Треба да работиме за доброто на Република Македонија зашто само така ќе го исполниме заветот на нашите дедовци и татковци...“

Твојот ведар лик, твојата чесност, твојата искреност и чиста мисла засекогаш ќе останат наши патоказ. Твоето дело за Македонија и за Македонците е од трајна вредност“, рече Васил Зигоманов.

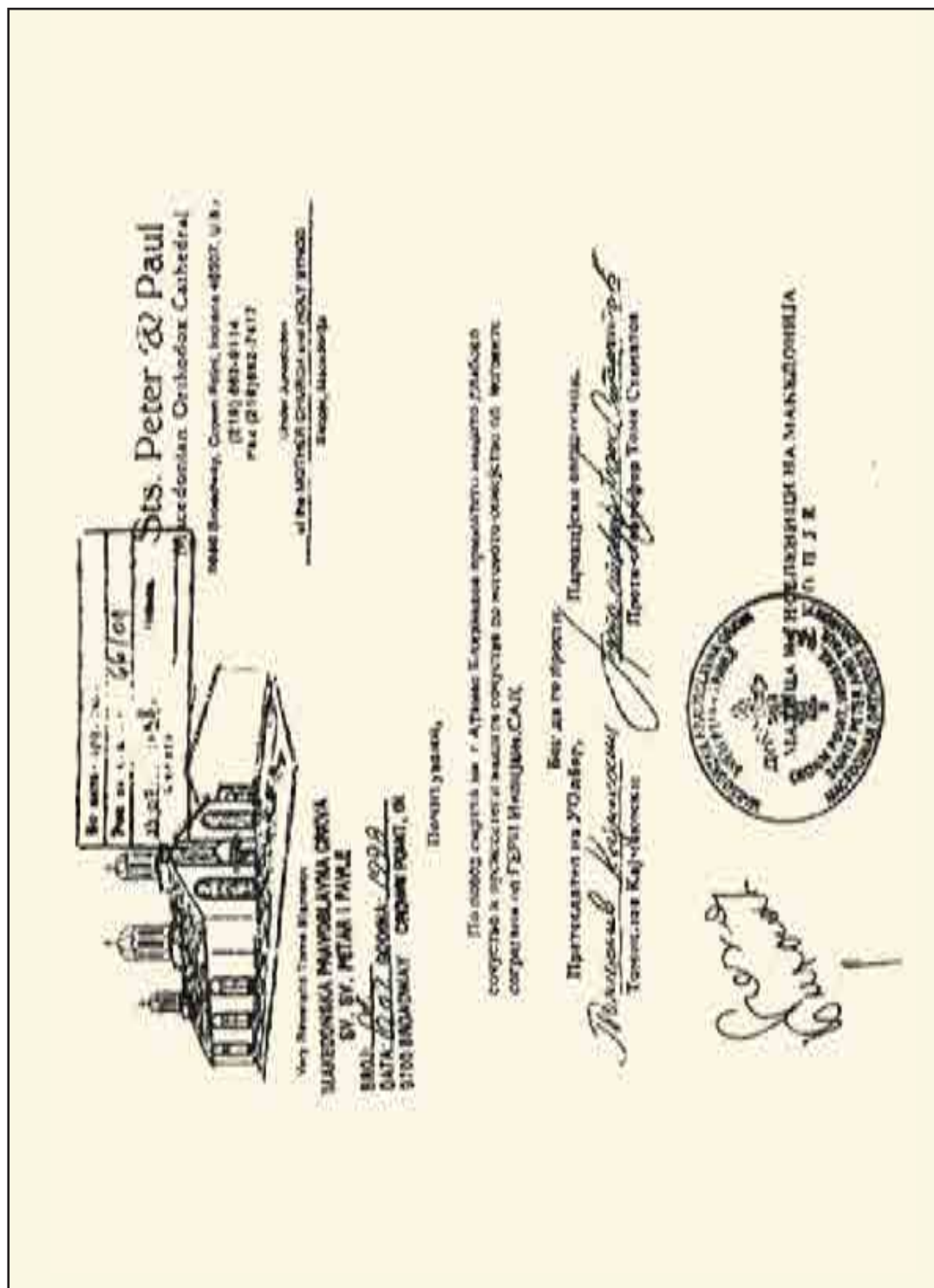
Пред неговиот вечен дом, којшто по сугестии на Димче Стојанов – Мире беше изграден уште поодамна, се прости неговиот соселанец Васко Караца. Тој со одбрани зборови, покрај другото, рече:

„Наш драг пријател и соселанец Атанас Близнаков,

Ова проиштално слово ти го упатувам, пред сè, од името на сите наши соселани – д’мбеници, жители на Македонија ги од сите други распрснати низ светот каде што и однесе жестоката судбина пред 50 години.

Изразувајќи го нашето длабоко сочувство на тетка Славка и на сите роднини и пријатели, ние сите наедно сме свесни дека твоето име и дело претставуваат гордост за сите нас.

Ти заминувааш со вечната тага и носталгија за нашето трагично разорено, опожарено и уништено Д’мбени. О, таму нема да бие денес нашата д’мбенска камбана на црквата „Св. Никола“, нема ниту еден д’мбенец. Но, твоето име ќе шумоли низ нашите д’мбија – дабовите од

Телеграмата од МПЦ “Св. Петар И Павле” од Гери / The telegram from the Macedonian Orthodox Church
 “Sts Peter and Paul” from Gary, Indiana

Атанас Близнакоф (1901-1998)

МАКЕДОНИЈА ГО НАПОЛНИ НЕГОВОТО СРЦЕ

На 10 јули оваа година, во Скопје почина Атанас Близнакоф, патриот, донатор, кумант, со силно чувство на припадност кон Македонија. За популатите, неговиот живот по многу нешта може да се абсои во судбините кои се одигруваат кај Македонската селска.

Близнакоф е роден 1901, во селаното Дибени, село во ната на Косиш.

Македонија и душоа и срцето на се напорно со радост, како макоа до сина.

Тоау тоа чувство се натаа натаа Атанас едно се соопштава, како 1978 и натаа.

51911 2474 446

91533 27144 446

10/10033

4400/4 106/100 10 1430

До 100

2400/4 106/100 10 1430

С.К. 0.11.1.8

МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
АТАНАС БЛИЗНАКОВ

18.07.1998 год
Скопје

СВОТЗУДА

По повод блажената кончина на познатиот наш сограѓанин и патриот, донатор, кумант, со силно чувство на припадност кон Македонија, во Скопје почина Атанас Близнакоф, патриот, донатор, кумант, со силно чувство на припадност кон Македонија. За популатите, неговиот живот по многу нешта може да се абсои во судбините кои се одигруваат кај Македонската селска.

Близнакоф е роден 1901, во селаното Дибени, село во ната на Косиш.

Македонија и душоа и срцето на се напорно со радост, како макоа до сина.

Тоау тоа чувство се натаа натаа Атанас едно се соопштава, како 1978 и натаа.

Ваша Ревренсност Тато Благов

МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
СВ. СВ. ПЕТАР I ПАВЛЕ

БРОЈ: 06

ДАТА: 07.07.1998

91004

Со советот на фондот
"Атанас Близнаков"
универзитет свети Кирил
и Методиј

all our fellow villagers – the D'mbeni dwellers of Macedonia and other countrymen scattered all over the world where bitter fate took them 50 years ago.

Expressing our deep condolences to Aunt Slavka and to all relatives and friends, we are all together aware that your name and deed are a pride and joy for us all.

You're leaving with eternal sadness and nostalgia for our tragically devastated, burnt and destroyed village of D'mbeni. Oh, the bell on our D'mbeni church of "St. Nikola" is not going to toll slowly and repeatedly today because no one is living in D'mbeni today. However, your name is going to rustle through our D'mbia – through the oaks from Orlovo to D'mbeni Dol, from Zlostana to Spiljeto, from Arveniko to "Sveti Petka", and up through Lokvata and Vinjari and everywhere through our legendary places, along with the rustling of the indelible historical traces of D'mbeni and Ilinden freedom fighters, of the courageous elite partisans of the people's Liberation struggle during the Second World War and the soldiers of the whirlwind of the Civil War in Greece from 1946 to 1949.

Mournful funeral cortège,

Our distinguished patriot and philanthropist Atanas Bliznakov spent only his childhood and early youth in his native village D'mbeni – Kostur Region. He returned only for a brief visit after 18 years working abroad in order to get married in D'mbeni and to immediately return to America with his Slavka, hoping to someday come back forever, here to his beloved hearth. But that Macedonian hearth, unfortunately, was extinguished and all of its dwellers, more than 1,200, were forced to leave in 1948.

This was the severest pain also for the sensitive and tireless Atanas Bliznakov, who completely dedicated himself to activities to promote the Macedonian cause in that faraway country. And his deepest wish was to leave testimony for his dear father's threshold, his beloved D'mbeni. And he did it! By his superb effort, which took him several decades, he wrote the book titled "D'mbeni", on whose 250 pages he managed to fulfill his desire to preserve a lasting memory of

the most beloved village which tragically disappeared. And with his second book he also left to us valuable testimonies for the life and work of the Macedonian expatriates in America.

And at the end, let me reiterate that our dear and unforgettable Atanas Bliznakov is going to remain in the memory of the Macedonian people with his remarkable and avant-garde act related to the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" at "Ss. Cyril and Methodius" University.

His personality and accomplishments will remain as a shining example of an honest man and patriot who fought for the well-being of his people all his life, and who fulfilled it in the best possible way. Therefore, in this moment of saying goodbye, let us express our sincere appreciation and gratitude. We, the former D'mbeni dwellers, are really very proud that he was among us.

Our dear and unforgettable friend, our fellow dweller and philanthropist Atanas Bliznakov, all of Macedonia is also very proud of you.

Rest in peace in your eternal resting place! Let God rest his soul.

Eternal glory to him, and may his soul rest in peace.

After Atanas Bliznakov, benefactor and philanthropist, physically left us without being ill, but modestly, in a Christian manner, surrounded by his friends and students, what has remained to be said about Atanas Bliznakov are the lyrics of Vasil Grežlov:

America was his destiny.

Life, that cruel sword,

had sent him there.

But, his motherland took him back here - forever.

On the occasion of the demise of the great benefactor Atanas Bliznakov, Kiro Gligorov, the then-President of the Republic, sent a telegram to Bliznakov's wife Slavka to express his sympathies, which reads:

Allow me to express my most sincere sympathies for the demise of your beloved husband and my dear and respected friend Atanas Bliznakov, great philanthropist and prominent benefactor to "Ss. Cyril and Methodius" University. You may be proud of the great

Орлово до Д'мбенски Дол, од Злостана до Спилјето, од Арвенико до Света Петка и горе низ Локвата и Вињари и каде ли не низ легендарните наши места, заедно со шумолењата од неизбришливите историски траги на д'мбенските ајдуци и илинденци, на храбрите првоборци од Народноослободителната борба во текот на Втората светска војна и на борците од виорот на Граѓанската војна во Грција од 1946 до 1949 година.

Тажен собирају,

Нашиот почитуван патриот и хуманист Атанас Близнаков само детството и раната младост ги помина во родното село Д'мбени – Костурско. Се врати само за кратко по 18 години печалбарење, за да се ожени во Д'мбени и веднаш да замине со својата Славка пак во Америка, со надеж дека ќе се врати во саканото родно огниште. Но, тоа македонско огниште, за жал, згасна и сите негови над 1200 жители беа принудени да го напуштат 1948 година.

Ова беше и најголемата болка и за чувствителниот и неуморен Атанас Близнаков, кој наполно се посвети во далечната туѓина на дејности за афирмација на македонската кауза. А посебна желба му беше да остави сведоштва за милиот татков праг, за саканото Д'мбени. Оттаму и неговиот извонреден напор во текот на повеќе децении да ја напише и објави книгата под наслов Д'мбени, каде што на 250 страници ја оствари својата желба да остави траен споменик за трагично исчезнатото и најсакано село. И со својата втора книга ни остави драгоцените сведоштва за животот и дејноста на македонското иселеништво во Америка.

И на крајот, нашиот драг и незаборавен Атанас Близнаков, ќе остане во сеќавањето на целиот македонски народ со својот извонреден авангарден чин за основање на Фондацијата „Атанас Близнаков“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Неговиот лик и дело ќе останат како светол пример на искрен човек и патриот,

кој целиот свој живот мислеше за доброто на својот сакан народ и тоа го оствари на најдобар можен начин. Затоа и во овој миг на проштевање му изразуваме искрена благодарност. Ние д'мбенци, навистина сме најгорди што го имавме.

Горда е со тебе и цела Македонија, наш драг и незаборавен пријател, соселанец и хуманист Атанас Близнаков.

Почивај во мир во твоето вечно почивалиште!

Нека биде лесна земјата што ќе го покрие.

Вечна му памет и слава му“.

По физичкото заминување на донаторот и хуманистот Атанас Близнаков, без болести, скромно, христијански, опкружен од пријатели, студенти, пред нашето љубопитство ни останува да ги кажеме за Атанас Близнаков стиховите на Васил Грежлов:

Америка беше негов завет

Животот, тој суров меч

него таму го прати

Но родината, пак, го врати –
за навек

По повод смртта на големиот донатор Атанас Близнаков, телеграма со длабоко сочувство до неговата сопруга Славка, испрати Киро Глигоров претседател на Република Македонија, во која се вели:

Дозволете ми да ви го изразам моето најискрено сочувство по повод смртта на вашиот сакан сопруг и мој драг и почитуван пријател Атанас Близнаков, голем хуманист и истакнат донатор при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Бидете горди на големото хумано дело кое егзистира повеќе од 20 години преку Фондацијата за стипендирање на талентирани студенти „Атанас Близнаков“.

Телеграма со сочувство до Славка Близнакова испрати и претседателот на Собранието на Република Македонија, Тито Петковски, во која се вели:

По повод смртта на господин Атанас Близнаков, чиј макотрпен животен пат, главно, помина на работа во странство, со

Надгробната плоча на Атанас Близнаков / The tombstone of Atanas Bliznakov

мислите, делото и љубовта секојпат свртен кон Македонија, каде што по неговото враќање ја формира Фондацијата за стипендирање студенти „Атанас Близнаков“, од името на Собранието на Република Македонија и од мое име ви упатувам изрази на длабоко сочувство.

Во телеграмата, пак, на претседателот на Владата на Република Македонија, Бранко Црвенковски, до Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се вели:

По повод смртта на Атанас Близнаков примете ги изразите на моето искрено сочувство. Со смртта на Близнаков изгубивме голем патриот кој целиот свој живот го посвети за остварување на напредокот на македонскиот народ.

Иако најголемиот дел од својот живот го помина во далечната Америка, далеку од родната земја, секогаш со мислата и делата беше посветен на својот народ и на својата земја. Фондацијата за стипендирање студенти „Атанас Близнаков“ е уште еден израз на неговата хуманост, по што ќе остане да живее почитта и сеќавањето кон личноста и делото на Атанас Близнаков.

Телеграма до Славка Близнакова испратија и управата и членовите на Македонската православна црква „Св. Петар и Павле“ од Краунт Поинт, САД, во која Атанас Близнаков и црквуваше. Во телеграмата се вели:

По повод смртта на господин Атанас Близнаков примете го нашето длабоко сочувство и пренесете ги нашите сочувства до неговото семејство од неговите сограѓани од Гери, Индијана, САД.

Ликот и делото на Атанас Близнаков ќе останат вечни. Тој е првиот и единствениот хуманист и донатор на толку голема фондација. Во исто време тој е поттикнувач и на други слични фондации, како што е Фондацијата „Петар Стаматов“ основана

по терк на Фондацијата „Атанас Близнаков“.

Затоа, не случајно се вели дека Фондацијата „Атанас Близнаков“ е трајна, многузначајна и со големи перспективи. Тоа е познато и признато, не само во македонската држава, туку и пошироко во македонската дијаспора, од каде што во иднина се очекуваат и други слични фондации.

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, вечно ќе му биде благодарен на Атанас Близнаков и неговото име вечно ќе го зазема првото место на Спомен – плочата на донатори, изработена во знак на почит и благодарност кон сите кои дадоа значаен придонес во создавањето и развојот, во творечкиот подем на Универзитетот.

Ректоратот на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ од Скопје го прифати предлогот на Матицата, улицата „27 Март“ на која е лоцирана Матицата на иселениците од Македонија, да се преименува во „Атанас Близнаков“. Ректоратот го препрати овој предлог до Советот на Град Скопје со цел улицата „27 Март“ да се преименува во улица „Атанас Близнаков“.

Во врска со овој предлог, Советот на Град Скопје, односно неговата Комисија за именување улици, плоштади, мостови и други инфраструктурни објекти, донесе Предлог-решение за преименување на улицата „27 Март“ во улица „Атанас Близнаков“.

Исто така, неодамна изградениот студентски комплекс на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, што е сместен во непосредна близина на Педагошката академија, го доби името на Атанас Близнаков.

Како заклучок може да се каже дека паралелно со вечните фондации, македонскиот народ засекогаш ќе ги слави Близнаков и Стаматов и дека двајцата ќе бидат постојано и за секогаш меѓу нас, бидејќи нивните дела ќе останат вечни

philanthropic work which has been realized through the Foundation "Atanas Bliznakoff" for offering scholarships to talented students for more than 20 years thus far.

Tito Petkovski, President of the Assembly, also sent a telegram to Slavka Bliznakov to convey his condolences, which reads:

On the occasion of the death of Atanas Bliznakov, who spent most of his life abroad working so painstakingly and who was always focused on Macedonia with his thoughts, work and love, where, after returning, he established the Foundation "Atanas Bliznakoff" for offering scholarships to students, I would like, on behalf of the Assembly of the Republic of Macedonia and on my own behalf, to extend to you the expressions of my deepest sympathies.

And the telegram of the President of the Republic of Macedonia, Branko Crvenkovski, sent to "Ss. Cyril and Methodius" University, reads:

On the occasion of the death of Atanas Bliznakov, please accept the expressions of my sincere condolences. The death of Bliznakov has deprived us of the great patriot who dedicated his life to support the progress of the Macedonian people.

Although he spent most of his life in far-away America, far from his native country, his thoughts and work were always focused on his people and his country. The Foundation "Atanas Bliznakoff" for offering scholarships to students is yet another demonstration of his philanthropy, for which Atanas Bliznakov and his deed will be respected and remain in our memory forever.

The Board and the members of the Macedonian Orthodox Church "Sts. Peter and Paul" of Kraunt Point, USA, where Atanas Bliznakov used to go, also sent a telegram to Slavka Bliznakova, and it reads:

On the occasion of the death of Atanas Bliznakov, please accept our deep condolences and convey the sympathies of his fellow citizens of Gary, Indiana, USA, to his family.

The personality and activity of Atanas Bliznakov shall be remembered forever. He

was the first and only benefactor and philanthropist of such a great foundation. At the same time, he was a driving force and incentive for establishment of another similar foundation, such as the "Petar Stamatoff" Foundation, which was established following precisely the model of the "Atanas Bliznakoff" Foundation. Therefore, it is not by pure chance when people say that the "Atanas Bliznakoff" Foundation is lasting, that it has got manifold importance, and great prospects. This is a well known and recognized fact, not only in the Macedonian state, but also beyond, in the Macedonian Diaspora, from where initiatives for establishing similar foundations are expected to be launched.

The "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje shall be grateful to Atanas Bliznakov and Petar Stamatov forever, and their names will be the first on the Memorial plaque of benefactors, as a token of respect and appreciation to all who have made a significant contribution to the creation and development of the creative rise of the University.

The Rector's Office of the "Ss. Cyril and Methodius" University in Skopje adopted the initiative of the Matica the street "27 March", on which the Matica na iselenicite is located, into a street "Atanas Bliznakov". The Rector's Office forwarded this proposal to the Council of the City of Skopje that adopted a draft decision on renaming the street "27 March" into the "Atanas Bliznakov" Street.

In addition, the recently built residential complex for regular students at the "Ss. Cyril and Methodius" University, located next to the Pedagogical Academy, was named after Atanas Bliznakov as well.

As a conclusion we may say that parallel with the undying activity of these two Foundations, the Macedonian people shall always cherish the memory of Bliznakov and Stamatov, and that both of them will be here, among us, forever because their noble deed is everlasting in the first place.

**АТАНАС
БЛИЗНАКОВ**

Д'МБЕНИ

Корицата на книгата „Д'мбени“ / The cover of the book “D'mbeni”

**УДЕЛ
ТВОРЕЧКАТА ДЕЈНОСТ
НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ**

**PART V
CREATIVE ACTIVITY OF
ATANAS BLIZNAKOV**

- ❧ **ОД ТВОРЕШТВОТО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ**
- ❧ **МОНОГРАФИЈА ЗА СЕЛОТО Д'МБЕНИ**
- ❧ **ВИСТИНАТА ЗА МАКЕДОНЦИТЕ ВО САД И ВО КАНАДА**
- ❧ **НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА**
- ❧ **ПОСЛЕДНАТА ЖЕЛБА И ТЕСТАМЕНТ НА БЛИЗНАКОВ**
- ❧ **ПОГОВОР**

- ❧ ***CREATIVE ACTIVITY OF ATANAS BLIZNAKOV***
- ❧ ***MONOGRAPH OF THE VILLAGE D'MBENI***
- ❧ ***FACTS ABOUT THE MACEDONIANS IN THE U.S. AND CANADA***
- ❧ ***AWARDS AND ACKNOWLEDGMENTS***
- ❧ ***BLIZNAKOV'S LAST WILL AND TESTAMENT***
- ❧ ***EPILOGUE***

ОД ТВОРЕШТВОТО НА АТАНАС БЛИЗНАКОВ

Интересот на Атанас Близнаков кон пишувањето се разбудил уште во времето кога се зачленил во МАНС. Тој во својата кука во САД читал бројни и различни весници, списанија и друга интересна литература, особено онаа која се однесувала на прогресивните дејства кај славјанските народи, со посебна нагласка на пишаните материјали за и околу Советскиот Сојуз.

Така, всушност, и започнала неговата активност да се занимава и со пишување во слободното време. Во почетокот се обидува да состави скромни говори за некои негови настапи пред членовите на МАНС, а потоа се појавил со неколку куси текстови во весниците „Народна волја“ и „Народен глас“, кои се печателе во тоа време на бугарски јазик, а биле гласила на Македонците и на Бугарите во САД. Всушност, во тие гласила тој ги правел првите чекори во пишувањето, со што му се родила љубовта сè повеќе да чита, му се родила желба да се запознае со историското минато и со судбината на македонскиот народ.

Таквата силна љубов кон својот народ го натерала активно да ја следи антифашистичката борба кај сите славјански народи, особено на Балканот, за подоцна, по Втората светска војна и тој заедно со големиот број иселеници кои живееле во САД, да ја сподели радоста и чувството на слободата со својот македонски народ. Тоа уште повеќе помогнало неговото перо да стане активно и да се заинтересира за сè што се случувало во периодот на создавањето на

Народна Република Македонија. Тој поактивно пишувал особено по неговото прво доаѓање во Македонија во 1958 година.

Во периодот од 1958 до 1976 година, кога брачната двојка Близнакови се врати во Македонија, Атанас Близнаков собрал голем број материјали, за дејностите на македонските иселеници, за историската, културната и духовната сфера, со посебна нагласка на својот роден крај и на Егејска Македонија.

Во периодот пред конечното доаѓање во Скопје, Атанас се јавил со неколку текстови во весникот „Нова Македонија“, а особено во списанието „Македонија“, орган на Матицата на иселениците од Македонија, кое постојано го читал и за кое во една пригода рече дека тоа нему му ги отворило очите и му служело како буквар за учење на литературниот македонски јазик.

Атанас Близнаков ѝ припаѓал на постарата генерација македонски иселеници во Северна Америка, конкретно во градот Гери, Индијана. Бил активен учесник, речиси, во сите политички и национални движења на македонската и на балканската прогресивна емиграција во овој американски регион и поборник за афирмација на македонската стварност во Америка. Чест гостин бил и на страниците на списанието „Македонија“ каде што објавувал статии за политичките определби на Македонците во САД и во Канада. Тоа го правел бидејќи уште од тогаш постоеле различни политички убедувања и гледишта сред македонската емиграција во Америка и Канада. А

CREATIVE ACTIVITY OF ATANAS BLIZNAKOV

Atanas Bliznakov's interest in writing was sparked when he joined MANS (Macedonian-American People's Alliance). In his house in the U.S. he used to read many different newspapers, magazines and other interesting literature, especially texts about the progressive activities of the Slavic peoples, with special emphasis on written materials for and about the Soviet Union.

In fact, that was how he began writing in his spare time. In the beginning he tried to compose modest speeches about some of his appearances before the members of MANS; then he contributed a few short texts to the newspapers *The National Will* and *The People's Voice*, which were printed at that time in Bulgarian but nevertheless they were newspapers of the Macedonians and Bulgarians living in the USA. Actually, he made his first steps in writing in those newspapers, and that was how his love of reading more began and how his interest was aroused to learn the history and destiny of the Macedonian people.

Such a strong love for his nation inspired him to monitor the anti-fascist war of all Slavic peoples closely and constantly; especially the wars in the Balkans, and later, after the Second World War, this love led him, together with a large number of expatriates living in the United States, to share the joy and feeling of freedom with his Macedonian people. It further encouraged his pen to become more active and increased his interest in the latest developments during the creation of the People's Republic of Macedonia. He wrote more actively

especially after his first visit to Macedonia in 1958.

During the period from 1958 to 1976, when the couple returned to Macedonia, Atanas collected much material about the activities of the Macedonian emigrants related to the historic, cultural and spiritual areas, with particular emphasis on materials connected to his birthplace and with Aegean Macedonia respectively.

In the period before his final visit to Skopje, Atanas contributed several articles to the newspaper "Nova Makedonija", which was a newspaper of the Matica of Macedonia that he always read. On one occasion he stated that this newspaper had opened his eyes and served as a primer for learning the Macedonian literary language.

Atanas belonged to the older generation of Macedonian emigrants who went to North America; specifically to the city of Gary, Indiana. He was an active participant in almost all political and national movements of the Macedonian and Balkan progressive immigration to this American region, and was an advocate for stating the truth about Macedonians in America. He was also a frequent guest on pages of the magazine "Macedonia", where he published articles on the political commitments of Macedonians in the U.S. and Canada. He did it because even in that time there were different political beliefs and views among the Macedonian emigrants in America and Canada. And his desire was to shed some light on this situation, and he thought that it would be

неговата желба била да фрли малку светлина врз таа положба и мислел дека ќе биде од полза особено за младите Македонци, кои малку знаеле за минатото на Македонците во Америка.

Се чини списанието „Македонија“ кај него имало силно влијание. Преку своите писма и интересни текстови за животот и активностите на Македонците во Гери и пошироко ја изразува љубовта и почитта кон својот македонски народ и кон својата дедовска земја Македонија. Тоа и го поттикнало да размислува и да ја формира својата фондација, со цел на таков начин да се оддолжи кон својот народ со кој беше близок.

Прелистувајќи го списанието „Македонија“ од самиот почеток, во период од триесетина години, тој се јавил со голем број текстови, кои се однесуваат на значајни активности и воопшто за животот на иселениците, за македонските организации, за црквата, за друштвата, асоцијациите и за поединци од Гери и пошироко.

Меѓутоа, неговата активност на полето на пишаниот збор, особено во публицистиката е изразена во период од петнаесетина години од формирањето на Фондацијата „Атанас Близнакоф“. Во тие години, Атанас како да доби крилја и со силен елан и волја ги водеше финансиите, акциите и целокупниот капитал на Фондацијата, а во исто време започна активно да собира и да обработува материјали кои се однесуваат за Егејска Македонија, особено за неговиот роден крај, селото Д’мбени. Така и започна со пишување на монографијата за село Д’мбени, за кое во исто време одредена група д’мбенци подготвувала слична монографија за селото и која излезе од печат подоцна во 1996 година. Меѓутоа, Атанас Близнаков не се поколеба поради некои неосновани обвинувања во врска со монографијата и продолжи да работи на своето капитално дело, кое е високо оценето од бројни стручњаци за оваа област.

Во оваа пригода треба да се нагласи дека во поттикнувањето и подготвување-

то на материјалите за неговите две публикации, како и во пишувањето на машина, јазична редакција и друго, големи заслуги имаат вработените во Матицата на иселениците од Македонија, потоа одреден број луѓе од Институтот за национална историја, Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Македонската академија на науките и уметностите, Институтот за македонски јазик, Архивот на Македонија, Архиепископијата на Македонската православна црква, Републичката комисија за односи со верските заедници и други институти и институции на Република Македонија, за кои Атанас Близнаков зборуваше со голема почит и љубов. Затоа, нека горните редови бидат израз на благодарност кон сите оние кои ја почитуваат личноста и делото на Атанас Близнаков. А тој тоа не го забораваше и често велеше дека во неговиот живот, а особено во неговите активности, како на полето на бизнисот така и во организациона смисла на Фондацијата, покрај неговиот сопатник сопругата Славка, му помогнале бројни честити, правдољубиви и добронамерни Македонци, од сите делови на Македонија.

Атанас Близнаков со задоволство зборуваше и се сеќаваше на селото Д’мбени и притоа велеше дека родниот крај има магична сила која човека го држи поврзан за него цел живот, без разлика каде живее. Таа сила и него го спои со родното село, за кое голем дел од животот посветил за собирање материјали, сè со цел да го претстави во најдобра светлина и селото Д’мбени, и костурскиот крај и цела Егејска Македонија. Затоа и се зафати да напише книга за родниот крај, која ја наслови „Д’мбени и револуционерното минато на Костурско“. Ова значајно и по многу нешта карактеристично дело претставува значаен прилог кон македонската книжнина за расветлувањето на вистината на селото Д’мбени, на костурскиот крај и на егејскиот дел од Македонија.

especially beneficial for young Macedonians, who knew little about the past of Macedonians in America.

It seems that the magazine "Macedonia" exerted considerable influence over him. Through his letters and interesting articles about the life and activities of Macedonians in Gary and beyond, he expressed his love and respect for his Macedonian people and his ancestral country, Macedonia. That led him to think about establishing a foundation in order to pay back the people he loved so much.

If we leaf through the pages of the magazine "Macedonia" from its first edition and over a period of thirty years, we can see that he contributed a huge number of texts concerning significant activities and the life of our expatriates in general, Macedonian organizations, church, groups, associations and individuals from Gary and beyond.

However, his activity in the field of the written word, especially in journalism, became more intense over a period of fifteen years starting from the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff". In those years it seemed that Atanas was bursting with energy because he managed the finances, equity and the entire assets of the Foundation with a strong will and enthusiasm and, at the same time, he actively started collecting and processing materials related to Aegean Macedonia; but especially those materials related to his native village, D'mbeni. That was how he began writing a monograph about the village D'mbeni. At the same time, another group of D'mbeni residents prepared a similar monograph but it was released in 1996, later than Atanas's monograph. Although there were some unfounded accusations about the monograph, Atanas didn't hesitate at all and continued to work on his capital work which was highly rated by numerous experts in this field.

Here it should be emphasized that the employees at the Matica, certain individuals from

the National Institute of History, the Rector's Office of "Ss. Cyril and Methodius" University, the Macedonian Academy of Arts and Sciences, the Institute for Macedonian Language, The Archive of Macedonia, the Archbishopric of the Macedonian Orthodox Church, the Commission for Relations with Religious Communities and other institutions of the Republic contributed a lot to the publishing of his books because they encouraged and assisted him in preparing the materials for his two publications, as well as taught him how to use a typewriter, edit text, etc. For his part, Atanas always spoke with great respect and love for all these 'assistants'. Therefore, let the abovementioned lines be an expression of appreciation to all those who respected the personality and activity of Atanas Bliznakov. He never forgot them, and he often said that, in addition to his lifetime companion Slavka, many well-intentioned lovers of justice, many honest Macedonians from all parts of Macedonia assisted him during his life, but they particularly assisted him with activities related to the organization of the Foundation.

Atanas never forgot the village D'mbeni and he talked about it with satisfaction. He used to say that the birthplace had magical powers which kept people connected to their birthplace no matter where they lived. That same power also connected him with his native village, for which he spent a large part of his life collecting materials in order to present, in the best possible way, the village D'mbeni, as well as Kostur Region and all of Aegean Macedonia. Therefore he started to write a book about his native place, which he titled "D'mbeni and the revolutionary past of the region of Kostur". This significant and, in many ways, characteristic book represents a significant contribution to Macedonian literature shedding light on the truth about the village D'mbeni, Kostur Region and the Aegean part of Macedonia.

МОНОГРАФИЈА ЗА СЕЛОТО Д'МБЕНИ

Монографијата „Д'мбени и револуционерното минато на Костурско“ е прво публицистичко дело на Атанас Близнаков, кое во 1982 година беше публикувано од Издавачката кука „Мисла“ во Скопје. А идејата за издавање книга за Д'мбени и за историското минато, како што велеше, постоела кај некои д'мбенци во САД, како и кај одредена група нивни соселани која живеела во Република Македонија, со чија помош е отпечатена публикацијата. Така, материјалите собрани во Америка од постари д'мбенци го опфаќаат периодот од основањето на селото Д'мбени, сè до Првата светска војна, а материјалот собран од помладите д'мбенци во слободна Македонија го опфаќа периодот по Првата светска војна до најново време, односно до 1948 година, кога Д'мбени беше изгорено од грчките монархисти.

Во предговорот на ова значајно дело, покрај другото, се вели: *Ние кои сме родени во Д'мбени живееме со мислите и спомените за родното село, за родниот крај и за минатите денови, преполнети со радости и жед за мирен и творечки живот, а во исто време во своите гради ги носиме и горчливите спомени за маките, страдањата и за скапите жртви што ги даде нашето село, за толку саканата слобода, за кои и ние самите бевме сведоци.*

Во продолжение се вели дека со издавањето на публикацијата се исполнува еден долг спрема народните борци кои со пушка

в рака паднаа во борбата против тираните на македонскиот народ, еден долг спрема татковината. Публикацијата на скроман начин го опишува историското минато на селото Д'мбени, со кои младите поколенија треба да се гордеат.

„Ќе се обидам, вели Близнаков во предговорот, колку што ми дозволуваат силите, да го опишам историското минато на нашето село, Д'мбени. Тоа ќе биде единствена моја награда за вложениот труд. Пред својата свест ќе бидам спокоен дека и на овој начин го исполнувам долгот кон моето родно село, кон моите соселани, кон борците кои ја пролеаја својата крв за слободата и честа на нашиот многу измачен и настрадан македонски народ.

Монографијата Д'мбени содржи 250 страници и е поделена во два дела. Во првиот дел се дадени основни податоци за селото Д'мбени. Така, се дадени текстови за географската положба на селото, неговите корени, етничките белези на жителите од Д'мбени и неговата топономастика, д'мбенци во туѓина, запазени особености на словенските зборови и дејност на д'мбенци во националните и политичките борби на македонскиот народ од Егејска Македонија. Притоа, посебен акцент е ставен на Костурско во периодот на Илинденското востание и борбата на Локвата и Вињари.

Опишани се херојските борби против турскиот аскер што се воделе над селото Д'мбени каде што загинале триесет души,

MONOGRAPH OF THE VILLAGE D'MBENI

The monograph “D’mbeni and the revolutionary past of the region of Kostur” is Atanas Bliznakov’s first book, which was published in 1982 by the publishing house “Misla” of Skopje. The idea for publishing a book on D’mbeni and its historical past, as he said, existed among some D’mbeni fellows living in the U.S., as well as among a group of people living in Macedonia, who assisted in the publication of this book. Thus the material collected in America from older D’mbeni fellows covered the period from the establishment of the village D’mbeni until the First World War, while the material collected from younger D’mbeni fellows living in liberated Macedonia covered the period after the First World War until 1948, when the village D’mbeni was burned down by the Greek monarchists.

In the introduction to this important work, among other things, it is said: *We, who were born in D’mbeni, live with our thoughts and memories for this native place of ours, for our native hearth and for the days that passed, overflowing with joy and thirst for a calm and creative life, carrying in our hearts at the same time bitter memories from the suffering, pain and precious sacrifices that our village had made for the long-sought freedom to which we were witnesses as well.*

Furthermore, it is said that the publication of this book fulfilled Bliznakov’s obligation in respect of the fighters who, with a gun in their hands, fell in the fight against the tyrants of the Macedonian people, and an obligation in re-

spect to his motherland. This book describes clearly the history of the village D’mbeni, of which the young generations should be proud.

I’ll try, said Bliznakov in the introduction, as far as my capacity allows me, to describe the historical past of our village D’mbeni. It will be the only reward for the efforts I have invested. In my mind I’ll live peacefully and assuredly that in this way I have also fulfilled the obligation to my native village, to my fellow villagers, to the fighters who shed their blood for freedom and honor of our Macedonian people that were tortured and victimized so much.

The monograph on D’mbeni contains 250 pages and is divided into two parts. The first section provides basic information about the village D’mbeni. There are texts about the geographical location of the village, its roots, the ethnic characteristics of the inhabitants of D’mbeni and its toponymy, the D’mbeni villagers living abroad, peculiarities of the Slavic words and the activities of the D’mbeni fellows within the national and political struggles of the Macedonian people from Aegean Macedonia. Moreover, special emphasis is placed on Kostur Region during the Ilinden Uprising and the fights at Lokvata and Vinjari.

Described are the heroic fights against Turkish askers, fought near the village D’mbeni where thirty people were killed, as well as the battle on the mountain of Bigla aimed at taking the city Neveska and the battle near the village of Čanište. Special text is dedicated to the description of how Lazar Pop Trajkov was killed. He was betrayed by Kote Hristov, a former, fellow soldier, from the village Rulja.

битката на планината Бигла, борбата за преземање на градот Невеска и кај селото Чаниште. Притоа посебен простор е даден за ранувањето на Лазар Поп Трајков, кој бил предаден од неговиот некогашен соборец Коте Христов од селото Руља. Имено, Коте и попот Ставре од селото Псодери, Леринско, заедно со еден андардски слуга му ја отсекле главата на прославениот војвода Лазар Поп Трајков. Потоа, отсечената глава на прославениот војвода и поет му ја однеле на грчкиот владика во Костур.

Во овој дел од монографијата е поместен и текст за теророт во костурската каза во периодот на Илинденското востание. Во него се наведени податоци за 25 костурски села, кои ги доживеале репресалиите меѓу кои се вклучени познатите македонски села Мокрени, Загоричани, Черешница, Вишени, Д'мбени, Габреш, Смрдеш, Бапчор и др.

Посебен простор е даден на семејствата и нивните членови од Д'мбени во 1903 до 1940 година и кои не се вратиле од Бугарија, САД и Канада, како и периодот кога младите од Д'мбени илегално бегале од Грција во САД, меѓу кои бил и Атанас Близнаков.

Авторот Атанас Близнаков со респект пишува за македонскиот револуционер Лазар Поп Трајков, чие име е овековечено на Д'мбенското друштво во САД и Канада. Тој го прецизира неговото поетско остварување „Локвата и Вињари“ со коментар кон преводот на писмото од Блаже Конески. Во него, меѓу другото, се вели: *„По примерот на Хомер, Лазар Поп Трајков го изразува преку лична размисла својот однос кон настаните, своето сфаќање на историјата. Но, тука настанува голема разлика. Древниот поет кажува дела луѓето се играчки во рацете на судбината и дека нивните постапки ги предопределува капризот на боговите. Лазар Поп Трајков, напротив, изразува светла надеж во иднината, длабока вера во напредокот. Навистина, тој зборува за рујната крв со киптежот на која во еден миг замираат сите убави надежи и мечти, но тој сепак очекува „слатка сло-*

бода“ и „светла иднина“ во која неговата татковина ќе расцути сета „во чудесни ружи“. Тој верува во смислата на жртвата и со таа верба е интониран крајот на неговата поема.“

Вториот дел е посветен на борбата на д'мбенци против грчката политика, за населувањето на грчки семејства во напуштените куќи, за положбата на д'мбенци во времето на Метаксовата диктатура 1936-40 год., репресалиите над македонското население... Потоа се поместени текстови за формирањето на културно-уметничката група на СНОФ во 1944 година, на Драмското здружение од д'мбенската младина во истата година и за протестниот митинг одржан во Костур 1945 година.

Исто така, во овој дел е пренесен периодот од 1945 до 1949 година и д'мбенци, за улогата на д'мбенските жени, за интернацијата на д'мбенци, како и за односот на грчките монархисти кон жителите на селото. Посебен дел е посветен на текстот кој се однесува на повторното формирање на македонското училиште во 1947 година и за опожарувањето на селото од грчките монархисти на 21 јуни 1948 година, со што се затвора една светла историска вистина за селото Д'мбени.

Атанас Близнаков во монографијата за Д'мбени посебен простор посветил за животот, делото и револуционерната дејност на Лазар Трповски за кого е посветена и песна. Исто така, е поместен текст и за револуционерот од Д'мбени, Ташко Караџа, кој поради неговата политичка и револуционерна активност долго време бил во затвори и во 1942 година бил стрелан од германските фашисти, а е поместена и песната за овој македонски револуционер. Потоа, се презентирани пет песни од поетот од Д'мбени Васко Караџа и една песна од грчкиот поет Јанис Барбајанис кој го опејува Д'мбени во бурните денови на војните.

Во монографијата е даден список на семејствата и членовите од селото во 1941 година и земјите каде што се преселиле, список на д'мбенци кои зеле директно учество во Народноослободителната борба во Грција од 1941 до 1944 година, во Граѓанската

Kote and priest Stavre, of the village Psoderi in Lerin Region, together with a gendarmerie servant, cut off the head of Lazar Pop Trajkov, who was a famous leader of the komita. After that they took his head to the Greek bishop of Kostur.

In this part of the monograph a text is given about the terror in Kostur during the Ilinden Uprising. It listed data for 25 villages in Kostur Region that experienced repression, among which were the famous Macedonian villages of Mokren, Zagoričani, Čerešnica, Višeni, Dembani, Gabreš, Smrdeš, Bapčor and others.

Special text is devoted to the D'mbeni families and their members for the period 1903 to 1940 and to the families that didn't return from Bulgaria, the U.S. and Canada, as well as to the period when young people from D'mbeni illegally fled from Greece to the United States, including Atanas Bliznakov.

Indeed, he talked about red blood with the Kiptezh whose high hopes and dreams faded away in a moment, but he, nevertheless, still expected "sweet freedom" and a "bright future" when his country would flourish "in wonderful roses." He believed in the significance of the sacrifice intoning, in this way, the end of this poem with faith.

Author Atanas Bliznakov wrote with respect about the Macedonian revolutionary Lazar Pop Trajkov, whose name is immortalized in the name of D'mbeni associations in the U.S. and Canada. Bliznakov defined his own poetic accomplishment, the poem titled "Lokvata and Vinjari", commenting on the translation by Blaze Koneski. This comment, among other things, read that, *Following the example of Homer, Lazar Pop Trajkov expressed his own attitude about the events and his understanding of history through his intimate way of thinking. But here arises a big difference. The ancient poet says that people are toys in the hands of fate and that their actions are predestined by the caprice of the gods. Lazar Pop Trajkov, however, expresses his hope for a bright future, a deep faith in progress. Indeed, he talks about rushing blood, hot and warm, when all great hopes and*

dreams are dashed in a moment, but nevertheless he is still expecting 'a sweet freedom' and 'a bright future' in his homeland which is going to bloom "in wonderful roses". He believes in the purpose of sacrifice, and this belief defines a prevailing tone at the end of his poem.

The second part of the monograph is devoted to the fight of the D'mbeni villagers against Greek policy, about the settlement of Greek families in the abandoned houses, about the situation concerning the D'mbeni villagers during the dictatorship of Mataxa, in the period 1936-40, about repression of the Macedonian population... Then texts are given about the establishment of the cultural and artistic group SNOF in 1944, the theatrical association of the D'mbeni youth in the same year, and about a protest rally held in Kostur in 1945.

In addition, this section covers the period between 1945 and 1949 about the D'mbeni villagers, the role of the D'mbeni women, the imprisonment of the inhabitants of D'mbeni, as well as about the behavior of the Greek monarchists towards the residents of the village. A special section is devoted to text which refers to the re-establishment of the Macedonian school in 1947 and to the burning down of the village by the Greek monarchists on June 21, 1948 that put an end to the bright historical truth about the village D'mbeni.

In his monograph about D'mbeni, Atanas dedicated part of the text to the life, work and revolutionary activity of Lazar Trpovski; there is a poem dedicated to him as well. In addition, he wrote about Taško Karadža, a revolutionary from D'mbeni, who was imprisoned for a long time and who was executed in 1942 by the German fascists because of his political and revolutionary activity. A poem dedicated to this Macedonian revolutionary is also included in the text. In addition, five poems are presented that were written by Vasko Karadža, a poet of D'mbeni, and a poem written by Yannis Barbayanis, a Greek poet who wrote poems for D'mbeni during the chaotic and hectic days of the war.

In the monograph there is a list of families and members of the village in 1941 and the countries where they moved; a list of D'mbeni residents who participated directly in the

војна 1945-1949 год., како и список на загиналите партизани и цивилното население од 1941 до 1949 година.

На крајот е дадена илустрација која содржи бројни фотографии: од д'мбенската селска чета во 1908 година, отсечената глава на Лазар Поп Трајков и планината Лисец каде му беше отсечена главата, црквата „Св. Никола“ во 1948 година, до значајни фотографии од селото и од иселениците во Гери, како и од д'мбеници во Република Македонија.

Во врска со излегувањето од печат на книгата „Д'мбени од Атанас Близнаков, Христо Христов од Виндзор, Канада во списанието „Македонија“ во бројот 374 од јуни 1984 год., ќе напише дека насловната страница на ова дело предизвикува болка. Имено, на една од буквите на овој црвено-обоен наслов, што асоцира на пресна човечка крв, стои обесена инертна рамка од слика која опкружува празен простор. Окрвавениот наслов и празната рамка, поставени врз црна подлога, јасно зборуваат за едно бурно минато, проследено со драматични збиднувања и овенчано со трагичен епилог. Тој меѓу другото вели:

Монографијата на Близнаков има значење од големи размери. Со регистрирањето на отпорот против Турците, врховистите и хеленизмот во Д'мбени и Костурско, оваа книга ги прескокнува локалните граници и добива атрибути од семакедонски карактер. Меѓутоа, врвно место зазема објавувањето на поемата „Локвата и Вињари“. Автор на оваа поема е Лазар Поп Трајков, роден 1878 година во селото Д'мбени. За мошне кусо време успеал да се здобие со образование што му обезбедило учителска служба. Лазо покажувал повозвишени идеали. Тој се вклучил во борбата за ослободување на својот народ, станувајќи војвода за костурскиот реон. „Локвата и Вињари“ е составена непосред-

но по битката на овие две височини помеѓу многуброен турски аскер и д'мбенската чета во која учествувал и раководел и авторот. Восхитен од вонредната храброст на своите соборци, добива инспирација за ова дело во кое ги воспева трагичните настани што се случувале во текот на овој историски ден, ламентирајќи ја загубата на своите 13 соборци. Пишувањето на оваа долга композиција од над 250 стихови, за што кај писателот се нужни посебни услови и расположение, е извршено на 31 мај 1903 година во Берик. Човек, што оваа местност ја познава, авторот на овие редови, не може а да не се стави во контекста за да го открие, по можност, најпогодниот амбиент што поетот го избрал за креирање на еден ваков литературен потфат.

Со глорификацијата на паднатите комити Лазар ни ја доловува целокупната ситуација во тогашна Македонија, потоа отсутноста кај слободна Европа на меѓународните хуманитарни правила за војување, како и решеноста на комитите со оружје в рака да се борат сè дотогаш до кога „Слободата дури не грее тука...“ Лазар покажува атрибути на човек со храброст, оптимизам, визионерство и надеж за светла иднина.

Земајќи го предвид фактот дека поимот историја значи непристрасно презентирање на настани што имат забележителен одглас кај широките народни маси, доаѓам до заклучок дека Близнаков, со овој свој студиозен труд, докажа дека долгогодишната опсесија на д'мбеници за објавување книга за своето родно село не беше празна суета, туку вреден научен прилог, како во однос на семакедонската литература, така и во однос на семакедонската историја, пишува Христо Христов од Виндзор, Канада.

People's Liberation War in Greece from 1941 to 1944, and in the Civil War from 1945 to 1949; as well as a list of partisans and civilians killed from 1941 to 1949.

At the end there is an illustration which contains numerous photographs, starting with the D'mbeni squad of 1908, the head cut from Lazar Pop Trajkov, Lisec Mountain where he was beheaded, and the Church of St. Nikola in 1948, to the important photographs of the village and its emigrants in Gary, as well as D'mbeni residents living in Macedonia.

In the context of the release of the book by Atanas Bliznakov titled "D'mbeni", Hristo Hristov from Windsor, Canada wrote in the magazine "Macedonia", number 374 of June 1984 that the front page of this work was only causing agony. Namely, an inertial frame of images surrounding empty space hangs on one of the letters of this red-colored title, suggesting fresh human blood. The bloody title and the empty frame, set on a black background, clearly refer to a turbulent past, followed by dramatic events and crowned with a tragic epilogue. Among other things he said:

This monograph of Bliznakov has a significant and far-reaching meaning. By giving proof of the resistance against the Turks the Supremacists and against Hellenism in the region of D'mbeni and Kostur, this book passes over the local boundaries and takes on pan-Macedonian attributes. However, the poem "Lokvata and Vinjari" takes a central place in this publication. The author of this poem is Lazar Pop Trajkov, who was born in 1878 in the village D'mbeni. He managed to get an education in a very short time that allowed him a post as a teacher. Lazo strived for nobler ideals. He joined the fight for liberation of his people, becoming a leader in Kostur Region. The poem "Lokvata and Vinjari"

was composed shortly after the battle waged on these two heights between a large Turkish army and the D'mbeni combat units in which the author of this poem participated and had a commanding role. Fascinated by the extraordinary courage of his fellow soldiers, he was inspired to write this poem, in which he praises the tragic events that happened on this historic day, lamenting over the death of 13 fellow soldiers. In order to write this long poem, composed of more than 250 verses, the author must have been in an exceptional situation and in a special frame of mind. The very act of writing was carried out in Berik, on 31 May 1903. Any man who knows this locality, like the author of these lines does, can't help but try to contemplate that this was a most appropriate setting that the poet chose to create such a literary project.

By glorifying the fallen freedom fighters, Lazar Pop Trajkov recaptures the overall situation in the then-Macedonia, the absence of international humanitarian rules of waging war on the part of liberated Europe, as well as the commitment of his men to fight, with guns in their arms, until "the freedom shines here..." Lazar shows attributes of a man with courage, optimism, vision, and hope for a bright future.

Considering the fact that the notion of history means impartial presentation of events that have a significant echo in the huge masses of population, I have come to the conclusion that Bliznakov, by this studious work, proved that the long-standing obsession of D'mbeni fellows for publishing a book about their native village was not empty vanity, but a valuable scientific contribution, both in terms of the all-Macedonian literature and in terms of the all-Macedonian history", wrote Hristo Hristov from Windsor, Canada.

ВИСТИНАТА ЗА МАКЕДОНЦИТЕ ВО САД И ВО КАНАДА

Вториот мемоарски труд на Атанас Близнаков под наслов „Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада“ се појави во едицијата „Од историското минато на македонскиот народ“ на Книгоиздателството „Култура“ од Скопје во 1987 година. Оваа негова публикација, според својот опфат и поглед на историските настани, претставува една скромна рекапитулација на историскиот развој на националната, политичката и културната активност на македонското иселеништво во САД и во Канада. Во таа смисла нејзиното појавување треба да се смета како уште еден прилог за пошироко јавно запознавање со дејноста на Македонците, за бурните години меѓу двете светски војни и пред тоа, кога Македонците ја напуштаа Македонија и со сиот свој жар од туѓина се бореа за нејзиното ослободување, за обединување и за посреќна иднина.

Промоцијата беше организирана на 17 декември 1987 година од Книгоиздателството „Култура“ и Матицата на иселениците од Македонија, а за настанувањето на книгата и за нејзините научно-истражувачки, историографски и публицистички вредности говореше д-р Иван Катарџиев, претседател на Матицата.

Денес, рече Катарџиев во своето излагање, благодарение на немирот, активната и жизнерадост на духот на нашиот познат хуманист и добротинител, долгогодишен иселеник, а сега жител на град Ско-

пје, Атанас Близнаков, од една и, од друга страна, на залагањето на Матицата на иселениците од Македонија и на издавачката организација „Култура“, во прилика сме да ја претставиме пред македонската јавност оваа мала по обем, но наситена со информации за дејноста на македонското иселеништво книга под наслов „Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада.

Значајна страница од кажувањата на Близнаков продолжи понатаму Катарџиев, е историјата на самоорганизирањето на македонските печалбари – иселеници во Америка. Поделбата на Македонецот без оглед на целите на делителите, преку делбата да го разбијат единството и хомогеноста на македонското ослободително движење, не ја разби свеста за единството на македонскиот народ, изградена во претходните револуции. Напротив, чувствувајќи се слободни во новата средина, далеку од рацете на балканските претенденти, паралелно со борбата за обезбедување на својата живеачка, се развивала и акцијата за своето национално самоорганизирање.

Потоа, д-р Иван Катарџиев зборуваше за состојбите сред македонското иселеништво денес, подвлекувајќи дека во САД, Канада и Австралија, тоа е значаен фактор, дека е организирано во две епархии на МПЦ, дека има мноштво цркви, културни центри и други објекти, фолклорни и спортски друштва, училишта, радио и телевизиски часови и друго.

FACTS ABOUT THE MACEDONIANS IN THE U.S. AND CANADA

The second memorial work of Atanas Bliznakov titled "Memories of the National, Political and Cultural Activities of the Macedonians in the United States and Canada" appeared as part of the edition titled "From the History of the Macedonian Nation" published by "Culture" of Skopje in 1987. This publication, according to its scope and attitude of historical events, is a modest summary of the historical development of the national, political and cultural activity of the Macedonian emigrants in the U.S. and Canada. In this context, its release should be considered as another contribution to the wider presentation of the activity of Macedonians during the turbulent years between the two world wars and before, when the Macedonians left Macedonia and, with all their fervor, struggled from abroad for its liberation, reunification and happier future.

The launch ceremony was organized on 17 December 1987 by the publishing house "Culture" and Matica, while Dr. Ivan Katardžiev, President of Matica, talked about the genesis of the book and its research, historiographical and journalistic values.

Today, said Katardžiev in his speech, *thanks to the restlessness, activity and exuberance of the soul of Atanas Bliznakov, our famous humanist and benefactor, a longtime expatriate, but now a resident of Skopje, on one hand and, on the other hand, thanks to the efforts of the Matica and the publishing house 'Culture', we are in a position to present to the Macedonian public this book titled 'Memories of the national, political and cultural activities*

of the Macedonians in the United States and Canada' which is small in size, but abounds in pieces of information about the activities of the Macedonian emigrants.

"An important part of the statements of Bliznakov," continued Katardžiev, *"is the history of self-organizing of the Macedonian migrant workers - immigrants in America. The partition of the Macedonians, regardless of the purposes of the partitioners to break the unity and homogeneity of the Macedonian liberation movement, didn't destroy the awareness of the unity of the Macedonian people built during previous revolutions. Rather, feeling free in the new environment, away from the hands of the Balkan contenders, they developed their national campaign for self-organizing along with their struggle to ensure their livelihood.*

Dr. Ivan Katardžiev went on speaking about the latest developments among the Macedonian emigration today, noting that in the United States, Canada and Australia, they are an important factor, that they are organized into two dioceses of the MOC, that there are many churches, cultural centers and other facilities, folklore and sports associations, schools, radio and television hours, and others.

In his address at the end of the launch ceremony, author Atanas Bliznakov said that his book aimed to reveal a part of the life and process of organizing the Macedonians in the United States and Canada, and he continued:

The national, political and cultural activities of the Macedonians in the United States and Canada between the two world wars, and es-

Во своето обраќање на крајот од промоцијата, авторот Атанас Близнаков рече дека неговата книга има за цел да открие дел од животот и организирањето на Македонците во САД и во Канада и продолжи:

Националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и во Канада меѓу двете светски војни и особено по Втората светска војна, додаде Близнаков, беше голема. Посебен белег таа имаше по создавањето на македонската држава во рамките на југословенската федерација, кога иселеништвото ѝ даде голема поддршка на младата Република.

За жал нашата македонска емиграција во Америка и Канада и денес уште е поделена не само идејно, туку и национално. Особено кај постарите Македонци сè уште постои таа поделеност. Причина: сè уште присутните врховисти кои со својата пропаганда и интриги донекаде успеваат да не разделуваат, да владеат, донекаде и да не уништуваат.

Денес македонскиот народ од слободниот дел на Македонија, се радува на својата слобода, слободно го гради својот стопански живот и прогрес, ја создава својата национална историја, културата и сè што е полезно за македонскиот народ, но, сепак, балканските врховисти не мируваат. Тие и натаму развиваат отровна пропаганда против македонската република и македонскиот народ.

Идејата за опишување на борбата за национална еманципација, политичка дејност и културна активност на македонските иселеници во САД и Канада тлеела кај Близнаков многу одамна. Тој собрал бројни документи и различни материјали кои фрлаат светлина врз оваа проблематика, за подоцна, со доаѓањето во Македонија да ги обработи сите тие материјали и текстови и да ја срочи оваа публикација.

Книгата „Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада“ настојува да го изрази животот и активностите на македонската емиграција во овие две земји.

Во тој живот и во тие настани бил учесник и Атанас Близнаков, па поради тоа чувствуваше потреба да стори нешто, а да не се заборави онаа полетна активност поврзана со бројните аспекти на македонското национално прашање и револуционерно дејствување. Како човек кој повеќе години престојувал во туѓина и непосреден учесник во националното, политичкото и културното живеење на македонското иселеништво во САД и во Канада, почувствувал внатрешна потреба да се зафати со оваа одговорна и благородна задача. Овој труд треба да се сфати само како прилог што ќе овозможи пошироката јавност да се запознае со едно време и со една дејност која бездруго заслужува внимание. Ова што Атанас Близнаков го има кажано во секој случај ќе може и натаму да се збогатува и од други и особено од македонската историска наука зашто тој го кажа само она што го знаеше и паметеше.

Во предговорот на ова значајно и по многу нешта единствено дело за македонските иселеници, покрај друго, се вели:

По моето враќање во СФРЈ, односно во Социјалистичка Република Македонија, во разговорите што ги водев со многу луѓе, не еднаш се навраќавме на идејата дека е неопходно некој од постарите иселеници да се зафати со покомплексно изнесување на патриотската дејност на Македонците во САД и Канада, т.е. на нивната борба за национална и политичка насоченост и корисна културна дејност. Во тие разговори постојано преовладуваше сознанието дека ваквиот зафат може да има повеќекратно позитивно значење, бидејќи многу ќе придонесе да се збогати нашата свест со понови и автентични податоци, поврзани со настојувањата за што поуспешна национална еманципација, политичка дејност и културна активност на еден дел од нашиот народ, што живееше и жилаво се бореше за сопствената егзистенција, оддалечен од родната грутка со илјадници километри. Во рамките на овие размислувања, а свесен за фактот дека целата моја

pecially after World War II, were intense. They got a special feature after the establishment of the Macedonian state within the Yugoslav federation, when the Macedonian emigration gave great support to the fledgling Republic.

Unfortunately, our Macedonian emigrants in America and Canada are still divided not only ideologically, but also nationally. This is especially true in regards to older Macedonians. The reason: the still present Supremacists who, with their propaganda and intrigues, manage to divide, control, and destroy us to some extent.

Today the Macedonian people in the liberated part of Macedonia rejoice in their freedom, they build their economic life and progress freely, creating their national history, culture and everything else which is to the advantage of the Macedonian people, but nevertheless the Balkan Supremacists are not inactive. They continue to develop poisonous propaganda against the Macedonian Republic and against the Macedonian people.

The idea to describe the struggle for national emancipation, political and cultural activity of the Macedonian immigrants in the U.S. and Canada bubbled up in Bliznakov's heart for a long time. He collected numerous documents and other materials that shed light on this matter in order to process them all and complete this publication when he arrived in Macedonia later.

The book "Memories of the national, political and cultural activities of the Macedonians in the United States and Canada" is trying to illustrate the life and activities of Macedonian emigrants in these countries. Atanas Bliznakov also took part in that life and in those activities and therefore he felt a need to do something, so that this energetic activity related to numerous aspects of the Macedonian national issue and revolutionary action wouldn't be forgotten. As a person who spent many years abroad, participating directly in the national, political and cultural life of the Macedonian emigrants in the U.S. and Canada, he felt an inner urge to embark on this responsible and noble task. This book should be understood only as a contribution enabling the public to be informed about one specific time and one specific activity that, undoubtedly, deserved attention. What Atanas expressed in this book, can, in any case, be further enriched by

other individuals and particularly by the Macedonian historical science because he said only what he knew and remembered.

In the preface of this important and quite unique work about Macedonian immigrants, among other things, it is said:

After I came back to Yugoslavia and to the Socialist Republic of Macedonia respectfully, I had talks with many people and we often used to go back over to the idea that it was necessary that some of the older immigrants would embark on a more complex description of the patriotic activities of the Macedonians in the U.S. and Canada, i.e. of their struggle for national and political orientation, and their constructive activity in the field of culture. During those talks what prevailed was a constant feeling that such an endeavor can have multiple positive significance because it can contribute to enrich our awareness with recent and authentic information relating to the successful commitments for a more efficient national emancipation, political activity and cultural activity by a part of our people who lived and fought tooth and nail for their existence thousands of kilometers far away from their native soil. Within these considerations, and being aware of the fact that my entire generation, according to biological laws, is at sunset, I decided to put down my memories being a direct witness and participant in the events and turmoil on a national, political and cultural level. Therefore, I felt any delay to realize this noble task as an irreparable loss, as a failure which can't be made up for with any efforts and struggle. The relevance of this commitment has become even greater because many of my contemporaries are no longer alive. And the obligation to write this paper became stronger and stronger day by day because I wanted to preserve from the veil of oblivion the memories of that vigorous activity associated with numerous aspects of the Macedonian national issue and revolutionary activity.

In addition, the preface reads that these memories could be additionally enriched and supplemented with new data and details. It is important that these efforts are permeated with his desire to preserve everything he had known and remembered. This is an obvious reason why it is important that this book

генерација, според биолошките закони, се наоѓа на залез, одлучив да ги напишам овие сеќавања како непосреден сведок и учесник во настаните и вриежите во национална, политичка и културна насока. Поради тоа, секое одлагање да се оживотвори оваа благородна задача го чувствував како ненадоместлива загуба, како пропуст што не ќе може да се надополни со никакви напори и напрегања. Актуелноста на оваа обврска стана уште поголема и поради тоа што многумина од моите современици веќе не се живи. А заради зачувување од превезот на заборавот на спомените за полетната активност поврзана со бројни аспекти на македонското национално прашање и револуционерно дејствување, пишувањето на овој труд од ден на ден го чувствував сè посилено.

Исто така, во предговорот се вели дека овие спомени ќе можат и натаму да се збогатуваат и облагородуваат со нови податоци и детали. Битно е дека овие негови настојувања се проткаени исклучително со желба да не избледнее и да не исчезне она што тој го паметеше и знаеше. Токму од тие причини овој труд треба да се сфати само како прилог што ќе овозможи да се запознае пошироката јавност со едно време и една дејност која бездруго заслужува внимание. Придонес за тоа, меѓу другите, има и Матицата на иселениците од Македонија, со чија помош дојде до печатење на овој труд.

Националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и во Канада меѓу двете светски војни и особено по Втората светска војна била многу поголема кога се создале сосема нови околности со создавањето на новата македонска држава. Тој ни во книгата не ја искажа таа дејност целосно, но толку колку што има кажано, чувствува дека го исполнува својот долг кон неговите сонародници, кон неговите пријатели и другари со кои заедно работел во македонските организации и друштва. Меѓу тие негови сонародници во САД, тој поминал цели 56 години, што

значи таму ја поминал сета своја младост и најплодните години од животот.

Затоа и книгата започнува со материјалот од напуштањето на Д'мбени и пристигнувањето во САД, потоа го опишува доаѓањето во САД и почетните дни од животот во новата средина и активностите што следат во големата економска криза. Во тие текстови се вели дека идејата за организирање на Македонците и формирање македонски друштва во САД и во Канада како да ја наметнувал самиот живот. Македонците сакале и морале да бидат заедно во новата средина и меѓусебно да се помагаат. Формирањето на одделни друштва се засилиле посебно по Првата светска војна. Во развитокот на националната и политичката свест на Македонците во САД и во Канада голема улога одиграа и македонските просветни клубови. Подоцна овие клубови и друштва се обединиле во сојузи како силни и помасовни организации. Посебно место во животот на македонската емиграција заземала дејноста на Македонскиот народен сојуз МНС, подоцна МАНС (Македонско-американски народен сојуз) формиран во 1931 година, кој се напојувал со идеите на ВМРО (Обединета). Македонскиот народен сојуз во САД и во Канада не само што ја помагал борбата на своите браќа и сестри во Македонија за национално ослободување, туку во исто време се борел и против сите неправди што постоеле во новата татковина.

Во книгата се презентирани и пригодни текстови за формирањето на македонските друштва и на македонските просветни клубови во САД, за дејноста на македонската емиграција во однос на македонското национално прашање, како и за националната и политичката дејност на македонската прогресивна емиграција во која видно место имаше, покрај другите, и Атанас Близнаков.

За време на Втората светска војна, главно, по иницијатива на Македонско-американскиот народен сојуз во сите делови на САД биле основани месни комитети

be considered only as a means to inform the wider public about one time and one activity that surely deserves attention. It should also be stressed that Matica of Macedonia has made a substantial contribution by assisting in the publication of this work.

The national, political and cultural activities of Macedonians in the U.S. and Canada between the two world wars, and especially after the Second World War, were intensified when completely new circumstances were created parallel with the establishment of the new Macedonian state. In his book he didn't present that activity completely, but he felt that he had met the obligation to his fellow countrymen, to his friends and acquaintances with whom we had worked at the Macedonian organizations and associations by putting down everything he had remembered. He spent almost 56 years among his countrymen in the U.S., meaning that he had spent all his youth and most of his fruitful years there.

Consequently, the book begins with data related to the time when he left D'mbeni and arrived in the United States; then, he gives a description of his arrival in the U.S. and those first days of his life in a new place and of the activities that followed in the course of the Great Depression. In these texts it is said that the idea of organizing the Macedonians and setting up Macedonian associations in the U.S. and Canada was imposed by life itself. The Macedonians wanted and had to be together in the new milieu to help each other. The setting up of certain associations became more intensive especially after World War I. In the context of the increasing national and political awareness of the Macedonians in the United States and Canada, Macedonian educational clubs also played a major role. Later these clubs and associations were united in alliances as stronger and more massive organizations. A special place in the life of the Macedonian emigrant was the activity of the Macedonian National Alliance, MNS, later MANS (Macedonian-American National Alliance) founded in 1931, which was powered by the ideas of VMRO (United). The Macedonian National Alliance in the U.S. and Canada not only supported the struggle of their brothers

and sisters in Macedonia for their national liberation, but at the same time, it undertook efforts against all injustices that existed in their new homeland.

This book also presents appropriate texts for the establishment of Macedonian associations and Macedonian educational clubs in the United States, for the activities of the Macedonian emigrants in relation to the Macedonian national issue, as well as the national and political activities of the progressive Macedonian immigration where Atanas Bliznakov held a prominent place.

During the Second World War, mainly on the initiative of the Macedonian-American National Alliance, local committees were founded by Macedonians in all parts of the United States to support the antifascist fight. The American Macedonians established close contacts with their friends and family in Macedonia and Yugoslavia, where a bitter war was waged for their liberation. Special space is devoted to the Macedonian Orthodox churches in the U.S. and Canada that, parallel with the restoration of the Ohrid Archbishopric as the Macedonian Orthodox Church, have played the most important role in the religious, national, cultural and spiritual life of Macedonians on the North American continent. They are key focal points of the entire religious and social life of the majority of Macedonian emigrants. They are places where baptisms, weddings and requiems are performed, and at the same time they are places where organized cultural and artistic activities, as well as educational and other forms of activities take place. They are real centers for the development of patriotic feelings of the Macedonians, and for nourishing their native language, folklore and customs in order not to be forgotten.

One of the activists and benefactors to the Macedonian Orthodox Church of "Sts. Peter and Paul" of Gary was, of course, Atanas Bliznakov. He was also one of the initiators of the convocations that became traditional as of 1975.

In addition, the book contains the Regulations of the Macedonian organization for mutual aid in Gary, "Alexander the Great", a part of the Regulations of the Macedonian

Корицата на книгата „Спомени...“ / The cover of the book „Spomeni...“

од страна на Македонците за помагање на антифашистичката борба. Македонците воспоставувале блиски контакти со своите во Македонија и во Југославија каде што се водела жестока борба за ослободување. Посебен простор е посветен на македонските православни цркви во САД и во Канада, кои со обновувањето на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква ја одиграле најзначајната улога во црковното, националното, културното и духовното живеење на Македонците на Северноамериканскиот континент. Тие се главните средишта на севкупниот верски и општествен живот на мнозинството македонски иселеници. Во нив се вршат крштевања, венчавања и опела, а во исто време тие се место на организиран културно-забавен, просветен и друг живот. Тие се вистински центри на развојот на патриотските чувства, да не се заборава

мајчиниот јазик, фолклорот и обичаите на Македонецот.

Еден од активистите и донаторите на Македонската православна црква „Св. Петар и Павле“ од Гери бил, секако, Атанас Близнаков. Тој е, исто така, еден од иницијаторите на црковно-народните собири кои започнаа да се одржуваат од 1975 година.

Исто така, во книгата е поместен Правилникот на Македонското заемно-спомогателно друштво „Александар Велики“ од Гери, дел од Правилникот на македонските просветни клубови, Правилникот на организацијата „Македонска независност“ од Чикаго, како и Меморандумот на националниот комитет на МАНС за решавање на македонското национално прашање испратен до Министерството за надворешни работи на САД.

По повод промовирањето на книгата „Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и во Канада“, што се совпадна и со неговиот 86-ти роденден, од името на републичките органи и органите на општествено-политичките организации во СР Македонија, му беше упатена телеграма, во која, покрај другото, се вели:

Почитуван другар Атанас Близнаков, ти упатуваме срдечни честитки и ти посакуваме добро здравје, долг живот и натамошно збогатување на твојата плодна и долгогодишна дејност со основни сознанија и вредно творештво.

Телеграмата ја испратија: Драгољуб Ставрев, претседател на Претседателството на СРМ, Јаков Лазароски, претседател на Претседателството на ЦК СКМ, д-р Вулнет Старова, претседател на Собранието на СРМ, м-р Глигорие Гоговски, претседател на Извршниот совет на Собранието на СРМ, м-р Методи Петровски, претседател на РК ССРМ и Мирослав Георгиевски, претседател на Советот на Сојузот на синдикатите на Македонија.

По повод излегувањето од печат на ова капитално дело за вистината на Македонците во САД и во Канада, Атанас Близнаков даде интервју на новинарот Марјан Велевски, за списанието „Македонија“, под

educational clubs, the Regulations of the organization "Macedonian Independence" in Chicago, as well as the Memorandum of the National Committee of MANS for solving the Macedonian national issue that was forwarded to the U.S. Department of State.

On the occasion of the launching ceremony of the book "Memories for the national, political and cultural activity of the Macedonians in the United States and Canada", which coincided with his 86th birthday, a telegram was sent to him on behalf of the national authorities and bodies of the socio-political organizations in the Socialist Republic of Macedonia that, inter alia, read:

Dear comrade Atanas Bliznakov, we would like to extend to you our cordial congratulations and to wish you sound health, long life and further enrichment of your long and fruitful activity featured by basic knowledge and valuable creative work.

The telegram was signed by Dragoljub Stavrev, President of the Presidency of SRM; Jakov Lazaroski, president of the Presidency of the Central Committee of SKM; Dr. Vulnet Starova, Chairman of the Assembly of SRM; MA Gligorie Gogovski, Chairman of the Executive Council of the Assembly of SRM; MA Metodi Petrovski, President of RK SSRNM, and Miroslav Georgievski, President of the Federation of Trade Unions of Macedonia.

This is one of the few books whose main topic is the activity of Macedonians in the U.S. and Canada between the two world wars, when interesting processes were unfolding among our emigrants. These processes, related to the struggle for the freedom of their homeland, their Macedonia, occupied the foreground of this book. Bliznakov also wrote about Macedonian emigration after the war to date.

On the occasion of the release of this excellent work on the truth about Macedonians in the United States and Canada, Atanas gave an interview to journalist Marjan Veleviski, for the magazine "Macedonia", titled "In the foreground - the freedom of Macedonia" that read:

Recently the publishing house "Culture" from Skopje published the book "Memories for the national, political and cultural activity of the Macedonians in the United States and Can-

ada" written by Atanas Bliznakov, a prominent activist among the Macedonian emigration in the U.S. until 1976 when he returned to his homeland to go on living in Skopje. This is one of the few books dedicated to the activity of the Macedonians in the United States and Canada between the two world wars when interesting processes among our emigration took place, in which the fight for freedom of their homeland, their Macedonia, was in the foreground. In this book Bliznakov also talked about the Macedonian emigration since the end of the war to this day.

The book "Memories for. . ." is the second book of Bliznakov. The first book titled "D'mbeni and revolutionary past of the region of Kostur", according to the name of his native village in Kostur, Aegean Macedonia, speaks exactly about the life of this village and its inhabitants in the past and during the recent period.

On the occasion of the release of the book "Memories for the national, political and cultural activity...", wrote Marian Veleviski, and had an interview with Atanas Bliznakov for the magazine "Macedonia".

Question: You were an energetic activist for many years among our emigration in the U.S. between the two world wars and later, until the 1960s, when you went back to Macedonia. Of course, a fruit of all that activity is the book titled "Memories for the . . .". What exactly was the main impetus behind the writing of this precious book?

Answer: *The book 'Memories for ...' aims to describe the life and activities of the Macedonian emigration in these two countries. I was a participant in that life and in those events, and therefore I felt a need to do something so that this vigorous activity associated with numerous aspects of the Macedonian national issue and revolutionary activity should not be forgotten. In other words, as a man who spent many years abroad and who was a direct participant in the national, political and cultural life of the Macedonian emigration in the U.S. and Canada, I felt an inner need to embark on this responsible but, at the same time, noble task. This paper should be understood only as a contribution enabling*

наслов: „Во преден план – слободата на Македонија“, во кое се вели:

Неодамна во издание на Книгоиздателството „Култура“ од Скопје, излезе од печат книгата „Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада“ од Атанас Близнаков, виден деец сред македонското иселеништво во САД сè до 1976 година кога се врати во татковината и продолжи да живее во Скопје. Ова е една од ретките книги која за предмет ја има дејноста на Македонците во САД и во Канада меѓу двете светски војни, кога се одвивале интересни процеси сред нашето иселеништво, а во кои на преден план била борбата за слобода на татковината Македонија. Во книгата, Близнаков зборува и за македонското иселеништво по војната, до денес.

Книгата „Спомени ...“ е втора книга на Близнаков. Првата, носи наслов „Д’мбени и револуционерното минато во Костурско“, според името на неговото родно село во Костурско, Егејска Македонија и во неа се зборува токму за животот на тоа село и на неговите жители во минатото и во поновата историја.

По повод излегувањето на книгата „Спомени...“, пишува Марјан Велевски, поведовме разговор со Атанас Близнаков за списанието „Македонија“.

Прашање: Вие многу години бевте активен деец сред нашето иселеништво во САД, како меѓу двете светски војни, така и подоцна, сè до шеесеттите години, кога се вративте назад во Македонија. Секако, плод на сета таа дејност е и книгата „Спомени...“ Што беше всушност поттикот да ја напишете оваа вредна книга?

Одговор: Книгата „Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада“ настојува да го изрази животот и активностите на македонската емиграција во овие две земји. Во тој живот и во тие настани бев учесник и јас, па поради тоа чувствував потреба да сторам нешто

да не се заборава онаа полетна активност поврзана со бројни аспекти на македонското национално прашање и револуционерно дејствување. Значи, како човек кој повеќе години престојувал во туѓина и како непосреден учесник во националното, политичкото и културното движење на македонското иселеништво во САД и Канада почувствував внатрешна потреба да се зафатам со оваа одговорна, но истовремено и благородна задача. Овој труд треба да се сфати само како прилог што ќе овозможи да се запознае пошироката јавност со едно време и една дејност која бездруго заслужува внимание. Она што јас го имам кажано во секој случај ќе може и натаму да се збогатува и од други и особено од македонската историска наука, зашто јас го кажав само она што го знам и паметам.

Инаку, познато е дека Македонците во САД и Канада во поголем број почнаа да одат на печалба во САД особено по Илинденското востание поради познатите околности на терор, прогонувања, економска неиздржливост и сл. Првата цел на луѓето што емигрираа беше да си обезбедат материјална егзистенција, со еден збор, поснослив живот, а потоа следеше организираниот живот за да можат да си помогнат меѓу себе и да помогнат за ослободување на својата татковина Македонија.

Националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада меѓу двете светски војни и особено по Втората светска војна беше многу голема, посебно откако се создадоа сосема нови околности со создавањето на новата македонска држава. Јас ни во книгата не можам да ја искажам таа дејност целосно, но толку колку што имам кажано, чувствувам дека го исполнувам својот долг кон моите сонародници, кон моите пријатели и другари со кои заедно работевме во македонските организации и друштва. Меѓу тие мои сонародници во САД јас поминав цели 56 години што значи таму ја поминав сета моја младост и најплодните години од мојот живот. Многумина од моите пријатели и другари денес не се меѓу живите.

the wider public to be acquainted with one time and one activity that surely deserves attention. What I have said can, in any case, be further enriched by others and especially by the Macedonian historical science, because I have put down what I have known and remembered only.

It is known that the Macedonians commenced going to work in the U.S. and Canada especially after the Ilinden Uprising, due to the known circumstances of terror, persecution, economic hardships, etc. The first goal of the people who emigrated was to secure money to make their life more bearable, and only then followed the organized life in order to help each other and support the liberation of their homeland, of their Macedonia.

The national, political and cultural activity of the Macedonians in the United States and Canada between the two world wars, and especially after World War II, was very intensive, particularly after the creation of entirely new circumstances parallel with the establishment of the new Macedonian state. I haven't expressed this activity completely, but by what I have said, I feel that I have fulfilled my obligation to my fellow countrymen, to my friends and comrades with whom I have worked at the Macedonian organizations and associations. I have spent my entire 56 years among those compatriots of mine in the U.S. which means that I have spent all my youth and the largest part of my most productive years of my life there. Unfortunately, many of my friends and comrades are not among the living today.

Question: Because you were an active participant you were also the best witness of all those processes that took place among our expatriates. What were the basic features of these processes and turmoil, especially between the two world wars?

Answer: *It seems that the idea for organizing of the Macedonians and setting up Macedonian organizations in the U.S. and Canada was imposed by life itself. Macedonians wanted to and had to be together in the new setting in order to help each other. The establishment of certain organizations was intensified especially after the First World War.*

The Macedonian educational clubs also played a major role in the development of the national and political awareness of Macedonians in the United States and Canada. Later, these clubs and associations were united in alliances as stronger and more massive organizations. The first ever known organization of Macedonian newcomers in the U.S. was established in Chicago in 1901 and it was a kind of VMRO's branch.

That is why the Ilinden Uprising was supported and assisted by the Macedonian emigrants in an organized manner. A special place in the life of the Macedonian emigration held the activity of the Macedonian National Alliance (MNS), later MANS, established in 1931, which was nourished by the ideas of VMRO (United). The Macedonian National Alliance in the U.S. and Canada didn't only assist the struggle of all its brothers and sisters in Macedonia for their national liberation but, at the same time, it also fought against all injustices that existed in the new homeland.

It should be said that the organization of Vano Mihailov tried to be active among the Macedonian emigrants between the two world wars hiding its real goals at the beginning. However, the anti-national and reactionary activities of this group didn't go completely unnoticed, and therefore the vast majority of honest immigrants condemned it publicly.

Question: What was the attitude of Macedonians towards the Second World War? How were the National Liberation War of Macedonia and the creation of a free Macedonian state perceived that followed the holding of the First Session of ASNOM on 2 August, 1944?

Answer: *During the Second World War, and especially following the initiative of the Macedonian-American National Alliance, local committees were established in all parts of the U.S. by the Macedonians to support the anti-fascist war. Macedonians established close contacts with their closest and dearest living in Macedonia and Yugoslavia where they waged fierce fights for liberation.*

One of the more distinctive actions at that time was also the Memorandum on solving the Macedonian issue sent to the U.S. Department

Прашање: Вие како активен учесник сте и најдобар сведок на сите тие процеси што се одвиваа меѓу нашите иселеници. Кои се основните карактеристики на тие процеси и превирања, посебно меѓу двете светски војни?

Одговор: Идејата за организирање на Македонците и за формирање македонски друштва во САД и Канада како да ја наметнуваше самиот живот. Македонците сакаа и мораа да бидат заедно во новата средина и меѓусебно да се помагаат. Формирањето на одделни друштва се засили посебно по Првата светска војна. Во развитокот на националната и политичката свест на Македонците во САД и Канада голема улога одиграа и македонските просветни клубови. Подоцна овие клубови и друштва се обединуваа во сојузи како посилни и помасовни организации. Првата, досега позната организација на македонските доселеници во САД се појави во Чикаго 1901 година и таа беше еден вид огранок на ВМРО. Така и се случи што Илинденското востание беше на организиран начин поддржано и помогнато од македонското иселеништво. Посебно место во животот на македонската емиграција зазема дејноста на Македонскиот народен сојуз (МНС), подоцна МАНС, формиран во 1931 година, кој се напојуваше со идеите на ВМРО (Обединета). Македонскиот народен сојуз во САД и Канада не само што ја помагаше борбата на сите свои браќа и сестри во Македонија за национално ослободување, туку во исто време се бореше и против сите неправди што постоеја во новата татковина. Треба да се каже дека меѓу двете светски војни меѓу македонската емиграција се обидуваа да дејствува и организацијата на Ванчо Михајлов, отпрвин прикривајќи ги своите вистински цели. Меѓутоа, не остана незабележана антинационалната и реакционерна дејност на оваа групација, така што огромното мнозинство чесни иселеници јавно ја осудуваа.

Прашање: Какво беше определувањето на Македонците спрема НОБ? Како воопшто беше доживувана НОБ и создавање-

то на слободната македонска држава што дојде подоцна со одржувањето на Првото заседание на АСНОМ, на 2 август 1944 година?

Одговор: За време на Втората светска војна, особено по иницијатива на Македонско-американскиот народен сојуз во сите делови на САД беа основани месни комитети од страна на Македонците за помагање на антифашистичката борба. Македонците воспоставуваа блиски контакти со своите во Македонија и во Југославија каде што се водеше жестока борба за ослободување. Една од позабележителните акции во тоа време беше и Меморандумот за решавање на македонското прашање испратен до американското Министерство за надворешни работи, во кој, покрај другото, се истакнуваше историската вредност на одлуките на Второто заседание на АВНОЈ од 29 ноември 1943 година и на одлуките на Првото заседание на АСНОМ од 2 август 1944 година.

По ослободувањето, македонските иселеници го поздравиле создавањето на новата македонска држава и побрзаа да ѝ ја упатат својата помош. Најголема акција во таа смисла беше онаа во врска со изградбата на болница во Скопје. Средствата за болницата ги собираа таканаречените болнички македонски комитети.

Прашање: Вие сте основач на Фондацијата „Атанас Близнакоф“. Што ве поттикна да ја формирате оваа Фондација, која веќе работи многу години и со нејзина помош Универзитетот го завршил повеќе млади вредни луѓе?

Одговор: Уште пред 25 години јас почнав да размислувам што е најдобро да направам со својот имот и дојдов до заклучок дека ќе биде најполезно ако му го подарам на својот македонски народ, зашто тој ми е најблизок во срцето. Така мислеше и мојата сопруга Славка.

Затоа во 1977 година ние ја основавме Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“

of State, in which, among other things, the historic values of the decisions adopted at the Second Session of AVNOJ on 29 November 1943 and the decisions adopted at the First Session of ASNOM on August 2, 1944 were emphasized.

After liberation, the Macedonian emigrants welcomed the establishment of the new Macedonian state and hastened to extend their assistance. The greatest action in this regard was the one which was related to the construction of a hospital in Skopje. The funds for this hospital were collected by the so-called Macedonian committees.

Question: You are a founder of the Foundation 'Atanas Bliznakoff'. What prompted you to establish this foundation which has been active for many years, enabling many young students to graduate from the Skopje University thanks to its assistance?

Answer: Even 25 years ago I started to think about what was best for me to do with my property, my assets, and I came to the conclusion that it would be most useful if I bequeath it to my Macedonian people, because they are closest to my heart. My wife Slavka also shared my opinion.

Therefore, in 1977 we established the Foundation 'Atanas Bliznakoff' at the University of "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje. In this context, I worked closely with Dimče-Mire, Tome Bukleski, Rector of the University, and Professor Ivo Puhani. The aim of the Foundation has been to provide scholarships to talented students. So far, more than 35 students have completed their academic education thanks to the scholarships they have received from the Foundation which is named after me.

Let my gift, my thoughts and feelings inspire the hearts and souls of our Macedonian people, let's all of us think and work for the common benefit of the whole nation as if we worked for ourselves. Just when we think and work for our people as we think and work for ourselves, only then will there be brotherhood and unity among us all.

We should work for the well-being of the Republic of Macedonia because it is the only way to fulfill the pledge of our previous generations, our grandfathers and fathers, all those

Macedonians and other peoples that shed their blood and that gave their lives for our freedom. My great wish is that the Foundation will continue to provide knowledge to young students forever. In the forthcoming period, more than two hundred full-time students are going to receive scholarships from my Foundation," said Bliznakov at the end of the interview.

The release of this book evoked a strong response and the book has found its place among readers. Even more, many secondary pupils were also informed about this issue. Here's a letter that Atanas Bliznakov got from such pupils.

Distinguished comrade Atanas Bliznakov, We are pupils from the first grade at the secondary high school "Josip Broz-Tito", culturological department, members of the group in charge of preparing the 16th Barbisov class.

In the recent period, the working group for the 16th Barbisov lesson (one group in charge of the exhibition and another one for the organization of the lesson) has done intense preparations for the lesson on the topic 'The activity of the Balkan Committee to defend the victims from the White Terror in Paris'. Therefore, a visit was paid to Toma Kuturec who lived in Paris and cooperated with Gano Hadžipanzov in the 1930s. For the coming months, the group in charge of the organization of the lesson is tasked to arrange a meeting with you as the author of the book 'Memories for the activity of the Macedonian emigration in the U.S. and Canada', which was released recently at a formal launch ceremony. We have read parts of your book and found out the fact that Barbis met with a group of Macedonian emigrants in 1934 in Paris. It is of particular interest to us. Our wish is to have a meeting with you in order to get acquainted with the activities of the Macedonian emigration related to the promotion of the struggle of the Macedonian people for national and social freedom.

We are going to arrange our meeting between April 1 and May 1, for which you will be additionally informed. We will be glad if you're willing to come and be with us, but if you are prevented from coming for any reason, then we are willing to visit you.

во Скопје. При формирањето на Фондацијата работевме јас, Димче – Мире, Томе Буклески, ректорот на Универзитетот и професорот Иво Пухан. Целта на Фондацијата е да дава стипендии на талентирани студенти. Досега повеќе од 35 студенти имаат завршено образование, благодарение на стипендиите што ги добиваат од Фондацијата што го носи моето име.

Нека мојот подарок, моите мисли и чувства се вдахнат во душите и срцата на нашиот македонски народ, нека биде така што сите да мислиме и работиме за општото добро на целиот народ како да работиме за себе лично. Само кога мислиме и работиме за народот како за себе, само тогаш ќе има братство и единство меѓу сите нас. Треба да работиме за доброто на Република Македонија зашто само така ќе го исполниме заветот на нашите постари поколенија, на нашите дедовци и татковци, на сите оние Македонци и други народи што ја пролеаја својата крв, го дадоа својот живот за слободата. Моја голема желба е Фондацијата вечно да продолжи за да им дава наука на младите момчиња и девојки. Во иднина повеќе од двеста редовни студенти ќе се стипендираат од мојата Фондација, се вели во интервјуто.

По излегувањето од печат на оваа книга, одгласот беше голем и книгата најде свое место и меѓу читателите. Така со оваа проблематика се запознати и учениците. Еве едно писмо од ученици, што Атанас Близнаков го прими.

Почитуван другар Атанас Близнаков,

Ние сме ученици од I клас, УСО „Јосип Броз – Тито“, културолошка струка, членови на организационата група која го подготвува XVI-от Барбисов час.

Во изминатиот период работната група на XVI Барбисов час (една група за изложба и една за организација на часот) извршија повеќе подготовки за часот чија

тема е „Дејноста на Балканскиот комитет за одбрана на жртвите од Белиот терор во Париз“. Така беше посетен Тома Кутурец кој во III деценија на нашиот век живеел во Париз и соработувал со Ганчо Хаџипанзов. Во наредните месеци групата за организација на часот има задача да организира средба со вас како автор на делото „Спомени за дејството на Македонската емигрантска организација во САД и Канада“ за што неодамна имаше и промоција. Ние прочитавме делови од вашата книга и го најдовме податокот дека Барбис се сретнал со група Македонски иселеници во 1934 година во Париз. Тоа е од посебен интерес за нас. Желба ни е преку средбата со вас да се запознаеме со активноста на македонската емиграција за афирмација на борбата на македонскиот народ за национална и социјална слобода.

Средбата ќе ја организираме меѓу I.IV. и I.V. за што дополнително ќе ве известиме. Драго ќе ни биде ако сте расположени да дојдете меѓу нас, но доколку поради одредени причини бидете спречени ние ќе ве посетиме.

Средбата можеме да ја одржиме во Матицата на иселениците од Македонија каде што ќе се сретнеме и со д-р Иван Катарџиев, редактор и автор на коментарот на книгата „ВМРО Обединета, предавници на македонското дело“ во издание на „Култура“ 1985/86 година. Нашиот класен раководител е Даница Павловска. За евентуални информации телефоните во училиштето се 224-944 и 211-082 кај раководителот.

Класна заедница I клас во УСО „Јосип Броз – Тито“ – Скопје, група за организација на часот.

Класен раководител Д. Павловска (потпис)

Датум

28.III.1988 г. Скопје

The meeting could take place at the Matica of Macedonia where we are going to meet also with Prof. Dr. Ivan Katardžiev, editor and author of the comment on the book titled 'VMRO United, traitors of the Macedonian activity' published by "Culture", 1985/1986. Our classmate is Danica Pavlovska. For any further information, please be free to phone the school

administration at 224-944 and our homeroom teacher at 211-082.

The First Grade at the high school "Josip Broz-Tito" - Skopje, the group in charge of organizing the lesson.

Homeroom teacher D. Pavlovska (signed)
March 28, 1988, Skopje

Поздравителен другар Атанас Близнаков

Ние сме ученици од I клас, ј.с.о. "Јосип Броз-Тито" мултикултурна средна школа, членови на организационата група која го организира XVI културен вес.

Во историскиот серисот рабичкиот друго на XVI Барбисов вес (една група се вклопува зема за организација на весот) учествуваа повеќе организации во овој културен вес. Една од неа е Виленскиот комитет во организација на првобитен одбор во Париз. Потоа беше посетителница Културен вес кој во III деценија на минатиот век тврдеше во Париз и со рабичкиот вес. Христовиќ. Во наредните месеци групата за организација на весот има задача да организира средба со вес и да се обиде на друго "Скопје од дејствието на Македонската емитрансиска организација во Скопје и Канада" за целта неопходно илустрација на весот и книгата. Ние емитранска се друго од Виленскиот комитет и го подготвуваме друго. Друго е друго и друго Македонски весот во 1934 год. во Париз. Потоа е од јавен интерес за нас. Потоа ни е друго средба со вес за да се запознаеме со амбиентот на Македонската емитранска организација за организација на друго на Македонскиот вес за организација и организација. Средбата е ја организирале меѓу I, IV и V за целта друго. Друго не се известува. Друго не се знае ако сме расчистени да дојдеме меѓу нас по друго друго одредени друго. Друго друго не се известува.

Средбата може да ја одржиме во Матицијата на историскиот вес Македонскиот весот не се известува и со др. Иван Катарџиев, редактор и автор на коментарот на книгата "VMRO United, traitors of the Macedonian activity" published by "Culture", 1985/1986 год.

НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

Атанас Близнаков, заедно со својата сопруга Славка ги мина сите тегоби и нагорнини на човек што живеел далеку од родната земја. Стана богат и угледен граѓанин со достоинство и име. Затоа тој стана и добитник на бројни признанија и награди.

Уште со доаѓањето во Македонија, Матицата на иселениците од Македонија, на 15.12.1976 година на роденденот на Атанас Близнаков му врачи Плакета со благодарница за неговото активно учество и придонес во афирмирањето на Македонија и на македонската нација меѓу иселеништвото.

По повод 10-годишнината од основањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“ од која се стипендираат студенти што покажуваат особени резултати, а немаат свои средства за школување, на 13 мај 1987 година во Ректоратот на Скопскиот универзитет се одржа свечена седница на Советот на Фондацијата. Во присуство на голем број истакнати политички, општествени и културни работници на градот и Републиката, во знак на признание и благодарност за востановувањето на Фондацијата и стипендирањето на студентите, ректорот проф. д-р Тодор Џунов му врачи на Близнаков Плакета на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

На свеченоста особено беше потенциран досегашниот придонес и беше речено дека во изминатите десет години од основањето на Фондацијата, со помош на овие стипендии досега дипломирале 15 студенти на медицина, филологија, историја на уметноста, новинарство, математика, ли-

ковна уметност, земјоделски науки и македонски јазик, а сега стипендија користат уште 140 студенти по рударство, електро-техника, македонски јазик, национална историја, етнологија и друго. Од оваа Фондација во иднина стипендија ќе можат да добијат повеќе од 250 редовни студенти.

На 11 јуни 1981 година, пак, во ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, свечено му беше врачено високо одликување од Претседателството на СФРЈ – Орден за заслуги за народ со сребрена звезда. На овој истакнат македонски иселеник и основач на истоимената Фондација за стипендирање на одлични студенти на Скопскиот универзитет, ова високо одликување му беше доделено за неговите заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата. Во присуство на истакнати научни работници, претставници на Македонската православна црква и студенти, одликувањето му го врачат ректорот на Универзитетот проф. д-р Јован Стојановски.

Во своето излагање ректорот д-р Јован Стојановски се обрати до добитникот на наградата и до присутните со пригодни зборови, при што рече дека му причинува голема чест и задоволство да го прочита Указот бр. 95/80 од Претседателството на СФРЈ со кој го одликува Атанас Близнаков со Орден за заслуги за народ со сребрена звезда, кој тоа навистина го заслужува.

Исто така, во 1990 година Атанас Близнаков стана добитник и на највисокото републичко признание, наградата „11 Ок-

AWARDS AND ACKNOWLEDGMENTS

Atanas Bliznakov, along with his wife Slavka, suffered similar difficulties and inconveniences characteristic of anyone living far from their native country. He became a wealthy and prominent citizen enjoying considerable reputation and dignity. Consequently, he won many awards and acknowledgments.

Immediately after he came back to Macedonia, the Matica of Macedonia handed him a plaque and a letter of appreciation on the occasion of his birthday, on December 15, 1976, for his active participation and contribution to the affirmation of Macedonia and the Macedonian nation among our emigration.

On the occasion of the 10th Anniversary of the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff" for offering scholarships to students who achieve outstanding results but don't have enough financial support, a solemn session of the Council of the Foundation was held at the Rector's Office of the University of Skopje, on May 13, 1987. In the presence of many prominent political, social, and cultural workers of Skopje and the entire country, Rector Todor Đunov, Ph.D, handed the Plaque of the "Ss. Cyril and Methodius" University to Bliznakov in recognition and appreciation of the establishment of this Foundation for providing scholarships to the University's students.

At this official ceremony the contribution of the Foundation made thus far was further underlined, and it was noted that in the course of the past ten years, since the establishment of the Foundation, 15 students had graduated from the fields of medicine, philology,

art history, journalism, mathematics, fine arts, agricultural science, and the Macedonian language thanks to these scholarships, while another 140 holders of scholarships are currently studying mining, electronics, Macedonian national history, ethnology, and similar subjects. In the forthcoming period, more than 250 full-time students are to be financed through this Foundation.

On 11 June 1981, Bliznakov received special recognition at the Rector's Office of the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje by the Presidency of SFR Yugoslavia – the Order of Merit with Silver Star. This prominent Macedonian emigrant and founder of the same-named Foundation, for offering scholarships to excellent students of the University of Skopje was awarded this high decoration for his merits and accomplishments achieved throughout his activity significant for the establishment of the country. In the presence of prominent scientific workers, representatives of the Macedonian Orthodox Church and students, this award was handed to him by Jovan Stojanovski, Ph.D., Rector of the University.

Rector Jovan Stojanovski addressed those present and Atanas, the holder of this high recognition, with appropriate words, saying that he was greatly honored and pleased to read the Decree No. 95/80 of the Presidency of SFRY awarding Atanas Bliznakov the Order of Merit with Silver Star, which he really deserved.

In addition, Atanas also won the highest national recognition, the award "11 October" in 1990. On that occasion Bliznakov gave an interview to "Macedonia" magazine, No. 452/ December 1990, stating that:

Факсимил од наградата на Атанас Близнаков
/ Facsimile of the award given to
Atanas Bliznakov

Факсимил од наградата на Атанас Близнаков /
Facsimile of the award given to
Atanas Bliznakov

Социјалистичка
Република
Македонија

Одбор за
доделување на
наградата
„11 Октомври“

Наградата „11 Октомври“ во 1990 година како нај-
високо општествено признание за долгогодишни
особено значајни остварувања за Социјалисти-
чка Република Македонија во областа на

публицистиката

се доделува на

Атанас Близнаков, публицист
Скопје

Скопје, 11 ~ X
1990 година
Број 344 / 90

Претседател.
[Signature]

Факсимил од наградата „11 Октомври“ / Facsimile of the award “11 October”

Факсимил од наградата на Атанас Близнаков / Facsimile of the award given to Atanas Bliznakov

томври“. По тој повод за списанието „Македонија“ бр. 452/декември 1990 година, господинот Близнаков изјави:

Мојата сопруга Славка и јас, во овие денови на празнување, кога јас ја добив наградата „11 Октомври“ поради овој настан двајцата бевме горди и сме исполнети со чувство на радост, љубов и задоволство. Наши млади Македончиња, со наша помош, нека го продолжат своето образование за да станат вистински луѓе на својата родна земја. Немаме поголема радост од тоа што го направивме за време на нашиот живот. И, би сакале, нашиот пример да го следат други наши Македонци од странство, својот имот и углед да му го вратат на своето родно огниште, на својата родна земја Македонија со што ќе направат забележлив и траен патриотски гест достоин за почит и паметување.

Атанас Близнаков е добитник и на Плакета од Одборот на децата бегалци од Егејска Македонија, за особен придонес.

Во новите услови кога Република Македонија се конституира како независна, суверена и самостојна држава, Атанас Близнаков имаше средби со бројни претставници од државниот врв, а на 9 мај 1992

година беше примен од претседателот Киро Глигоров.

Во оваа прилика треба да се одбележи дека, уште со доаѓањето во Македонија, во 1976 година, брачната двојка Славка и Атанас Близнакови беа прогласени за граѓани на главниот град на Република Македонија – Скопје. Со тоа тие станаа граѓани на СР Македонија и на СФР Југославија. Како резултат на тоа им беа дадени патни исправи – лични карти, кои тие ги користеа, а со тоа ги уживаа сите права како и другите граѓани на Федерацијата.

Меѓутоа, со осамостојувањето на Република Македонија како независна, суверена и демократска држава Славка и Атанас Близнакови, добија македонско државјанство што за нив беше голема чест и гордост. Со тоа тие беа граѓани и на Соединетите Американски Држави и на Република Македонија, за што Атанас Близнаков зборуваше со одбрани зборови. Често тој велеше дека двете државјанства не значат само припадност на двете држави, туку и придобивка, гордост, обврска и израз на љубов кон двата народа и двете држави – Соединетите Американски Држави и Република Македонија.

My wife Slavka and myself are both proud and filled with joy, love and satisfaction these days when we celebrate the winning of the award "11 October". Let our young Macedonians, with our help, continue their education in order to become genuine people of their native country. There is no greater joy than the joy we experience as a result of what we have done during our lifetime. Therefore, we would like our example to be followed by other Macedonians living abroad so that they can think about and then put their assets and reputation at the disposal of our birthplace, our homeland Macedonia, making a noticeable and lasting patriotic gesture worthy of respect and remembrance.

Atanas also won a plaque from the Board of the Children-Refugees from Aegean Macedonia for his outstanding contribution.

In those new developments when the Republic of Macedonia was constituted as an independent, sovereign and self-governing state, Atanas held meetings with a great number of the highest national officials, and he was even received by President Kiro Gligorov on May 9, 1992.

On this occasion it should be noted that when Slavka and Atanas arrived in Macedonia in 1976, they were proclaimed as citizens of the capital of the Republic of Macedonia - Skopje. Thus, they became nationals of both the Socialist Republic of Macedonia and the Socialist Federal Republic of Yugoslavia. As a result, they were given identity cards and passports and consequently they enjoyed all rights as other citizens of the Federation did.

However, parallel with the recognition of the Republic of Macedonia as an independent, sovereign and democratic nation, Slavka and Atanas became Macedonian citizens, which was a great honor and pride for them. Thus, they became nationals of both the United States and the Republic of Macedonia, about which Atanas spoke with admiration and chosen words. He used to say that both nationalities didn't mean only belonging to the two countries, but also a benefit, pride, commitment and expression of love for the two peoples and two countries - the United States of America and the Republic of Macedonia.

Факсимил од наградата на Атанас Близнаков / Facsimile of the award given to Atanas Bliznakov

Врз основа чл. 1, 2, 3 и 5 од одлуката
установување на спомен-дипломи по повод 20 годиш-
нината од оснивањето, Медицинскиот факултет
Скопје, доделува

во знак на признание за особени заслуги за Медицинскиот
факултет — Скопје

Скопје, 3 Ноември 1967 година

Декан

[Signature]
Проф. д-р Александар Андреевски

Претседател на Советот

[Signature]
Проф. д-р Јулија Неделковска

Диплома од Медицинскиот факултет /A recognition by the Medical Faculty

*Корицата на книгата „Близнаков“ на македонски од Катин / The cover of the book “Bliznakov”
Macedonian version by Katin*

Во монографијата за Атанас Близнаков, Славе Николовски – Катин непосредно и аргументирано ја пренесува животната судбина и определбата на големиот донатор и хуманист. Таа е посветена на човекот, кој својот долгогодишен животен пат го изоди чесно и достоинствено и го вгради во светото македонско патриотско дело.

Оваа публикација е значаен придонес во продлабочувањето и проширувањето на сознанијата за Атанас и Славка Близнакови. Големото благородно дело на првиот донатор, Атанас Близнаков претставува своевиден пример и поттик за младите генерации за придонес во развојот на науката и во афирмацијата на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје. Во исто време делото на Бизнаков претставува патоказ на другите македонски иселеници ширум светот и афирмација на македонскиот народ и на Република Македонија.

д-р Радмила Кипријанова

Не знам дали понекогаш пред пошироката читателска јавност, воопшто, се поставува прашањето: што е потешко – да се одживее достоинствено за почит, и чесно речиси едновековен живот, или да се напише книга за еден таков живот?

Во овој случај авторскиот труд за нашиот почитуван сонародник Атанас Близнаков личи на светло огледало или веродостоен документ за еден таков живот.

Славе Николовски – Катин успешно го преточи во живопис овој документ за Фондацијата „Атанас Близнаков“, за животот и делото на познатиот и признат донатор и хуманист, Атанас Близнаков, документ кој е само верен одраз на еден живот и на едно дело достоинствено за почит.

д-р Тодор Џунов

In this monograph about Atanas Bliznakov, the author Slave Nikolovski-Katin presents the life story and commitment of this great benefactor and humanist truthfully and based on documents. The monograph is dedicated to the man who spent his long life honestly and with dignity, and who had built his life upon patriotic Macedonian activity.

This publication is an important contribution to the deepening and broadening of our knowledge about Atanas and Slavka Bliznakov. The noble work of the first benefactor Atanas Bliznakov is a characteristic example and incentive for young generations to contribute to the development of science and to the affirmation of the University of Ss. Cyril and Methodius in Skopje. At the same time, the activity and achievements of Bliznakov is a signpost to other Macedonian expatriates around the world, and an affirmation of the Macedonian people and of the Republic of Macedonia as well.

Radmila Kiprijanova, Ph.D.

Sometimes I wonder whether a question is raised to the reading public at all: What is harder - to live almost a century-long life worthy of respect and honor, or to write a book about such a life?

In this case, the author's work about our respected fellow citizen Atanas Bliznakov is like a bright mirror or a credible document about such a great man.

Slave Nikolovski-Katin has successfully transformed this record about the "Atanas Bliznakoff" Foundation into a description of the life and activity of this famous and recognized benefactor and humanist Atanas Bliznakov, a document that is really a true reflection of his life and work worthy of respect.

Todor Džunov, Ph.D.

ПОСЛЕДНАТА ЖЕЛБА И ТЕСТАМЕНТ НА БЛИЗНАКОВ

Во оставнината на Атанас Близнаков е зачуван текстот „Македонското национално прашање и балканското единство“ – 1984 година. Текстот содржи 45 страници. Во него, меѓу другото, се вели дека брошурата си поставува една скромна задача: „Да ги посочи само основните линии во коишто се движеше ослободителната борба на македонскиот народ до денес, без да ги анализира сеопфатно, како и да даде – во рамките на објективните можности – една објективна проценка на македонското национално прашање во светлината на денешните политички и стопански услови на Балканот, во Европа и во светот.

Развитокот на македонското ослободително движење и на македонското национално прашање, се вели во текстот, се тесно поврзани со националната и допломатската историја на балканските и европските држави. Современите политичко-економски односи во светот се крајно комплицирани. Нема крај на Земјината топка во кој да не се преплетат интересите на големите држави кои се стремат за господство. Балканскиот Полуостров, каде што се наоѓа и Македонија, е објект на големите сили, а Македонија – богато надарената земја, е вкусното јаболко околу кое се караат балканските држави. Од таа гледна точка, македонското прашање не може да биде само македонско, туку е балканско, европско и светско. Во таа светлина ќе треба да се разгледа ова прашање, за

да имаме една поголема гаранција за правилноста на заклучокот кој ќе го направиме.

Неправилно е да се смета дека македонското национално ослободително движење се создаде на тој или на оној датум, или дека македонското прашање постои од факти кои го засегаат развитокот на Македонија секогаш били на преден план. Уште пред деветтиот – десеттиот век, Византија и Бугарија воделе жестоки војни за завладување на Македонија која поминувала од едни во други раце.

Петар Делјан, цар Самоил и други воделе долги и крвави борби со Византија за зачувувањето на самостојноста на македонската држава. Така во XIV век српскиот цар Стефан (Душан) ја окупирал Македонија и создал (Душаново) царство – златниот век на Србија. А во 1389 година, кога Лазар бил поразен на Косово Поле, Србија паднала под турска окупација, а Македонија паднала под турско ропство по 1371 година.

Овие борби не се воделе за национално ослободување зашто во онаа далечна епоха не постоеле предуслови со кои се карактеризираат создавањето и манифестирањето на национални движења и држави. Идејата за национална држава е продукт на еден определен период од развитокот на техниката и средствата за производство. Во Македонија, каде што долго време владеел феудалниот систем во стопанството, не можело никако да станува збор за

BLIZNAKOV'S LAST WILL AND TESTAMENT

The 1984 last will and testament of Atanas Bliznakov also contains a 45 page-text titled "The Macedonian national issue and the Balkan unity". It, among other things, reads that this brochure sets a modest goal: *To underline the basic lines along which the liberation struggle of the Macedonian people has been moving thus far, without analyzing these lines comprehensively, as well as to provide - within the framework of objective competencies - an objective assessment of the Macedonian national issue in light of today's political and economic conditions in the Balkans, Europe and worldwide.*

The development of the Macedonian liberation movement and the Macedonian national issue, reads the text, is closely connected with the national and diplomatic history of the Balkan and European countries. The present-day political and economic relations in the world are extremely complex. There is no corner of the globe where there are no intertwined interests of big countries displaying a tendency to rule and dominate. The Balkan Peninsula, where Macedonia is located, is an objective of the great powers, while Macedonia - a country well-endowed by Nature itself - is a sweet and juicy apple that the Balkan states argue over. From this point of view, the Macedonian issue cannot only be Macedonian, but it is also a Balkan issue, a European and a global one. This issue should be considered exactly in this context if we want to get a firm guarantee for the correctness of the conclusion we are going to reach.

It is incorrect to believe that the Macedonian national liberation movement was created on this or on that date, or that the Macedonian issue exists in regard to the facts that concern the development of Macedonia which has been always at the forefront. Even before the IX-X century, Byzantium and Bulgaria had fought bitter wars to rule over Macedonia, which used to be transferred from the hands of one country to the hands of the other one in turn.

Peter Deljan, Tsar Samoil and others fought long and bloody battles with Byzantines to preserve the independence of the Macedonian state. Thus, in the XIV century the Serbian tsar Stefan (Dušan) occupied Macedonia and created an empire (Dušan's empire) - marking the golden age of Serbia. However, when Lazar was defeated during the 1389 Kosovo Battle, Serbia fell under Turkish occupation, while Macedonia fell under Turkish slavery earlier, in 1371.

These battles were not fought for national liberation because in that distant epoch there were no preconditions necessary for the creation and manifestation of national movements and countries. The idea for a nation-state is a product of a certain period of development of technology and means of production. In Macedonia, where the economy was based on feudal tenures for a long, long time, we could hardly talk about any notion of national awareness. But when the framework of feudalism began to disintegrate, when the hand-operated industry began to enhance, and when machine production appeared later, only then the road was opened up for commercial capital.

национално сознание. Но, кога рамките на феудализмот започнале да се распаѓаат, кога рачната индустрија почна да се засилува, а подоцна се појавило и машинското производство, се отворил и патот на трговскиот капитал.

Новата форма на стопанството носи и нова содржина во општествените односи. Македонија, поради својата благопријатна географска позиција на Балканскиот Полуостров, станала важен пазар и крстопат на тогашниот трговски свет. Македонското население влегло во контакт со надворешниот свет, самото население се активирало и започнало да разбира дека поредокот што постои во Отоманската империја, не е вечен. Голема-

та Француска револуција, најкрупниот настан не само на XVIII век, но и на цела една епоха на стариот век, дала силен поттик на општествениот развој и ги раздвижила умовите и срцата на народните маси и на интелигенцијата која почнала пламено да ги агитира идеите за слобода, братство и правда, во името на новиот прогресивен свет што доаѓа. Принципите на Француската револуција не задоцнија да се почувствуваат и сред народите на Балканот. Се создале грчкото, српското и бугарското национално-ослободително движење во кои живо учество зеле и македонски дејци. Така, подоцна, се оформува и идејата за ослободување на Македонија“, се вели во зачуваниот текст на Атанас Близнаков.

Етничка карта на Македонија / An ethnic map of Macedonia

Близнаков со студентите и членови на Фондацијата / Bliznakov with the students and members of the Foundation

Any new form of economy brings new content in the social relations. Macedonia, due to its favorable geographic position in the Balkan Peninsula, has become an important market and a crossroads of the then- commercial world. The Macedonian population came into contact with the outside world, the population itself got more active and began realizing that the order which was in force in the Ottoman Empire was not an eternal one. The Great French Revolution, which was not only the greatest event of the XVIII century, but also of the entire era of the old century, gave a strong impetus to the social

development and stirred the minds and hearts of the masses and the intelligentsia that began agitating passionately for the ideas of liberty, brotherhood, and justice on behalf of the new progressive world yet to emerge. The principles of the French Revolution were also felt among the peoples of the Balkans. The Greek, Serbian and Bulgarian national-liberation movements emerged in which the Macedonian activists took active part. As a result, the idea for the liberation of Macedonia came to light later, reads the preserved text of the testament written by Atanas Bliznakov.

„АТАНАС БЛИЗНАКОФ“ ФОНДАЦИЈА

35 ГОДИНИ ОД ФОРМИРАЊЕТО НА ФОНДАЦИЈАТА „АТАНАС БЛИЗНАКОФ“ И 110 ГОДИНИ ОД РАЃАЊЕТО НА БЛИЗНАКОВ

Славе Николовски - Каџин

slavekatin@gmail.com

Осумнаесетти април 1977 ќе биде запишан со златни букви во анализите на Фондацијата „Атанас Близнаков“. На тој ден, 148. пленарна седница на Советот на Универзитетот Св Кирил и Методиј од Скопје се одржа и тоа е свет момент, на прославата за македонските академски институции, како и значаен настан во животот на Атанас Близнаков и Славка. Всушност, на 18 април 1977 година камен-темелникот на оваа добротворна организација беше поставен. На седницата беше донесена одлука за основање на Фондацијата „Атанас Близнаков“ да обезбеди стипендии за студентите на Универзитетот Св. Кирил и Методиј од Скопје, кој постигна извонредни резултати во нивните студии, но кои немаат доволно пари да плаќаат за нивното образование.

Денес фондацијата „Атанас Близнаков“ која слави 35 години од своето постоење, е прва од ваков вид во Македонија, создава голем интерес кај студентите, јавноста во Републиката, и македонските иселеници во странство. Тоа, пред сè, е гордост и радост на своите донатори Атанас Близнаков и Славка; подарок за млади и за Македонија, но и поттик за другите добродетели, без разлика каде живеат, да им помогне во забрзување на економскиот и културниот развој во својата земја - Македонија.

Годината 2011 исто така е важно за Фондацијата, поради тоа што помина период од 110 години од раѓањето на основачот Атанас Близнаков (1901-1998). Лицето кое е еден од најистакнатите донатори од македонската дијаспора. Неговото име и дело се добро познати меѓу Македонците во Република Македонија и во дијаспората. Тој припаѓаше на прогресивната генерација на Македонците на северно-американскиот континент, кој помина најдолго време од својот живот, далеку од неговата татковина. Тој го посвети животот за борба за вековните стремежи за слободата на Македонија и македонскиот народ.

Атанас Близнаков е роден на 15 декември 1901 година во познатото револуционерно село Д'мбени, Костурско, во егејскиот дел на Македонија. Во ова село родени се плејада предводени македонски борци и интелектуалци меѓу кои Лазар Поп Трајков, Лазо Москов, Лазо Трповски, Ташко Караџа и други, кои се бореле за остварување и афирмација на македонските идеали.

По балканските колежи и Првата светска војна, како по поделбата на Македонија, голем дел Македонци особено од Костурско, Леринско, Битолско, Преспанско, Воденско и другите краишта на поделената Македонија напуштајќи го својот роден крај и своите најблиски, побарале спас по белиот свет, во прекуокеанските земји. На 19 годишна возраст и Атанас Близнаков во цуто на својата младост во 1920 година тргнал по потрага во подобар живот во тогаш ветената земја Америка.

Од родителскиот дом го понесло сознанието дека го гони немаштитјата, но го понесло и единственото чувство дека е Македонец, дека ќе остане тоа во кој и да било дел од светот да се наоѓа и дека кога тогаш ќе се врати во Македонија.

Новата страница од неговиот живот во Новиот свет започнала на 16 декември 1920 година во градот Медисон, во државата Илиноис, САД, како фабрички работник, каде што имало голема македонска колонија.

По една и пол година се преселил во градот Гери, Индијана каде што работел цели 34 години во Железарницата, еден од најголемите индустриски гиганти во Илиноис, се до неговото пензионирање.

За сето тоа време тој се занимавал и со купопродажба на недвижности и акции и на тој начин го зголемувал својот капитал.

Во средината на триесеттите години се вратил во родното село Д'мбени, каде што ја сретнал младата и убава девојка Славка и ја зел за свој животен сопатник. Сопругата Славка навистина му била искрен и верен придружник цели шеесет и три години. Го поддржувала, го бодрела и го храбрела во истрајноста на желбата за враќање во Македонија и за основање на Фондацијата за помагање на младите Македонци да се здобијат со високо образование.

Иако најголемиот дел од својот живот го поминал во емиграција, Близнаков до крајот на животот останал со желбата да и се помогне на татковината, Република Македонија.

Во текот на Втората светска војна, Близнаков, заедно со други македонски патриоти преку МАНС (Македонско - американски народен сојуз), морално и материјално ја помагал народно - ослободителната борба на македонскиот народ. По Војната Атанас Близнаков бил претседател на Комитетот за помагање на изградбата на Интерната клиника на Медицинскиот факултет во Скопје, што бил формиран во градот Гери, Индијана, САД. Таа акција беше окончана со успех и денес на Клиниката во знак на признание, стои ознаката за големата помош и љубов на македонските иселеници кон својата земја и својот народ.

Голема беше желбата на Атанас Близнаков да ја посети Македонија, да види како се остварени неговите идеали. Желбата му се оствари за прв пат во 1958 година, кога со сопругата Славка го посети Скопје. Си замина со надеж дека повторно ќе дојде. Повторно дојде во 1968 година и учествуваше во прославата на Илинденските свечености.

По враќањето во Америка кај Атанас Близнаков се роди мислата и желбата дефинитивно да се врати во Македонија. За сето време беше опседнат со идејата да направи нешто со што ќе може на некој начин да и помогне на својата татковина, на својот народ што толку многу го сакал. Така се роди мислата за основање на Фондацијата „Атанас Близнаков“ за стипендирање студенти од Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Во 1976 година дефинитивно се насели во Скопје и покренa иницијатива за основање на Фондацијата. Фондацијата „Атанас Близнаков“ при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје има свој Статут по кој работи. За остварување на целите и задачите на Фондацијата се грижи Управен одбор чиј претседател е ректорот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Првите стипендии се доделени на 10 студенти, за постепено таа бројка да се зголеми на 50 студенти. Заклучно со учебната 2000/2001 година стипендија имаат добиено 236 студенти.

Мнозина од нив, по дипломирањето, се вклучија во образовниот процес на Универзитетот како асистенти, доценти и вонредни и редовни професори.

Атанас Близнаков почина на 10 јули 1998 година во Скопје, Универзитетот, на донаторот и големиот хуманист, му е вечно благодарен и неговото име го зазема почесното прво место на Спомен плочата на донатори, изработена во знак на почит и благодарност кон сите кои дадоа значаен придонес во создавањето и развојот на творечкиот подем на Универзитетот.

Во издание на Универзитетот, во 2000 година, излезе од печат монографијата Атанас Близнаков (живот и дело) на македонски јазик од авторот на овој текст. По тој повод, на Универзитетот се одржа свечена седница на Советот на Фондацијата н која зедаа учество членовите на Управниот одбор на Фондацијата - „Атанас Близнаков“ членовите на Управниот одбор на Фондацијата “Петар Стаматов”, членови на Ректорската управа, претставници од министерствата за образование и наука, за култура и надворешни работи, Матицата на иселениците од Македонија, тогаш Агенцијата за иселеништво, Македонската православна црква, студенти - стипендисти и роднини и пријатели на Атанас Близнаков и Петар Стаматов. На оваа седница се изврши и промоција на монографијата Атанас Близнаков.

Покрај донаторската активност Атанас Близнаков се занимавал и со публицистика. Ги објавил овие трудови: Д’мбени (монографија за селото) и Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада, како и статии и интервјуа во дневниот печат, на радиото и телевизијата.

Атанас Близнаков долги години активно соработуваше со Матицата на иселениците во Македонија, со Македонската православна црква и со други невладини организации.

За своето големо дело Атанас Близнаков е одликуван со Орден за заслуги за народ со сребрена ѕвезда, од тогашното Претседателство на СФРЈ, го добил највисокото републичко признание наградата “11 Октомври”, потоа со Плакета на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, со Плакета на Одборот на децата бегалци од Егејска Македонија, како и многу други плакети и благодарници.

По повод 2000 години од христијанството, Министерството за иселеништво (сега Агенција за иселеништво), на истакнати поединци, асоцијации, клубови и добротвори (дарители) и луѓе кои на најразличен начин помагале за афирмација и напредок на Република Македонија и македонството воопшто, им додели медали “Св. Климент Охридски”, “Св. Јован Кукузел” и плакета “Јустинијана Прима”. Прв добитник на медалот “Св. Климент Охридски” беше Атанас Близнаков

Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, одбележувајќи на 100 - годишнината од раѓањето на Атанас Близнаков, искажува голема благодарност на донаторот на Фондацијата со најголем број стипендисти на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, кои беа материјално помогнати своите студии навреме да ги завршат.

Големината на неговата заложба ја следеа и други донатори, како што се Петар Стаматов од САД и Константин Стојанов од Франција.

Атанас Близнаков почина на 10 јули 1998 година во Скопје, Универзитетот, на донаторот и големиот хуманист, му е вечно благодарен и неговото име го зазема почесното прво место на Спомен плочата на донатори, изработена во знак на почит и благодарност кон сите кои дадоа значаен придонес во создавањето и развојот на творечкиот подем на Универзитетот.

Голема благодарност од Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје и од студентите и почит кон починатиот Атанас Близнаков и неговата сопруга Славка Близнакова.

“ATANAS BLIZNAKOFF” FOUNDATION

35 YEARS SINCE ITS FORMATION AND 110 YEARS SINCE BLIZNAKOV’S BIRTH

By Slave Nikolovski-Katin

slavekatin@gmail.com

April 18th, 1977 will be a date written in golden letters in the annals of the “Atanas Bliznakoff” Foundation because this is the day when the foundation stone of this charitable organization was laid. On this day, the Council of St. Kiril and Metodij of Skopje held its 148th plenary session during which a Decision was adopted to establish the “Atanas Bliznakoff” Foundation. This was a momentous occasion for the Macedonian academic institution, and a significant event in the life of Atanas and Slavka Bliznakov.

The aim of the Foundation is to provide scholarships for students studying at the St. Kiril and Metodij University in Skopje who have achieved outstanding results in their studies but who can’t afford to pay for their education on their own. Today the Foundation celebrates its 35th year since its establishment. It is the first of its kind in Macedonia generating great interest among the students, the public in the Republic, and Macedonian emigrants overseas. It, above all, is the pride and joy of its donors Atanas and Slavka Bliznakov; a present for the Macedonian youth and for Macedonia, but also an incentive for other benefactors, no matter where they live, to assist in speeding up economic and cultural development in their country.

This year is also important for the Foundation, because it has passed a period of 110 year since the birth of its founder Atanas Bliznakov (1901-1998). Bliznakov is one of the most distinguished donors from the Macedonian Diaspora. His name and work are well known among the Macedonians in the Republic of Macedonia and in the Diaspora. He belonged to the progressive generation of Macedonians on the North American continent and had spent a long time away from his homeland. He dedicated his life to struggling for freedom and progress for Macedonia and the Macedonian people.

Atanas Bliznakov’s life began on 15 December 1901 in the famous revolutionary village D’mbeni, in Kostur Region, Aegean part of Macedonia. D’mbeni is a village where a pleiad of Macedonian pre-war revolutionary freedom fighters and intellectuals such as Lazar Pop Trajkov, Lazo Moskov, Lazo Trpovski, Tasko Karadza and others were born and fought for the affirmation of Macedonian ideals.

Atanas Bliznakov was only twenty months old when the Ottoman (Turkish) Army (asker) entered the village and his mother Doča, holding him in her arms, took him to the mountains in order to save him, while his father Ivan, together with other village dwellers, joined the revolutionary detachments fighting for the freedom of their native country Macedonia. As a result of the carnage taking place during the Balkan Wars, World War I, and economic hardships and terrible political conditions, a large number of Macedonians, especially from Kostur, Lerin, Bitola, Prespa, Voden Regions, and from other districts of partitioned Macedonia, sought shelter in the entire outside world leaving their hearth and closest and dearest friends and relatives behind. Atanas Bliznakov, at age 19 in the flower of his youth, was one of those who tested the bitterness of life in emigration. In 1920 he left his native soil and set off to the outside world in a search of a better life. From his parent's hearth he fostered awareness that poverty led him to leave his home, but he also fostered the distinctive feeling that he was a Macedonian, that he was going to remain a Macedonian no matter in which part of the globe he would go, and that one day he would return to his Macedonia.

A new page in Atanas Bliznakov's interesting path of life was turned on December 16, 1920, when he arrived in Madison City, State of Illinois, USA, where a Macedonian colony was already established. There, without speaking any English, he was employed as a factory worker. A year and a half later, he moved to Gary, Indiana, a city located near Lake Michigan, which at that time was developing into an industrial center. There, at the Gerry Railway Company, one of the larger giants in the surrounding region, he worked for 34 years, until the day he retired. Bliznakov's business activity in the USA consisted mainly of purchasing and selling real estate and shares. In order to invest wisely, Atanas needed skill and knowledge as well as persistently monitoring economic developments – qualities he didn't lack.

Time passed quickly and, after fifteen years of working in the USA, Atanas returned to his motherland Macedonia where he met Slavka Popova, a beautiful young girl from D'mbeni. She was his soul mate, always by his side, for the sixty-three years they were together, encouraging and sharing his ideas and longing together for Macedonia. After getting married they returned to Gary, this time for good, and never again did they go back to D'mbeni, their village of birth. Atanas Bliznakov said goodbye to all his good and bad experiences from his birth place, at the time when more than one thousand Macedonians lived there. When asked about D'mbeni, his place of birth, he usually spoke with sadness, especially about the later days when his village became a wasteland after the hustle and bustle of children was replaced by the shrieks of owls and hawks.

Although Bliznakov spent almost his entire life abroad, he remained connected with the problems of his fatherland till the end of his life. He proved to be not only an ordinary migrant worker, but a person who invested his efforts to penetrate into the essence of Macedonian freedom. His good and righteous ideas, taking a strong and serious approach to things in general, raised him in that way beyond the time in which he lived. His entire life, Atanas Bliznakov perceived Macedonia's partition as a tragedy, a disaster for the Macedonian cause. He was convinced that, by the establishment of the "Atanas Bliznakoff "Foundation, he would provide a valuable contribution to the University of St. Kiril and Metodij, to the Macedonian people and, at the same time, would give incentive and inspiration to future Macedonian generations in the Diaspora and beyond.

Thus, following the example of the virtuous migrant worker Atanas Bliznakov was established the “Petar Stamatoff” Foundation. Petar was from Smilevo, while his wife Jaza from Poland, and they lived in Chicago, Illinois.

Atanas Bliznakov, together with his wife Slavka, lived in Skopje for more than twenty years (1976-1998). During that time Atanas Bliznakov published two books. The first, entitled *D'mbeni and the revolutionary past of Kostur*, was published by the Skopje Publishing House Mislja in 1982, and the second book entitled *National, political, and cultural activity of the Macedonians in the USA and Canada*, was issued by the Skopje Publishing House Kultura in 1987. Atanas's goal in publishing the book about his native village D'mbeni was to inform the younger generation about Macedonians, their activities, work, roots and life in Kostur Region, who, not by their own doing, have been scattered all over the world but nevertheless have remained connected, at the level of their souls, with their ancestral homeland.

The second book, *National, political, and cultural activity of The Macedonians in the United States of America and Canada*, tells the story about the Macedonian immigrants, especially about the first generation immigrants in the USA and Canada. In a lively and narrative style he has presented the integration of the Macedonian emigrants into the new environment, the establishment of the Macedonian associations and clubs, newspapers, organizations and church communities. The book, in fact, is a cross-section of history and development of the Macedonian immigrants in the USA and Canada.

Atanas Bliznakov has published many articles in newspapers and magazines in the USA and in Macedonia, particularly in magazines such as *Macedonia*, a journal of the Matica of Immigrants from Macedonia and in many newspapers including *Nova Makedonija*, *Vecer*, and *Studentski zbor* to which he contributed till the end of his life.

The period during which Atanas Bliznakov lived and worked in the USA was of great importance to the national struggle of the Macedonian migrants in which he shared their destiny. In the years of struggle starting with Macedonia's partition, the years of oppression that followed, up to the formation of the independent, democratic and sovereign state – the People's Republic of Macedonia, these Macedonians remained true to themselves.

During the time of political upheaval, Atanas Bliznakov joined the wing of the progressive immigrants which proved to be a significant life changing decision for him. At the same time he became a loyal US citizen and a person with respected achievements in business and in his social life. He was also an active member of the Macedonian-American Peoples League (MAPL) fighting against fascism in order to build a free society, a happier life, and establish permanent peace. The Organization's moral and material support was of significant importance in the period of the Republic of Macedonia's formation.

In other aspects of his life, Atanas Bliznakov was president of the Hospital Committee in Gary, with a mission, as was the case of other North American organizations, to collect funds in order to build a hospital block in the city of Skopje. He was also one of the founders of the associations Alexander the Great, Lazar Pop Trajkov and the St. Peter and Paul Macedonian Orthodox Church in Gary.

However, all that they did was not enough to satisfy the desire of Mr. and Mrs. Bliznakov to fulfill their eternal dream of having a free Macedonian state. In 1958, for the first time they came to see the newly liberated state. Then, after ten years, in 1968, after Atanas retired, they came for a second time. In 1976 they came to the city of Skopje in order live there for the rest of their lives. Probably the most important day of Slavka and Atanas Bliznakov's lives was the day when the Foundation was formed. Since then, over three hundred students, for a period of 35 years, graduated from the colleges and faculties; while at present, about 50 students from different higher education faculties of the university receive awards. One of the conditions of receiving an award from the Foundation is to study at the University St. Kiril and Metodij. Recipients have to demonstrate a financial need to receive support.

The "Atanas Bliznakoff" Foundation is the first and only one of its kind in the Republic of Macedonia associated with the University St. Kiril and Metodij. It is now worth about 5 (five) billion US dollars and is of great interest to the Macedonian people in the Republic of Macedonia and to all the Macedonians in the Diaspora. The Foundation was the pride and joy of Atanas and Slavka Bliznakov, and a great example of humanitarianism for other people and donors. In brief, allow me as an other of their monograph to say that the "Atanas Bliznakov" Foundation is a gift to the St. Kiril and Metodij University, to aspiring students, to the Macedonian youth and to all the people in the Republic of Macedonia.

ПОГОВОР

Животот на Атанас Близнаков започнал на 15 декември 1901 година во познатото револуционерно село Д'мбени, Костурско, во егејскиот дел на Македонија. Селото во кое се родени плејада предвоени македонски борци и интелектуалци, меѓу кои, Лазар Поп Трајков, Лазо Москов, Лазо Трповски, Ташко Караџа и други кои се бореле за афирмација на македонските идеали. За време на Илинденското востание имал само дваесет месеци кога турскиот аскер навлегол во селото и кога неговата мајка Доча во својата презгатка го однела во планината да го спаси од Турците, а неговиот татко Иван, заедно со другите мажи од селото, им се приклучил на востаничките чети кои се бореле за слобода на родната Македонија. По балканските колежи и Првата светска војна, како последица на лошите економски и политички услови, голем број Македонци, особено од Костурско, Леринско, Битолско, Преспанско, Воденско и од другите краишта на поделена Македонија, побарале спас, напуштајќи ја родната земја и своите најблиски и заминувајќи во белиот свет. Еден од нив бил и Атанас Близнаков, кој на 19-годишна возраст, во џутоот на младоста, ја вкусил горчината на емигрантскиот живот. Тој во 1920 година го напуштил родниот крај и тргнал во потрага за подобар живот по белиот свет. Од родителскиот дом го понесол сознанието дека го гони немаштијата, но го понесол и единственото чувство дека е Македонец, дека ќе остане тоа на кој и да е дел на земјата и дека, пак, ќе се врати во својата Македонија.

Новата страница од интересниот животен пат на Атанас Близнаков започнала на 16 декември 1920 година, кога пристигнал во САД, во градот Медисон, во државата Илиноис, каде што веќе имало македонска колонија. Таму првпат се вработил како фабрички работник без знаење на англискиот јазик. По една и пол година се населил во Гери, Индијана, град што е сместен на езерото Мичиген, а кој во тоа време се развивал во индустриски центар. Таму, во Железарницата во Гери, еден од големите гиганти на тие простори, работел речиси 34 години, сè до денот кога бил пензиониран.

За сето време во САД, деловноста на Близнаков се состоела од купување на недвижности и акции. Потоа, за вложување на стекнатото било потребно следење на целокупната економска состојба, како и знаење и умевање, особини коишто тој ги поседувал.

Времето во туѓина му поминувало многу брзо и по петнаесет години печалбарски живот, се вратил во родниот крај, каде што се сретнал со својот животен сопатник, Славка, млада и убава девојка од Д'мбени. Го одбрал својот животен вистински другар, кој во период од шеесет и три години постојано била со него, го храбрела, живеела со неговите идеи и заеднички копнееле за Македонија. Потоа, повторно заминал за Гери и засекогаш го оставил своето родно Д'мбени. Ги оставил сите убави и горчливи денови поминати во родниот крај, кога во Д'мбени, живееле над илјада Македонци, и со тага зборувааше за денешното Д'мбени во кое пустелијата и утките и заменија детскиот џагор и селската врева.

EPILOGUE

The life of Atanas Bliznakov began on December 15, 1901 in the famous revolutionary village D'mbeni, Kostur Region in the Aegean part of Macedonia. It is the village where a pleiad of Macedonian pre-war revolutionary freedom fighters and intellectuals were born; such as Lazar Pop Trajkov, Lazo Moskov, Lazo Trpovski, Tasko Karadza and others who fought for the affirmation of Macedonian ideals. Atanas was only twenty months old when the Turkish soldiers (asker) entered the village and his mother Doča, holding him in her arms, took him to the mountains to save him from the Turks. Meanwhile his father Ivan, along with other villagers joined the revolutionary detachments which were fighting for the freedom of their native country. As a result of the carnage during the Balkan Wars and World War I and the economic hardship and terrible political conditions, a huge number of Macedonians, especially from the regions of Kostur, Lerin, Bitola, Prespa, Voden and other districts of partitioned Macedonia, sought deliverance elsewhere in the world leaving their hearth and their closest and dearest. Atanas at age 19, in the prime of his youth, was one of those who had tasted the bitterness of life as an emigrant. In 1920 he left his native soil in search of a better life in the world. From his parent's home he developed awareness that poverty made him leave home, but he also had a distinctive feeling that he was Macedonian, that he was going to remain Macedonian no matter where he would go in the world and that one day he would return to Macedonia.

A new page in the interesting life of Atanas was turned on December 16, 1920 when he arrived in Madison, Illinois, U.S.A., where a Macedonian colony was already established. He became a factory worker there without knowing the English language. After year and a half he moved to Gary, Indiana, a city located near Lake Michigan which was developing into an industrial center. He worked there for 34 years, until he retired, at the Railway Company which was one of the larger companies in the region.

During his entire life in the USA, the Bliznakov's business activity consisted of buying real estate and shares. For that he needed knowledge and skillfulness to invest wisely, as well as persistence in monitoring all economic development; qualities which he developed.

Time passed quickly and, after fifteen years working in this foreign country, he returned to his motherland where he met Slavka, his other half; a beautiful young girl from D'mbeni. They went back to Gary together, this time forever, never to return to their birthplace D'mbeni. Atanas said goodbye to all the good and bad days spent in his birthplace, where more than one thousand Macedonians used to live. He spoke with sadness about D'mbeni, remembering how the children's hustle and bustle and the activity of village life were later replaced by wasteland and eagle owls. Slavka was his real soulmate for sixty-three years and was always by his side, encouraging and sharing his ideas and longing for Macedonia.

Although Bliznakov spent almost all of his life abroad, he remained connected with the problems of his fatherland till the end of his life. He proved not to be an ordinary migrant worker, but a person who invested effort to delve into the essence of Macedonian freedom. He took a strong and

Иако најголемиот дел од својот живот го минал во емиграција, Близнаков до крајот на својот живот останал со проблемите на Татковината. Тој не се покажал како обичен печалбар, туку како личност што настојувал да навлезе во суштината на македонската слобода, убава и правдољубива идеја, гледајќи ги работите со многу сериозен пристап, со што се издигнал над времето во кое живеел. Во целиот свој животен пат делбата на Македонија ја сфаќал како трагедија и погуба за македонското дело. Затоа со формирањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“, тој беше убеден дека ќе даде драгоцен придонес за Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, за македонскиот народ и за Македонија, а во исто време тоа ќе претставува поттик и инспирација за идните генерации во иселеништвото и пошироко.

Во монографијата за Атанас Близнаков се прави обид да се фрли светлина врз неговиот животен пат, со посебна нагласка на неговата донаторска дејност. Трудот е компониран во пет дела, во кои секој има по повеќе глави, претставувајќи хронолошка и тематска заокружена целина, иако во основа тие меѓусебно се надоврзуваат и се дополнуваат.

Првиот дел во кој е даден животниот пат на донаторот содржи пет паслови. На почетокот е даден кус пресек на неговата родна земја Егејска Македонија, земјата на премрежја, убавини и мистерии која во минатото била раскрсница на цивилизации, култури, религии, јазици и народи. Тука во Костурско е сместено родното место на Близнаков, селото Д'мбени, кое влегува во состав на реонот Кореишката, во кој во минатото имало 34 македонски села расположени по источната и западната страна на реката Бистрица. Потоа, биографскиот преглед го опфаќа потеклото, детството, ученичките години и заминувањето за САД.

Во вториот дел насловен „На печалба во САД“ е обработен периодот од неговото доаѓање во САД до враќањето во Д'мбени, женидбата со својот животен сопатник Славка Близнакова, нивниот заеднички живот, како и дејноста и активностите на Близнаков во МАНС, друштвата „Александар Македонски“, „Лазар Поп Трајков“, Македонската православна црква „Св. Петар и Св. Павле“ во Гери и др. Овој дел од трудот, всушност, претставува увод во неговата идна донаторска дејност.

Третиот дел е посветен на формирањето на Фондацијата „Атанас Близнаков“, како и на нејзиното управување и водење. Имено, во овој дел го вклучува најплодниот дел од неговиот живот и остварувањето на неговата животна желба: формирање фондација на Универзитетот во Скопје, со што му се исполни животната желба да помогне на македонскиот народ и на Македонија, со тоа што го вложи својот капитал во Фондацијата за стипендирање на студенти при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Овој дел избобилува со документи, почнувајќи од Одлуката за основање на Фондацијата „Атанас Близнаков“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, преку Правилата на Фондацијата, па се до изјави на студенти кои примале стипендија, во период од триесет и пет години.

Во четвртиот дел, пак, во кој се зборува за честа и славата на донаторот, се пренесени одгласите по основањето на Фондацијата, потоа одбележувањето на 10-годишнината и 20-годишнината, како и прославувањето на 90-тиот роденден на донаторот и доблестниот патриот Атанас Близнаков. Исто така, во овој дел е даден последниот период и загинувањето на големото срце на почитуваниот господин Атанас Близнаков.

Петтиот дел од овој труд е посветен на публицистичката дејност на Атанас Близнаков, на овој значаен и по многу нешта единствен македонски иселеник во САД. Треба посебно да се истакне фактот што Близнаков ја насочил својата публицистичка дејност кон татковинската тема со силни изблици на патриотизам и слободољубие, чувство кое се раѓа спонтано, како израз на поврзаноста со родната земја и народ.

serious approach to things in general and in that way raised himself beyond the time in which he lived. During his life, Bliznakov saw the partition of Macedonia as a tragedy and disaster for the Macedonian cause. Therefore he was convinced that, by establishing the "Atanas Bliznakoff" Foundation, he would make a valuable contribution to the University of "Sts Cyril and Methodius", to the Macedonian people and, at the same time, would be an incentive and inspiration for future generations of Macedonians in the diaspora and beyond.

The goal of this monograph is to shed light on the life of Atanas Bliznakov, with special emphasis on his donations. This work, which consists of five chapters, each having several parts, is written chronologically and thematically and each part complements and supplements the other.

The first part, which describes the path this donor took in life, has five topics. In the beginning, it gives a short historical account of his birth country, Aegean Macedonia, the country of upheaval, beauty and mystery; at the crossroads of civilizations, cultures, religions, languages and peoples in the past. The village D'mbeni, the birthplace of Bliznakov, is located in Kostur Region which belongs, administratively, to the region of Koresta, where 34 villages are spread out along the eastern and western banks of the river Bistrica. In addition, this biographical review describes Bliznakov's origin, childhood, student life and departure for the U.S.A.

The second part titled "Living and Working in the U.S.A." outlines the period from his arrival in the U.S.A. until his return to D'mbeni, his marriage to Slavka Bliznakova, their married life, as well as his work and activity at MANS, in the associations of "Aleksandar Makedonski" and "Lazar Pop Trajkov", at the Macedonian Orthodox Church of "Sts Peter and Paul" in Gary, and others. In fact, this part is an introduction to his forthcoming donations.

The third part is dedicated to the establishment of the Foundation "Atanas Bliznakoff", as well as to its management. Namely, this part describes the most fruitful part of his life and the fulfillment of his life dream: to establish a foundation at the University in Skopje in order to help the Macedonian people in Macedonia by investing his capital in the Foundation to award fellowships to the students of the University "Sts. Cyril and Methodius".

This part abounds with documents, starting with the Decision on Establishing the Foundation "Atanas Bliznakoff" at the University of "Sts. Cyril and Methodius" in Skopje, including the list of all students who received fellowships over a period of twenty one years.

The fourth section refers to the honor and glory of the donor and presents the responses and reactions following the establishment of the Foundation, as well as marks its 10th and 20th anniversary and the 90th birthday celebration of Atanas Bliznakov a noble patriot and donor. In addition, this part also describes the last part of his life until his death.

The fifth part of this work is dedicated to the publicist activity of Atanas Bliznakov, to this outstanding Macedonian migrant worker in the U.S.A. who was really a unique individual with many distinctive characteristics. It should also be stressed that Bliznakov focused his writing towards his fatherland; a place and people for whom he had great patriotism and emotion.

Atanas Bliznakov, together with his wife Slavka, lived in Skopje for more than twenty years (1976-1998). During that time he published two books. The first one titled "D'mbeni and the revolutionary past of Kostur" was published by the Publishing House "Misla" in Skopje in 1982, while the second one, "National political, and cultural activity of the Macedonians in the U.S.A. and Canada", was published by the Publishing House "Kultura" in Skopje in 1987.

The goal of this book about his native village, D'mbeni, is to inform the young generations about the activities, work, roots and life of Macedonians in Kostur Region who, through no fault of their own, were scattered all over the world but nevertheless their souls remained connected to their ancestral homeland.

The second book "National, political, and cultural activity of the Macedonians in the United States and Canada" presents the Macedonian immigration, especially the first generation in the U.S. and Canada. In a lively and narrative style he presented the integration of the Macedonian emigrants into the new environment, the establishment of Macedonian associations and clubs, news-

Атанас Близнаков со неговата сопруга Славка живееше во Скопје повеќе од дваесет години (1976-1998). Во тој период Близнаков публикуваше две книги. Првата е „Д’мбени и револуционерното минато во Костурско“, издадена од Издавачката кука „Мисла“ од Скопје во 1982 година, а втората е „Националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада“, што ја издаде „Култура“ од Скопје во 1987 година.

Книгата за неговото родно село Д’мбени има цел да ја запознае младата генерација со активностите, дејноста, корените и животот на Македонците од костурскиот крај, кои, не по своја вина, се распрскани насекаде по светот, но со душата се врзани со дедовската земја.

Во второто дело „Националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада“ го презентира македонското иселеништво, особено првата генерација доселеници во САД и Канада. На многу жив и наративен начин го дава интегрирањето на македонското иселеништво во новата средина, организирањето на македонските друштва и клубови, весници, организации и црковни општини. Книгата, всушност, е пресек на историјата и збиднувањата на македонските доселеници во САД и Канада.

Близнаков има објавено и поголем број текстови во информативните гласила во САД и во Македонија, особено во списанието „Македонија“, гласило на Матицата на иселениците од Македонија, во весниците „Нова Македонија“, „Вечер“, „Студентски збор“ и во други гласила со кои тој остана приврзан до крајот на својот живот.

Исто така, во овој дел се поместени наградите и признанијата на донаторот Близнаков, библиографијата на објавените текстови, користена литература и регистар на имињата.

Во трудот се поместени голем број фотографии, факсимили на документи од асоцијациите каде што членуваше Близнаков, писма и други материјали кои треба да придонесат за поцелосно запознавање на неговата многустрана значајна личност. Авторот се трудеше да ги зафати позначајните моменти од животот на овој доблесен иселеник, за кого постојано ќе навираат спомени, а најмногу ќе се потсетуваат студентите – стипендисти на Фондацијата „Атанас Близнаков“, за неговото хумано и патриотско дело зашто тој останува да живее во историјата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, на македонското иселеништво, на македонскиот народ и на Република Македонија.

Академик Антоније Шкокљев - Дончо

papers, organizations and church communities, i.e. parishes. The book, in fact, is an intersection of history and the development of the Macedonian immigrants in the U.S. and Canada.

Bliznakov published many articles in the newspapers in the U.S. and Macedonia, particularly in magazines such as "Macedonia", a journal of the Agency of Immigrants of Macedonia, now the Ministry of Immigration, in the newspaper "Nova Makedonija", "Vecer", "Studentski zbor" and also in other newspapers to which he contributed until the end of his life.

In addition, this part also presents the awards and acknowledgments given to donor Bliznakov, a bibliography of published texts, literature and a register of names.

This book also contains a large number of photographs, facsimiles of documents from associations in which Bliznakov was a member, as well as letters and other materials aimed at contributing to a more complete illustration of his distinctive and important personality. The author has made an effort to present the more significant moments in the life of this noble expatriate to keep his memories alive. However, this book will mostly serve the students who held scholarships from the Foundation "Atanas Bliznakoff" so they can remember the humane and patriotic work of Atanas Bliznakov who will live on in the history of the University "Sts. Cyril and Methodius", in the history of Macedonian emigration, the Macedonian people and the Republic of Macedonia.

Academician Antonije Škopljev - Dončo

Споменикот на Александар Македонски во Скопје / The monument of Alexander of Makedon in Skopje

ДОДАТОК / APPENDIX

☞ ПРАВИЛА НА ФОНДАЦИЈАТА

☞ СТАТУТ НА ФОНДАЦИЈАТА

☞ РЕКТОРИ И ПРОРЕКТОРИ НА ФОНДАЦИЈАТА ОД 1976 ДО 2011 ГОДИНА

☞ ПРЕГЛЕД НА КОРИСНИЦИ НА СТИПЕНДИИ ОД ФОНДАЦИЈАТА „АТАНАС БЛИЗНАКОФ“ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1979 ДО 2011 ГОДИНА

❧ RULES OF THE FOUNDATION

❧ STATUTE OF THE FOUNDATION

❧ RECTORS AND PRO-RECTORS OF THE FOUNDATION FROM 1976 TO 2011

❧ LIST OF FELLOWSHIP BENEFICIARIES OF THE FOUNDATION FROM 1976 TO 2011

ПРАВИЛА И СТАТУТ НА ФОНДАЦИЈАТА

Врз основа на точка 5 од Одлуката на Универзитетскиот совет за формирање Фонд „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје донесена на 148-та седница од 18.IV.1977 година, Советот на Фондот на седницата од 1. IX.1978 година ги донесува овие

ПРАВИЛА на Фондот „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Кирил и Методиј“ – Скопје

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Фондот „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје за стипендирање на студенти кои покажуваат особени резултати во студиите (во натамошниот текст: Фонд „Атанас Близнакоф“) е формиран со Одлука на Универзитетскиот совет, донесена на 148 седница од 18.IV.1977 година врз основа на лично изнесената желба на Атанас Близнаков, како и врз неговото последно завештание и тестамент.

Член 2

Седиштето на Фондот „Атанас Близнакоф“ е при Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје.

Член 3

Задачата на Фондот „Атанас Близнакоф“ е да помага, по пат на стипендирање студенти кои покажуваат особени резултати во студиите во нивното натамошно образование, стручно оспособување и усовршување.

Член 4

Основач на Фондот „Атанас Близнакоф“ е Универзитетот „Кирил и Методиј“

во Скопје врз основа на желбата на нашиот сонародник Атанас Близнаков од Гери, Индијана, САД, кој сега живее во Скопје, изразена лично, како и со неговото последно завештание и тестамент.

Член 5

Со Фондот „Атанас Близнаков“ управува Советот на Фондот.

Советот на Фондот го сочинуваат тројца постојани членови и тоа: Атанас Близнаков, Димче Стојанов – Мире и Томе Буклески од Скопје, како и четворица членови избрани од Универзитетскиот совет.

Постојаните членови ќе бидат доживотни членови на Советот на Фондот, а избраните членови со мандат од две години.

Член 6

По смртта на постојаните членови на нивно место Универзитетскиот совет избира нови членови од редовите на општествено-политичките работници надвор од Универзитетот.

Сите членови на Советот на Фондот „Атанас Близнаков“ ќе работат без надоместок.

Член 7

Советот на Фондот „Атанас Близнаков“:

- донесува Правила за Фондот и други општи акти на Фондот;
- донесува програма за остварување на целите за кои е формиран Фондот;
- донесува одлуки за формирање конкурси и други комисии на Фондот;
- управува со имотот и приходите од имотот на Фондот;
- врши контрола на политиката на инвестирањето од Фондот и се грижи од доверениот имот да се добие максимален приход, односно да се постигне најповолен ефект;
- распишува конкурс за доделување стипендии од Фондот и врши селекција на кандидатите за добивање стипендии, според условите утврдени во конкурсот и во овие правила;
- прави план за работа на Фондот;
- се советува и се консултира со Универзитетскиот совет и го донесува финансискиот план на Фондот;
- врши и други работи во врска со работењето на Фондот.

Член 8

Советот на Фондот избира Управен одбор од три члена од своите редови.

Членовите на Управниот одбор се потписници на документите за располагање со средствата на Фондот.

Исплатата се врши со два потписа.

Член 9

Должностите (задачите) на Управниот одбор се:

- 1) да свикува редовни и вонредни собранија;

- 2) да ги изучува и подготвува прашањата за кои ќе се расправа на собранијата;
- 3) да ги реализира одлуките на Советот на Фондот и
- 4) да поднесува извештаи за својата работа најмалку двапати во текот на годината.

Член 10

Претседателот на Управниот одбор го свикува и раководи со собранието и се грижи за реализирање на одлуките донесени од Советот на Фондот. Во негово отсуство го заменува секретарот на Управниот одбор.

Член 11

Секретарот ја води писмената преписка (администрацијата) на Фондот и се грижи за исправноста на протоколите и другите исправи и го чува печатот и штембилот на Фондот.

Член 12

Благајникот ги реализира одлуките на органите на Фондот во согласност со материјално-финансиските прописи. За својата работа поднесува финансиски извештај најмалку секои шест месеци.

Член 13

Стипендиите на студентите се даваат за учебните месеци во текот на годината, и тоа од 1 септември заклучно со 30 јули.

Член 14

Фондот има свој печат и штембил, печатот е во форма на круг, во чија средина е амблемот на Универзитетот, а наоколу е испишан следниов текст: Фонд „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Кирил и Методиј“ – Скопје.

Член 15

Сите средства на Фондот се чуваат во Југобанка со седиште во Скопје и гласи на име: Фонд „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Кирил и Методиј“ – Скопје.

Член 16

При вложувањето на средствата Советот и Управниот одбор на Фондот се должни:

1. Сите средства од Фондот да ги држат постојано орочени како девизен депозит;
2. Да обезбедат максимална предвидена камата.

Член 17

Средствата потребни за реализација на годишниот фонд од кој ќе се испакаат стипендиите, ги определува Атанас Близнаков.

По неговата смрт годишниот фонд за стипендирање ќе го определува Советот на Фондот.

Годишниот фонд за исплаќање на стипендиите на студентите се формира само со приходите добиени како камата од средствата на Фондот.

Член 18

Сите средства подарени на Фондот „Атанас Близнакоф“ се вложуваат во вкупната маса на средствата на Фондот во Југобанка.

Член 19

Советот на Фондот „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје доверениот имот нараснат, недистрибуиран и приходите од имотот ќе ги држи континуирано и ќе го користи само за доделување стипендии на студенти кои покажуваат посебни резултати во студиите.

Член 20

Сите административно-технички и финансиски работи во врска со користењето на средствата од Фондот „Атанас Близнакоф“ ќе ги врши Работната заедница на Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје.

Генералниот секретар одредува лице што ќе ги врши секретарските работи на Фондот од членовите на Работната заедница.

Член 21

Од средствата на Фондот „Атанас Близнакоф“ се доделуваат стипендии на вредни и талентирани студенти кои покажуваат резултати во студирањето како признание и стимулација во нивната натамошна работа.

Член 22

Изборот на стипендистите се врши по пат на конкурс, а врз основа на единствени критериуми.

Член 23

Советот на Фондот „Атанас Близнакоф“ кога донесува програма за остварување на целите за кое е формиран Фондот, утврдува за колкав број студенти за кои факултети, односно научни области ќе бидат доделени стипендиите во учебната година и висината на стипендиите во сообразност со административните критериуми за стипендирање.

Член 24

Единствените критериуми за избор на стипендисти се:

- способност и успех на студентите;
- потекло од работнички семејства и материјалната положба на семејствата на студентите;
- други критериуми утврдени со конкурсот за доделување стипендии од Фондот.

Член 25

Стипендиите можат да се доделуваат само на оние кандидати кои немаат стипендија или кредит по некоја друга основа.

Член 26

Доколку стипендистот ги прекинал студиите, се вработил, не покажал задоволителни резултати или од други причини изјавил дека не сака да прима стипендија или во текот на студирањето ако бил казнет за дисциплински престап, прекршок или кривично дело, Советот на Фондот, односно овластен од него орган донесува одлука за престанување на натамошното исплаќање на стипендијата.

Член 27

Стипендијата се продолжува за наредната учебна година доколку стипендистот успешно ја завршил претходната година.

Член 28

Стипендијата се доделува онолку години колку што трае редовното студирање на стипендистот на Факултетот.

Советот на Фондот или овластен орган од него може да го продолжи исплаќањето на стипендиите доколку стипендистот од здравствени причини бил спречен навреме да ја заврши годината (смрт на член од потесното семејство, воена вежба или слично), но најмалку до една година.

Член 29

Правата и обврските на стипендистот спрема Фондот се утврдуваат со договор кој стипендистот го склучува со Фондот.

Член 30

Конкурсот за доделување на стипендии од Фондот „Атанас Близнакоф“ го распишува Советот на Фондот или овластен орган или тело на Советот.

Член 31

Во конкурсот за доделување на стипендии се наведуваат особено бројот на стипендиите кои Фондот ги доделува за определената учебна година, факултетот, односно научните области за кои се доделуваат стипендии, висината на стипендијата, условите за доделување стипендии, начинот и рокот за поднесување на молбите и документите и податоците кои се приложуваат кон молбата за доделување стипендија.

Член 32

За учество на конкурсот за доделување стипендии кандидатите кон писменото барање (молба) треба да поднесат:
уверение за редовно запишан семестар;

уверение за предвидените и положените испити со оценки;
уверение за семејно-материјалната положба;
биографија и
изјава на кандидатот дека не е корисник на друга стипендија или кредит.

Член 33

Молбата со документацијата кандидатот ја доставува до Советот на Фондот или од него определен орган или тело во рокот утврден во конкурсот.

Член 34

Советот на Фондот може да формира комисија или повеќе комисии, кои ќе ги разгледаат сите поднесени молби и ќе изготват предлог - листи на кандидатите за одделни видови стипендии.

Член 35

Советот на Фондот одлучува за секое барање одделно и доделува стипендии во согласност со овие правила и конкурсот за доделување стипендии од Фондот „Атанас Близнакоф“.

Член 36

По изборот на стипендистите, за резултатите на конкурсот се известуваат сите подносителите на молби за добивање стипендии од Фондот.

Член 37

Советот на Фондот или телото или органот определен од него, за секоја учебна година, донесува посебна одлука за определување на висината на стипендијата за таа година во зависност од зголемувањето на животните трошоци и средствата со кои располага Фондот.

Член 38

Фондот „Атанас Близнакоф“ ги доделува стипендиите без обврска на враќање.

Член 39

Стипендијата од Фондот може да се користи само за намена за која е доделена. Фондот може да го прекине натамошното доделување на стипендијата и да бара враќање во целост или делумно, ако таа се користи спротивно од намената за која е доделена.

Член 40

Стипендијата од Фондот „Атанас Близнакоф“ се исплатува во месечни износи преку соодветната високообразовна организација, односно Универзитетот „Кирил и Методиј“ – Скопје.

Член 41

Корисникот на стипендијата е должен во почетокот на секој семестар да му

достави на Советот на Фондот „Атанас Близнакоф“ потврда за запишан и завршен семестар и за предвидените и положените испити, и тоа за зимскиот семестар до 30-ти септември и за летниот до 15-ти март.

Член 42

Советот на Фондот „Атанас Близнакоф“ на крајот од секоја учебна година поднесува до Универзитетскиот совет извештај за работата на Фондот и финансиски извештај.

Член 43

Овие правила на Фондот влегуваат во сила со денот на усвојувањето од страна на Советот на Фондот.

Бр. 03-3302/1 претседател на Советот на Фондот
Скопје, „Атанас Близнакоф“ при
23.XII.1982 год. Универзитетот „Кирил и Методиј“ –
_____ Скопје

СТАТУТ
на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

Општи одредби

Член 1

Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за стипендирање на студенти кои покажуваат особени резултати во студиите е основана со Одлука на Универзитетскиот совет донесена на 148-та седница од 18.04.1977 година и со Одлуката за измени и дополнувања на Одлуката за основање Фонд „Атанас Близнакоф“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на 16-та седница на Универзитетската управа, одржана на 06.02.1996 година, врз основа на лично изнесена желба на господин Атанас Близнаков.

Донаторот на средствата на Фондацијата е сега покојниот Атанас Близнаков, бивш од Скопје.

Член 2

Името на Фондацијата гласи:

Фондација „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Седиштето на Фондацијата е во Скопје на бул. „Крсте Мисирков“ бб.

Член 3

Фондацијата е правно лице. Фондацијата одговара за своите обврски со својот имот и средства.

Член 4

Фондацијата своите права, должности и одговорности ги остварува во согласност со Уставот, законите и овој Статут.

Член 5

Фондацијата се организира и дејствува на целата територија на Република Македонија, за студенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Член 6

Фондацијата има свој печат и штембил.

Печатот е во форма на круг, во чија средина е амблемот на Универзитетот, а наоколу е испишан следниов текст: Фондација „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Штембилот на Фондацијата е правоаголен со следниот текст: Фондација „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број, датум и место.

Цел на Фондацијата

Член 7

Задачата на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ е да помага, по пат на стипендирање студенти кои покажуваат особени резултати во студиите во нивното натамошно образование, стручно оспособување и усовршување.

Фондацијата ги остварува целите, правата, интересите и уверувањата за кои е основана преку стекнување и управување со средствата и имотот.

Органи на Фондацијата

Член 8

Ограни на Фондацијата се:

Управен одбор

Извршен одбор

Член 9

Со Фондацијата „Атанас Близнакоф“ управува Управниот одбор на Фондацијата.

Управниот одбор на Фондацијата го сочинуваат тројца постојани членови и тоа: Славка Близнакова, Томе Буклески и Славе Николовски – Катин, сите од Скопје, и четири членови избрани од Универзитетската управа, и тоа: ректорот, проректорот, генералниот секретар и претседателот на Матицата на исељениците од Македонија.

Постојаните членови ќе бидат доживотни членови на Управниот одбор на Фондацијата, а избраните членови додека ја вршат функцијата за која се избрани.

Сите членови од Управниот одбор се државјани на Република Македонија.

Управниот одбор има претседател кој се избира со мандат од две години, со право на уште еден избор.

Член 10

По смртта на постојаните членови на нивно место Универзитетската управа

на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје избира нови членови од редовите на научните и културните работници надвор од Универзитетот. Сите членови на Управниот одбор на Фондацијата ќе работат без надоместок.

Член 11

Управниот одбор на Фондацијата:

- донесува Статут на Фондацијата и други општи акти на Фондацијата;
- ги донесува статутарните и програмските задачи на Фондацијата;
- донесува програма за остварување на целите за кои е формирана Фондацијата;
- управува со имотот и со приходите од имотот на Фондацијата;
- врши контрола на политиката на инвестирањето од Фондацијата и се грижи од доверениот имот да се добие максимален приход, односно да се постигне најповолен ефект;
- распишува конкурс за доделување стипендии од Фондацијата и врши селекција на кандидатите за добивање стипендии според условите утврдени во конкурсот на овој Статут;
- утврдува план за работа на Фондацијата;
- се советува и се консултира со Универзитетската управа и го донесува Финансискиот план на Фондацијата;
- врши и други работи во врска со работење на Фондацијата;
- донесува одлука за престанок на Фондацијата;
- врши и други работи предвидени со закон.

Управниот одбор одлуките ги донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови, ако не е поинаку определено со овој Статут.

Член 12

Управниот одбор на Фондацијата избира Извршен одбор од два члена од своите редови.

Должностите (задачите) на Извршниот одбор се:

да свикува редовни и вонредни седници;

да ги изучува и подготвува прашањата по кои ќе се расправа на седницата;

го подготвува нацртот на Статутот и на другите одлуки што треба да ги донесе Управниот одбор;

4) да ги реализира одлуките на Управниот одбор на Фондацијата;

5) може да формира стручна служба и да врши контрола над нејзината работа;

6) да поднесува извештаи за својата работа најмалку двапати во текот на годината;

7) врши други работи.

Членовите на Извршниот одбор се потписници на документите за располагање со средствата на Фондацијата.

Исплатата се врши со два потписа.

Членовите на Извршниот одбор се овластени да ја застапуваат Фондацијата.

Во рамките на застапувањето се овластени да дејствуваат во сите околности во

името на Фондацијата, така што во однос на Фондацијата, должни се да постапуваат во согласност со одлуките на Управниот одбор. Претседателот на Управниот одбор е претседател на Извршниот одбор, односно претседател на Фондацијата.

Член 13

Претседателот на Извршниот одбор ги свикнува и раководи со седниците на Управниот одбор и се грижи за реализирање на одлуките донесеи од Управниот одбор на Фондацијата.

Во негово отсуство го заменува секретарот на Извршниот одбор.

Член 14

Секретарот ја води писмената преписка (администрацијата) на Фондацијата и се грижи за исправноста на протоколите и на другите исправи и го чува печатот и штембилот на Фондацијата.

Член 15

Благајникот ги реализира одлуките на органите на Фондацијата во согласност со материјално-финансиските прописи.

За својата работа поднесува финансиски извештај најмалку секои шест месеци.

Член 16

Член на орган на Фондацијата се иззема од гласање за прашања поврзани со него, со неговиот брачен другар, роднини од втор степен и за прашања што се однесуваат на некое правно лице врз кое тој има контрола или економски интерес.

Член 17

Членовите на органите на Фондацијата се одговорни за остварување на целите и задачите на Фондацијата утврдени со овој Статут.

Исто така, се одговорни за штетата предизвикана од нивната работа или од нејзиното застапување.

Во случаите од ставовите 1 и 2 на овој член, се одговорни и пред Универзитетската управа.

Отповикување на членовите на органите на Фондацијата

Член 18

Член на орган на Фондацијата може да биде отповикан со одлука на Управниот одбор на Фондацијата, донесен со мнозинство гласови од вкупниот број членови, ако за тоа постојат оправдани причини.

Се смета дека постојат оправдани причини ако предизвика штета на Фондацијата, ако се однесува спротивно на одлуките на Управниот одбор

на Фондацијата и со тоа го спречува и ограничува редовното работење на Фондацијата или извршувањето на правата и обврските на другите членови и ако грубо ги крши одредбите од овој Статут.

Иницијатива за отповикување може да поднесе секој член на орган на Фондацијата, наведувајќи ги причините за поднесената иницијатива, како и Универзитетската управа.

Контрола над работата на Фондацијата

Член 19

Контрола над работата на Фондацијата врши Универзитетската управа на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, така што Управниот одбор на Фондацијата на крајот од секоја учебна година поднесува до Управниот одбор Извештај за работата на Фондацијата и финансиски извештај.

Постапка и начин на користење на средствата и

Можни корисници на средствата

Член 20

Стипендиите на студентите се даваат 10 месеци во текот на годината, и тоа од 1 октомври заклучно со 31 јули наредната година.

Член 21

Од средствата на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ се доделуваат стипендии на вредни и талентирани студенти кои покажуваат особени резултати во студирањето како признание и стимулација во нивната натамошна работа.

Член 22

Изборот на стипендистите се врши по пат на конкурс, а врз основа на единствени критериуми.

Член 23

Управниот одбор на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ кога донесува програма за остварување на целите за кои е формирана Фондацијата, утврдува за колкав број студенти и висината на стипендиите во сообразност со административните критериуми за стипендирање.

Член 24

Единствените критериуми за избор на стипендистите се:
редовност во студирањето,
способност и успех на студентите,
други критериуми утврдени со конкурсот за доделување стипендии.

Член 25

Стипендии можат да се доделуваат само на оние кандидати кои не примаат стипендија или кредит по некоја друга основа.

Член 26

Доколку стипендистот ги прекинал студиите, не покажал задоволителни резултати или од други причини изјавил дека не сака да прима стипендија или во текот на студирањето бил казнет за дисциплинска повреда или кривично дело, Управниот одбор на Фондацијата, односно органот овластен од него донесува одлука за престанување на натамошното исплаќање на стипендијата.

Член 27

Стипендијата се продолжува за наредната учебна година доколку стипендистот успешно ја завршил претходната година.

Член 28

Стипендијата се доделува за онолку години колку што трае редовното студирање на стипендистот на факултетот.

Управниот одбор на Фондацијата или овластен орган од него може да го продолжи исплаќањето на стипендиите доколку стипендистот од здравствени или од други оправдани причини бил спречен навреме да ја заврши годината (смрт на член од потесното семејство, воена вежба или слично, но најмногу до една година).

Член 29

Правата и обврските на стипендистот спрема Фондацијата се утврдуваат со договорот кој стипендистот го склучува со Фондацијата.

Член 30

Конкурсот за доделување на стипендии од Фондацијата „Атанас Близнакоф“ го распишува Управниот одбор на Фондацијата.

Конкурсот се објавува во дневниот печат.

Член 31

Во конкурсот за доделување стипендии се наведуваат бројот на стипендии кои Фондацијата ги доделува, висината на стипендиите, услови за доделување стипендии, начинот и рокот за поднесување на молбите и документите, како и податоците кои се приложуваат кон молбата за доделување стипендии.

Член 32

За учество на конкурсот за доделување на стипендии, кандидатите кон писменото барање (молба) треба да поднесат:

уверение за редовно запишан семестар;

уверение за предвидените и положените испити со оценки;

уверение за семејно-материјалната положба;

биографија;

изјава на кандидатот дека не е корисник на друга стипендија или кредит.

Член 33

Молбата со бараната документација кандидатот ја доставува до Управниот одбор на Фондацијата или од него определен орган или тело во рокот утврден во конкурсот

Член 34

Управниот одбор на Фондацијата може да формира комисија или повеќе комисиии, кои ќе ги разгледуваат поднесените молби и ќе изготват предлог-листи на кандидатите за одделни видови стипендии.

Член 35

Управниот одбор на Фондацијата одлучува за секое барање одделно и доделува стипендии во согласност со овој Статут и со конкурсот за доделување стипендии од Фондацијата „Атанас Близнакоф“.

Член 36

Управниот одбор на Фондацијата одлучува и за продолжување на стипендијата и во наредната година на стипендистите со кои порано бил склучен договор за доделување стипендија од Фондацијата „Атанас Близнакоф“.

Член 37

По изборот на стипендистите, за резултатите на конкурсот се известуваат сите подносителите на молби за добивање стипендија од Фондацијата.

Член 38

Управниот одбор на Фондацијата за секоја година донесува посебна одлука за одредување висината на стипендијата за таа година во зависност од зголемувањето на животните трошоци и средствата со кои располага Фондацијата.

Член 39

Фондацијата „Атанас Близнакоф“ ги доделува стипендиите без обврска за враќање.

Член 40

Стипендијата на Фондацијата може да се користи само за намена за која е доделена. Фондацијата може да го прекине натамошното доделување на стипендијата или да бара враќање во целост или делумно, ако таа се користи спротивно од намената за која е доделена.

Член 41

Стипендијата од Фондацијата се исплатува во месечни износи преку соодветната високообразовна организација, односно Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје.

Член 42

Корисникот на стипендијата е должен во почетокот на секој семестар да му достави на Управниот одбор на Фондацијата потврда за запишан и заверен семестар и за предвидените и положените испити и тоа за зимскиот семестар до 30 септември, а за летниот семестар до 15 март.

Управување и располагање со имотот на Фондацијата

Член 43

Фондацијата може да стекнува предмети, парични средства и имотни права.

Фондацијата може да ги стекне средствата и од прилози, донации, подароци, тестамент, легат и друго.

Фондацијата може да оствари приходи и од добивката на трговските друштва што ги основала со сопствени средства, заради остварување на своите цели и задачи утврдени со овој Статут.

Член 44

Средствата на Фондацијата се чуваат во Банката за надворешна трговија а.д. со седиште во Скопје и гласат на име: Фондација „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и во надлежна финансиска организација во САД.

Врз основа на член 5 од Законот за санација и реконструирање на дел од банките во Република Македонија, сервисирањето на девизните штедни влогови во име и за сметка на Банката за надворешна трговија а.д. Скопје ќе ги врши Македонска банка а.д. Скопје („Сл. весник на РМ“ бр. 14/95).

Член 45

При вложувањето на средствата органите на Фондацијата се должни:

Сите средства од Фондацијата да ги држат постојано орочени како девизен депозит.

Да обезбедат максимална предвидена камата.

Член 46

Средствата потребни за реализација на годишниот план на Фондацијата, од кои се исплаќаат стипендиите ги определува Управниот одбор на Фондацијата.

Член 47

Управниот одбор на Фондацијата, доверениот имот нараснат, недистрибуиран и приходите од имотот ќе ги држи континуирано и ќе ги користи само за доделување стипендии на студенти кои покажуваат посебни резултати во студиите.

Престанок на Фондацијата

Член 48

Фондацијата е основана на неопределно време.

Фондацијата престанува:

- ако се утврди дека престанала со работа;
 - ако средствата не се доволни за остварување на нејзините цели;
 - ако го изгуби својот имот;
 - ако целта за која е формирана не може да се исполни;
 - со одлука на Универзитетската управа и на Управниот одбор на Фондацијата.
- Во претходните случаи одлука за престанок донесуваат Управниот одбор на Фондацијата и Универзитетската управа.

Одлуката се смета за донесена доколку е донесена од страна на двата органа од претходниот став на овој член.

Управниот одбор на Фондацијата ја донесува одлуката за престанок со 2/3 мнозинство гласови од вкупниот број членови.

Фондацијата престанува и во други случаи утврдени со закон.

Член 49

По престанок на работа на Фондацијата средствата што остануваат по намирање на побарувањата, се пренесуваат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Измени и дополнувања на
Статутот на Фондацијата

Член 50

Измените и дополнувањата на овој Статут се вршат на начин и постапка по која се донесуваат.

Толкување на одредбите од овој Статут врши Управниот одбор на Фондацијата.

Член 51

Основачките права на основачот не се преносливи на неговите правни наследници.

Донаторите што ќе се јават по основањето на Фондацијата, не стекнуваат статус на основач.

Член 52

Сите административно-технички и финансиски работи во врска со користењето на средствата од Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ги врши Работната заедница на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Генералниот секретар на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје одредува лице од вработените во Работната заедница кое ќе ги врши секретарските работи на Фондацијата.

Член 53

Со денот на влегувањето во сила на овој Статут престануваат да важат Правилата на Фондот „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и

Методиј“ во Скопје од 01.09.1978 година и Правилата за измени и дополнувања на Правилата на Фондацијата „Атанас Близнакоф“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од 06.02.1996 година.

Член 54

Овој Статут влегува во сила со денот на усвојувањето од страна на Управниот одбор на Фондацијата со 2/3 мнозинство гласови од вкупниот број членови на Управниот одбор.

Фондација „Атанас Близнакоф“
при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

РЕКТОРИ И ПРОРЕКТОРИ НА ФОНДАЦИЈАТА ОД 1976 ДО 2014 ГОДИНА

1. 1976 – 1980 година

- проф. д-р Бранко Трпеноски, ректор
- прод. д-р Борислав Каранфилски, проректор
- претседател на Универзитетскиот совет при основањето на Фондацијата Веселинка
Малинска

2. 1980 – 1982 година

- ректор: проф. д-р Јован Стојановски
- проректор: проф. Славка Фиданова

3. 1982 – 1984 година

- ректор: проф. д-р Александар Андреевски
- проректор: проф. д-р Драги Данев

4. 1984 – 1985 година

- ректор: проф. д-р Христо Андонов Полјански
- проректор: проф. Марија Бакалова

5. 1985 – 1988 година

- ректор: проф. д-р Тодор Џунов
- проректор: проф. д-р Драги Миладинов

6. 1988 – 1990 година

- ректор: проф. д-р Јаким Петровски
- проректор: проф. д-р Андреј Спасов

7. 1990 – 1992 година

- ректор: проф. д-р Драги Данев
- проректор: проф. д-р Милан Јовановски

8. 1992 – 1994 година

- ректор: проф. д-р Томислав Чокревски
- проректор: проф. д-р Владимир Дуковски

9. 1994 – 1996 година

- ректор: проф. д-р Радмила Кипријанова
- проректор: проф. д-р Мирослав Гавриловски

10. 1996 – 1998 година

- ректор: проф. д-р Радмила Кипријанова
- проректор: Александар Андоновски

11. 1998 – 2002 година

- ректор: проф. д-р Александар Анчевски
- проректор: проф. д-р Јосиф Димески

12. 2002- 2008 година

- ректор: проф. д-р Ѓорѓи Мартиновски

13. 2008-2014

- ректор: проф. д-р Велимир Стојковски
- проректор: проф. д-р Мери Цветковска

Во Советот на Фондацијата членови по службена должност биле генералните секретари Трајан Бендевски од формирањето на Фондацијата до 1980 година, Душко Сековски од 1981-2000 година, Илија Пиперкоски од 2000-2013 година и Марија Маневска од 2013-2014 година.

Секретар од формирањето на фондацијата „Атанас Близнаков“ во период од околу 25 години била Дочка Тодоровска.

ПРЕГЛЕД

**на корисници на стипендии од Фондацијата
„Атанас Близнакоф“ во периодот 1979 – 2014 година**

Р.бр. Име и презиме - Факултет

1. Стојче Наумовски - Филозофски факултет
2. Голубе Јаневски - Медицински факултет
3. Киро Бајатов - Медицински факултет
4. Виолета Тимова - Филозофски факултет
5. Гоце Ристевски - Филозофски факултет
6. Виолета Илиева - Природно-математички факултет
7. Рада Исовска - Новинарство
8. Андон Чибишев - Медицински факултет
9. Благица Ристовска - Природно-математички факултет
10. Наташа Стојанова - Филозофски факултет
11. Иванка Андреевска - Медицински факултет
12. Силвана Николовска - Стоматолошки факултет
13. Димче Исајловски - Факултет за ликовна уметност
14. Љупчо Бреслиски - Факултет за драмска уметност
15. Малиш Ѓорѓиовски - Земјоделски факултет
16. Предраг Терзиовски - Филолошки факултет
17. Данче Крстевска - Фармацевтски факултет
18. Адем Сулејмани - Факултет за ликовна уметност
19. Ана Куртевска - Фармацевтски факултет
20. Славица Настевска - Електротехнички факултет
21. Ѓоко Тодоров - Електротехнички факултет
22. Христина Беговска - Природно-математички факултет
23. Маргарита Куртева - Интердисциплинарни студии
24. Марија Зорбовска - Рударско-геолошки факултет Штип
25. Делче Стоилов - Рударско-геолошки факултет Штип
26. Елена Јовановска - Филолошки факултет
27. Славчо Лазаров - Филолошки факултет
28. Златко Пејковски - Земјоделски факултет
29. Сретен Андонов - Земјоделски факултет
30. Каролина Петровска - Филозофски факултет
31. Станко Стефановски - Земјоделски факултет
32. Санде Ангеловски - Филозофски факултет
33. Елка Јачева - Филолошки факултет
34. Алисија Фери - Филолошки факултет

35. Милица Димитријевска - Филолошки факултет
36. Аница Каљевиќ - Електротехнички факултет
37. Виолета Чанкулова - Електротехнички факултет
38. Та,ара Брајковска - Машински факултет
39. Гордана Апостоловска - Природно-математички факултет
40. Љупчо Кузмановски - Природно-математички факултет
41. Анета Исаевска - Земјоделски факултет
42. Тони Стојановски - Машински факултет
43. Наташа Дуриданска - Природно-математички факултет
44. Данило Глигоровски - Природно-математички факултет
45. Кристина Блажева - Медицински факултет
46. Љупка Јолевска - Медицински факултет
47. Искра Битоска - Медицински факултет
48. Весна Димитријевска - Природно-математички факултет
49. Марина Ристовска - Филозофски факултет
50. Марјан Марковиќ - Филолошки факултет
51. Татјана Цоневска - Факултет за музичка уметност
52. Станислава Тофовска - Филолошки факултет
53. Нели Димитрова - Медицински факултет
54. Љубица Гонева - Филозофски факултет
55. Валентина Крстева - Медицински факултет
56. Сузана Андонова - Природно - математички факултет
57. Драги Мицов - Шумарски факултет
58. Ратко Ѓорѓиовски - Природно - математички факултет
59. Жаклина Струминикова - Медицински факултет
60. Александар Губеровски - Природно-математички факултет
61. Мирјана Михајловска - Медицински факултет
62. Лиле Стојчевска - Електротехнички факултет
63. Катица Цветановска - Филолошки факултет
64. Христина Манева - Медицински факултет
65. Анита Димчова - Електротехнички факултет
66. Анита Андонова - Технолошко-металуршки факултет
67. Методија Аргировски - Технолошко-металуршки факултет
68. Александар Наумовски - Архитектонски факултет
69. Трајан Цубалевски - Градежен факултет
70. Гоце Дојчиновски - Земјоделски факултет
71. Влатко Неделковски - Шумарски факултет
72. Марина Кипаризовска - Филолошки факултет
73. Офелија Миткова - Градежен факултет
74. Ристо Шопов - Електротехнички факултет
75. Бојан Везенков - Градежен факултет
76. Билјана Паноска - Машински факултет
77. Сашо Младенов - Машински факултет
78. Јасмина Буцевска - Економски факултет
79. Анастасија Петровска - Филозофски факултет
80. Данчо Трајковски - Филозофски факултет
81. Благлица Василевска - Економски факултет
82. Димитар Спасов - Природно-математички факултет

83. Весна Георгиевска - Медицински факултет
84. Мери Јосифовска - Филолошки факултет
85. Верица Јанева - Филозофски факултет
86. Марија Токарева - Градежен факултет
87. Зоран Чадиев - Факултет за физичка култура
88. Силвана Николовска - Филозофски факултет
89. Герман Филков - Економски факултет
90. Стојан Ѓорески - Економски факултет
91. Мери Каранфиловска - Економски факултет
92. Ангелина Плуковска - Филолошки факултет
93. Славче Величков - Градежен факултет
94. Ѓорѓи Манчевски - Електротехнички факултет
95. Тони Мирчевски - Електротехнички факултет
96. Билјана Костовска - Електротехнички факултет
97. Ана Миљковиќ - Природно-математички факултет
98. Јасмина Костовска - Природно-математички факултет
99. Мимоза Јанчева - Природно-математички факултет
100. Благица Петровска - Технолошко-металуршки факултет
101. Емилија Милошевска - Технолошко-металуршки факултет
102. Љупка Јолаковска - Медицински факултет
103. Даниела Јованова - Медицински факултет
104. Ирена Димитриевска - Медицински факултет
105. Голубинка Мицевска - Медицински факултет
106. Славица Зимбакова - Медицински факултет
107. Иванка Хаџипетрушева - Медицински факултет
108. Александар Кулишевски - Стоматолошки факултет
109. Тихомир Анчев - Земјоделски факултет
110. Зоран Пејковски - Земјоделски факултет
111. Милица Арнаудова - Економски факултет
112. Сања Илковска - Економски факултет
113. Валентина Атанасовска - Економски факултет
114. Билјана Јаковска - Економски факултет
115. Златко Ветеровски - Економски факултет
116. Катерина Сарова - Филозофски факултет
117. Јасминка Николовска - Филозофски факултет
118. Венета Иљовска - Филозофски факултет
119. Татјана Митреска - Филолошки факултет
120. Христина Хаџивасилева - Филолошки факултет
121. Боге Димитровски - Филолошки факултет
122. Лавинија Шувакова - Филолошки факултет
123. Васил Шишков - Факултет за драмска уметност
124. Весна Терзиевска - Факултет за музичка уметност
125. Тони Јаневски - Електротехнички факултет
126. Сашо Митевски - Електротехнички факултет
127. Ванчо Бурзевски - Електротехнички факултет
128. Михајло Ивановски-Бурзевски - Машински факултет
129. Ѓорѓи Ковачевски - Машински факултет
130. Љупчо Пејов - Природно-математички факултет

131. Слободан Кулишевски - Ветеринарен факултет
132. Александар Хаџи Тасев - Медицински факултет
133. Валентина Цвејовска - Медицински факултет
134. Ирена Ѓорѓиовска - Стоматолошки факултет
135. Лидија Перчинкова - Факултет за ликовна уметност
136. Дирона Соколовска - Факултет за музичка уметност
137. Христина Андоновска - Филолошки факултет
138. Јасна Котевска - Филолошки факултет
139. Симона Герасимова - Филозофски факултет
140. Гордана Тасевска - Филозофски факултет
141. Далибор Јовановски - Филозофски факултет
142. Кристијан Костов - Медицински факултет
143. Ирена Поп Димитрова - Медицински факултет
144. Јулијана Атанасоска - Медицински факултет
145. Томица Анчевски - Медицински факултет
146. Дејан Јанкуловски - Ветеринарен факултет
147. Александар Николовски - Ветеринарен факултет
148. Јасмина Гершановска - Природно-математички факултет
149. Анета Јордановска - Електротехнички факултет
150. Ванчо Брашнарски - Машински факултет
151. Иван Ќупев - Машински факултет
152. Кирил Ќупев - Машински факултет
153. Ана Поп Гашева - Правен факултет
154. Ирена Циунова - Економски факултет
155. Билјана Чепујновска - Економски факултет
156. Кристина Карличкиќ - Филолошки факултет
157. Билјана Прентовска - Филозофски факултет
158. Виктор Јакимовски - Филозофски факултет
159. Маја Чанаковиќ - Факултет за музичка уметност
160. Иван Попов - Земјоделски факултет
161. Николај Гагачев - Архитектонски факултет
162. Сашо Трпески - Градежен факултет
163. Тони Србиновски - Машински факултет
164. Ристана Лозановска - Природно-математички факултет
165. Павлина Манолева - Филозофски факултет
166. Билјана Давчева - Филолошки факултет
167. Дарко Божиновски - Филозофски факултет
168. Милена Стефановиќ - Медицински факултет
169. Билјана Пиперковска - Медицински факултет
170. Катерија Шендова - Медицински факултет
171. Тања Николовска - Медицински факултет
172. Недица Кочева - Фармацевтски факултет
173. Станислава - Шоповиќ - Факултет за ликовна уметност
174. Билјана Здравковска - Филолошки факултет
175. Дафинка Николовска - Филолошки факултет
176. Елена Михајлова - Филолошки факултет
177. Гоце Попов - Факултет за физичка култура
178. Маргарита Тимофејева - Технолошко-металуршки факултет

179. Огнен Димитровски - Факултет за драмска уметност
180. Маја Џартовска - Факултет за ликовна уметност
181. Фросина Цонева - Факултет за ликовна уметност
182. Билјана Ѓорѓиевска - Стоматолошки факултет
183. Иван Попов - Ветеринарен факултет
184. Марија Богоевска - Медицински факултет
185. Станка Панчевска - Медицински факултет
186. Исидора Кацарска - Медицински факултет
187. Соња Митевска - Природно-математички факултет
188. Магдалена Равенска - Фармацевтски факултет
189. Софијанка Герасимова - Стоматолошки факултет
190. Наум Прентовски - Стоматолошки факултет
191. Марина Петреска - Стоматолошки факултет
192. Мирјана Јаковлевска - Стоматолошки факултет
193. Љупка Тасевска - Филозофски факултет
194. Елена Петрова - Медицински факултет
195. Коле Киселиновски - Филозофски факултет
196. Ана Савевска - Медицински факултет
197. Розјана Николова - Медицински факултет
198. Борис Мирчевски - Правен факултет
199. Билјана Николовска - Машински факултет
200. Татјана Ралевска - Медицински факултет
201. Симон Котларов - Медицински факултет
202. Тодор Тодоровски - Правен факултет
203. Весна Бошевска - Филолошки факултет
204. Ирена Стојанова - Факултет за ликовна уметност
205. Александра Видинова - Медицински факултет
206. Марко Порјазовски - Електротехнички факултет
207. Владимир Ристевски - Природно-математички факултет
208. Валентина Јаковлевска - Стоматолошки факултет
209. Митко Сенкалиевски - Медицински факултет
210. Весна Трајчевска - Медицински факултет
211. Марија Ивановска - Електротехнички факултет
212. Катерина Станојловска - Фармацевтски факултет
213. Татјана Стојановска - Филозофски факултет
214. Љупчо Антовски - Електротехнички факултет
215. Бела Глигорова - Филолошки факултет
216. Сања Ивановска - Филозофски факултет
217. Марија Калновалиева - Фармацевтски факултет
218. Сабри Ракипи - Економски факултет
219. Анита Штерјоска - Педагошки факултет
220. Драган Михајловски - Машински факултет
221. Гордана Талеска - Медицински факултет
222. Евгенија Доновска - Филозофски факултет
223. Јордан Темелков - Медицински факултет
224. Веко Филипче - Медицински факултет
225. Васе Николовски - Медицински факултет
226. Катерина Спасовска - Медицински факултет
227. Весна Мусманова, Правен факултет "Јустинијан Први"

228. Ангела Петкова, Правен факултет “Јустинијан Први”
229. Алексеј Шиликовски, Технолошко-металуршки факултет
230. Ана Крстеска, Електротехнички факултет
231. Ивана Пиперковска, Медицински факултет
232. Никола Брзанов, Медицински факултет
233. Игор Димовски, Медицински факултет
234. Васко Јанкуловски, Економски факултет
235. Игор Мамучевски, Економски факултет
236. Ивана Димитровска, Филолошки факултет “Блаже Конески”
237. Александар Станојковски, Стоматолошки факултет
238. Елизабета Стојанова, Стоматолошки факултет
239. Александра Саракенлиева, Педагошки факултет “Гоце Делчев” Штип
240. Сандра Ангеловска, Педагошки факултет “Гоце Делчев” Штиш
241. Маја Бојациевска, Природно-математички факултет – Скопје
242. Нада Старковска, Архитектонски факултет
243. Ване Крстевски, Архитектонски факултет
244. Ирена Беличовка, Економски факултет
245. Симона Богдановска, Економски факултет
246. Зорица Цонева, Економски факултет
247. Марјан Ицовски, Правен факултет “Јустинијан Први”
248. Марија Савиќ, Правен факултет “Јустинијан Први”
249. Александра Илиевска, Правен факултет “Јустинијан Први”
250. Јована Стојановска, Правен факултет “Јустинијан Први”
251. Ленка Калпачка, Филолошки факултет “Блаже Конески”
252. Миа Димитровска, Филозофски факултет
253. Снежана Пиперкоска, Медицински факултет
254. Виолета Мојсовска, Медицински факултет
255. Анета Стојановска, Медицински факултет
256. Билјана Јанеска, Фармацевтски факултет
257. Анастасија Јакимовска, Факултет за ветеринарна медицина
258. Филип Митровски, ФЕИТ
259. Златко Арсовски, Факултет за физичка култура
260. Маја Димитрова, Факултет за ликовни уметности
261. Марјан Костов, Филолошки факултет “Блаже Конески”
262. Виолета Спасовска, Машински факултет
263. Тара Петковска, Филолошки факултет “Блаже Конески”
267. Александар Грнчаровски, Правен факултет “Јустинијан Први”
268. Елена Стоичовска, Филолошки факултет “Блаже Конески”
269. Симона Богдановска, Економски факултет
270. Марјан Ицкоски, Правен факултет “Јустинијан Први”
271. Миа Димитровска, Филозофски факултет
272. Анастасија Јакимовска, Факултет за ветеринарна медицина
273. Златко Арсовски, Факултет за физичка култура
274. Марјан Костов, Филолошки факултет “Блаже Конески” - Скопје
275. Виолета Спасовска, Машински факултет – Скопје
276. Тара Петковска, Филолошки факултет “Блаже Конески” – Скопје
277. Александар Грнчаровски, Правен факултет “Јустинијан Први” – Скопје
278. Елена Стоичовска, Филолошки факултет “Блаже Конески” – Скопје

Саат-кулата во Битола / Watch-tower in Bitola

Споменик на Александар Македонски во Прилеп / A Monument of Aleksandar the Great of Macedon in Prilep

Островот "Голем Град" во Преспа / The Island "Golem Grad" in Prespa

Панората на Лерин / Panoramic view of Lerin

ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE

1. Близнаков Атанас: **Д'мбени и револуционерното минато на Костурско**, Мисла, 1982.
2. Близнаков А.: **Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада**, Култура, Скопје, 1987.
3. **Историја на македонскиот народ**. Скопје, книга I и II, 1969.
4. *Consultation and By-law of the D'mbensko Benefit Society*, Lazar Pop Trajkoff of the United States and Canada, Gary, 1944.
5. Караца Васко: **Покосените мечти на Ташко Караца**, приватно издание, Скопје, 1998.
6. *Macedonian Benefit Society Inc. Alexander the Great*, Gary, 1938.
7. *Macedonian Immigrants in Canada and Their Background*, Macedonian Canadian Senior Citizens Club, Toronto, 1981.
8. Николовски - Катин С.: **Монографија за Атанас Близнаков**, Ректорат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Министерство за иселеништво - Скопје, 2000.
9. Николовски - Катин С.: **Македонските православни црковни општини во Австралија, Канада и САД**, Нова Македонија, 1991.
10. Николовски - Катин С.: **Македонскиот иселенички печат**, Студентски збор, Скопје, 1993.
11. Николовски - Катин С.: **Македонски паноптикум**, Друштво за наука и уметност, Битола, 1996.
12. Николовски - Катин С.: **Македонците во САД и Канада**, Македонска искра, Скопје, 2002.
13. Николовски - Катин С.: **Монографија за Џорџ Томов од Њујорк**, Македонска искра, Скопје, 2007.
14. Николовски - Катин С.: **Монографија за митрополитот Кирил**, Македонска искра, Скопје, 2007.
15. Николовски - Катин С., М. Трајковски: **Монографија за Петар Стаматов** Ректорат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010
16. Николовски - Катин С.: **Монографија за Џорџ Атанасоски од Флорида** Македонска искра и ТВ „Сонце“, Скопје, 2012.
17. **Македонски иселенички алманах**, Матица на иселениците од Македонија, Скопје.
18. **Македонија**, списание на Матица на иселениците од Македонија, Скопје.
19. Пејов Наум: **Македонците и Граѓанската војна во Грција**, Институт за национална историја, Скопје, 1968.
20. Поп Јовановски Лазо: **Костурско село Д'мбени**, приватно издание, Скопје, 1996.
21. Симовски Тодор: **Населените места во Егејска Македонија**, Институт за национална историја, Скопје, 1978.
22. Стојчевска-Антиќ. В., Николовски-Катин С., архимандрит Климент, **40 Поклоненија пред гробот на Св. Кирил во Рим**, Македонска искра, Скопје, 2008
23. Тупурковски В.: **Историја на Македонија од древнина до смртта на Александар Македонски**, Титан, 1993.
24. Шокљев - Дончо А., Николовски-Катин С.: **Придонесот на Македонија во светската цивилизација**, Македонска искра, Скопје, 2004.
25. Шокљев-Дончо А., Николовски-Катин С., Стефов Р.: *Macedonia in Ancient Times*, Македонска искра, Скопје, 2010.

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН ♦ SLAVÈ NIKOLOVSKI – KATIN

slavekatin@gmail.com ♦ www.slavekatin.com

Славе Николовски - Катин е роден во Долна Преспа, а се школувал во Љубојно, Скопје, Белград и Торонто. На македонската и меѓународната културна и научна јавност е познат по бројните публицистички, новинарски и научни трудови кои главно се посветени на животот на Македонците во светот, но и на низа други аспекти поврзани со дијаспората, како и со културата, литературата, јазикот, журналистиката, историјата и религијата.

Во неговиот творечки опус од педесетина дела, посебно внимание заслужуваат книгите: *Македонците во САД и Канада* (на македонски и англиски јазик), *Македонските православни цркви во Австралија, Канада и САД, Илинден 1903-2003 и македонските иселеници, Македонски холокауст, Македонскиот иселенички печат, Печалбарски копнеж, Иселенички хоризонти, Во Австралија како дома и Иселеничка вртелешка*, како и делата *Придонесот на Македонија во светската цивилизација, Од Панонија до Егеј, Во чест на св. Кирил и Методиј, Ореолот на Дева Марија и Св. Богородица Сливничка во Преспа, Библиски речник, Поетски иселенички меридијани и Монографија за Македонска православна црква „Св. Климент Охридски“ во Торонто*, (во коавторство со академик д-р Антоније Шкоклјев-Дончо, проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ, проф. д-р Петко Златески и Фиданка Танаскова).

Slavé Nikolovski - Katin was born in Lower Prespa and was educated in Ljubojno, Skopje, Belgrade and Toronto. He is known to Macedonians and to the international public for his numerous publications, journal and research papers, which are devoted mainly to the life of Macedonians all over the world and many other aspects related to the Diaspora, as well as to

culture, literature, language, history, journalism and religion.

In his creative opus of about fifty books, the following deserve to be specially mention: *The Macedonians in the USA and Canada* (in Macedonian and English); *The Macedonian Orthodox Churches in Australia, Canada and the USA, Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Immigrants, The Macedonian Holocaust, The Press of the Macedonian Immigrants, Emigrant Longings, Immigrants Horizons, In Australia as at home, Immigration Carousel*, as well as *The Contribution of Macedonia to the World Civilization, From Panonia to Aegean, In Honor of Saints Cyril and Methodius, The Aureole of the Virgin Mary and the Saint Mary Monastery of Slivnica in Prespa, Biblical Dictionary, Poetic Immigrant's Meridians and The Monograph of the Macedonian Orthodox Church "St. Clemente of Ohrid" in Toronto* (in Macedonian), (as co-author with Academician Prof. Antonije Škokljev-Dončo, Prof. Vera Stojčevska-Antić, Ph.D, Prof. Petko Zlateski Ph.D and Fidanka Tanaskova).

Славе Катин, исто така, е автор на делата за големите македонски донатори од дијаспората, **Џорџ Атанасоски** и **Петар Стаматов**, кои ги следеја донаторските патеки на Атанас Близнаков, како и монографиите: **Андреа Бранов** од Мелбурн, **Семејството Јановски** од Торонто, **Светле (Стив) Стамевски** од Детроит, **Ѓеорџи Томов** од Њујорк, **Бошко Рајчовски-Пелистерски** од Флорида и **Митрополитот Кирил** (на македонски и англиски јазик), како и монографијата за бизнисменот **Силјан Мицевски** од Битола (на македонски).

Тој, исто така, е познат со лексикографските изданија: **Англиско - македонски лимнолошки лексикон**, **Англиско - македонски биотехнички речник**, **Англиско - македонски ветеринарен речник**, речниците за деца: **Ајде да учиме македонски, англиски, француски, германски, турски, албански, влашки и ромски**, како и на преводите на делата од хидробиологијата (од македонски на англиски јазик) и особено на романот **Александар Македонски** од Урлих Вилкен (од англиски на македонски јазик).

Славе Катин е добитник на голем број награди и признанија во земјата и светот, меѓу кои на најпрестижната награда **Крсте Петков Мисирков** на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката.

Slave Katin is also author of the books **George Atanasoski** and **Petar Stamatov** from USA, the great Macedonian donators who have followed the path of Atanas Bliznakov, as well as the following monographs about: **Andrea Branov** from Melbourne, **The Janovski Family** from Toronto, **Svetle (Steve) Stamevski** from Detroit, **George Tomov** from New York, **Boško Rajčovski-Pelisterski** from Florida, and **Metro-politan Kiril** (in Macedonian and English), as well as the monograph about the businessman **Siljan Micevski** from Bitola (in Macedonian).

Slave Katin is also known for his lexicographical works: **An English-Macedonian Limnological Dictionary**, **An English-Macedonian Bio-technical Dictionary**, **An English-Macedonian Veterinary Dictionary**, the children's dictionaries: **Lets Learn Macedonian, English, French, German, Turkish, Albanian, Vlah and Roma Languages**, as well as for translated hydro-biological books and papers (from Macedonian to English), and specially with the translation of the novel **Alexander the Great**, by Ulrich Wilken (from English to Macedonian).

Slave Katin has received many awards and recognitions in the country and abroad, including the most prestigious one, the **Krste Petkov Misirkov** award, received from the Association of the Macedonian Journalists, in the field of journalism.

CIP